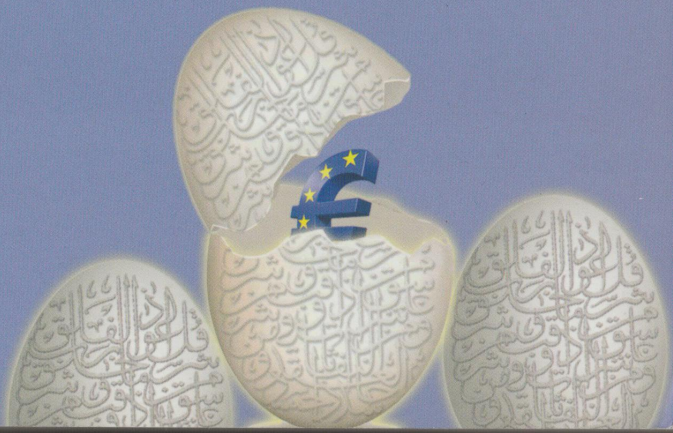
Mustafa Everdi

BÜTÜN ESERLERİ 2

dava-kıran

BEYAN

Mustafa Everdi, 1957 yılında Bor'da doğdu. İlk ve ortaokulu burada okuduktan sonra Niğde Öğretmen Okulu'ndan 1975 yılında mezun oldu. Konya, Niğde, Aksaray illerinde öğretmenlik yaptı. 1978 yılında girdiği Ankara Hukuk Fakültesinden 1982 yılında mezun oldu. Ankara'da avukatlık yaptı.

Sosyal, siyasî ve meslekî dernek, kuruluş ve vakıflarda çalıştı. 21.Yüzyıl Yayınlarını kurdu kitaplar yayınladı. Dinazor mizah dergisinin sahip ve yazı işleri müdürlüğünü yaptı.

Mağdur mazlumların avukatlığından sonra adalet hizmetini 2007 yılından bu yana noterlik mesleğinde sürdürmektedir.

İlk kitabı *Böyle Buyurdu Hukuk* 1989 yılında yayınlandı. Örgütlü Ölü*ler*'in ilk baskısı 1992, *Sen De Mi Sezar* 1997 yılında, bu kitabın genişletilmiş ikinci baskısı 2001 yılında yapıldı. *Derin Demokrasi/Milletin Kırmızı Kitabı* 2003 yılında, *Kelebekler Yürümez, mukayeseli-gayrıresmi hatıra serisinin* ilk kitabı olarak 2004 yılında okuyucuya ulaştı. *Diyanet'in Hacısıyım-Hacer-ül Esved Hastasıyım* 2005 yılı hacc dönüşünden iki ay sonra yayınlandı. *Yeşile ve Maviye Yürüyüş kitabı* doğuya ve batıya seyahatlerinin notlarından hareketle 2010 yılında yayınlandı. *Örgütlü Ölüler* romanı 2011 yılı Mayıs'ında Beyan Yayınları'ndan çıktı.

Dava-kıran'la edebiyata ilgisi sürüyor.

Dava-kıran, Beyan Yayınları'nın 544. kitabı olarak yayına hazırlandı; dizgi ve sayfa düzeni Osman Arpaçukuru, Kapak Yazıevi, baskı ve cilt İstanbul Matbaacılık Ltd. Şti. (Gümüşsuyu Cad. No: 21/B Zeytinburnu-İstanbul, 0212 482 51 66) tarafından gerçekleştirildi ve Temmuz 2012'de İstanbul'da yayımlandı.
ISBN 978-975-473-531-4

Sertifika No: 14723

BEYAN YAYINLARI Ankara Cad. 21 • 34112 Cağaloğlu-İstanbul
Tel: +90.212. 512 76 97 - Tel-Faks: 526 50 10
www.beyanyayinlari.com • beyanyayinlari@gmail.com
www.facebook.com/beyanyayinlari
www.twitter.com/beyanyayinlari

Mustafa Everdi

Dava-kıran

roman

BEYAN

Bu romanı okuyup eleştirileri ile yol gösteren
Hasan Boynukara, Ali Kemal Temizer, Celil Güngör,
Erdoğan Mura ve Murad Kapkıner'e,
Teşekkürlerimle...

Mukaddime

Hakikati arıyorum, gören var mı?

Sırrımı âleme sızdıran dilimi; bu satırları yazan elimi kesmeliydim aslında. Satır aralarında bütün mahremimi sezdiren gafletim... Adımı manşetlere yazdıran şöhretim... Bu fani dünyadan varlığı ve yokluğu belli olmayan bir asalet içinde geçip gidebilirdim. Ancak dilim durmadı; bütün sırlarımı âleme açık etmek için hoyratça dile geldi. Dilinin sırlarını sızdırmasına mani olamayanlar rahat yüzü görmeyecekler bu dünyada.

Görünür olmak muradıymış; böyle bir maksudum olduğundan emin değildim; bir ömür aksini savunsam da. Kendi gerçeklerime kâğıt gömlek giydirmekten utanmadım. İlahî bir senfoninin ortasında sessizliğin kanadını kırmaya cüret ettim. Yalnızlık ürkütücü çığlıklarını salmadan, ben konuşayım, diye bir teselli içindeydim. Böyle bir teselliye kapılmadan yalnızlığı erdemli bir sükutla göze alanlar beni anlayacaktır sadece.

Kalblerin sırları kabirlerdir –kulûbü'l-ahrâr, kubûrü'l-esrardemişler ama bu sırra da ihanet ettim.

Bana rağmen oldu her şey; bana rağmen dile geldi ve satırlara yazıldı. Sanki üşümemek için satırlara sarılması, ateşin çevresinde yer alan görünmez bir halkaya girmek gibiydi.

Bu halkada bana da yer açan ve yalnızlığı göze alanlar; onlara selam ediyorum.

Açılış

"Ve ay kızaracak ve güneş utanacak."
Eski Ahit

İçeri girdiğimde göz gözü görmüyordu.

Önce hangi tarafa adım atacağımı şaşırdım. Karaltılar görülen tarafa doğru yürüdüm. Sıradan bir günüm bile ölümlerin, suçlamaların ve gerekli gereksiz yüzlerce dosyanın arasında geçiyordu.

Kanıksanmış bir alışkanlıkla yürümek, bakmayı; hele görmeyi gerektirmiyordu.

Bu yüzden mi acaba içeri girdiğimde göz gözü görmüyordu. Yoksa gerçek bir sisin içinden geçiyordum da farkında mı değildim? Koridorlar bu sisi kendimi üretiyordu yoksa bir sisin ortasına bir koridor mu açmışlardı emin değildim.

Yaklaştıkça ilk önce görkemli masayı ve koltuğunda ihtişamla kurulan adamı fark ettim. Masanın bu yanında ise onun ayaklarına kapanmış gibi görünen bir başka karaltı vardı.

Dumanların çevresinde ördüğü hâle ile bir masada Olimpos tanrısı gibi oturan adam, içeri girebilen şanslı veya bedbaht ölümlülerin zavallı hallerini izlemekten zevk alan bir tutum içindeydi.

Bu, onun kibrinin ve konumuna ilişkin yanılsamasının vücut bulmuş haliydi.

Sanki karşısında dışbükey bir ayna vardı ve kendine baktıkça durmadan büyüdüğünü gören bir resmi izler gibiydi. Tabii kendisinden başka böyle bir resmi izleyen olmadığı için ona bakanlar, Olimpos sakinlerinden çok, onların bir karikatürünü görüyordu.

Masanın hemen yanında karşılıklı dizilen misafir koltuklarının birinde oturansa sorunu her neyse anlatmaya çalışıyor, Olimpos tanrısı azarladıkça söylediklerinin hem anlamı kayboluyor hem de insicamı bozuluyordu. Koltuğa yapışmış, orada öylece siyah bir leke gibi görünüyordu. Bu zavallı –belki de mütevazı- halinin karşısındakine Olimpos tanrısı sanmasına yol açtığından habersizdi.

Odaya girmem kimseyi ilgilendirmiyormuş gibi bir hava vardı. Sanki benden de habersizdiler. Ne konuşan kişi, birbirinden ilintisiz kelimeleri peş peşe ağzından çıkarmaya çalışmaktan vazgeçiyor, ne de masada oturan Olimpos tanrısı bana "Buyur, otur" diyordu. Ağzındaki puroyu Çin ejderhaları gibi havaya savuruyor, böylece kendisinde mevcut farz ettiği kudretlerden biz dünyalılara küçük işaretler veriyordu.

Durumdan vazife çıkarıp konuşmaya çalışanın tam karşısındaki koltuğa oturdum. Onun düzensiz konuşmalarına sessizliğimle denge kazandırmak istedim. Bu teklifsiz oturuşuma, Olimpos tanrısı biraz bozulur gibi oldu ama kafasına takmadı. Nasıl olsa bana da sıra gelecekti.

Bütün duyguları ardım sıra sürüyerek geldiğime pişman olmaya başlamıştım bile. Üzerimdeki üniforma olmasa, Olimpos tanrısının beni kitlenin tiksindirici bir parçası gibi görmesine katlanacaktım. Ancak görmezlikten gelinen sırtımdaki resmi elbiseydi. Evet, Olimpos tanrısının cübbesi kırmızı olabilirdi ama benimki siyah ve mavinin ağır bastığı bir renk içinde de olsa, bir yerlerinde birazcık kırmızı vardı.

Bir dosyadan diğerine koşarken bu işi aradan çıkarmak niyetiyle alel acele geldiğimden üniformayı çıkarmaya fırsat bulamamıştım. Şimdi bu tercihime ve aceleme bin kere pişman olmuştum bile. Keşke *sivil* gelseydim diye düşündüm.

Üniformanın ezici ağırlığını kişiliğime katacak bir niyetim olmasa da kamu görevi yapan biriydim. Cüppeli birinin karşısına çıkarken üniforma taşımanın dayanılmaz ağırlığı buydu.

Cüppelinin bana sıra geleceğini gözleriyle anlatan hiyerarşik bir bakıştan sonra;

"Kardeşim sen beni dinlemiyor musun? Kaç kere anlatım sana, bu kafana girmiyor mu?" azarı ile irkildim.

Neyse ki bu lütufkâr sözler bana değil, karşımda iki büklüm oturan vatandaşa yönelikti. Konuşurken küçülüp koltuğa yapışmak için epey uğraş veren, bu azar üzerine neredeyse koltuğa kılıf olacak şekilde yapışan bir insana olacak bir muamele değildi.

Duruşu bile bütün merhamet damarlarını ve göz pınarlarını harekete geçirecek bir adama yöneltilecek ses tonu, bu olamazdı. Zavallının koltuk üzerindeki varlığı dikkat edilmezse görünmeyecek denli küçülmüştü. Adamın, sanık olduğu bile belli değildi. İtirafçı, muhbir, devlete istihbarat yardımı yapan biri olma ihtimali bile vardı. Çağrı üzerine gelmiş, bildiklerini anlatmaya çalışıyordu.

Olimpos tanrısının bu ezici tavrının aslında bana yönelik olduğunu anlıyordum. Adamın üzerinden asıl bende egemenlik kurmak isteyen adamın tafrası, otoritenin ağırbaşlılığını taşımıyordu. Yaş haddi dolmadan emekli olmayı düşünmeyen biri olduğu kanaati uyandırıyordu insanda. Makamından, masasından, masayı doldurmaktan uzak halinden bir enerji yayılmayınca, bütün gücünü ses tonuna ve kelimelere yaptığı vurguya yüklüyordu.

"Gideceksin, cemaat-memaat senin neyine? Sen özgür bir bireysin! Burası da özgür bir ülke! Ne haltlar dönüyorsa Vakıf'ta anlatacaksın. Var mı öyle cemaat kefaleti, biz anlayışı! Sen varsın sen! Tekil olarak, birey olarak! Hangi zamandayız canım. Mesele bu kadar basit!"

Her şey o kadar basit değildi aslında.

Nitekim hayatın göründüğünden çok daha karmaşık ve insanın muamma olduğunu hatırlatan bir ses yükseldi. Azar yedikçe küçülen adam bana bakmaya başladı. Olimpos tanrısı da görmezlikten gelen tavrını bırakıp bakışlarını bana yoğunlaştırdı.

Şaşırma sırası bu kez bana gelmişti.

"Kara tren gecikti, belki hiç gelmez!"

Dijital bir çağda hâlâ *kara tren* türküsü çağdışı, anakronik bir ercihti. Böyle tercihleri olan birinin güven vermesi bir yana sahip olduğu yetkiyi kullanması nasıl mümkün olabilirdi? Pervasızlığı doğaldı gerçi. Beklenirdi ondan. Zaten bu işi yapanların hepsi cemaatçiydi. İlk fırsatta "biz" olan belirsiz bir özneye katılmak için can atarlardı. Bu içsesler havayı kaplayan dumanlara karışırken, sesin bana çok yakından, hatta pantolon cebimden geldiğini anladım.

Cep telefonum çalıyordu!

Refleksle elimi cebime daldırdım. Şaşkınlığın, utancın ve nezaketsizliğin dehşeti ile bütün gücümü cihazı kavrayan parmaklarıma yükleyip kabul tuşuna bastım. Sanki kaderimi avuçlarıma alıyordum, hayatıma istediğim gibi yön verebilirdim.

Sandım!

"Amirim! Maktulün evinde bir günlük bulmuş arkadaşlar!"

Her şey birbirine karıştı. Ezik vatandaş, azarlayıcı gözlerin başkasına kaymasından doğan memnuniyetle ilk defa gülümser gibi oldu. Ben cep telefonuna sığınırken aldığım haberle içine düştüğüm durum arasında müteredditim. Sanki savcının karşısındaki vatandaşla aynı konumdaydım.

İkimizin hali tam bir rakete dönüştü. Olimpos tanrısının azarlayıcı bakışlarını; birbirimizin sahasına atmaya çalışan tenisçileri andırır bir rekabet doğdu aramızda. O yine şanslı sayılırdı; Olimpos tanrısının öfkeli bakışı yön değiştirmişti. Tek bir noktada karar kıldı. Bende.

-Sayenizde soruşturma bir adım ilerlemiyor!

İşte yine her şey elimden kayıp gidiyordu. Sırtımda üniforma, oturduğum koltukta edindiğim imtiyazlı konum ve sahip olduğum işin bütün avantajları kayıp gidiyordu elimden avucuma

dökülmüş su damlaları gibi. Her bir tanesini yakalamaya çalıştıkça, hızla hayat çizgilerini yatak yapıp kayıyor ve ait olduğu yere, yerçekiminin verdiği ivme ile dökülüyordu. Bunu önlemek ve otoriteye benim de sahip olduğum bir hâle olduğunu hatırlatmak için buyurgan bir ses tonuyla;

"Hemen savcılığa getirin, şu anda soruşturmayı yürüten Savcı Beyin odasındayım." Dedim. Güçlükleri aşmak, sıkıntıları defetmek, telefon tuşlarına basmak kadar kolay olsaydı diye hayıflanarak.

Bir tuşa bas, Olimpos tanrısı yok olsun, bir tuşa bas, koltuğa kılıf olmak üzere olan vatandaş, dik duran bir özne haline gelsin. Hâlâ cemaat için kendini feda eden bir geleneği sürdürsün. Bir tuşa bas zamanenin zorlukları ortadan kalkıversin...

Gençlere ben de kızıyordum. Cep telefonunda bu kadar oynayacak ne buluyorlar diye. Koridorlarda, merdivenlerde, asansörlerde, yürürken, konuşurken, her zemin ve zamanda ellerinde cep telefonu, tuşlarına bas babam bas.

Demek ki sanal bir dünyanın tekil öznesi ve egemeni olarak ancak cep telefonu ile sınırlı bir dünyada mutluluk buluyorlarmış. Memnun olmadıkları gerçeklere karşı yapacak bir şey kalmayınca, özbenliğimizin kendi gerçeğine tâbi küçük bir alana hükmetmek, mutluluğun giriş kapısı demek ki. Belki de boş vermişliğin en somut aleti. Başıma gelmese bunu anlamaktan habersiz, gençlere öfkeyle bakmaya devam edecektim.

"Her çağda tek bir gerçek vardır." diyen Şems haklıydı herhalde. Yalnız bizim çağımızın gerçeği nedir? Kimse bundan emin değildi.

Yine de genç olmadığıma sevinmek üzereydim. Biz, sorunları gerçek devrim özlemleri ile aşmaya çalışan bir nesildik. Gerçek aşkları kelimelerde, şiirlerde arayan, bakışlarda yoğunlaştıran insanlardık. Onlarsa sanal bir âlemde, dijital mesajların arasında aşk ve mutluluk arayan bir nesildi.

Biz ideolojik kitleler içinde birer askerdik. Onlar küçük ve sanal bir dünyanın özneleriydi. Dünyaları küçük olabilirdi ama bütünüyle kendi avuçlarında tuttukları bir alandı.

Biz geçmiş, gelenek derken soyka giyen fakirler gibi ölülerden kalan fikirlerle kendimizi teçhiz etmeye çalışıyorduk. Zamanımıza, bize ve hatta geleceğe ait değildi düşüncelerimiz. Geçmişin sisli ve belirsiz pencerelerinden içeriye ne sızmışsa onunla zırhlanıyorduk. Sızanlar kar taneleri gibi beyaz da değildi üstelik. Zamanın bütün tortusunu taşıyor; üzerimize yüklenen dağarcığımız; hamalların altında ezildiği yükleri andırıyordu.

Kara, karanlık deliklerden üzerimize yağan asit yağmurları gibiydi gerçekler. Dilovası havasında yaşadığımızı bilmeden, nedensiz soluksuz kalışımızı, nefes darlığı çekişimizi bilmediğimiz ancak yakalandığımızdan kesin emin olduğumuz hastalıklarımıza yoran bir gaflet içindeydik. Gençlerse geçmişin hiçbir izini taşımayan bir çıplaklık içindeydiler.

Hangisi tercih edilecek bir dünya? Sizin kişisel mutluluk anlayışınıza kalmış. Gerçek dünyadan sanal âleme, dijital bir ortamdan hayatın gerçeklerine yürümek...

Gerçek dediğin nedir ki?

İnsanı ikiye, dörde, sekize bölüyor, geçişken sınırların inceliği insanı inceltmiyor, başında kavak yelleri estiren bir hayata zorluyordu. Gençlerin gerçekçi olması belki de pek fazla sanal âlem imalatı olmalarındaydı. O âlemden bu dünyaya gelişlerinde yakıcı gerçeklere ateşli cevaplar veriyorlardı. Her biri internetin gayya çukurlarında kaybolup gitse de.

Ben hâlâ bulutların üzerinde, yumuşak bir salıncağın içinde buluyordum kendimi. Ayaklarımın yere basması yarım yüzyıl geçmesine rağmen mümkün olamamıştı. Hâlâ da bir(ş)ey olamadım. Şu anda da otoriter olmaya hevesli bir karikatürün bakışları üzerimdeydi. Bakışların bu ağırlığı ile gerçeğe, kendi gerçeğime tam yaklaşmışken teğet geçen bir savuşturma gayreti içindeydim.

Sanki idealistler ve midealistler karşı karşıya veya yan yana.

Otoriter bir devletlünün güvenli odasında, kendi iradesi ve izni dışında bir "ses" yükselmişti. Artık bakışlarını halka yönelterek beni görmezlikten gelmesi ve koltuğu dolduran varlığımı yok sayması mümkün olmayacaktı. Cep telefonu çağdaş ve teknolojik bir cihaz olarak ifade edeceğim bütün tepkileri üstlenmişti. Ben itmemiştim ama beni kurtarmak için denize atlamıştı telefon. Bir alet ne işe yarar? Sahibine statü sağlamaya! İhtiyaç olması o kadar önemli değil. Bir kaza sonucu görev yapmaya soyunsa da telefon çınlaması, sonunda varlığımın mevcudiyetini hissettiren bir çığlığa dönüşmüştü. Eh, teknolojik bir cihazı taşımanın bundan daha büyük ne gibi faydası olabilirdi?

Odadaki suskunluk kanlı canlı bir bedene dönüşecekti yoksa. Telefon sesinden sonra; odada mevcut bütün konuşmalar ve bakışlar arasındaki kılıç-kalkan oyunu anlamını kaybetmişti. Gerilim sona ermişti. Dış dünyaya tezahür eden bir çıkış yolu bulmuştu. Dünyada idik, burası beş duyu ile algılanan tezahürler âlemiydi. İnsanlar konuşarak iletişim kurabilirdi. Gerçi Olimpos tanrısı duman salarak haberleşmeyi sağlamak istiyordu ama ben duman alfabesini bilmiyordum. Beden dilinden onun bildikleri ise üç-beş evrensel işareti geçmezdi herhalde.

Gönül dilinin çok uzağında bir adadaydık sanki. Ana karayla irtibat kurmak için gerekli bütün köprüler yıkılmış gibiydi. Çevremizde bir sandal da göremiyorduk.

Bu durumda dünyalılarla iletişim için konuşmak zorundaydı. Lütfetti, "Soruşturma ilerlemiyor sayenizde!" diye azarladı ve "Yeni bir gelişme var mı?" diye çağrısının esbab-ı mucibesini açıkladı.

Odaya bir soru salıverilmesine rağmen hâlâ suskun bekliyordum. Olimpos tanrısının, beni imtihan ettiği, ciddi bir şeylere karar vermek üzere olduğu kesindi. Bakışlarında sevecenlik yoktu. İnsanın dayanıklılığını ölçen, sahip olduğu bütün ağırlıkları

karşısındakine yıkan bir bakışı vardı. Bu bakışlarda makamından gelen baskı vardı. Odada bulunmamdan bu yana geçen zaman içinde üzerimdeki baskı artıyor, ağırlık dayanılmaz bir sıkıntı ile beni sıkıştırıyordu.

Kendimden kuşkuya düştüm. Mesleğimden gelen bütün gücüm eriyip gitmişti. Bedenimdeki bütün sular benden utanır gibi bir dehşet ve aceleyle kendilerini dışarı atmaya, baskı altında kalan tülbent gibi su sızdırmaya başladı. Kaçışırken neredeyse birbirlerini çiğneyeceklerdi. Kendimi insana güven veren kaptan duyguların bile terk ettiği bir gemi gibi görüyordum artık.

Masa üzerinde kağıt mendil arandım. Yoktu. Cebimde her zaman bez mendil taşırdım ama bugün evden aceleyle çıktığım için unutmuşum. Bana hayatiyet veren bütün sular, duygularımla birlikte kara bir boşluğa akarak beni terk etmek üzereydi. Hiç olmazsa bir kısmını tutmak istiyordum. Yoksa bulunduğum yerde eriyip buharlaşan kardan bir adam gibi yok olup gidecektim.

Son günlerde kendime bile tahammül edemiyordum. Bütün dosyaların biriktirdiği travma ile hastane odasına dönen bu odaya nasıl tahammül edebileyim?

Benim yapamadığımı karşımda oturan adam yaptı. Bir, güvenli oda sahibine baktı, bir bana, odadan çıktı gitti. Arkasına bakmadan; odadan hiçbir iz taşımadan...

Sanki bizden ve dumanlardan ona yer kalmamıştı. Ben zorunlu randevumun sonucu ile yüz yüzeydim.

Biraz sonra ekipten biri yıpranmış bir harita metot defteri getirdi. Elime alır almaz soruşturan bakışlarla karşılaşınca hemen uzattım:

"Buyrun Savcı Bey, maktule ait günlükler..."

Duygusuz herif daha biz odadayken güle eğlene okumaya başladı. Başkalarının trajedisi ona eğlence geliyordu demek ki. Sav İbranicede "düzen" anlamına geliyordu. Savcının "düzenci" anlamına geldiğini bilmiyordu. Güçten yana olurken, insana dair

hiçbir duygunun ruhuna dokunmak aklından bile geçmedi, biliyordum.

Bütün duygusuz okumalara sitem ederek, o an bari ben tam bir ilgi ile okumalıyım, diye karar verdim.

Savcı Beyden günler sonra okumaya ancak fırsat bulabildim.

Kapağını çevirip ilk sayfasını açtım defterin;

Birinci Bölüm

1.

Doğan okuldan arkadaşımdı. Eski günlerin hatırı vardı. Karşısına geçtiğimde süklüm püklüm halimle müşkül durumdaydım. Evliliğim fiyaskoydu. İşim yoktu. Büyük davalardan kendi gerçeğime tenzil-i rütbe etmiştim. İş istemek kolay değildi. Herkesin bir başkasından herhangi bir şey istemesi kolay değildi. Hele ben, gururlu bir adamdım. Taşralıların ortak duruşu, kabalık ve kırılganlık üzerimdeydi. Beraber okuduğun arkadaşın karşısına yıllar sonra kaybeden ve himmetini bekleyen bir halde çıkmaksa hiç de kolay değildi.

Yayın yönetmenliğine 30 yaşında ulaşmıştı. Sadece bu konuma yükselmekle kalmamış, Doğan Yüksel ismi bütün ülkenin tanıdığı bir isim olmuştu. Diğer şöhretlerimiz gibi onun ismi sadece bizim cenahta değil, ülkede bütün kesimlere ulaşan bir ün kazanmıştı. Genç yaşta bu ünü hazmeden ve hak eden biri olduğu kanaati herkese yayılmıştı. Üniversiteden sonra bütün Avrupa'yı otostopla gezmiş ve İngiltere'de yabancı dil eğitimi görürken aynı zamanda BBC'de ve İngilizce yayın yapan Pakistanlıların dergisinde çalışmıştı.

Türkiye'ye döndüğünde yeteneklerini sergilediği mümbit alanı, gazete ve dergilerde bulmuştu. Bu hem şöhret hem gelir demekti, itibardı, her yayının kuruluşunda, her organizasyonda ilk müracaat edilen kişi olmasını sağlamıştı. Türkiye'ye sıkışıp kalmış taşralılara bütün dünyadaki gelişmelerden bizim gözü-

müzle haber veren bir sese dönüşmüştü. Dünyada yalnız değildik; bizimle aynı idealler peşinde koşturan gruplar, hareketler ve cemaatler vardı. Önümüze dünya gerçekten açılıyordu onun sayesinde. Ya da biz öyle sanıyorduk.

Çalıştığı dergi ve gazetelere taşradan gönderdiğim bir iki yazıyı basmıştı. Yazılarım ilk başta kendisine özgün ve farklı gelmişti. Herkesin iki ayet, bir hadis yazıp arasına şahsi fikirlerini sıraladığı zaman büyük yazar olduğu bir dönemdi. Ben insanlarla insani bir lisanla konuşmak gerektiğine inanıyordum. Gerçi bunu tam başaramamıştım. Dava adına konuşmaktan da acizdim. Onlar araya Allah'ı koymadan bir kelam etmiyorlardı. Sanki Allah'ın yeryüzündeki temsilcisi gibiydiler. En azından yazıları böyle bir hava içindeydi. Bense insan olarak anlaşırsak, evrensel bir tutarlılık içinde olacağımızı zannediyordum. Hatta Peru'daki insanla, Afganistan'daki insanın temel sorunlarının aynı olduğunu düşünüyordum. Bu sorunları gündeme getirirsek belki evrensel bir dil bulacağımız gibi bir saplantıya kapılmıştım. Ben bunu başaramadım ama duyan birisi belki de başarabilirdi.

İnsan aynı topraktan yoğrulmuştu.

Toprağı bir insanın başına atsan yarmaz.

Suyu döksen yine başı yarmaz.

Onlardan yaratıldı insan. Su ve toprak nankör değildir.

Şimdi toprakla suyu karıştırıp kerpiç yapsan başı paramparça eder, diyordu mürşidimiz.

Ben suyu toprağa karıştıramıyordum. İkisi birbirine teğet geçen bir akış içindeydi. İçimde derin çukurlar vardı. Karanlık... Bir araya, düzenli istifler yapamazsan başarısız olman doğaldır. Bu yüzden edebiyat dünyasının uzağında idim. Bir iddiam da yoktu. Yalnızlığın içinde ses vermek istiyordum. Sesim bir karşılık bulabilmiş değildi. Evrensel ahlâkî tutarlılık diye bir olmazın peşindeydim. Türkiye'de değil Peru'da doğmuş olabilirdik; orada da iyi bir insan olmanın şartlarını nasıl yerine getirmemiz

gerekirse bulunduğun yerde de yerine getirmeliydin. İşte buna Evrensel ahlâkî tutarlılık diyordum. Büyük laflarla konuşmadan, dünyayı kurtarmadan kendimizi kurtulmuş sanmak gibi bir gafletimiz yoktu çok şükür.

Dergiye gelip iş istediğim zaman dibe vurduğum, işsiz, daha önemlisi parasız olduğum bir dönemdi.

Dergide genel yayın yönetmeni olduğunu biliyordum. Gidip münasip iş vermesini istemek zorunda kalmıştım. Aslında bunu yapabilmek bile büyük cesaret istiyordu. Girilen yer Dergi merkezi değil sanki bir dergâhtı. Yerler petrol artığı halılarla kaplı, ayakkabıların çıkarılıp terlik giyerek girilebilen bir yerdi. Terlik herkese verilmiyordu tabii ki. Herkese terlik verilecek olsa, yüzlerce terlik alınması, raflarda istif edilmesi gerekir; patronun büyük masraf yapması lazımdı. Bu dergilerde yayın heyeti ilk barutu yönetimden alır, sonra Allah'a havale edilerek yürümeye ve büyümeye çalışırdı.

Sayfaları istif etmek terlik istif etmekten bile kolaydı bizim için.

Çoraplarla yürüyüp, epey bekletildiğim salonda birkaç çalışan, masalarda oturup derginin teknik işlerini sürdürüyordu. Yönetimdekileri ziyaretçilerin beklediği salondan görmek mümkün değildi. Onlar çalışanların bir arada doluştuğu salonlardan ayrı, özel odalara sahiptiler. Bazen biz dünyalıların arasına karışsa da özel alanları kendi konumlarını güçlendiren kale gibiydi.

Hiçbir başıbozuğun bu kaleleri fethetmesine izin vermezlerdi. Görüşme talebime geç cevap verilip bekletilmemden, büyük adam olacakları o gün bile belliydi.

Nihayet kabul edildiğim odada masanın yanındaki sandalyeye oturduğumda kendisinden bir şeyler isteyeceğimi anında anladı. Bu adamlarda derin bir içgüdü veya öngörü var. Verecek veya alacak adamı anında tespit edebiliyorlar. Türkiye'de sadece bir grafiker iken, İngiltere'de öğrendikleri ile dergi mizanpa-

jına getirdiği bir iki yenilikle, estetik uzmanı olmuştu. Yabancı dil biliyordu. Avrupa'dan ihtida etmiş bir Müslüman geldiğinde tercümanlık yapıp bizim adımıza ev sahipliği yapabiliyordu. Ben ülkemin insanları ile anlaşamazken, o bütün dünya ile anlaşan evrensel bir insandı. Dilinde evrensel tutarlılık lafları olan bendim ama evrensel olan oydu. Hayat böyledir işte; kimi sadece lafını ederken kimisi de bunu yaşardı. Bu yüzden her projede ismi akla gelir, her iktidarda başdanışman olması Allah'ın emriydi.

"İş istiyorum, daha doğrusu maaş istiyorum, dedim. İş vermeseniz de olur."

Doğan, ne istiyor bu benden, diye düşündü. Sadece iş istiyorsa, istediği kadar iş verebilirim ona. İşi olursa, düzenli bir geliri olur, evi olur, faturaları olur, mesaisinin büyük bölümünü yeni konumunu sürdürecek uğraşlarla geçirebilirdi. "Yapacağı işi iyi yapar gerçi ama ayağını sağlam bastığı anda muhalefet bayrağı açar, şurada ağız tadıyla sürdürdüğüm işi tehlikeye atabilir. Muhalefet ve itirazı bir çözüm içerse ya! Hayır! Her zaman sorun olan bu tiplerle kesişen yoluma yazıklar olsun! Ben de şans olsa bu tiplerle kesişen kadere sahip olmazdım." diye iç geçirdiğinden emindim Doğan'ın.

Düşüncelerini kendine söylemesinde bir beis yoktu. İstediği kadar sızlansın. Nasıl olsa sağlam bir limana demir atmıştı, o halde bizim tekneye de yer vermek zorundaydı.

Vakıf her yerden para toplayabilirdi. Onlar için para sorun değildi. Sanki bir vakfa değil, bankaya giriyormuşsun gibi insana güven veren bir yanı vardı. Burada sürekli görevli olanların iş ve maaş derdi yoktu. Hayatları sosyal bir sigortadan daha güvenli bir garanti altına alınmış oluyordu. Yetenekli olmaları da gerekmezdi, sadık oldukları görüntüsünü verebilmeleri yeterliydi. Gerisi patronun insafına kalırdı.

Doğan Yüksel'in maddi bir makamı ve masası da vardı.

Yüzünden sağlık fışkıran besili haline bakınca dünyevi hali perde önünde bütün ihtişamı ile göz önündeydi. Günümüzde önemli olan da görünür olmaktı. Bir görünüş tarzına sahip olmaktı. Bense izbe ve karanlık yerlere kaçmaktan yarasalara dönmüştüm. Nerede bir ışık görsem, rahatsız ediyor, gözlerimi kapatmak ve kendi içime, karanlığıma dönmek zorunda kalıyordum. Baktığım yerde aydınlık fikirler bulunması mümkün olsa da bunun farkına varıldığı bugüne kadar görülmüş şey değildi.

İşte aydınlık yerde de halim pek iç açıcı değildi.

Doğan göz terazisinde beni tartmaktan yorulmuştu. Gerçekten çaresiz miydim? O halde belli bir süre sorun çıkarmadan uslu dururdum. Arkadaşlık ve vefa duygusunu istismar edip kendimi dünyevi bir beklentiye sokmuştum. Doğan'ın entelektüel sorunları yanında ne kadar basit taleplerdi kendisine ilettiğim. Oysa bu vakıf, nefes dağıtılan, hayır işlerine adanmış, görünmez üniversite idi. Bense Yunus gibi gelmiş ve buğday istiyordum. Alt insanın beklenti eşiği düşüktür, hem basittir hem de aynı kapıya çıkar. Para!

Plastik sandalyeler üstünde saatlerce oturup, huşu içinde Başkanı dinlersen, bir mensup olurdun, makul bir durumdur. Şimdi hissesine düşeni isteyen bir alacaklı, varis olmuştum. Bu hoş değildi. Yüz binlerce üyenin benim gibi alacağını istemeye geldiğini düşünün, bu vakfın hali nic'olurdu? Doğan sadece bir dergi yayınlamakla değil, vakfın ömrünü sürdürmekle ve itibarını artırmakla da görevliydi. Esasen yeteneği de buradaydı. "Mensuplar arasında hiçbir zaman boş kavgalara yol açacak karşıt düşünceler yoktu, o halde tartışmaya ne ihtiyaçları vardı? Hiçbir davası olmayanların retorik nelerine yarardı? Ahlakları daima temiz ve masum olan bu insanlar tanrılarına saygı dolu olduklarından, doğanın sırlarını çözmeye, yıldızların uzaklıklarını, dönüşlerini, etkilerini bilmeye, her şeyin gizli nedenlerini

keşfetmeye uğraşan o kâfirce meraka sahip değillerdir." diye düşüncesini sürdürdü Doğan. Ben atıldım hemen içimden, Erasmus, dedim, *Deliliğe Övgü*'den. Benden bir şey kaçmazdı.

Herkes hizmet için birbiriyle yarışırken, bu yardımsever insanların çabalarıyla kurulan bir vakıfta ben kendim için bir şeyler istiyordum. Bunu kabul etmek bana da züldü doğrusu. O kadar zor durumdaydım ki saygı duyduğum bütün değerleri istismar etmekten çekinmemiştim. Ama düşüncesine cevap vermek zorundaydım. "İnsanlar kendilerini ne kadar bilgeliğe verirlerse, mutluluktan o kadar uzaklaşırlar. O zaman bizzat delilerden daha deli olduklarından, insan olduklarını unutur, tanrı gibi görünmek isterler." Tanrı anında intikamını alır tabii. Böyle zillet içinde bir konuma düşürür ve kendine bulutların üzerinde inşa ettiğin kalelerden, aşağı düşüverirsin.

"Asım, aslında bütün kadrolar dolu ama sana bir yer bulmaya çalışacağım." dedi. Sözlerinde bir taahhüt yoktu, sadece bir vaat. Olsun, yüz geri edildiğim bütün iş başvurularından sonra bu vaat; büyük umut veren bir gelişmeydi. Burası son kapıydı benim için. Çaresiz kalmasam gelip başvurmazdım. Ben bağımsız kalıp kişiliğimi geliştirmek istiyordum. Oysa bağımsızlık bakımsızlık demekti. Terazinin bir kefesinde yer almazsan, toplumsal bir statü edinmen çok zordu.

Bir iki güzel yazı yazmak yetenekli olduğun anlamına gelmiyordu. Her işin bir piyasası, bir de siyasası vardı. İlm-i siyasetten habersiz birisiydim. Bu nedenle öncelikle işin siyasetini oluşturmayanların bir piyasa bulması zordu.

Kaldı ki Doğan bulunduğu yerlerin hakkını veren biriydi. Önce onu seçerler o da seçildiği yerlere anlam kazandırmaya ve gerekçe oluşturmaya başlardı. Kimseyi öncelikle hakikate teslim olmaya zorlayamazdınız. Önce yerini seçersin, sonra hakikati seçtiğin yerlerde ararsın. Bu hem yorgunluğa yol açmaz hem de işsiz kalmanı önlerdi.

Ben Doğan'a yine de kıyamazdım. Kendisine bir zaafım vardı ve eleştiri oklarını yöneltmezdim ona. Ne de olsa bizimkiler içinde en yetenekli ve bulunduğu yerlerin hakkını veren bir birikimi vardı. İşte bu birikimden benim payımı vermeye de hazırlanıyordu. İnsan başka ne isteyebilirdi, böyle bir dosta sahip olmaktan başka.

2.

Sonunda okuyucu mektuplarına cevaplardan oluşan sayfanın editörlüğünü verdi yayın yönetmeni eski arkadaşım Doğan Yüksel. Dergiye sürekli gelmem gerekmiyordu. Diğer çalışanlara -sadık çalışanlara- kötü örnek olmam, sinema, edebiyat, müzik gibi konularda kafalarını karıştırma ihtimalim vardı.

Yazılarım nasılsa kendisinin sansüründen geçecekti. O konuda sorun yoktu. Olmazsa bir ayet, hadis de kendisi sıkıştırabilirdi araya. Arkadaş için çiğ tavuk bile yeniyormuş, ayet-hadis haydi haydi yazılır. Buna bir itirazım var mıydı? Para aldığım sürece bir sakıncası yoktu. Vakfın selamet ve saadetini birilerinin düşünmesi gerekirdi tabii ki. Bunun ben olmadığım kesindi. Düşünenlere saygım sonsuzdu. Biz konuşunca mangalda kül bırakmazdık ama bir sorumluluk almaktan da her zaman kaçardık.

Sadakat ve huzur içindeki insanların çalışma şevkini kıran bir yapım var, diye düşünüyordu Doğan. Bazı insanlar başları üzerindeki hâle ile sinerjik etkiler yaparken ben de tam tersi bir etkileme istidadı varmış demek ki! Hâlbuki inananların şehirleşmesine öncülük eden ve iktidara yürüyen bir harekete yardım etmek, bu arada gösterilen teveccühe karşı gece gündüz hizmet etmek ve nafakamı temin etmek dışında bir maksadım yoktu. Bana gösterilen teveccühe karşı gece gündüz hizmet etmek, çalışmak, bir işe yaramak istiyordum. Karşılığını ödemem mümkün değildi, iyi niyetle sunulan bu fırsata ne kadar şükretsem azdı.

Yazılarıma sansür neyse de özel ilgilerime din dışılık atfedilmesi, davaya aykırı faaliyetler gibi bakılması biraz burukluk doğursa da bunu iş verme üstünlüklerinin bir hakkı olarak onlara tanıyordum. Sosyal organizasyonda rol alanların özel hayatlarına dikkat etmelerini istemeleri doğaldı. Burada sadece kendileri olarak bulunmuyorlardı; vakfın mümtaz bir temsilcisiydiler. Mümtaz temsilcilerin yazdığı her cümleyi içlerinde en az on kere tekrar etmesi ve hayatına, özel zevklerine dikkat etmesi gerekirdi. Toplumun değerlerinden önce, vakfın mensuplarının tabularına karşı da hassasiyet duymaları gerekirdi. Bu nedenle özeleştiri ihanet sayılır, muhalif ve muteriz olanlara kuşku ile yaklaşılırdı. Buna rağmen bana iş verilmesi gerçekten ilkelerini esnettikleri anlamına geliyordu. Çok temiz biri sayılmazdım; günahlarımı kendime bile itiraf etmekten korkuyordum. Allah'tan İslam'da günah çıkarma diye bir olay yoktu. Tevbe kapısı herkese, her günaha açıktı. Ben de tevbe yolunun ümit veren tövbekârı olabilirdim.

Ancak bunu daha dikkatli bir üslupla anlatabilirdi, diye içimden bir itiraz yükseliyor. Bütün özel ilgilerimi şeytanın faaliyetleri gibi göstermesi gerekmezdi. Şeytanın yetenekleri hatırlanınca benim bu beceriksiz halimle eline su dökmem bile mümkün değildi. Bir başka bakış açısından bana iltifat bile sayılırdı söylenenler. Saf, kavruk ve ezik duruşumla çelişki olsa da dışardan öyle görünüyordu demek ki. İş ve daha iyisi maaş veren bir kişinin yüksek fikirlerine tahammül etmek pek pahalı olmayan bir bedeldi.

Ben de gülümsemeye çalışarak dinledim kös kös. İçimdeki şeytanı safdışı etmek kararlılığı içindeydim. Bana da bir imkân verdiklerine göre yine de bir umut vardı kaderimden ve vakfın geleceğinden. Bu imkânı en iyi şekilde değerlendirmek; halimi hayra tahvil ve tavrımı iyiliğe tebdil etmek azmiyle çalışmak kararına vardım. Teheccüd namazına kalkabilirdim. Pazartesi-Perşembe oruçlarını tutmaya başlayabilirdim.

Başlamalıydım aslında.

Bunu sürekli bir iş gibi düşünmememi, belirli bir süre deneme niyeti taşıdığını belirtmeyi ihmal etmedi. Bu da bir iyi niyet sayılırdı. Beni kasabamda çıkacak mahalli bir gazeteye de gönderebilirdi, daha önceki başvuruma verdiği cevap gibi.

Kalacak yer aramaktan imanımın gevrediği Ankara'da kendi evim bile olabilecekti. Refah içinde yaşamam mümkün olmasa da idare edecek bir para geçebilirdi elime. Hayatta beklentilerimin hiçbiri gerçekleşmemişti. Belirli bir işim bile yoktu. Okuyup düşünerek büyük adam olunacağı sanısı içindeydim. İş miş bizi bu yüksek meşguliyetlerden alıkoyan tuzaklardı. Ama düşünüp okuyarak karın doymuyordu. Bir baltaya sap olmak gerekiyordu. Bir harekete güç vermek dışında her birimizin tek başına bir şansı yoktu. Yıllarca kurumsallaşma nedeniyle düzenin şartlarına uyup hayatiyetini sürdürmeyi ilk amaç haline getiren yapılanmalardan uzak olmayı kurtuluş sanmıştım. Bu umutla debelenmiş, sonunda işsiz ve desteksiz kalmıştım.

Şimdi işler tersine dönmüş gibi görünüyordu.

Doğan, kendi evinde kalmam ihtimalini bertaraf etmek için, telefona sarıldı. Büyükşehirlerde beklenmedik misafir her zaman sorundur. Herkesin bir programı, hayat tarzı vardır. Bu tarzın ortasına yeni külfetler getiren misafire ev sahipliği yapmak büyük fedakârlık gerektirir. Yeteri kadar yük olduğum için üstüne, bir de evinde kalma zahmeti vermek istemedim.

Üyelerden kiralık evi olan birini soruşturdu. Sonra ev sahibine ulaştı. Keçiören'de kiralık 1+1 kotta bir daire buldu. Maaşımdan mahsuben İtfaiye'den bir masa, bir somya almak da cabası. Artık yatak ve yorganı kendim halledebilirdim, otomobili ile getirdiği apartmanın önünde biraz para verip savuştu. Önce masayı, sonra somyayı taşıdım merdivenlerden indirdiğim bu eşyalarla güreşerek.

Önümdeki kapalı kale kapılarını geçen muzaffer bir komutan gibi anahtarla kapıyı açıp eşyalarla birlikte daireye daldım. Yakın

bir mağazadan ucuz bir yorgan ve yatak aldım. Ekmek peynir ve çaydanlık, bardak, bunları işlevsel kılmak için şeker ve çay alıp konutuma yerleştim.

Ankara fethedilmeye hazır bir kale gibi önümdeydi. Elbette bunu tek başına yapmayacaktım. Bir yere ait olmanın, bir vakfa; vakıf çevresinde toplanmış bir cemiyete mensup olmanın güveni içindeydim. Bu güven insana kendini aşan bir güç veriyordu. Bu gücü oturduğum evin her metrekaresinde hissediyordum o an. Bir yere eğreti de olsa mensubiyet güvenli bir gelecek, demektir. Bu duyguyu ilk defa yaşıyordum.

"Mutluluk bu kadar kolay mıymış?" diye kendi kendime hayıflandım. Çay demledim. Sigara tellendirip masaya kuruldum. Dosya içinde verilen mektupların birini çektim. Düzenli bir işim olmuştu: Nihayet bitim kanlanacaktı.

İşimi ciddiye almaya kararlıydım.

Bütün kayıplarımı telafi eden bir şevkle kâğıt ve kaleme sarıldım.

Güvenli bir iş kolay bulunmuyordu. Tecrübe ile sabitti o zamanlar. Her iş, çalıştığım derginin gayesi kadar insanı mutmain edemezdi. Bu dergide yazı yazmayacaktım sadece, göğsümü gererek aidiyetten mest olduğum bir Vakfın mensubu sayılacaktım. Davaya hizmetin yanında geçimimi sağlayacak bir gelire sahip olmak her kula nasip olmayan bir mazhariyetti.

Bu mazhariyete ben de nail olmuştum. Bu mübarek insanların güvenini boşa çıkarmamalıydım.

3.

Gece yarılarına kadar çay ve sigara içip okuyucu mektuplarını cevaplandırıyordum.

Doğan benim gizli yeteneklerim olduğuna inanıyordu. Gizli olduğu için ben bile bilmiyordum. Ama o inandığı için okuyucu mektuplarını cevaplandırmak zorunda bırakarak belli bir süre benim burnumu sürtmek, bulutlardan yere inmemi sağlamak istiyordu. İnsan yükseldiğini hissederse benlik kaygısına düşer ve kazandıklarını aniden kaybedebilirdi. Düşüşümü önlemek için Doğan'ın takındığı tutum, benim hayrımaydı elbette. Kaldı ki sandığı gibi ben de havalanacak kanatlar yoktu. Uçsak bile konmak için bir havaalanımız yoktu.

Sefil bedenimin ve içindeki zayıf ruhumun farkındaydım. Ben burada nefsimi terbiye edecek ve fikrimi geliştirecektim. Bu güzel insanların yakınında olmak bile nimetti. Taşranın yalnızlığından entelektüelliğin başkentine düşmüştüm. Köylü mahviyetinden aydın mütevazılığına yükselecektim. Kerbela gibi ilçelerde sohbet etmek için fenerle adam aramak zorunda kalmayacaktım. Çevremde herkes bu nitelikleri ile beni irşad ve tenvir etme ehliyetine sahip entelektüel adamlardı. Birikimimi artırmak ve kendimi geliştirmek kararı verdim aynı zamanda.

Sadece sahip olduğum fikirlerden taviz vermiyordum. Aykırılığımla topluluğu zenginleştiren biri olabilirdim. Farklı

sesler, eleştirel düşünceler güç katabilirdi bir harekete. Bu görevimi ihlâsla yerine getirmek istiyordum. Yoksa muhalif olmanın pek hayra alamet olmadığını bilmiyordum o zaman. Zevk için muteriz ve muhalif olmanın bir getirisi bulunmadığını, hakikati seslendirenlerin pek aranan tipler olmadığını çok sonra öğrendim. Bu nedenle uluorta düşüncelerimi sergilemekten kendimi alıkoyamıyordum. Molla Kasımların olmadığı bir cennete gelmiştim. Herkesin bana farklı düşünceler dinlemek için yaklaştığını sanıyor; muhalefetimi coşkuyla dillendirebiliyordum.

Yönetimlere muhalefet değildi bu; tek tipleşmiş cemaat mensuplarından farklılığın imtiyazını yaşamak istiyordum. Eylemde birlikteydim ancak zihinsel ayrılıklarım vardı. Derviş meşrepliğime aykırı düşen çelişkiler yumağı halindeki fikirlere sahiptim. Kafam karışıktı; durulacağı güne kadar fikirlerimi bol bol harcamak istiyordum. Yoksa bir anlamım olmayacaktı. Sıradan biri olmak korkutucu geliyordu bana. Aykırılığı zücaciye dükkânına dalan fil olmak sanıyordum. Gaflet işte... Belki de köylülük...

O okuyucu soruları diyor, ben modernleşmenin insanları değiştirme etkisi diyordum. O Vakıf mensuplarının verdikleri külliyetli yardım paralarının amortisi diye bakıyor sorularına cevap vermeyi; ben, sorularda ortaya çıkan sosyolojik verilere, insanın içine düştüğü çelişkilerin evrenselliği diyordum. O Başkanın konuşmalarından pasajlarla cevap vermemi istiyor, ben Kafka, Canetti, Dostoyevski, Bukovski, Ömer Hayyam, Halil Cibran'dan parçalar sunuyordum okuyuculara.

Doğan, birkaç sayı sonra okuyucu mektupları köşesi değil, kültür ve edebiyat köşesi olduğunu söylemeye başladı. Aldığım maaşa bakınca buna sevinmesi lazımdı ama okuyucular ihtida etmemiş bu gâvurların övülme bağlamında söz konusu edilmesini derginin yayın politikasına aykırı kaçtığını söylüyormuş. Bunu daha çok vakfın baronları diyordur ama o okuyuculara atfediyor.

Demokrasi ile yönetiliyoruz, millet genel iradenin faili, cemaatler velinimetimiz, halkımız başımızın tacı ve köylü efendimizdir.

"O zaman Kur'an'ı da kitlenin tasdikine sunalım!" diyordum. Öyle de yapıyorlardı ya. Kitleyi mutlu edecek ayetler sürekli gündemdeydi. Ama çoğunluğu aşağılayan, kitleyi sarsan ayetler niye hutbelerde, vaazlarda dillendirilmez diye sorulmazdı. Kur'an avama ayrı, havasa ayrı seslenir. Avam gündelik terbiye edici ibadetlerle zapturapt altına alınırsa yeter, "Allah dilerse sizi yok eder ve yerinize bir halk getirir." diyor Kitapta. Seçkinler ise "Körle gören, karanlıkla aydınlık, gölge ile ışık bir olmaz." denerek övülmüştür. Artık onlar gibi ayetli cümleler kurduğuma göre ben de derginin yazarları listesine girebilirdim.

"İbadetlerin şekli mi yoksa ruhu mu önemli?" diyordum bir yandan da. "Şekli de önemli.", cevabını alıyordum. "İnsan bir komutana selam verirken ellerini başına götürür yoksa ayağını kaldırarak selam veremez, bu hakaret olur." Nedense bütün benzetmeler ordu edebiyatı içinde sürerdi. Asker millet olmamızın yansımalarıydı herhalde diye düşünüyordum.

Kültür ve edebiyat gibi alanlarda kalem oynatsam da dinî konularda benim de özgün düşüncelerim vardı. Dini bir tedrisat yapmamıştım ama bu ülkeye, insanlarına dair bir diyeceğin varsa inancı hakkında bilgilenmek zorundaydım.

Mesela babasından şikâyetçi bir okuyucuya verdiğim cevapta "Babalar çocukları üzerinde yol gösterici olduğu kadar onların kişiliklerini gölgede bırakan etkiler de yapabilir. Bu nedenle peygamberlerin baba gölgesinde kalmaması bir imkândır.

Âdem'in babası yoktur. İsa babasız doğmuştur. Hz. Muhammed'in babası doğumundan önce ölmüştür. İbrahim'in babası put yapıcıdır. Oğluna din konusunda yön gösterecek bir birikimi yoktur. Musa'nın babasına ilişkin bir bilgi yoktur. Annesi ve kız kardeşi hakkında bilgiler vardır ama babası sessizlikle geçiştirilir. Hâsılı bu sorun tarihle yaşıttır.

Yahudilikte peygamberlik babadan oğula geçen bir saltanat sistemidir. Bu nedenle devrimci düşünceler ve açılımlar getirmekten çok, geleneksel dini sürdüren ahlak öğreticileri gibidirler. Bir yönden de kraldırlar. Bu nedenle Yusuf, kaderin bir oyunu olarak şansını, babasından bağımsız, köle olarak geldiği Mısır'da güç kazanarak sergiler. Süleyman babası Davud'u aşan bir başarı içinde kişiliğini oluşturabilmiştir. Yahudilerin devrimci kralı İsa, babasız doğma şansına sahiptir. Belki de bu sayede yeni bir dinin tebliğcisi olmuştur. Resulullah doğumdan altı ay önce babasını kaybetmişti.

Babalar, çocuklarına, kişiliklerini gölgede bırakmayacak bir ortam sağlamak ve özgürlük tanımak zorundadırlar." diye bitirmiştim yazıyı.

Bir okuyucunun masumiyetle ilgili bir sorusuna şöyle cevap vermiştim:

"Hz. Musa peygamber olmadan önce adam öldürmüş ve katil olmuştur. Hz. İbrahim girdiği şehirlerde karısını "kız kardeşi" gösteren, İsmail ve annesi Hacer'e odun kesmeye gidiyoruz "yalan'ını söyleyen; beyaz yalanları uygulayan biridir. Önce aya, güneşe tapan, sonra bir arayış içine girerek Hanif dinine ulaşandır.

Yunus peygamber büyük bir suç işlemiştir. Gemiden atılması bu yüzdendir. Ve bir balık kendisini yutup denizden kurtarmıştır. Tövbelerin işlevine iyi bir örnektir.

Örnekler çoğaltılabilir. Bütün bunlar insanın düşüncelerinin ulaştığı merhalenin önemli olduğunu gösterir. Peygamberlerin değerini azaltmaz bilakis artırır. Ve bizi, biz evliya, nebi, melek gibi masum değiliz, dinin emirlerini yerine getirmekten aciziz, mazeretinden kurtarır. Günah işlemiş olabiliriz. Eskiden yanlış düşünmüş olabiliriz. Peygambere zulmeden, karşı çıkan kâfirler sonradan Müslüman olabilmiştir."

Dergi yayın merkezi, haliyle sosyal bir laboratuardı. Yazarlar,

okuyucular, ziyarete gelen işadamları, külliyetli yardımlarla destek olanlar, yakınlık duyanlar, fanatik taraftarlar ile büyük bir camianın buluştuğu bir ortamdı. Yayın faaliyeti yaparken bir yandan da Vakfın hitap ettiği kitlenin özelliklerini ele veren ziyaret ve toplantılar sürerdi. Büyük şehre gelen üniversiteliler, bir iş için şehre gelen öğretmen, imam gibi mürekkep yalamış okuyucular, kendilerinde potansiyel yazar mayası görenler, denemelerini utangaç bir tavırla sunanlar, esnafın ileri gelenleri, dergi temsilcileri, vakfa yaptıkları külliyetli yardımların nasıl harcandığını denetlemeye gelenler, günün her saatinde yoğun bir ziyaretçi trafiğine neden olurdu.

Bütün bu trafiği idare eden birileri vardı. Taşradan gelenlerin en büyük ikramiyesi kendilerine sunulan bir bardak çaydı. Önemli işler yapan kahramanlara gıpta ile bakan ezik ve mahcup tavırlar içinde gösterilen sandalyelere oturur, kendilerine yönelmiş bir iki cümlenin içindeki fikir ziyafetini define arar gibi bulmayı kendilerine sunulmuş bir ödül olarak görürlerdi. Büyük adamlar meşgul olurdu her zaman. Her gelene ayıracak vakitleri olması mümkün değildi.

Misafirlerle ilgilenmek –bizim- Abid Karaman'ın işiydi. Vakfı temsil eder, derginin parasal işlerini sürdürür, yayın politikası üzerine kendisine verilmiş talimatları yürütmeye çalışırdı. Parasal konulardaki yetkileri ve işveren konumu yazarlar üzerinde, sakallı hali cemaate yönelik otorite sağlayan unsurlardı. Gücünün farkındaydı ve herkese hangi gücünü kullanacağını bilirdi. Vakıf Başkanının itimadını sağlayan sadakati ise dillere destandı. Abid Başkana, Başkan Allah'a hesap veren sorumlulukları ile başbaşaydılar. Bizimse sorumluluğumuz kendimizle sınırlıydı. Küçük soruların büyük cevaplarını aradığımız bütün fıkıh, siyer, tefsir külliyatı içinde okuduklarımızla hayatımızı biçimlendirmeye niyetlendikçe direnen bir iklim vardı çevremizde. Çevremizdeki iklim kendi dışımızdaki her şeydi. Sistemdi,

askerdi, büyük sermaye, masonlar, sabatayistler, İsrail, ABD, Mega Makine vs. uzayıp gidiyordu. Bu kadar düşmanla çevrili bir siperde ilk önceliğimiz hayatta kalmak ve bir cepheyi tutmaktı. Bu kuşatılmışlık kendimize önderler aramamızın, bir cemaatin şefkatli kanatları altına girmemizin sebebiydi.

4.

Takdir edilen maaş düşüklüğünün bütün sıkıntıları üzerimdeydi. Dergide çalışan çocuklar, derginin kuruluşundan beri aynı maaşı alıyorlardı, beni dolduruşa getirdiler. Ev geçindirdiklerini, çoluk çocuklarının ihtiyaçlarını karşılayamadıklarını söyleyip zam yapması için Doğan Yüksel'e gönderdiler. Hemen havaya giren bir yapım var. Kitlenin önderi olmak gibi ihtirasım küllense de küller altında hâlâ korlar başını gösteriyordu ara sıra. Sendika temsilcisi gibi sayıyordum kendimi.

Biz öğrenciyken bu ülkenin kaderini değiştirme yönteminin, milletle aynı hayatı yaşamaktan geçtiğine inanıyorduk. Hiçbir zenginlik, iktidar bizi bozamazdı. Ahlâk, iktidarı yenebilirdi. Yenile yenile geldiğimiz iktidarda, kendi gücümüzün bizi alt etmesine izin vermeyecektik. Doğan'la geceler boyu süren konuşmalarımızda, kurumsallaşan yapıların zamanla gayesini unutup kurumu korumayı tek gaye haline getirmesine yol açan zaafları sergilemeyi iş edinmiştik. Herkes alanında otorite olacak şekilde başarılı olmalıydı ve hayatın bütün alanları bu şekilde ehliyetli insanların rehberliğinde yükselmeliydi.

Oysa şimdi gördüklerim; öğrenciliğimizde geceler boyu konuşmalarımıza pek uygun değildi. Benim de dâhil olduğum maraba takımı fakr u zaruret içindeyken Doğan, derginin sahibi Abid Karaman Efendi, ileri gelenler lüks bir hayat yaşıyorlardı. Benim gözüm yoktu lükslerinde. Hatta bulundukları yere bakınca

hakları olduğuna inanıyordum. Sadece çalışanları sıkıntıya düşüren mahrumiyetlere katlanmak zorunda bırakan maaşlarına hatırı sayılır bir zam verebilirlerdi. Vermeliydiler. "İşçinin hakkını, alın teri kurumadan veriniz." hadisini şiar edinmiştik.

Doğan, Derginin jeneriğinde sahibi de görülen Abid Karaman'a götürdü beni, her ne kadar yayın yönetmeni olarak yüksek maaş alıyorsa da genel zamla kendi maaşının biraz daha yükselmesi fena olmaz, diye bir düşünceyi içinde taşıyarak. Hem çalışanlar nezdinde kendisini aklamak da mümkün olacaktı bu girişimle. Yani genel yayın yönetmeni olarak maaşların yükseltilmesini istiyordu! Tabii, ne yazık ki karar veren kendisi değildi.

Doğan, masanın sağındaki koltuğa, ben de soldakine oturup meramımı anlatmaya başladım. Bütün coşkumla, "Çalışanların içinde bulunduğu mahrumiyetten girip derginin 100 bine ulaşan tirajı karşısında verilen maaşların komikliğinden çıktım." Sahip, sanki ihanete uğramış bir kral gibi çektiği acı, yüz hatlarına yerleşmiş bir halde beni dinledi. Doğan'a baktı. "Bu adamı başımıza bela eden sensin!" diyen iç sesinin çığlığı bütün odaları dolaşıp tekrar bize geldi. Esasen biz, onun bulunduğu konuma hizmet ettiğimiz kadar değerliydik.

Başkan'a karşı sorumluluk ve sadakatinin bir yanı da dergide ihtilaf ve sorun çıkmasını önlemekti. Bu onun göreviydi. En az masrafla işleri yürütmek de başarılı olduğunun bir diğer yanıydı. O güne kadar da takdir edilen ücretlere bir itiraz, kendisine intikal etmemişti. Sızlanmalar olmuştu belki ama kimse doğrudan bunu dillendirmekten çekinmişti. Eski köye yeni adetler geliyordu. Minnetle işe başlayan biri yapıyordu üstelik bunu. İçindeki öfkenin sebebini anlıyordum. Öte yandan emeğin karşılığını vermenin bu Vakfı başkalarından farklı yapan bir özellik ve üstünlük olduğuna inanmıştım. Para benden çıkmadığı için, alan tarafta olmanın şevkiyle cansiperane savunuyordum taleplerimi.

Ben önemli değildim. Kapı önüne koyabilirdi ama beni dolduruşa getiren diğer çalışanların içinde bulunduğu sıkıntının far-

kındalardı. Çalışanların maaşa mahsuben sık sık avans aldıklarını bilmemesi mümkün değildi. Vakfın toplum nezdindeki itibarına halel gelmemesi için Almanya'dan bağışlanan Mercedes, kendi emrine verilmişti. Her türlü gideri Vakıf'tan karşılanıyordu. Özalfa sitesindeki villa lojman kendisine tahsis edilmişti. İdare ettiği paranın boyutları da göz önüne alınınca çalışanların maaşları gerçekten komikti. Sevap bagajımız dolup taşmıştı ama evler tamtakır kuru bakırdı. Biraz da çalışanlar ölmek istiyordu. Sevap bagajındakilerden dünyada avans almak mümkün değildi. Bunu seslendiren çalışanlar sağlam desteklerle beni dolduruşa getirmişlerdi.

"Tamam, zam yapacağım. Herkese aybaşında maaşları zamlı ödenecek!" dedi.

Doğan mutlu. Ben daha çok bana emanet edilen işi başarmış olmaktan sarhoş bir halde çalışanların yanına döndüm. "Tamam, maaşlara zam gelecek." dedim.

"Allah razı olsun!" dediler. Derginin sahibi, her şeye "Allah razı olsun!" niyazını bol bol kullanarak ulaşmıştı. O "Allah razı olsun!" dediğinde bunun bir anlamı vardı, bir de bedeli. Bu ister Avrupa'da, ister Türkiye'de olsun, her üyeye gücünün ötesinde bir bedel ödetirdi. Dergi, külliyeler, faaliyetler, televizyonlar, şirketler böyle finanse ediliyordu. Kendilerini sadece para kazanmakla sınırlayanlar davaya hizmetin tek yolunu yardımlarda görüyordu. Başkan yaptığı seyahatlerde her zaman ve bazen onun yerine giden Abid, yurtiçinde olsun yurtdışında olsun, bu yolu davaya hizmetin en önemli faaliyeti göstermeyi başarmışlar ve kitleler de ikna olmuştu buna.

Aybaşında maaşı almaya gittiğimde dergide çalışanların suratından düşen bin parça idi. Ben bir yorum getiremeden muhasebeye yöneldim. Maaşım ödendiğinde benim suratım da aynı görüntüye kavuştu. Yapılan zam birkaç kilo hıyar alacak kadardı. Hıyar deyince aklıma parlak bir fikir geldi. Dergiden acele ile çıkıp, en yakın manavdan, yapılan zammın alacağı kadar hıyar

aldım, bakkaldan da biraz tuz. Gelip dergide yapılan zamla aldığım hıyarları yemesi için herkesi ziyafete davet ettim. Doğan ve Abid Efendi gelmedi. İkramımın reddedilmesine biraz bozuldum. Bizim ikramımız, çağrışım olarak hoş olmasa da niyetim iyiydi. Ben de ikram etmek, mükrim biri olmak, kendi çapımda ziyafet çekmek istiyordum. Soyup tuzlayıp dilimlediğimiz salatalıkları bir çalışanla odalarına servis yaptık. Aramıza katılsalar çok sevinecektim ama gelmediler.

Sonradan düşününce bu hiyerarşi belki de gereklidir, dedim. Yoksa şımarır, laubali bir hale gelir ve otoritelerini zedelerdik. Adamlar bunu önceden öngördükleri için büyük adam olmuşlardı. Onların yerinde biz, bu nedenle olamazdık.

İş veriyorsun bir baldırı çıplağa, ayağını sağlam basınca hemen maraza çıkarmalarına katlanıyorsun. Ben olsam buna izin vermezdim. Bu nedenle kendi kendime kovulma cezası takdir ettim. Burada suyumun ısındığını kabullenerek tevekküle oturdum Dergide.

Her an işten kovulmayı bekleyebilirdim.

Bugün onlara bu zevki vermemek için ikram bitince acele dergiden çıkıp giderken, bodrumdan çığlık sesleri geliyordu. Dergi üç katlı bir binaydı. Giriş kat dergi çalışanlarının yer aldığı odalar, teknik işler için bölünmüş büyük bir oda ve okuyucuların, misafirlerin kabul edildiği geniş bir salondan ibaretti. İdareciler bir üst katta geniş odaları kapmışlardı. Bodrum genellikle depo olarak kullanılan, matbaaya gidecek kâğıtların, dergi paketlerinin bulunduğu kapalı bir bölümle otopark olarak kullanılan açık bir alana inerdi. Sesler depodan geliyordu.

Geçip gitmem gerekirdi. Acı çeken birinin yardım çağrısını andıran çığlığı, yüreğimi parçaladı. Bodruma indim. Depodan ışık geliyordu. Kapıyı itip içeri girdim. Yerde debelenen bir adamın başına yedi sekiz kişi çullanmıştı. Birisi Abid Efendi'ydi. "Ne zaman bodruma indi bu adam?", diye şaşkınlıktan ağzım

açık kaldı. Adam ‹'Tamam yapacağım, borcumu ödeyeceğim!" diyordu. Çullananlardan biri tabancayı adamın ağzına sokmuş ‹' Sıkayım mı? ‹' diye bağırıyordu. Ne yapacağımı şaşırdım; hiçbir şey olmamış gibi çıkıp gitmeliydim aslında, üzerime vazife olmayan işe karışmak bile hataydı. Bugün yeteri kadar sorun çıkarmış, kovulmayı hak edecek çıkıntılık yapmıştım. Debelenen adam beni görünce gözlerini üzerime dikip yalvaran bakışları ile tuttu orada beni. Çıkıp gidemedim. Bırakıp gitsem şahit olduğum olaya bakışım diğerlerine meçhul kalacaktı. Başlarına iş açacağımı düşünüp tedirgin olabilirlerdi. O halde beni buraya çeken sesin yardımına koşmalıydım. Yürüdüm, çullananların arasında insanlığından çıkmış gibi görünen adamın elinden tutup ayağa kaldırdım. Üstü baş toz toprak olmuştu, ağzından kan akıyordu.

Mendilimi çıkarıp kanlarını sildim. Diğerleri şaşkın, bana bakıyorlardı. Adam minnettar bakışlarını gözlerime dikip "Beni bunların elinde bırakma!" diye sessiz çığlıklarla yalvarıyordu. Merdivene doğru sürükledim, kapıdan çıkarken, Abid Karaman ‹'Senedi imzalasın!" diye bağırıyordu. Yanındakilerden biri koşarak bize geldi, adama kalemi uzattı, senede imzasını alıp geri döndü. Bu adamlar dergi çalışanları değildi. Dergide, Vakıf'ta çalışanların hepsini az çok tanıyordum. Vakıf merkezinde de görmemiştim bunları. "Bu nasıl iş?" diye düşündüm. Bu vakfı tanıdığımı sanıyordum. Her gün yeni bir yüzleri ile beni şaşırtmayı biliyorlardı. Herhalde işleri bitti diye telef olmasına gönlüm razı olmadığı için, adamı adeta itekleyerek acele dışarı çıkarıp gelen bir taksiye bindirdim. Kim olduğunu bile sormaya fırsatım olmadı. O da hayat hikâyesini ve bodrumdaki konumuna yol açan kaderine sitem edecek bir laf bile edemeden ayrıldı. Korktuğu belliydi. Benimse ne dolaplar döndüğüne ilişkin bir fikrim yoktu, sadece merak içinde ve endişeliydim. Yaptığım, işlerine karışmaktı. Yeteri kadar Abid Efendi'ye zorluk çıkarmıştım.

Bir hayat kurtardım diye sevinebilirdim ancak maaş meselesi ile birleşince işten kovulma ihtimali buruk bir sevince dönüştü.

O hızla evime dar attım kendimi.

Bugün sendika liderliğimin başarısı zedelense de ortada küçük de olsa maaşlarda bir artış vardı. Birini ölümden, zulümden kurtarmıştım. Kendime "Aferin!" dediğim nadir günlerden biriydi aslında. Bir yandan işten kovulma endişesi taşıyordum oysa. Yine de evimin güvenli havası içinde burukluk kayboldu. Yüzümde bir tebessüm, içimde bir coşku vardı. Hayatımın nadir mutlu anlarından birini yaşıyordum. Bunu tam açıklayamam. Herhalde küçük bir kitlenin önderi olmak bu kadar mutlu ediyorsa, milyonla ölçülen kalabalıkların lideri olmak insanı ne kadar güçlü ve mutlu kılıyordur.

Halimden memnundum. Hisseme düşene razıydım. Doyasıya hazzını tatmak için sigara ve çaya dadandım. Kendimi ödüllendirmem lazımdı. Kendimle övünecek hale gelmiştim. Bu, ilk defa oluyordu. Sarhoş olmuştum.

Sarhoş olmak bu kadar kolaysa, o kadar içki içerek eziyet çekip tuvalete taşınarak hamallık yapanların bu sarhoşluğu hiç yaşamadıklarına karar verdim. Onlar içip sarhoş oluyorlardı; bense bir türlü sarhoş olamıyordum.

Ama niye içtiklerini anlamıştım artık. Bir sebepleri vardı. Sonuç önemliydi, çekilen zahmet değil. İntihar etmemek veya delirmemek için, kendilerine ve hayata tahammül etmeleri için bir mazeretleri olmalıydı. Bu mazerete sahip olmayanlar için elbette içki haramdı.

Benim içmeye cesaretim bile yoktu. Sessizce ölebilir ve hiç kimse yokluğumu hissetmediği için cesedim kokabilir, komşuların polise ihbarı üzerine çürümüş bir cesetle karşıladığım görevlilere, biriktirdiğim kokuları tiksindirici bir şekilde iade edebilirdim. Bu yüzden yıkamadan, kefenlenmeden, acele ederek, omuzlardan aşırarak cesedimi mezara atmak için resmi bir faaliyet, bu dünyaya verdiğim son zahmet olurdu. Bu düşünceler

içindeki birinin kendisiyle övünecek bir noktaya gelmesi sarhoş olmasına yeter de artardı bile.

Kendime tahammül edemediğim zamanlar olmuştu. O zamanlar ölüme razı olurdum. Ölüm bir kurtuluş olabilirdi. Ölebilme ihtimalinin mutlu ettiği anlar da olmuştur hayatımda. Daha o mutlu günlere çok vardı ve ben tanıdığım herkese yeni zahmetler, külfetler veren hayatımı sürdürmek için inadına savaşıyordum. Kimseye inat edecek halim yoktu. Kimseyi sınava çekmek yetkim de yoktu.

Hıyar ikramı ile oluşan dedikoduların iması, Doğan ve Abid'i fazlasıyla öfkelendirecek bir eylemdi. Oysa beni çok mutlu etmişti. Ölmeyi beklemenin dışında da yollar olduğunu görüp öğreniyordum. Bir yandan bana iş veren insanlara haksızlık yaptığım duygusu ile kıvranıyordum, bir yandan gidip özür dilenecek bir eylem değil bu, diye kendimi ikna etmeye çalışıyordum.

Yine de bana kıyamadıklarından değil, kendilerini küçültmemek için işime son vermediler. Bodrumdaki olayla ilgili bir açıklama da gelmedi. Bundan vazgeçilmez biri olduğuma ilişkin bir pay çıkaracak durumda değildim. Onların kendilerine olan saygısına, vakfın gayeleri yönünde edindikleri erdemlere ve kazandıkları yüksek karaktere veriyordum. Onlara ait bütün düşüncelerimden tövbe etmek üzereydim.

Evden nadiren çıkıyordum. Gazete bayiine, fırına ve markete uğrayıp ihtiyaçlarımı karşıladıktan sonra konutuma sığınıyordum. Sosyal hayat risklerle doludur. Her ilişki bir bedel ödetir ve sorumluluk yükler. Başkalarının sorumluluklarını alacak yeterlilikte görmüyordum kendimi. Sığındığım burç; insana itibar ve ihtişam kazandıracak bir yer değil, kotun altında küçük bir daireydi. Rutubet, karanlık bana dost olacak kadar samimi bir ilişki geliştirmişti. Onlar çürütecek birini bulmanın hazzı içindeyken ben onların dostluğundan şikâyetçi değildim. İnsanlara verdiğim zararı onlara vermem mümkün değildi. Pot kırmak, kalplerini

kırmak, isteklerine hayır demek riski yoktu. Sessiz sedasız bana katlanıyorlardı. Bana katlanmak kolay değildi.

Bir yandan derviş olmak isterken diğer yandan dünyanın bütün nimetlerine sahip olmak çelişkisi, bir bende var sanıyordum. Bu çelişkilerimi kimse anlamasın diye çabalamaktan insanların hassasiyetlerine aldırmaya zaman bulamazdım.

5.

Başkasından müşteki olmak kolaydı. İnsanın kendinden şikâyetçi olması, kendini beğenmekten vazgeçmesi zordur. Kendinin farkında olduğunda insan, müştekilere beklediği cevapları vermek, şikâyet sebebini ortadan kaldırmak için çabalamak gerekir. Ben bile kendimden şikâyetçiydim. Babam benden şikâyetçiydi; onca yıllık okumalarıma, yüksek okullar bitirmeme, benden beklentilerine rağmen doğru düzgün bir işe girememiştim. Babamın bir ömür süren mahrumiyet ve yoksunluklarını tamir ve telafi edecek bir göreve gelememiştim. Benimle övünemeyecekti. Yıllardır kendi ihtiyaçlarını ertelemiş ve okumam için ''Ceketini bile satmıştı.'' Şimdi emeklerinin hasadını alamıyordu. En verimsiz toprak bile bire üç verirdi.

Benim verdiğimse hiçbir şeydi. Daha doğrusu hüzün... Hiçbir şey deyip haksızlık yapmayayım.

Yine de okumam, dünür gittiğinde babamın dünürüne üst perdeden konuşmasını sağlayan tek üstünlük idi. Onun zenginliği karşısında, ileri sürecek tek kartı benim okumuş, aydın adam olmamdı. Kayınpederin gözü beni tutmasa da kaynanam çok beğenirdi. Her konuda bilgisi vardı damadın. Nazik davranır, sorulmayınca konuşmaz, eften püften meseleleri dert etmez ve dedikodulara önem vermezdi. Şiir okuması, hele konuşurken arada dudaklarını yalaması büyük adam olduğuna bir işaretti damadının.

Öküz kızı kocasının kıymetini bilememişti. Hor kullanıyordu, horluyordu hem uykusunda hem uyanıkken.

Doğan iki çocuk, ilişkileri belki düzeltebilirdi ama aptal kızı babasının malını yediğini sürekli damadın başına kakarak kendisinden soğumasına sebep olmuştu. Bugünlerde kızıyla görüşmese de kendisinin telefonda hal hatırını sorması, nadir de olsa ziyaret etmesi onun için büyük bir nimetti. Bu hayatta değerleri anlaşılmayan kadınlar ve erkekler vardı. Nadanlar elinde bir duygu kırıntısı bile umamadan yaşayıp gitmek zorunluluğu ölümden beterdi. Kaynanam bu insanlardan biriydi. Hayatta bir tatlı söz, bir iltifat duymadan ve kadın olduğunu bile hissetmeden yaşayıp gidecek bir bahtsızdı. Ben kendisine dünyanın en önemli insanı olduğu duygusu yaşatıyordum. İltifatlarımı hak ediyordu. Zekânın ve inceliğin farkındaydı. Yıllardır mahrum kaldığı duyguları damadı harekete geçiriyordu.

Ne yazık ki kızı babasına çekmişti. Babasının tek ölçüsü maddiyat ve başarının yolu para sahibi olmaktı. Kocası ise paraya metelik vermeyen bir serkeşti. Bu yüzden parasız olmasını saymazsak, her yönüyle gül gibi olan kocasını idare etmesini bilmemiş, önce evlilikten soğumasına ve en sonunda kendisinden kaçmasına neden olmuştu. Kaynanamın anlayışı karımda olsaydı belki de bu hallere düşmezdim.

Çocuklar benden şikâyetçiydiler. Sorumluluk ve görevlerini yapmadan kendi kendilerine büyümelerini gözlemek dışında bir çabam yoktu. Kitaplarına gösterdiği ilgiyi kendilerinden esirgeyen, bir iki sayfalık yazıya gösterdiği ihtimamı en büyük eseri olan çocuklarından esirgeyen bir babaydım. Kendisini entelektüel sanan adamlar kırk yaşına gelmeden evlenmemeliydi. Başarısızlıklarının mazeretini evlenmelerinde, çoluk çocuk sahibi olmada bulan adamlar aslında, bekâr olunca da bir baltaya sap olamazlardı. Bu sözleri annelerinden her gün dinleyen çocuklar, bu kadar laneti biraz haksız bulsalar da yine de benden şikâyetçi idiler.

Şimdi Doğan ve Abid Efendi de şikâyetçiydi. Zor durumdayken iş vermemişler gibi kendilerini eleştirme hakkını bir yana bırakmıyordum. Bu nedenle sosyal ortamlara katılmak yerine münzevi bir hayat yaşamak bana daha uygundu. İnsan sosyal hayata adım atarken bile bir sürü yeteneğini, ikinci planda tutmak zorunda kalıyordu. Kendini denetlemek isterken düşüncelerinin önünü açmaya cesaret edemiyordu. Kınanmak korkusu kadar insanı ehlileştiren bir başka duygu yoktu.

Münzevi olmanın da zor yanları vardı tabii ki...

Uzun süre dul hayatı insanı bekârlıktan daha fazla yorardı. Bekârken katlanabilirdiniz hormonların baskısına; dulken hem o günlerin mazisi yakındır hem de yeni bir ilişki kurmak sıkıntılı bir süreç olduğu için katlanmak zordur kadınlara.

Bu bakımdan işiniz zordur. Cemaat sizi evermez, siz her yere gidemezsiniz. İran gibi mut'a nikâhı çözümü tüyleri diken diken eder. Gündelik ilişkiler kurmak söz konusu bile olmaz. O zaman sabrı öğrenirsiniz. Başka alanlarda yoğunlaşıp aklınıza gelmeyince dayanmanız da kolay olur. Hormonları zapt etmek askerlikte mümkün oluyorsa benzer bir çözümü bireysel olarak da bulabilirdiniz.

Artık hiçbir çözüm -kısırlaştırma dışında- bana sabrı öğretecek ve hormonlara dur diyecek bir yol bulamaz oldu. Buna karşılık benim bir yol bulduğumsa söylenemezdi.

İstikbal vaadeden gençler cemaat içi evliliklerle elde tutulur, vakfın geleceğine yatırım yapılırdı. Benim için böyle bir düşünce oluşması imkânsızdı. Bana uygun bir kurban bulunması, bulunsa bile ailenin izin vermesi, onlar verseler bile Başkanın onaylaması söz konusu bile değildi. Benim gibilere ancak katlanılırdı. Ne de olsa, Vakıf bütün Türkiye'ye açılan bir yapılanma içindeydi. Gazetesi, dergisi, televizyonu, şirketleri ve partisi vardı. İlerde iktidar bile olabilirdi. Büyük hedefler içinde benim gibi küçük insanlara da yer bulunurdu. Pamuk ipliğine bağlı bağlar dışında

benim gibiler için evlendirmek yoluyla içerden bir bağ kurulması baş ağrıtırdı.

Dergiye uğradığım bir gündü. Abid Efendi, beni çağırttı. Odasının ihtişamı yanında kendisi ne kadar küçük kalıyordu. O kadar büyük değildi odası ama kendisine aitti. Özel eşyaları ile odaya istediği kimliği verebilirdi. Kapıyı örtünce tek başına kalabilirdi. Başına konan devletin farkında olduğunu sanmıyorum. Ama bizlere hükmedebilecek bir konumu olduğunun fevkalade farkındaydı. Her zaman elindekini kapacak birileri olarak bakardı bizlere.

Bugün bakışı yumuşak ve sevecendi nedense.

Beni büyük bir memnuniyetle karşılayıp buyur etti. Çeşitli otların karıştırılması ile kaynatılan doğal çaylardan ikram etti. Bu dergide aldığım güzel kokulardan biri şu anda önüme sürülen kupadan güzel rayihalar halinde yükseliyordu. Ben de tadını çıkararak içtim. Herkesin edeple, büyük saygı gösterisi içinde oturduğu geniş koltuklara oturmuş, bacak bacak üstüne atmıştım. Bunu meydan okuma gibi görmüyordum. Sadece, yürüyen riya heykelini andıran adama bir tepkiydi. Ne kadar hakbilmez biri olduğum buradan bile belliydi.

Her halinden riya akıyordu ama ona sorsam bizim gibi entelleri idare etme sanatı olduğunu söylerdi. Vakfın mensupları ile bizim gibi hariciler arasında tampon işlevi görüyordu. Cemaatin gücünü hissettirecek, bu gücü kullanan biri olarak tevazu sahibi olduğunu da kör gözlere sokacaktı.

Benim gibiler için yalan da olsa gösterdiği abartılı hürmet hoşuma gitmeye başladı. Ben adama hıyar ikram etmiştim, o bana doğal çayların en güzelini...

Hürmetinde ve değer verişinde gizli olan büyük yazar olduğum hissi veren yaklaşımı bir başka mutluluktu. Bana verdiği değerin maaşımdan yüksek olduğuna inanmak istiyordum. Böyle

güzel insana karşı gösterdiğim tepkisel tavırdan utanmak üzereydim. Başkalarına fırsat vermeden kendimi kınıyordum.

Abid gibi insanların işi zordu. Sonradan gelen bizlerin her şeyi eleştirme hastalığına bile sessizce katlanıyordu. Gerçi bizi yardan uçuracak bir tutam ot, habire içtiğim kupadaydı. Fazladan önemli bir yazar olduğum duygusu yaşatıyordu. Adamın yeteneklerini yeniden gözden geçirmeliydim, daha doğrusu bendeki izlenimi, gecekondu gibi yıkılmayı hak edecek iğretiliği hak etmiyordu. Yerine büyük bir apartman dikebilirdim. Adam durdukça büyümeye başlıyordu gözümde.

Kendimi çimdikledim. Ne çabuk değişiyordu yargılarım, insanları bana olan davranışına göre mi değerlendiriyordum yoksa. Demek ki ben de matah biri değildim. İnsanlara gönlümde yer tayin ederken çıkarcı davranıyordum.

Bir dolduruşa geldiğimi o zaman bilmem, anlamam mümkün değildi. Bugün ancak yüzüm kızararak ve asıl eleştirilecek kendim olduğunu derinden hissederek hatırlasam da o gün Abid Karaman'a karşı direnme gücümü oturdukça kaybetmiştim.

Nihayet ağzından baklayı çıkardı. Almanya'dan gelen birileri Sheraton otelinde bekliyordu. Onlarla görüşmeye gitmemi istiyordu. Ben meseleyi sordukça kıvranıyor, devlet sırrı gibi bir türlü açılamıyordu. Bodrumdaki olaydan sonra bir şeylerin farkında olacağımı sanıyordu. Bense o olayı unutmuştum bile. Sanki aramızda bir oyun vardı, oyunun piyonu bendim, o vezirdi. Sahneye beni sürüyor ama gerekçesini söylemiyordu. Önemli bir işe gönderilen değerli biri olmanın eşiğinde olduğumu sanıyordum. Yazdığım yazıların bu kadar etkili olmasına şaşmıştım ama bu şaşkınlık benim için bir yandan da mutluluğun bir ifadesiydi. Aldanmak mutluluğun en temel şartıydı anlaşılan.

Hacıyağı kokuları içinde geçen monoton günlerimden farklı bir çeşni olur diye otele gitmeyi, "Bakalım bahtımıza ne çıkacak?" diye biraz da merak içinde kabul ettim. Böyle yerlere git-

meyince ot gibi yaşadığıma karar verdiğim günler olurdu. İşte sana bir fırsat diyordum içimden. Kabul ettiğimi söylediğim anda yüzüne vahşi bir gülümseme oturdu, bir kurbana bakar gibi beni süzüyor ve kendi üzerinden kalkan yükün verdiği rahatlığın etkisi ile koltuğuna yayıldıkça yayılıyordu. Bense işe yaradığım güvenini nihayet onlara verdiğim kanaatindeydim.

Mersedesini ve şoförünü bana tahsis etti. Şoförle birlikte gidecektik. Bu daha iyi; yalnız olmaktan emniyetlidir. Rehberlik yapacak biri vardı. Şoförler her mekânın girdisini çıktısını bilirler. Her gün farklı meslek ve meşrepten insanlar tanırlar. Her yere ait bir fikirleri ve aşinalıkları vardır.

Dâhili telefondan çağırdığı şoför Tahsin, Abid Efendi karşısında o kadar saygılı davranıyordu ki nerdeyse halıya yapışacaktı. Tahsin'i kolundan tutup dışarı sürükledim. Bu kadar civan birinin şoför olmasına mı yanardınız yoksa komando olmaya müsait sırım gibi vücudunun başka işlere de elverişli olduğuna mı karar verirdiniz, bilmiyorum. Beni otomobilin ön koltuğuna davet etti ama alışkanlıktan olsa gerek arkaya oturdum. Bindiğim taksilerde hep bunu yapardım. Ulaştığım statünün tadını çıkarmak vardı.

Tahsin, yolları aşarak, trafiği yararak kısa süre sonra otele ulaştırdı beni.

Otel girişiyle sanki sınırlar aşıyor, Akdere Dereboyu'ndan, Yenidoğan'dan, Çinçin'den geçip Newyork'a, Londra'ya, Berlin'e gider gibi bir başka ülkeye giriyordum. Bu kadar kısa mesafede bu kadar büyük değişiklik, gerçeğin aldatıcı bir yönüydü sanki. Gerçek olduğu kanaati uyandıran rüya gibi bir etkiyle sarsıyordu sizi. Hazineyi her gün doldur-boşalt felsefesini savunan Ebu Zer'in ordusundan Muaviye'nin ordusuna iltica ediyordum ama bunun dehşeti yerine, gözlerimin ve vicdanımın kamaşmasının farkında değildim.

Sheraton Oteli'nin lobisinde kenarda bir masada oturan üç adamla tanıştırıldım ve birlikte masaya oturduk. Tahsin beni on-

lara doğru sürüklemiş ve tanışmadan sonra bir tek kelam etmemişti. Bir kenarda viyolonseli ile Viyana müziği çalan güzel ve genç bir kadın vardı. Sanatçı mı, yoksa otel görevlisi mi olduğunu ayırt etmek güçtü, tavırlarında sanatçı mayası ve bulunduğu ortama fazla gelen bir ışık vardı.

Bu lüks ortama bile fazla geldiğini anlatan özgün bir tarzı, gizli bir etkiyle sizi gelip buluyordu. Otel lobisinde, çene çalanları eğlendirmek için üstünkörü bir şekilde değil, konser salonunda solo çello gösterisi ile ayakta alkışlanacak güzellikte coşkulu bir çalışı vardı.

Sol eli, diğerinden uzun ve güçlü görünüyordu. Gücün zarafet içindeki asaleti her halinden görenlere haykırıyordu. Kimsenin müziği dinlediği söylenemezdi. Derinlerden bir yerden gelir gibi kulaklara ulaşıyor, ruhları okşuyor ve ortamın nezih bir yer olduğunu ima eden bir işlev görüyordu. Diğer masalarda, elçilik mensupları, yüksek bürokratların ev kadını eşleri ve ecnebi müşteriler gruplar halinde oturup pastalarını ve kayık biçimindeki güzel tabaklardaki çikolatalarını yiyip konuşuyorlardı. Masalardaki içkileri bilmem mümkün değildi. Değişik şekillerde, ince uzun, kısa küt bardaklarda sarı, beyaz, kırmızı içkiler yudumlanıyordu. Garsonların siyah beyaz takımları, papyon kravatları burada bulunmaya önemli adamların hakkı olduğunu ihtar eden bir ciddiyet içindeydi.

Benim gibiler her nasılsa düşmüş, gelip geçici insanlardı. Pastadan düşen hissenin bir günlüğünü almaya gelmiştim bir vesile ile. Aslında bu bile bana fazlaydı. O kadar eğreti ve yabancı bir duruşum vardı bu ortamda.

Keçiören'deki izbe bir daireden gelen benim gibiler için oturduğumuz lüks salon çok fazlaydı. İçki içmiyordum, bugüne kadar canlı müzik dinlemem-halk konserlerini saymazsan- mümkün değildi. Şimdi merak, görüşmenin önemi, benim gönderilmemdeki derin hikmet kafamın içinde sürekli bilyeler gibi dolanıyor ve zihnimin çeperlerine çarptıkça kulaklarım çınlıyordu.

Tam müziğe yoğunlaşayım, derinlere dalan roman kahramanı gibi esrarlı bir kişiliğe bürünürüm diye karar veriyordum ki; anında tanışma hal hatır sorma faslı ile bölünüyor, tepeme nazikçe dikilip siparişimi bekleyen garsona cevap verme baskısı altında kalıyordum.

Masadakiler viskiyi, kısa küt bardaklarla içiyor, önlerinde enva-i çeşit çikolata ve yaş pasta parçaları bulunan tabaklara sahiptiler. Şimdi buraya ilk defa gelmişim, yanımda bir rehber yok, ona bakıp davranışlarını taklit edip siparişimi vereyim. Kendimi bu mekânlara layık göreceksem bu sorunları da aşmalıydım.

Yaradana sığınıp ortama uymaya ve ilk girişim olarak garsona;"Kola ve pasta lütfen!" dedim, burada hesap ödenecekse "Ben bunun altından nasıl kalkarım?" korkusu iliklerime işleyerek. Tahsin arkamda, gerekirse Mercedesi rehin bırakırız ama Tahsin bu, ne zaman kaybolacağı belli olmaz. Bu yabancılar kim, benim hesabımı ödeyeceklerini nerden çıkarıyordum. Zalim Abid Efendi, masraflar için avans da vermedi. Böyle bir ortamdan da bahsetmedi. Belki Tahsin'e vermiştir, daha güvenilir olduğu için ama şoföre hesap ödetecek zengin ve önemli bir adam görünüşüne sahip değildim. Hesabı düşünmekten kendimi konuşmalara veremiyordum.

Allah'ım, küçük dairemde, okuyucu mektuplarını cevaplandırmak, dergide cemaatin mazlum mensupları ile uğraşmak ve onları sarakaya almak ne kadar kolaydı. "Hadi seni burada görelim bakalım?" diye bir yandan da kendimi azarlıyordum. Ama mesele benim değil, cevabım yok ve en önemlisi yetkim yok. Ben buraya vakfın temsilcisi olarak mı geldim? Her ne içinse görevimi eksiksiz ve tam yapmalıydım. Yoksa adamların gazını almaya mı gönderildim, bundan bile emin değildim.

Ama adamlar kendilerinden çok emindiler. O kadar ki tehdit ve baskılarını böyle nezih bir ortamda yapacak kadar...

Anladığım kadarıyla vakfın kurucusu olduğu holdinge Al-

manya'dan külliyetli miktarda para yatıran bir ortağın temsilcisiydiler. Para mafyanın parasıydı ve sakallı zübüklere kapturacak paraları yoktu. Holding ödemeleri durdurmuş olsa da kendileri bu parayı istiyordu ve bu vakıftan, daha doğrusu Başkan'dan istiyorlardı. Vakfın hükmettiği para bir milyar Markı geçiyordu ve bu paranın 35 milyon Markı onlarındı. Aksi takdirde Başkanın oğlunu kaçırıp düzecek, filme alacak ve televizyonlara servis yapacaklardı. Masraflar ve tahsil için seferber ettikleri Almanya ve Türkiye'deki adamların giderleri buna dâhil değildi.

Bana verilen maaş geçti gözümün önünden, masada uçuşan rakamlar kulaklarımdan. Hiçbir temsil ehliyetim olmadığı halde milyon Markların havada uçuşan tartışmaları, bu tartışmaya katılıp kola parasının hesabını yaparken içine düştüğüm durum benim için tam bir trajediydi. O an trajedinin farkında değildim. Görevimi tam yapmak, beni gönderenleri memnun edecek bir temsil ehliyeti göstermek ihtiyacı içindeydim.

Siz olsanız bu durumda ne cevap verir; adamlara ne söylerdiniz?

Dolduruşa gelen bir karakterim olduğunu söylemiştim. Aslında Vakfa, Doğan Yüksel'e, Abid Efendi'ye, Başkan'a, kaderime, küçük hesapların içinde geçen sefil hayatıma kızıyordum ama bütün öfkemi adamlara yönelttim, hiç gereği yokken.

Alacaklarına ilişkin belgeleri var mıydı? Ortağı temsil ettiklerine ilişkin vekâletleri var mıydı? Ortaklık pay senetleri yanlarında mıydı? Bu işe kâr payı altında girip %25 faiz alırken iyiydi; kâra ortak oluyorlardı da zarara ortak olmak neden kendilerine zor geliyordu?

Sürekli arkamda duran Tahsin, karşıma geçmiş adamların arkasından kaş-göz işaretleri ile "HAAAAYIIIIR!" diyordu ama bir kere hızımı almıştım, aldığım üç-beş kuruş aylığın hakkını vermek zamanıydı. Yaptıkları tehdit ve/veya şantaj çok çirkindi ve dini bütün insanlara yapılacak en rezil hakaretti. Mübarek bir

insanın mümin ve muvahhit oğluna yapılmayı bırak, ağza alınması bile dehşetti. İnsanlık ayıbıydı.

Beni asıl öfkelendiren de esasen onların bu yaklaşımıydı.

Ortama güveniyordum, canlı Viyana müziği çalınan, sefirlerin, yüksek bürokratların, yabancı işadamlarının ve nezih insanların arasında tehdit ve şantaj içeren bu tarz konuşma kabul edilebilir değildi.

Ben konuşurken yüreğim görünüyordu; adamlar beni dinlerken gülümsüyor ancak bir kaşık suda boğmak için can attıkları sezinlenebiliyordu. Rafine adamlardı, benim gibi zurnanın son deliği ile uğraşmak teamülleri yoktu, ne yazık ki karşılarına geçmiş ve cemaati temsilen gelmiştim. Mecburen katlanacaklardı bana.

Zaten özel hayatımda iştiyakla arayanın olmaması ve karşılaştıklarında kaçıp kurtulamamışlarsa insanların bana katlanması boşuna değilmiş. Karşımdakileri yargılamak için kendimde hak gören bir tiptim. Nereden alıyorsam bu hakkı? Kendi gözündeki merteği görmeyen başkasındaki saman çöpünü görürmüş misali.

Bana bulaşmamak için ilk eleştiriyi atlatan çevremden derhal savuşurdu. İnsanların kendisini savunması en doğal refleksleriydi. Bu yüzden dostum yoktu, çevremi saran kalabalıklar yoktu. En uygun bir anda intikam alma çağrışımı vermek dışında diğer işlevlerimi sergilemekten uzaktım.

Adamlar da öyle yaptılar. İntikam soğuk yenen bir yemekmiş. Benden mükellef bir yemek olmazdı ama iştah açıcı olarak yetenekleri körleşmesin diye talim ve tatbikat yapmak da onlara hiçbir sıkıntı vermezdi. Bu niyetlerini sezdikçe coştum ve sesim artık diğer masalardan duyulan bir yüksekliğe ulaştı. Masamıza bakışlar çoğaldı. Adamlar sabırsızlıkla kıpırdandı, garsonlar çevremize dolanmayı artırdı.

Bir yandan da "Adamlar hesabı ödemeden kalkar giderse ne olacak?" diye bir korku derinlerde beni dürtüyordu. Ayağa kalk-

tım ve ‹‘Bu konuyu ilgililere aktaracağım.’’ dedim. Kim bu ilgililer, cemaat mi, Başkan mı, Abid Efendi mi? Türk Güvenlik Teşkilatı mı? Her anlama gelecek bu sözden sonra ellerini teker teker sıkıp hızla lobiden ayrıldım. Tahsin ne zaman otomobili bulup çalıştırdı ve beni aldı, trafiğe ne zaman çıkıp otelden hızla uzaklaştık bilmiyorum. Adrenalin son haddine kadar salgılanmış ve akacak kan damarlarda hızını artırmıştı.

Adamların son bakışının benim için hayra alamet olmadığını her bakan anlayabilirdi. Ben bile anlamıştım bu saflığımla.

6.

Sıradan bir hayat istememiştim ama bu kadar tehlike, entrika ve koşuşturma da çok fazlaydı. Son günlerde içine çekildiğim girdap bütün hayatımı değiştirmek üzereydi. Bunların olabileceğini görmüştüm ama tam da bunu istediğimden emin değildim. Yaya olarak, dolmuş ve otobüslerde sürünürken artık Mersedesten inmiyordum. Kotun altında küçücük bir dairede yaşarken Sheraton'dan ayrılmıyordum. Küçük kıskançlıkların dedikodu konusu olmaktan öte düşmanım yokken iki ayrı mafyanın hedefindeki kişi olmaya terfi etmiştim.

Suyum ısınmıştı artık. Cenazemin dinibütün bir imamın becerikli ellerine teslim edilmesi temennisi bu dünyadaki son beklentim olmak üzereydi.

Oysa büyük beklentiler içindeydim. Tam eşiği aştığımı düşünürken işler sarpa sardı. "Sheraton'ta nezih bir akşam geçireceğim, canlı Viyana müziği eşliğinde pasta yiyip güzel bir kadınla konuşacağım." diye yürürken freni tutmayan bir araba gibi yokuş aşağı giderek hızlanıyordum.

Kader ne getirirse kabul etmeyi en temel inanç biliyordum. Beni yıkan hayal kırıklığımın derinliği oldu. Bu kadar derinlik başımı döndürüyor, bir yere dayanmak için elimi uzattığımda girdaba düşecek olduğumu biliyordum.

Tahsin, caddeleri arşınlayan ihtişamlı bir manda gibi salınan Mersedes'i bıçkın bir şoför olarak sürerken, gözlerini aynadan

ayırmıyordu. Geriden gelen olduğundan emindi ama bu yoğun trafikte hangi aracın önümüze direksiyon kıracağı, arabadan inen kararlı ve karanlık adamların bizi nasıl çapraz ateşe tutacağı, son rızkımızın demir leblebiler mi olacağı kaygısından uzaktı. Bu endişe sadece beni sarmıştı. Direksiyonla boğuşmak onu düşüncelerden alıkoyuyordu besbelli. Bana da düşünmek ve endişelenmek kalıyordu.

Otomobilin arka koltuğunda sigara içerken çırpınmamızın boşuna olduğunu biliyordum bir yandan da. Bu adamlardan kaçılmazdı. Eğer kaçabilirsek bu, ya gününde olmadıkları ya da bize biraz süre tanımış oldukları anlamına gelirdi. Tahsin görevini yapıyordu; otomobili olabildiğince oradan uzaklaştırmak tek hedefiydi. Benimse elimden gelen bir şey yoktu. Öylece oturuyor, otomobil sağa-sola savrulurken bir yerlere tutunmak dışında bir çabam olmuyordu. İnsanın bir hedefi olmaması ne kötüydü!

Trafik şehri gürültüye boğmuştu. Klaksonlar acı çığlıklar şeklinde gittikçe sesini yükseltiyordu.

Her yerde aynı çığlık!

Kalabalıklardan yükselen sesler, belirli yerlerde kümelenmiş, bir balonda toplanmış ve aniden boşaltılmış gibi sık sık çığlığa dönüşüyordu. Değişik hançerelerin eğitimli bir koronun solistleri gibi belli notalarda biriken bir enerjisi vardı. Bu enerji ani boşalmalara gebeydi, hızla yükselen bir fıskiye gibi yükseklere sıçrıyor, yerçekimine uyarak bir taş gibi yere düşüyordu.

Kalabalıklar milli maç izlerken sanki kaderi değişecekmiş gibi bağırıyordu. Galip gelinmesi kendi elindeymiş, biraz daha yüksek haykırırsa zafer gelecekmiş gibi çığlıklar salıveriyordu. Kahveler dev ekranlarda maç yayını nedeniyle tıklım tıklımdı.

İlk defa gidip onlara katılmak özlemi içindeydim. Hançeremi zorlayan naralar atarak aralarında kaybolmak istiyordum. Oysa Türkiye'yi kendi haline bırakma lüksüm yoktu. Sanki milli nöbet o gün bana düşmüştü ve vatan evlatlarının bekçiliğini ayakta tutmak için görevlendirilmiştim.

Buna rağmen trafikteki yoğunluğu anlamak mümkün değildi. Herkes bizim gibi geç mi kalmıştı? Hiç olmazsa maçın ikinci devresine yetişme umuduyla çılgınlar gibi araç sürüyordu şoförler. Keşke bizim de tek endişemiz maça yetişmek olsaydı!

Hayatımızdan endişe ediyorduk.

7.

Heyecan adrenalini, adrenalin derinliklerdeki hormonları harekete geçirdi ve kıvranmaya başladım. Bugünlerde Mersedes'e binmişim, Sheraton'a gitmişim, canlı Viyana müziği eşliğinde çok güzel pastalar yemişim. Kalitenin farkına varınca amortilerle ilgilenmek mümkün değil. Bekliyorum, her dairenin ışığında beni bekleyen, arayan, bulunca hemen koluma ve sonrasında koynuma girecek birini bekliyordum.

Gerçi kadınların ilk karşılaşmada yatma fikri zihnine ilişir, erkeklerde bu ancak dördüncü seferde belirirmiş ama ben artık ilk karşılaşmada buna hazırdım. Tabii içimdeki bu hazırlığın farkında olan biri yok ve Tanrı, Âdem'e kaburgasından nasip ettiğini bana da ihsan etmesi dışında bir umudum da yok. Benim öyle mübarek biri olmam söz konusu olmadığı için ben olmayan kadınları seviyordum ve onlar benim varlığımdan habersizdiler.

Haberli olanlar varsa bir okuyucunun mektubunda sorduğu gibi ahirette birlikte olmak dışında bir talepleri yoktu. Naif bir okuyucu kız/kadın, şiirlerini çok sevdiği ve şiir günlerinde dinlediği bir şaire âşık olmuş. Âşık derken, platonik; gidip konuşması, tanışması, yatması yok. Bana sorduğu; bu kişiyle ahirette birlikte olma sözü verirse bunun günah olup olmadığıydı. O kızcağıza Refik Halid Karay'ın *Kadınlar Tekkesi*'ni okumasını tavsiye etmiştim.

Kıza seslenen yazım şöyle bitiyordu: Aşkını ahirete bırakma,

bu dünyada sevmenin bir anlamı var. Buradan sevgi bonusları götürmezsen öbür dünyada nasıl harcayacaksın?

İnsan tehlike anında en ilgisiz konulara yoğunlaşırmış. İçinde bulunduğum tehlikeyi düşünmek yerine neler düşünüyordum. Bir yandan olayın dehşeti, cemaatin hükmettiği parasal gücün boyutları, dolduruşa gelip maşa olmam ve gereksiz çıkışlarım içime bir korku vermişti. Üstelik bu çıkış; ne maaş zammı olarak yansıyacak, ne de hayatımda olumlu bir değişiklik yapacaktı. Sevap kazanma hırsının tezahürü dışında bir gelişme mümkün değildi.

Bu da benim kuruntulu ve karamsar ruhumun ulaştığı bir sonuçmuş. Daha dergiden ayrılmadan, Tahsin'in menkıbe haline getirdiği tavrım, ulaşması gereken kulaklara ulaşmıştı. Abid Efendi eski ihtişamlı tevazusunu bir kenara koymuş ve Tahsin'in yerini alarak beni hızla Başkana götürmek için şoför makamına geçmişti bile.

Bu kez ayıp olmasın, böyle büyük bir insanı şoför olarak kullanmayayım diye, ön tarafa oturdum. Bir sigara yaktım. Bu Mersedeste sigara içilmezdi ama ne Abid'in buna itiraz edecek hali, ne de benim böyle ayrıntıları görecek ruh sağlığım ve saygım kalmıştı.

Başkanı hiç böyle görmemiştim. Telaşlıydı, yerinde duramıyordu. Gelişmeleri bir de benden dinlemek istiyordu. Ayrıntıları ve kendimle ilgili olan bölümleri hızla geçip olayı özetledim. Tehdidin dehşetinden çok oğluna yapılacak olmasını vahim gören bir hali vardı.

Bu yüzden Başkan oydu!

Olay büyük ölçüde doğru ve adamlar haklıydı. Sadece vakfın başına geçirdiği salaklar ordusu, televizyonlara reklâm için müsrifçe harcamalar, plansız yatırımlar ve verilen komisyonlarla, valiz içinde gümrükten geçerken yakalananlar yüzünden zor duruma düşürülmüştü. Ve istenen parayı karşılayacak nakit yoktu.

Vakfın gayesine ulaşmak için sempatizanlara salma salınması ve toplanması kısa sürede mümkün değildi.

Cemaatin güçlenmesi, paraya sahip olması ile mümkündü. Cemaat genişledikçe kendi kurumlarını oluşturmaya, hayatın her alanında işletmeler açmaya başlamıştı. Cemaat mensuplarının dayanışması ile açılan ilk marketin ardından işletmeler sermaye şirketlerine kadar varıp dayanmıştı. Bütün bu işletmeleri idare etmek için sonunda büyük bir holding çıkmıştı ortaya. Hızlı büyümenin sancıları, her işletmeye cemaat içinden sadık adamlar getirme tercihi sonunda bir yere varıp tıkanmıştı.

"Küçük güzeldir." derken öte yanda büyümenin, işletmelerle ortaya çıkan bir holdinge sahip olmanın güzelliğine ulaşılmıştı. Erdem ve ahlakı ayakta tutmaya soyunanlar, sonunda bir holding cumhuriyeti kurmuştu. Bu bir güçtü, her alanda varolmanın güvenini sağlıyordu. İlk hedeften uzaklaşılmış bir noktaya varıp dayanması belki de ilahi bir adaletti. Bu düşüncelere tövbe edilecek bir günah gibi dalıp gitmeme engel olamıyordum.

Zirvedeki adama ilk defa bu yakınlıkta ve içerden biri olarak yaklaşmanın mutluluğu yerine şeytani düşüncelerin zihnimde yer etmesine tahammül edemiyordum.

Çocuğu uzaklara göndermek ve saklamak daha tehlikeliydi. Bu benim fikrimdi ve korumak gerekiyorsa onu burada korumalı ve göz önünden ayırmamalıydık.

Birden kendimi şirkete dâhil olmuş büyük ortaklardan biri gibi hissetmeye başladım. Sanki kendi oğlumuzu, paralarımızı ve itibarımızı koruyordum. Kendi çocuklarım kayınpederin sızlanması altında büyümeye çalışırken ve onlar için parmağımı kıpırdatmazken şimdi Başkanın oğlu için büyük tehlikeye atılıyor, kafa patlatıyordum.

Birden şafak attı bende. Başkanın oğlundan çok kendi derdime düştüm.

O an kendim için de tehlikenin farkına varmıştım ama iş işten geçmişti. Pişmanlık işe yaramazdı ve Başkanın beni adam yerine

koyan tavrı anında kaybolabilirdi. Üstelik Sheraton'da görüştüğüm karanlık adamlar nezdinde bir faydası da yoktu. Kabak gibi karşılarına geçmiş ve tatbikat yapılacak zayıf bir kırmızı kuvvet olarak kendimi altın tepside sunmuştum onlara.

Eve gidemezdim, burada kalıp ikramların ve başkan hatırına yapılan hürmetin rantını yiyerek yan gelip yatamazdım. Devlete sığınıp yardım isteyerek yakın bir tehlikeyi ispat etmekten mahrumdum.

"Bir paket sigarayı nasıl alırım?" diye düştüğüm sıkıntıların Başkanın 35 milyon Markı bulmak derdi yanında ne kadar küçük olduğu çok açıktı. Büyük başın derdi büyük olurdu. Sigarayı borçla da alabilirsin ama 35 milyon Markı kimseden borç alamazsın. Hele böyle kısa sürede.

Başkanın konutundan ayrıldık. Abid Efendi gitmesi gereken yere beni göndermekle kendisini tehlikeden sıyırmıştı. Bu kez de Dergi merkezini tehlikeye sokmamak için beni Kızılay'da indirip Mersedes'i gazladı. Altımdan çekip gitmişti Mersedes. Ben yaya haklarına sahip ancak can güvenliği olmayan biri olarak sap gibi kalakaldım meydanda.

Yürümeye karar verdim. İçinden çıkılmaz sorunlarla boğuşurken ve kafa karmakarışıkken yürümek kadar iyi rehabilitasyon olmadığı kanaatindeydim.

Bulvar boyunca yürürken, izlendiğim korkusu içindeydim. Elbet bu benim vehmim ve yaptığım çıkışın getirdiği vesveseydi. Yine de birkaç kez arkaya dönüp baktım. Abid Efendi yerine Sheraton'a gitmek neyse de Başkanın oğlu yerine düzülmek hiç de hazmedilecek gibi değildi. Üstelik bir Markını bile yiyemediğim 35 milyon Mark için.

Her gün üzülmelerimiz daha ucuz bedeller içindi ama hiçbir dahlimizin olmadığı bir meselede Hak yoluna gitmek övünülecek bir gelişme olmazdı.

İlerde bir bağırış ve hızla kaçan ayak sesleri duydum. Zaten tetikteydim, bütün dikkatimi o yöne verdiğimde bir kadının çan-

tasını kapan kapkaççının bana doğru koşarak gelmesi kaderin bir cilvesiydi. Zaten ahmaklığımdan boyumdan büyük işlere karışmıştım. Şimdi de bela üzerime üzerime geliyordu. Bulaşmamak en iyisiydi.

Ne kadar kolaydı; başımı çevirip geçip gidecektim. Yapamadım.

Ani bir kararla önüne geçtim kapkaççının.

"Karışma dağıtırım!" diye bağırdı. Kitaplarla boğuşmak, bilgisayarda kelimelerle güreşmek ihtisas alanım sayılırdı ama insanlarla boğuşmak yabancısı olduğum bir alandı. Yine de önüne geçtim, benden kurtulmak için sağ-sol yaptı. Kurtulamayacağını anlayınca yüzüme öyle bir yumruk attı ki... Elinde muşta vardı ve bu marazi alet Allah ne verdiyse bütün gücü ile suratıma yapıştırdığı yumruğun etkisini ona katlamış, üstelik beş yerden (yüzüm) derin çizgiler halinde yırtmıştı.

Kanın tuzlu tadını alınca kendimi kangal köpeği gibi hissettim ve başka kanların tadına bakma arayışına girdim. Anında uçarak koşanın ayaklarından birini yakaladım. Dengesini kaybetti, ileriye atılıp kurtulmak isterken dengesiz bir şekilde asfalta çakıldı. Muşta kadar olmasa da kendisine hızla çarpan yüzünden, asfalt intikamını alacak kadar kan boşalmasına neden oldu. Siyah zemine kızıl kanların yayılışı içimdeki nefret, acı ve öfkeyi biraz olsun yatıştırdı. Öfkemin tamamen sona ermesi için arkadan kafasına sertçe teptim. Sanki torbada kalan son damlaları çıkarmak için çaba içindeydim.

Üzümleri ayakları ile çiğneyip şıra çıkaranlar yapışkan bir tatlılığı ayaklarında hissederler. Ben de ayakkabıma rağmen tuzlu kanın tadını tenimde hissediyordum.

Belki de tadına vardığım kendi kanımdı.

Öfkem son kırıntısı ile geçince çantayı çekip kapkaççının elinden aldım. Kadın bize yetişip feryatlarını yükseltince anında bir polis otosu belirdi. Kapkaççıyı, beni ve kadını alıp karakola götürdü.

Yüzüm kanıyordu, ama ben kadına bakıyordum bütün varlığımla. Tanıyordum bu kadını ama nerden? Kıyafeti, tavrı benim muhatap olabileceğim bir çevreden değildi. Biz o çevreyi ancak televizyondan seyredebilir, geçerken otobüs camlarının ardından görebilir ve mutluluk ülkesinin perilerini içli nefesler alıp izleyebilirdik nadiren. Bir de geçmiş bir hayalin, süzülüşün anısı vardı, zihnimdeki arşiv odalarının birinde. Şimdi karşımdaydı ve benimle ilgileniyordu.

Kalite artık bana musallat olmuştu ve kadın tam manasıyla yürüyen bir kaliteydi. Asalet burnundan başlıyor, giydiği ayakkabının içinde kıvrılıp uyuyan bir kedi gibi duran ayaklarında son buluyordu. Minnettar bakışları üzerimde gezerken; "Bu kadın için değil muşta yemek; 36'lık bir topun bile karşısına geçerim!" diye düşündüm.

Polisler beni hastaneye götürmek isteyince kadın da gelmek için ısrar etti. Florance Nightingale'in elinde; değil hastaneye, ameliyat masasına yatardım. O an kapkaççının karşısına dikilerek hayatımın en doğru kararını verdiğimi düşündüm.

Kalabalık kokusu beni tiksindirirdi. Şimdi yanımda iken ondan gelen koku, bütün kâinat bir araya gelse tiksindiren kokusunu bana ulaştıramayacak kadar uzakta kalıyordu. Sadece birlikte olmak için kadın beklediğim anların kaba şehveti üzerimden gitmiş, beni bir melek kadar masum ve yüksek duyguların etkisi sarmıştı. Bir içim su denir ya; su doğal güzelliğe sahip dişil bir güzellikti. Bu nedenle kadına bir içim su büyük iltifat sayılır. Karşımdaki kadın içinse bir gerçekti. Yılların susuzluğu içinde yüzünü, siluetini beynime kazımaya kararlıydım.

Hiç bitmesin istedim hastane yolu. O bana bakıp, elindeki mendille kanlarımı silerken, mutlulukla ölebilir ve ne kadar dayanırsa bir kum saati gibi kanımı seve seve akıtabilirdim. İlgisi sürsün diye yeniden kan alıp mutluluk içinde akması bir ömür sürsün isterdim. Bir yandan da "Bu kadını nereden tanıyorum?"

diye zihnimi yokluyordum. O anın mutluluğu zedelenmesin diye beynimi zorlamaktan vazgeçtim.

Hastanede yüzüme atılan dikişleri sayamadım. Verdiği acıdan ilk başlarda anlıyordum ama sonra işin peşini bıraktım. Hem acım artıyordu hem ona ilgi göstermek yerine kendime yoğunlaşmayı ayıp görüyordum. Kendimi demir maskeli prens gibi hissettim bir yandan da. Yoksa karşımdaki prenses benimle niye ilgilensindi? Yanımdaydı ve o var diye başka zaman feryatlar savuracağım acılara tahammül edip of bile demedim.

İnsan sanıldığından çok daha güçlüdür. Sadece bunu harekete geçirecek bir neden olmalıydı. İğne batsa saatlerce sızlanması süren canı tatlı biriyim. Şu an kendimi başkasının tedavisini izleyen biri gibi görüyordum. Onun bakışları, bütün yenilgilerimi, başarısızlıklarımı unutturan, telafi eden tatlılıktaydı. Böyle birinin bakışını üzerimde toplamak için ben daha çok muşta yiyebilir ve yamalı bohça gibi yüzüme yama attırabilirdim.

Penceresiz evlerde karanlığın içinde Havva'yı beklediğim anlar o kadar uzun saatler sürmüş ve bu bekleyişim eşref saatine de denk gelmişti ki; şimdi cennetten inmiş bir Havva benimle ilgileniyordu. O güne kadar kara kuru, kara gözlü, anlamsız bakışlara sahip kadınlar dışında bir şansınız yoksa benim gibi her şeyi unutup "O gözlerde ilgi aramanız çok doğaldır." diye bir ses içimde beni ona doğru atılmaya teşvik edip duruyordu.

Gençliğim arayış içinde geçmişti. Evliliğim, hayalleri bekleyişlerim fiyaskoydu. İnsanın böyle biriyle karşılaşma şansı olsa, kimseye el değmeden sükûnet ve huzur içinde bir ömür bekleyebilirdi.

"Teşekkür ederim." diyor, başka bir cümle kuramıyordu. Konuşmaları gereksizdi. Bakışları kendisi için ilk defa bir şey yapıldığını anlatan minnettarlığın bütün renklerini zaten içeriyordu. Üzerindeki elbise, kollarındaki, boynundaki el yapımı aksesuarlar, teninin rengi, saçları kaçamak bakışlarımla kendini ele vermeyen bir gizem barındırıyordu.

Ben kendini teşhir edenler dışındaki kadınlara dikkatli ve sürekli bakamam. İçimde resmini çizen ruhsal bir çaba, bakışlardan daha anlamlı görünür. İçimdeki portreyi tamamlayınca kendimi test etmek için gözlerimi açar, bakarım. Baktığım her an, içimdeki portreyi doğruluyor. Benim bir ömür beklediğim kadın kesinlikle buydu. Belki de tanıdık gelmesi bu yüzdendi.

Gözlerim kadını içimde bir netliğe ulaştırmıştı. Hareketlerini, salınışını takip edebilmem ve içimdeki netliği doğrulayan kristalize edilmiş, bir içim su demeyi hak eden bir yüzü vardı. Algılama; zamana yayılmış bir olaydır. Oysa beni anında olumlu bir algılamaya iten, onun doğallığıydı. Süzülür gibi yürüyüşüydü. Zamana direnebilen insanın bedeni değil ruhudur. Bedeni ruhunun istidadına göre hareket ediyordu.

Ben içimde bir kaplan olduğu zaman uyuşuk bir hale, kelebek olduğu zaman hareketli cevval bir yapıya bürünür, ruhuma muhalefet etmekten yorulurdum.

O ruhu ile uyum içindeydi. Bu kadın iyiliği, beden diliyle fısıldıyor ancak net olarak duyulabiliyordu. Ruhumun beklentiler döneminde çizdiği portre şimdi karşımda canlı, hareket eden bir kadına dönüşmüştü. Bir insanın uçtuğu, dans eden adımların beynimizde tamamlanmış algısıdır. Sanki ayakları ile yürümüyor, görünmez kanatları ile uçuyordu. Biz dünyalıların arasında alçak uçuyor, bu uçuşunu da yere basıyormuş zannettiğimiz bir yürüyüşle yapılabileceğini gösteriyordu. Tabii ki bu benim vehmimdi ama vehim karşımda gerçek bir insan, kadın olarak duruyordu işte.

Açık gözlerle bakıldığında, üzerindeki renklerin uyumu parlak bir ışık yayıyor izlenimi vermekteydi. İçimizdeki perspektif duygusu uzaktakini yakın gösterebilir. Harici perspektif bize yakın olanı büyük, uzak olanı küçük gösterir. İçimizdeki ise uzaktakini büyük ve yakınındakini küçük gösterir. Özlem böyle bir duygudur. Benim tanımadığım birine özlem duyduğum söylenmezse bu vuslat sevincim nedendir?

Üzerindeki elbisenin sade desenleriyle mor rengi çarpıcı ve sıcak bir etki bırakıyordu. İçimden ona doğru bir projeksiyon tutulmuş ve parlak ışıkların aydınlığında güzel yüzü daha belirgin bir hal almıştı. Yüzüne ışık tuttuğum birini seyrediyordum sanki. İçimdeki ışıkla onu belirgin kılarken o aydınlığı ile bedenimi arındırıp sağaltıyordu.

Gençlerin elektrik dedikleri bu olsa gerek diye düşündüm. Teller üzerinden geçiyor ve ampulü bulunca ortaya ışık çıkıyor. Bugüne kadar aydınlığa ulaşamamışsam bu, hatların kopuk ve birbiriyle ilgisiz kişiler arasında kurulmuş olmasındandı demek.

Bu, bakış açısına göre değişiyor olmalıydı. Kapkaç olayı olmasa yanımdan geçip gidecek ve ben fark etmeyecektim. Her gün böyle fark etmeden, görmeden geçip gittiğimiz ne çok insan vardı. Kapkaç olayını düşünüyordum bir yandan da.

Bu aralar zaten kendimi kaptırıyordum; her zaman kapturmışımdır ya neyse. Kapılmış yani. Satılmış gibi; ama arada büyük fark var. Satılmış daha masum kalıyor.

Gözlerimde kapkaççının çaktığında oluşan şimşekler hâlâ etkisini sürdürüyor olsa gerek, bu ışık O'na öyle bir bakış açısı ile ulaşıyordu ki güzellik boşluktan kurtulmuş, kıpır kıpır bir görüntüye sahip olmuştu. Saçlarının dalgalanışı ile başında oluşan hâle, güçlü ve meydan okumayan bir kişiliği çeşitli etkilerden azade, bağımsız bir duruşa kavuşturmaktaydı. İnsanın, yalnızca bir canlı olarak karşımızda durmadığını, aynı zamanda estetik bir yükseliş sağlayan ayna olduğunu ilk defa anlıyordum.

İçimdeki kadını yıllar boyunca çoğaltan beklentimin; karşımda gördüğümle gerçek olabileceğini anlayınca, her yönde onu görebilmekteydim. Onu görmek için bakmam da gerekmiyordu. İçimde oluşan ritim, onun vurgulayıcı etkisi ile hızlanıp artıyordu.

Neden âşıkların müziğe yönelip, duygularını türküler, şarkılar halinde dışarı vurduklarını artık anlamıştım. Ben beste yapacak durumda ve yetenekte değildim. Sadece ritmini içimde his-

sedebiliyordum. Bunu okuyan bir teknoloji olsaydı eğer, o an en güzel aşk şarkısını yazmam, işten bile değildi.

Kadınlar olmasa dünya erkeklerin köşeli varlığı ile çekilmez bir hâl alabilirdi. Kadınların yuvarlak hatlı biçimlerinin dünyayı güzelleştiren etkisi inkâr edilebilir mi? Araplar sert demire zeker ve yumuşak demire ünsa demiyorlar mıydı?

Sadece dırdırları ile bu kez onların dünyayı erkeklere çekilmez kılmaları muhtemeldir. Bu kadının dırdır yapması mümkün değildi. Evet, evet içimde büyüttüğüm kadın oydu, beklediğim! "En iyi silah hangisidir? İnce uzun eril bir kılıç mı, yoksa geniş, dişil bir kılıç mı?"

Bakalım onun beklediği ben miyim? Kendisi için atılan, yüzünü boydan boya yırttıran, küçük kahramana gösterilen nazikçe bir teşekkür ilgisi miydi? Yoksa O da beni mi bekliyordu?

Polis geldi " İfade için karakola dönelim!" dedi, anlamsız bir bakışla. Bütün belalara, olaylara, darp, cebir ve yaralamalara alışmış, kanıksamış bir görevli olarak, direksiyona sıkı sıkı yapışıp halledilmesi gereken bir sorun dışında ilgisi yoktu gelişmelere. Arada kadına göz ucuyla baktığında onun bana yönelen bakışlarındaki ilgi ve minnettarlığı fark etmişti. Polis olması bu ayrıntıları görmesini engelleyemezdi.

Bu bakıştan kendisine bir pay düşmemesi yüzünden olsa gerek, bana sert sert bakıyordu. Sanık olmadığıma hayıflanan bir hali vardı. Bu kadın için kendisi de aynı fedakârlığı gösterirdi. Beni kadının yüksek ilgisine uygun bulmayan, kendisinden de zavallı gören bir bakışa sahipti.

Yüzüme elimi sürünce polise hak verdim. "Bu suratla, nasırlaşmış ayağın yerini şaşırıp bir yüze oturmuş görüntüsü hiç hoş görünmese gerek!" diye düşündüm. Polisimizin içgüdülerine saygı duyar bir hal aldım. Şurada mağdur ve yaralı, birlikte devletimizin otosunda geziniyoruz, sanık olmak için gayret göstermenin zamanı değil. Sebepsizce polise gülümsemeye çalıştım, o

an yüzüm derinlerdeki acılarını yüzeye çıkarmayı başardı. Benim gözlerim yaşardı.

Sargı istemediğim için yüzüme yapıştırılan bantların birer rütbe gibi duruşu, bana terfiler kazandırmıştı. Beş şeritli bir rütbe hiçbir orduda yoktu. Ben muzaffer orduların ilk ve tek temsilcisiydim. Ödülüm de yanımdaki kadının ilgisine mazhar olmaktı. Büyük ödüle ulaşabilirim umudu, çatlayan tohumdan fışkıran yeşille başını uzatmak üzereydi. Vakti değil diye ayağımla biraz toprak serperek örttüm. Daha mevsimi gelmedi, kar yağar, don vurur, soğuk yakardı. Zamanın değirmeninden geçip, kalıcı olmasına çok vardı daha.

Gönül bahçemde her zaman ılık bir rüzgâr esmesini beklemişimdir. Bu rüzgârın bugüne kadar geldiği olmamıştı. Şu anda ise fırtınalar esiyor ve kurumaya yüz tutmuş gönül çiçeklerini oradan oraya savurarak tozu dumana katıyordu. Artık çöle dönüşecek bir erozyonun habercisi mi yoksa taze çiçeklerin canlanıp büyümesi için eskisinin yıkılması mı, bir karar veremediğim fırtına, gönül bahçemin derinliklerinde uğuldayıp duruyordu. Yüzümde bir acı hissetmiyordum ama kemiklerim sızlıyordu. Boğazım kuruyordu. Yokladığım her duygu, suçu üzerine almak istemeyen, şahit yazarlar diye kaçışanlar gibi bir yana savruldu, beni destekleyen bir ses bulamadan içimde öylece bir başıma kalakaldım. İçimdeki hicranın melankolisi pis pis sırıtırken; "Beni bu hale sen getirdin!" diye üzerine yürüdüm, o da bir kenara savuşuverdi. Hâsılı kendimce kabul gören bir karar veremedim.

O şikâyetçi olarak ifade verdi. Ben tanık ve müşteki olarak alınan ifademde şikâyetçi olmadım. Sonradan öğrendiğim başka gelişmeleri o an bilseydim üstüne bir de teşekkür ederdim kapkaççıya. Gasp ve yaralama sanığı, savcının telsizle bildirdiği emir üzerine adliyeye götürüldü. Polislere tutuklama talebiyle mahkemeye sevk edileceği anonsu üzerine bir telaş geldi. Bizi unuttular ve çıkıp gittiler.

"Burada oturup kalmayalım, çıkalım!" diye bir teklif getirdi.

Bu çıkma her anlama gelebilirdi. Ne de olsa gençler bu işlere "çıkma" diyorlar. Bende bir çıkmalık yapmak istedim. Başaramadım, sessizce emrine uydum.

Karakolda işimiz bitti. Birlikte çıktık karakoldan. "Bu kadar kısa sürede nasıl hallediliyor bu işler?" diye şaşkın ve yaralı yürümeye çalıştım.

"Sizi evinize bırakayım!" dedi. Bunu ben demeliydim. Repliğini çalmamak için teşekkür ettim sadece.

Ayrıldık. O bütün asaletini, güzelliğini, teşekkür etmedeki zarafetini toplayarak bir taksiye binip gitti.

Ben dağılmış, doktorların ihtimamlı dikişleri ile toplanmış yüzüm gibi yaralı yüreğimle orada kalakaldım. Neden mutluluklar kısa sürer? Sanki o gidince bütün güçlü yanlarım sel önündeki kütükler gibi sürüklenip gitmişti. Ben bütün zavallılığımla, çaresiz ve zayıflığımla kalakalmıştım.

Az önceki güçlü yanlarım hızla beni terk etmişti.

Kendime acımaya başladım. Bıraksam kendimi, ağlayacaktım. "Bırak gitsin!" diyen aklıma boş veremiyorum; sonunda O'na muhatap kılmıştı. Başkana rabıta ile aradığımız Tanrı, sıfatları ile O kadının yüzünde, kişiliğinde, asaletinde belirmemiş miydi? Tanrı'nın nuru Musa'yı yakmıştı Tur dağında. Şimdi ben de soğuk Ankara gecesinde yanmış, yıkılmış ve dövülmüş olarak kalakaldım.

O an birden hatırladım.

Bu kadın, Sheraton'da viyolonsel çalan sanatçıydı.

Ankara'nın tek güzelliği geceleriydi. Havası, yıldızları ürkütmeyen bir şefkate sahipti. Şimdi de beni sevgi ve şefkatle sarmak üzereydi.

Kafama vurarak taksinin gittiği yöne beş-on adım attım. Sanki taksiye yetişeceğim. Diyelim yetiştim; ne diyeceğim?

Eşek herif, kadın yanındayken hatırlasana, "Bir yere gidelim, bir şeyler içelim!" desene! Bırak, seni evine bıraksın! Tekke

kültürüyle bu kadar olur. Okuyucuya verdiğin cevabı kendine verseydin ya! *Kadınlar Tekkesi*'ni tavsiye ederken sevgi bonuslarından bahsediyordun, şimdi de sen harcasaydın ya "Sevgi Bonuslarını!"

İzbe evime gidemiyordum, Sheraton'a gidemiyordum, Dergi'ye gidemiyordum, Başkana gidemiyordum. Gidecek bir dostum da yoktu. Gidecek bir yeri olmamak, bir yere gidememek ne kadar zormuş.

Şimdi karakoldan çıkıp O'ndan ayrılalı yarım saat olmuş. Hâlâ gidecek bir yer bulamıyordum. Ne yapacağıma karar veremiyordum.

Ben, ben olmaktan çıkmak üzereydim.

Gönül bahçemden sonra beynimin nöronları, esen fırtınamın önünde savrulup gitmişti. Bomboş kafamla, hantallaşan bedenimle ve kabına sığmayan ruhumla yapayalnız, kaldırımlardaydım. Necip Fazıl, benim gibiyken *Kaldırımlar* şiirini yazıyordu, ben şimdi o şiiri ezbere bile okuyamıyordum.

8.

AŞTİ'de demir otura kların kayganlığının etkisi mi bilmiyorum, uyumak mümkün olmadı. Sabaha karşı uyuyabildiğimde rüyamda yatay, boğuk bir zemin üzerinde sürekli kayıyordum.

Evliliğim, çocuklarımın doğumundaki sevincim, gençliğin zapt edilmez fetih içgüdüsü hızla geride kalmıştı. Ekonomik sıkıntıları, kalabalıkların sefih yararcılığının bunaltıcı etkisini ve ayakları yere basan ideallerin uçup tortu olarak menkul, gayrimenkul edinme hırslarına kapılmış insanlar bırakmasını anlayabilirdim.

Büyük adam olma heveslerinin kaybolup gitmesini de. Küçük adamların büyük makamlara oturması böyle bir hedefi önemsiz kılıyordu.

Benim son durağım hâlâ otogarda sabahlamak olmuştu. Yükselişe koşarken düşüşü yaşamak hisse senetlerimin karşılığını gösteriyordu.

Hayatım, hiçbir dahlimin olmadığı bir sürecin içinde kayıp gidiyordu.

Her şey akıp gitti.

Ben o yaşımda, bomboş kafamla, hantallaşan bedenimle ve kabına sığmayan ruhumla bir otogarda uyanmanın trajik gerçeği ile şaşkındım. Bir otele bile gitmek aklıma gelmemiş ve berduşlar gibi otogarda sabahlamıştım. Aklıma gelse ne olacaktı ki, beş

parasızdım. Kalabalık içinde olmak emniyetliydi. Otogarda seni öldüremezlerdi.

Sheraton'a O'nu görmeye gitmek kararındaydım ama o adamlarla karşılaşma ihtimali beni korkutuyordu.

Onlar beni ararken, ayaklarımın beni onlara götürmesi "Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz!"dü.

Her şey silinmişti ve sadece O'nu görmek arzusu kalmıştı geriye.

Allah'ım, diyordum, işime gidip para kazanmalıyım. Eve gidip günlerce uyumalıyım ya da en iyisi kaçıp gitmeliyim buralardan.

Hiçbir umut vaat etmeyen bir kadını görmek için içimdeki zapt edilmez bu arzu neden? Kırık kalbimle ve yaralı yüzümle karanlık bir mağara bulup ağlamalıyım, kendini temizleyen bir kedi gibi, yaralarımı yalayıp tımar etmeliyim.

Beni Sheraton'a çeken cazibe nedir? Sınıf atlama ihtirası mı, şiir gibi kadın olması mı? Komplekslerimin bir sonucu mu? Gittikçe yokuş tırmanıyorum, yokuş aşağı bir yuvarlanma değil, dağın zirvesine debelenerek çıkışım nedendir? Dabbetül arz mıyım ben? Kıyametim kopacak, onu mu hızlandırıyorum?

Bugüne kadar şiire, edebiyata olan meylim mi beni böyle naif bir melankoliye sürükledi? Beklediğimin O olduğunu nereden çıkarıyordum?

Elveda çocuklarım, diyordum; elveda ülkem, elveda bütün beklentilere rağmen bir yıkılışa koşan tek parça halindeki bedenim. Elveda halkım, artık sizi ve kokularınızı terk ediyor ve Sheraton'a koşuyorum. Sanki bütün bir halkına ihaneti göze alarak umutsuz bir aşk için ülkesine ihanet eden kral gibi mağrur ama yenik, süklüm püklüm yürüyorum kaderime, kendi gerçeğime doğru?

Elveda bütün inandıklarım, bir umutsuz beklenti için terk ediyorum her şeyi.

Katli vacip günahlara adım adım yaklaşıyordum.

"Elveda dergim, okuyucularım!" diye geçirdim içimden. Elveda kalem kâğıdım! Parmaklarım; sizi tek tek doğrayacak dokuz başlı canavarlarla karşılaşmak için hiçbir silah almadan yanıma, yürüyorum. Korunmasız, savunmasız ve perişan bir halde, sefaletimin sonuna ya da bu dünyada göreceğim son günün akşamına doğru yürüyorum, diyordum.

Girişte ceplerimi yokladım, en azından bir kola parası için yalvarıyordum inandığım bütün mukaddes değerlere?

Beni bugüne kadar yüzüstü bırakan Tanrıma? Artık O'na da ihanet edip yeni bir Tanrı edinmeye koşar adım yürüyordum.

Dün merak içinde geçtiğim döner kapıları, demir şeritlerle yere tutturulmuş halıları bugün viyolonsel sesi duymak umudu ile yürüyordum. Bir yandan da viyolonsele benzeyen yanlarımı arıyordum.

Viyolonsel kadar büyük bir kalbim var. Kalbim kelimeler olmadan konuşmayı onda öğrendi. Kemanken büyüdü viyolonsel oldu. O kadar büyük ki sol eli kuvvetli ve geniş, küçük parmağı uzun olan biri seslendirebilir beni. Viyolonsel yayı gibi duygularım sert, eğitimsiz ve kırılgan... Duygularımı harekete geçirmek için dayanıklı bir bünyeye sahip olan ve sabırla seven bir kadın bana yâr olabilir. İhtimam göstermek, içimdekileri seslendirmek için çok önemlidir.

Ben bir solo adamıyım. Koro beni önemsizleştirir, silikleştirir.

"Melodik bir fikre tercüman olmaya layık olabilecek diğer bütün çalgılardan hiçbiri viyolonsel derecesinde insan sesi çıkaramaz; bunların hiçbiri kalbin samimi duygularını onun kadar ifade edemez" demiş Gevaert. Herhalde müzik teorisi üzerine düşünmüş ve fikirler serdetmiş birisiydi.

Eğer birlikte bir şarkı çalınacaksa karanlık olan bendim, esrarengiz olan oydu. Bünyesi kuvvetli olan O, ondan güç alacak

bendim. Uzun bekleyiş benim, ihtiraslı seslendiriş ondan. Kalbin samimi duygularını ifade edebilen benim, sanatçı duyuşunu o. Gençlik ondan ve yaşlılık benden; kadife gibi temas ondan, sertlik ve erkeklik benden. Beni seslendirebilmesi için viyolonselden daha fazla boğuşması gerekirdi. Yine de elinin boş çıkması mümkündü. Benim de elimin boş çıkması kuvvetle muhtemeldi ama artık adım atmıştım ve geri dönmek kitabımda yoktu. Sonra "dönek" derlerdi.

Onu gördüğümü sanıyordum, hayır emindim. Onun beni gördüğünden kuşkuluydum. Ondan yana gözlerimde herkesin görebileceği bir ışıkla yürümeye niyetliyken iki kuvvetli kol, koltuk altımdan girip hiçbir ağırlığım yokmuş gibi beni asansöre doğru uçurarak götürdüler. Ana-babanın yürümeye niyetli bebeklerini yere basıp basmadığı belli olmayan bir oyuncak gibi yürüttüklerini sanabilirdi uzaktan bize bakanlar. Ancak bunlarda bir ana-babanın çocuklarına yönelen sevgisi, şefkati ve merhameti yoktu. Bende de bir çocuğun masumiyeti.

Götürme tarzlarına bakılırsa hiç de iyi niyetli olmadıkları anlaşılabilirdi. Bağırmak bile aklıma gelmedi. Buraya gelirken her şey gibi bu ihtimali de düşünmüştüm.

Onu görür görmez tehlikeler dâhil her şey silinip gitmişti zihnimden. Şimdi **tehlike** kalın ve vurgulu yazdırıyordu kendini. Aceleyle tıkıştırdıkları asansörün hızla yükseldiğini ve kat numaralarının sırayla büyümeye başladığını görüyordum. Herkesin özel alanı, 90 cm. çaplık bir alandır. Bu alan herkesle paylaşılmayan bir bölgedir. Kişisel yüzölçümümüzdür yani. Bu alan en çok asansörde ihlal olur. Mecburen. Bu nedenle asansörde herkes birbirine bakmadan yolculuğun bir an önce bitmesini ister. Asansörden çıkınca derin bir nefes alır. Özel alan bu kadar önemlidir. Kişiliğimizi koruma alanıdır aynı zamanda. Herkesin kendi özel vatanıdır. Bunları düşündüm mü o an, yoksa şimdi mi geldi aklıma bilmiyorum.

Ben özel alanımın ihlali yanında koltukaltlarımdan sıkı-

ca tutan adamların arasında nefes almakta da zorlanıyordum. Asansörden çıkınca rahat bir nefes de alamadım. Hızla uçurup bir odaya sokuşturdular. İçerde iki kişi daha vardı. Biri dün görüştüğüm adam olacaktı, diğerini tanımıyordum. Asansörde tekmetokat, diz ve dirsek darbeleri ile beni hamura çevirmişlerdi. Artık anlaşılan bana şekil verme zamanı gelmişti.

"Bizim yerimize senden kimler avans aldı lan!" sorusuyla irkildim. Kapkaççının muştası avanstı demek. "Hırlı biri olmadığın dünden belliydi!" Bu arada "Kapkaççının avansından sonra tahsilâtı tam yapalım!" diye bir söz ilişti kulağıma. Kapkaççı da mı bunların adamıymış?

Nasıl bir belaya bulaştığımı anlamaya başlamıştım nihayet.

Kapkaççının avansının üzerine bunlar tahsilâtın tamamını alacaklarsa geriye benden pek fazla bir şey kalmayacaktı anlaşılan. Aşk sarhoşluğum devam ediyordu. Bütün bunları onu görebilmek için göze almıştım. Şimdi tevekkülle kaderimi beklemem gerekir, diye kendimi yüreklendiriyordum. Biraz zaman geçince sakinleştiğimi, her şeyi karşılamak ve yüzleşmek için hazır olduğumu hissettim. Ben bu tevekkül içinde olsaydım, iyi bir mümin olurdum, diye geçirdim içimden ve o ortamda bu düşündüklerim beni tebessüm ettirdi.

"Ne sırıtıyorsun lan!" haykırışını tam sindirecektim ki yüzüme gelen yumrukla, halkıma, çocuklarıma değil ama dişlerime ve damarlarımda gezinen kanlarımın bir kısmına veda etmek zorunda kaldım.

Beni tutan adamların kolları asılsa da yere yuvarlanmamı önleyemediler. Acılarımdan çok, "Viyolonsel dinleyip onunla konuşmaktan alıkonuldum!" diye içim yanıyordu. Belki de dayağın acısını hafifletmenin etkili bir yolunu bulmuştum. Müzik ruhtan önce bedenin gıdasıydı. Sağlıklı bedene ulaşmanın bir yolu müzik dinlemekti yoksa benim gibi ayıların haykırışı ve pençesi altında kalırdınız.

Sheraton kimisi için lüks bir mekândır, Benim içinse kade-

rimin değiştiği yer oldu. Hayatımda ruhuma aldığım darbelere bedenimi yetiştirmek için epey yumrukladılar. Vücudumu kum torbasına çevirmişlerdi.

Yediğim yumruklarla yüzümdeki şeritler, şeritlerin altındaki dikişler sökülmüş ve yüzüm keskin bir bıçakla yarılmış gibi derin yataklarında kan ırmakları akıyordu. Odanın birkaç yerindeki boy aynaları beni bana göstermekte ısrar ediyordu. O an halim çok acıklı göründü ve ağlamaya başladım.

"Dün erkeklik taslıyordun, bakıyorum karı gibi zırlamayı da biliyormuşsun!" diyen ses kafamın içinde yankılanıyordu. Ağlama sesim, sümüklerim, salyam kan ırmaklarının çizgiler halinde akışına karıştı.

Anlaşılan benim seslendireceğim tek çalgı zurna olabilirdi. Adamlar bunu bütün açıklığı ile ortaya koymuştu. Bu zurnanın sesine katlanmamak için beni makamlar arasında gezintiye çıkarmışlardı. Yavaş yavaş kelime-i şahadet getirmenin kendime yapacağım son iyilik olduğunu düşünmeye başlamıştım ki otel odasının kapısı sertçe vuruldu.

Birden bir umut belirdi. "Kedi gibi dört ayağının üzerine düştün!" diye kendimi teselli edecektim ki; kapı sarsılmaya başladı. Oda birden karıştı, adamlar tabancaları saklamak, polis baskınında delil bulunmasını önlemek için her biri bir yana savuşunca beni unuttular. Bu fırsattan istifade kapıya koştum. Allah'ını seven beni tutmasındı. Kapıyı açmamla O'nunla karşılaşmam bir oldu.

Allah'ım sana ihanet etmeyi düşündüğüm için tövbeler olsun, bugün yine sana, iman ediyorum, tam bir imanla. Sadakat içinde ve mutmain olmuş bir kalple... Onun için bana "Gir cennetime!" dediğini duyar gibi oldum. Ve şimdi cennetteyim. Elimden yumuşak bir temasla tutan ellerin kadınsılıktan öte bir gücü vardı. Merdivenlere koşuşturdu, bir kat indikten sonra bir odaya soktu.

Arkamızdan gelen bağırışlardan ve asansöre yönelen adım seslerinden; "Kurtuldum herhalde!" diye bir umut belirdi belli

belirsiz. Kurtuluş ve vuslat... Bundan daha güzel bir mutluluk olur muydu? Bana özel bir güneşin doğması için ben ne gibi bir iyilik yapmıştım acaba?

Allah'ım ölümden kurtulduğuma mı sevineyim, yoksa onunla bir otel odasında birlikte olmaya mı göneneyim, hayatını tehlikeye atarak tereyağından kıl çeker gibi mafyanın elinden kurtarması ile başım göğe mi ersin? Hayatım, başarısızlıklarım, yenilgilerim için bütün hayıflanmalarıma tövbe ettim.

Ben Tanrı'nın kutsanmış bir kuluydum. Sabaha kadar pişmanlıklarım içinde kendimi aşağılamaktan yorulduğum o anlarda biri bugün olanları söyleseydi inanabilir miydim? İnsan bu kadar güzelliğe bir anda kavuşmaya layık mı? Hele ben bu saadeti hak etmek için ne yaptım acaba? Bütün hayatımı gözden geçirmeye fırsat bulamadan o anlatmaya başladı:

"Seni görmemle kaybolman bir olunca, merak içinde koştum. Seni götürdüklerini görünce, o an anladım başına gelecekleri. Polis çağırana kadar işin biterdi. Buna izin veremezdim. Düşünmeden çıktım yukarı ve kapıyı çaldım."

Bugün de ben nasıl teşekkür edeceğimi bilemez haldeydim. "Teşekkür ederim, size zahmet verdim!" diyebildim ancak. Allah iyi kullarını borçlu bırakmazmış, tam kahramanı oldum, ilgisini üzerime çekerim bununla, diye düşünüyordum, Allah onu benim kahramanım yaptı. Hem de bir kapkaççıya bir mafya ordusu, bir çantaya mukabil bir hayat borcu.

"Hayatımı sana borçluyum!" dedim.

Hem de her iki anlamda. Yoksa bir yokluk içinde yaşayıp gittiğim günlerin ne anlamı vardı. Sürükleyip götürdüğümüz günler ve aylar birbirine eklenen bir boşluktu. Dünya boş kalmasın diye, yüzölçümüne düşen insan sayısı istatistiklerde yükselsin diye yaşayan biri, yaşamak için çok geçerli bir sebep bulmuştu. Bu sarhoşlukla hayatını bile tehlikeye atan maceralara bodoslama dalmıştı.

Tehlike anında, ameliyatta anestezi için uyutulduğunda, hip-

nozda, transa girdiğinde insan gerçek kişiliğini ele veren davranış ve sözler sergilermiş. Kaba saba görüntüme rağmen, bilinçaltımda beyefendi bir kişilik varmış ki kendimden çok onun benim için atıldığı tehlikenin dehşeti ile titriyordum. "Size de zahmet verdim!" deyip duruyordum. Bana bir bardak içki verdi. "İçki içmem!" dedim. Mahcup oldu, mahcubiyetine neden oldum diye kendime öfkelendim.

Mollalığın sırası mı dedim kendime. Ne olur içiversen, onu mahcup etmekten daha mı büyük günah! Muhafazakârlığım, dindarlığım, ailem, çevrem, alışkanlıklarım benimle beraberdi işte. İçki öyle ha deyince içilebilir mi? Meğer ki zehir olsun! O zaman daha kolay içer, reddedilmesine gönlüm razı olmazdı.

Bu kez bir bardak su almak için lavaboya koştu, görkemli odanın buzdolabında her türden içecek varken. Yine de beni içki içmekten kurtarıp, Allah'ın helal kıldığı, her şeyin kaynağı, klor kabarcıkları ile bozuk bir rakıya benzeyen suyu ikram etti. Sanki ab-ı kevser içer gibi bir ciddiyet ve mutlulukla içtim. Ne de olsa onun elinden sunulmuştu.

"Titrememe devam edeyim, belki başka şeyler ikram eder!" diye bir şeytanlık geçti zihnimden.

Tuvaletteki bütün kâğıt peçeteleri önüme yığdı. Yüzümü gözümü silmeye başladı. O an bir sigara yakmak geldi aklıma. Elimi pakete attığımda, gözleri parladı. "Tabii ya, ben niye düşünemedim!" dedi. Paketten sigaraları çıkarıp kırmaya, tütünleri boşaltmaya başladı. Elinden sağlam bir sigarayı kapmasam, hepsi telef olacaktı. Yaktım, duman gözüme kaçtı. Tütünleri, yüzüme bastırdı. Üzerine peçeteleri koyup o güzel elleriyle bastırdı. Elimi tutup basturmayı sürdürmemi işaret etti. Bir elim peçeteler altındaki kana karışan tütünleri bastırmakla meşgulken, öbür elimdeki sigarayı derin nefeslerle emiyor, iç yaralarımı dumanla tütsülediğimi düşünüyordum.

Kutsanmış halimle ben kötülük tünelinden aydınlık bir sa-

lona geçmiştim artık. Cennet de böyle bir yer olmalıydı. O beni düşüncelerimle baş başa bırakmak için kapıya yöneldi.

"Siz burada saklanın, ben inip bakayım bir!" dedi, beni nasıl bir mutluluğa gark ettiğini fark etmeden. Uslu bir çocuk gibi yatağın ucuna oturdum. Mutluluk çubuğunu tüttürürken, gülmeye başladım. Bugün uğurlu günümdü herhalde. Beni o halde gören biri güldüğüme bakıp delirdiğime karar verse suçlayamazdım. Sağ elimin bastırdığı beyaz peçete kıpkırmızı olmuş, kan tütünü ıslatmış, peçeteyi bulamış ve parmaklarıma doğru yürümeye başlamıştı.

Sonunda kanımda bazı reaksiyonlar oldu, pıhtılaşma, uyuşma, tütünün yakıcı etkisi kanı durdurdu. Bu kadar macera, bir gece önceki uykusuzluk beni tatlı bir rehavete itti.

Bir gece önce otogarın demir banklarında, kalabalıklar içinde uyumaya çalışırken, bugün Sheraton'da bir odada uyuyordum. Hayatımın akışındaki ışık hızına ayak uydurmam mümkün olmadı. Düşüncelerim bunları yerli yerine oturtamadı. Yatağa devrildiğimi ve bir ana kucağına sığınır gibi uykuya evrildiğimi hayal meyal hatırlıyorum.

9.

"Benim gibi hayatı kaymış ve oradan oraya sürüklenen birinin belalara karışması, haricî darbelerle yüzünün darp edilmesi hayatın olağan sonuçlarındandır. Belki de sevildiğimizin ve bizimle ilgilenenler olduğunun işaretidir. Hayatta başkaları tarafından dövülmeye layık olmayan insanlar da vardır. Onların yanında kaderin sillesini yemiş birine tekme-tokat vurulması her gün rastlanan olaylardandır... Rehabilitasyon yerine geçer." diye düşünmeyi sürdürdüm.

Konservatuardan mezun olup değişik orkestralarda viyolonsel çaldıktan sonra, solo programlar yapan Sheraton'da mutena bir köşe kapan birinin belaya bulaşması normal olmasa gerekti. Çantasına sarılan kapkaççının neden olduğu marazî bir ilişkinin kendisine getirdiği tehlikenin ve ne menem bir olaya bulaştığını idrak etmenin paniği içinde beni bu odada unutup gitmesi ve bir daha karşılaşmamak üzere terk etmesi en akıllıca olandı.

Gece yarısına doğru uyandığımda artık kendime bir çıkış -daha doğrusu kaçış- yolu bulmam gerektiğini planlarken bunları düşünüyordum.

Büyük salonların başköşesinde kendisine yer bulan birinin macera aramasına ihtiyaç yoktur. Planlanmış, düzene girmiş ve güvenceye kavuşmuş bir hayat önündeydi. Onun için Devlet operasına solist olarak girmek, solo bir CD çıkarmak ve bu sanat sevmeyen ülkede olmasa da Paris'te enstrümantal tutkunlarının plaklarını aradığı bir gelecek hayal etmek onun da hakkıydı.

Hiçbir öngörüm bugüne kadar tutmadığı gibi insanlara kategorik bakışımın yanılgı demek olduğu onunla bir daha ortaya çıkmıştı. Ben uyurken birkaç kez gelmiş, kanlı suratımla horlayarak uyurken uyandırmaya kıyamamıştı.

Etrafta adamlar görünmüyordu. Servis kapısından beni bir taksiye bindirip uğurladı. Şoför tam gaza basıp harekete geçecekti ki taksiye yaklaştı. Bu arada ben de oturduğum arka pencereyi açtım, kolu çevirerek.

"Paran var mı?" diye sordu. İlk defa kızardım ve "Var, var!" dedim ama beni dinlemeden pencereden bir ellilik bıraktı. Para uçup bıraktığı yerden dalgalanarak geldi ve dizime kondu. Merkez Bankaları parayı bir değişim aracı diye basarlardı. Ben ondan bir parça olarak düşünüp paraya bambaşka anlamlar kattım. Ve bugüne kadar hoyratça ceplerime sokuşturduğum paraların aksine, bir yeri incinecek gibi nazik bir şekilde tutup, iki elimin arasında muhabbet kuşu saklar gibi üzerini örttüm. Parasız olduğumu nereden anladı acaba?

Ona ilişkin bütün sezgilerim gerçek miydi yoksa?

Gece yarısından sonra Keçiören çift tarife ile epey tutardı. Cebimdeki para yetişmezdi. Şimdi ondan bir armağanı ben nasıl bu hoyrat şoföre verirdim. "Eve kadar beni ısıtsın." diye ceketimin sol cebine koydum. Kalbimin gümbürtüsü paranın ihtirası tetikleyen etkisi ile arttı. Nümismatları anlamaya başladım. Onlar zamanın değer kattığı paraları biriktiriyorlardı, ben zaten ondan dolayı değerli olan paranın zamanını uzatmak istiyordum.

Bütün ceplerimi karıştırmama rağmen, taksi ücretini karşılayacak para çıkmadı ceplerimden ve bendeki hatırasından habersiz, taksiciye o elliliği uzattım. Zalim yollar son kuruşuna kadar hepsini elimden alacak miktara ulaştırmıştı taksimetreyi.

Komşular zaten işkilleniyordu, "Bu adam ne iş yapar ?"diye. Hali hazır suratımla görmesinler diye apartmana koşar adım girip, daireme kapattım kendimi.

İkinci Bölüm

1.

Zerdüşt halka değil, havarilere seslenmeli.
Zerdüşt bir
sürünün çobanı ve köpeği olmamalı.
Nietzsche
Böyle Buyurdu Zerdüşt

Üniversite'de okuyorduk. Bugün Genel Yayın yönetmenim olan Doğan'la aynı yerde kalıyorduk. Birlikteliğimiz eski tanışıklığa değil aynı şehirde okuyanların fikir birliğine dayanıyordu.

Köyünden, kasabasından gelen, büyük şehirde birden denize düştüğünü sanır ve sığınacak bir liman arardı. Bizim aradığımız limanlar, arkadaşlık, fikirdaşlık çerçevesinde şekillenir, sonra dostluklar doğardı.

Yurtların kurallı ve kalabalık atmosferinden evlere kaçılır, öğrenci evleri denen limanlar birbirimizi büyüttüğümüz, zenginleştirdiğimiz, bazen eksilttiğimiz, hatta çirkinleştirdiğimiz gerçek okullar olurdu.

Üstatların toplantısına beni ulaştıran o gün Doğan Yüksel'di.

Devam ettiğimiz fakülte meslekî bir tedris ve diploma verebilirdi sadece. Bir arada sürüdüğümüz öğrenci evleriyse kader birliği yaptığın arkadaşlarla oluşan dostluklarla dünyaya bakışın farklı versiyonlarını aynı düşünce kalıplarının potasında eritirdi.

Birlikte ülke kurtaracak, halkımızın kaderini değiştirecektik.

İçtiğimiz su ayrı gitmez, yoksulluğu, varlığı paylaşır, aynı sancıları çekerdik. İlkokuldayken "Okuyup ne olacaksın?" diye sorduklarında "Hukuk okuyacak, haksızlıkları önlemek için hâkim olacağım." Diyordum, sanki hâkimler tek başına bunu yapabilirmiş gibi. Büyüdükçe bu gerçeği anlayınca ilgilerim ve hedeflerim değişti.

Cemaatlerin, ulusların gerçekleri görme, çıkarını koruma yetenekleri vardır. Bu yetenek bağrına taş basarak "özelliği, ideali olanları" dışlar, "hiçbir özelliği olmayanları" öne sürer, başa getirir. Aslında onlar üzerinden kendisine gelebilecek saldırıları bertaraf eder, diye bir yorum getirdim bugün.

Cemaate dâhil olursam, -fizikî bir katılım değil kastım zihinsel bir dahiliyet- bütün niteliklerini kaybedersin. Çünkü onlar ana caddede yürür. Patikalara, kaybolunacak yollara dalmak- sapmak da diyebiliriz- cinslerin/ çıkmaların işidir.

Bu cinslere gizli bir hayranlık duyulur, takdir bile olabilir ama ciddi görevler verilmez onlara.

Kitle sanki muhalefet hakkını onlar üzerinden sürdürmek için yapar bunu. Ayrıca bireyselliğin cezaları onlara atılarak toplumsal yağmadan hissesine düşeni almaya yönelir. Bunlar bugün vardığım düşünceler...

O zaman birlikte, bir arada ve Doğan'la birlikte kaderine ortak oldum. Bütün eleştirilerime karşı bir umudum vardı; cemaatlerin gücüyle gasp edilen toplumsal alanlarımızı fethederek genişleyecek ve hak ettiğimiz rollere ulaşacaktık. Bir lokal derginin, cemaatin değil Türkiye'nin aydını olacaktık. Bir yere mensubiyetle anılmanın kategorize edilmenin bir başka dille ifadesi olduğunu da biliyordum.

Bir cemaatle birlikte olmanın zihnimde setler kurmasına izin veremem, diyordum. Toplumsal yağmadan hisseni almamak bir acemiliktir. Aydın bu acemiliğe bilerek düşer. Bazen ne kaçırdığım sorusunu kendine sorabilirsin.

Yağmadan hissesini alan eski arkadaşların bugün sahip ol-

duklarını öğrenmekle kendine kızabilirsin. Kendine saygısı varsa ve dirayetli ise bulunduğu yeri korumasını kendine telkin eder. Ben de içinde bulunduğum duruma böyle erdemli gerekçeler üretiyordum.

Toplumsal yağmadan hisse alan aydın, zihin kirlenmesine uğrar, diyordum kendimi haklı çıkarmak için. Entelektüel verimi düşer. Her gün buna dair örnekleri görüyordum çevremde. Biz bunu değişim sanırız. Eski arkadaşlar değişiyor. Kurumlar değişiyor. Başlangıçtaki hedefler değişiyor. Oysa yenilgidir bu. Önemli olan nefse hâkimiyettir. Nefse hâkimiyet çoğunluğun yağmasına katılmamaktır. Yoksa bireysel zühdü, yağmadan pay alma sırasında kendisini alıkoymayanların, takvasını göz ardı edebilenlerin nefislerine hâkimiyetten bahsetmek mümkün değildir, diye kendime gerekçeler üretiyordum. Hayatıma erdemli kılıflar arıyordum.

Büyük söz söylememek gerekirmiş. Her söylediğim sözü hayat, çevremdekilerle elbirliği yaparak bana yalattı.

Her kafadan bir ses çıkıyordu. Yurtlarda, apartman dairelerinde, kahvelerde bu kadar farklı düşüncenin tek tip eylem birliğinde ittifakı şaşılacak bir şeydi.

İnsanların gönlüne yazamadığı gerçekleri, ülkenin uygun bulduğu her duvarına, dağa taşa yazarak tarihe geçmek istiyordu gençlik. Görünmek hevesinin bir sonucuydu belki. Köyümüzde söz en son bize düşerdi, kendimizi ifade edecek bir kelimemiz bile yoktu.

Biz bekâr odalarında, öğrenci yurtlarında geceler boyu yaptığımız konuşmalarda tek tek yükselmiş bireylerin mi, yoksa toplumların mı genel bir yükselişe yönetilmesi gerektiğini tartışıyorduk.

Devrimler yüce ve yüksek ideallere kitleleri sevk edebilen düşüncelerden kaynaklanırdı. Bu düşünceleri topluma sunan yüksek bireyler olmadan, elimizde buna dair deliller olmadan,

toplumda devrim heyecanı olmadan nasıl devrim yapacağımızı düşünüyorduk?

Ülkenin duvarlarında yazılar savaşı sürüyordu. Az eğitimli olanlar tuvalet duvarına ve kapılarına "Bunu yazan tosun!" diye yazarken üniversitelerde okuyanlar en görünür yerlere sloganlar yazıyordu.

Biz başlangıçta bundan uzak durmayı daha erdemli uğraşlar bulan birileri olmanın ayrıcalığı görebiliyorduk.

Her düşünce grubunun mensupları, ellerinde fırçalar ve boya kovaları ile "tarih" yazdığı süreçte derinden derine bizi harekete geçiren bir yönlendirme başladı.

Beynimize, irademize güç vermek yerine ses tellerine yüklenen bir haykırışla sloganlar dillendirme sürecine girildi: "Hak Yol İslam Yazacağız!", bunu bazen kuşların göz bebeğine, ülkenin dağlarına taşlarına, şehirlerin en mutena duvarlarına, nereye ulaşabilmişsek oraya yazıyorduk. Tek Yol Devrim'in devrimini silip İslam yazdığımızda ülkede iktidar değişmiş, devrim yapmış gibi bir haz duyuluyordu. Biz bu hazzı yaşamaktan uzak kalamazdık.

Bundan daha önemlisi gönüllerin fethidir, diye itirazlarımız kalabalıkların haykırışı arasında cılız bir ses halindeydi.

Doğan, bir gece yarısı elinde bir kova boya ve fırça ile çıkageldi. Sıra bize gelmişti. Biz izbe odalarda zihinsel spekülasyon yapan lümpenlerdik. Eyleme geçmeyen bir düşüncenin kıymet-i harbiyesi yoktu.

Kim bize "eylem" diye böyle bir yol sunmuştu, bilmiyorum. Bulaşıcı bir hastalık şehirden şehre, gruptan gruba yaygınlaşıyordu. Bize de bulaşmıştı.

İtiraz etmek korkaklıktı. Geceler boyu konuşmalarımız bir fikir oluşturmamışsa kısa bir iki itiraz ya korkaklık ya lümpenlik olarak görülecekti.

Hırsızlar gibi evden çıkıp tarih yazacağımız elverişli bir duvar aramaya başladık. Çarpışan düşüncelerin terörize ettiği insan-

lar son sığınaklarına –evlerine- çekilmiş, ortada devrim yapacak bizim gibi insanlarla, sıkıyönetimi uygulamaya çalışan görevliler kalmıştı.

Maharet; yakalanmadan en merkezî duvara tarih yazıp gündüzleri kendinle iftihar ederek bu yazıları herkesle birlikte okumak demekti. Kimse senin yazdığını bilmeyecekti elbette. Sen topluma meçhul, içinde bir devrimci yaşattığının bilinci içinde okuyacaktın o yazıyı, gündüzleri şehrin en kalabalık meydanlarında.

Kovayı tutmak benim işimdi. Doğan yazıyordu en güzel sloganlarımızı. Riski yüksek bir eylemdi yaptığımız. Yakalandığında sıkıyönetim, Mamak, işkence, fişlenmek gelecekti. Ömür boyu güvenli bir işe girmek, devlet memuru olmak, askerliği yedeksubay olarak yapmak, pasaport almak gibi imtiyazlar hayal olacaktı.

Bu ülkeye topuklarından çakılmanın çivisini kendi ellerimizde tutuyorduk. Çekici vuracak bir görevli her an belirebilirdi çevremizde.

Merkezî duvarlara yazarak süren devrimciliğimiz üçüncüsüne gelmişti; sloganlarımızı yazıyorduk. Birden sirenler ve polis düdükleri ile gecenin ıssızlığını yırtan bir hareketlilik başladı. Otomobillerin, cemselerin farları bizi birden aydınlık bir sahneye almıştı. Rolümüzü gecenin karanlığında değil, şehrin bu merkezine uygun en aydınlık sahnede sürdürüyorduk artık.

Boya kovasını atıp en yakın sokağa dalarak gözden kaybolabilirdim. Bir adım attım. Kurtuluş o kadar yakındı. Birden buraya biriyle beraber geldiğimi hatırladım.

Doğan son iki harfi yazmakta inat ediyordu; ne de olsa grafiker eğitimi alıyordu; devrimin yarım kalmasını istemeyen bir kararlılık içindeydi, eğitiminin bir davaya hizmet imkanı sunduğu en önemli işini tamamlamaya çalışıyordu. Onu bırakıp kaçmam yakışık almazdı.

Elindeki fırçayı zorla alıp onu sokağa doğru ittim kaçma-

sını işaret ederek. Derhal tabanları yağladı. Yapayalnız kaldım, duvarların namusunu korumaya azmetmiş görevliler karşısında.

Şimdi devrime yakışan bir er olduğumu biliyordum. Dava arkadaşımı kurtarmanın hazzı içinde, suç aletlerim; boya kovası ve fırça elimde, cürm-ü meşhut yapılmıştım. En yakın karakola, sonra sıkıyönetim sorgulamasına alındım.

İnatla eylemde beraber olduklarımın, bizi azmettirenlerin ismini vermedim. Bu yüzden gözaltım uzadı. Mahkemeye sevkim kimliği meçhul kişilerle birlikte olduğumu ifade eden iddianameler eşliğinde sürdü. Her türlü ikna çabalarına boyun eğmeden tek başına olduğum ısrarını sürdürdüm. Farklı günlerde aynı soruların yerleri değiştirilerek yapılan sorgulamalardan oluşan bir ifade yığıldı sayfalar boyu. Neredeyse bir kitap olurdu.

Bu yüzden fişlenmem klasörleri doldurdu. Memuriyete giremeyecek defolu bir vatandaş oldum. Askerliği sakıncalı er olarak yaptım. Devrimin gazisi olarak tahsilime uygun bir işe giremedim.

"Tarih yazmak" bedeli ağır bir eylemdi.

2.

Bir ilkbahar günüydü.

Yataktan doğrulup elbiselerime niyetlenirken bütün kompleksleri giymiştim üzerime. O zaman farkında değildim. Nereden ve ne zaman edindiğimi hatırlamıyordum. Ya bir hoca hediye etmişti ya da bir kitapçı tarafından zorla üstüme boca edilmişti. Böyle bir giysim olduğunun o güne kadar farkında değildim.

Belki başka türlüsü mümkün değildi. Şehrin kibirli havasını yararak kendime bir alan açmak istiyordum. Eğer böyle alanlar yoksa ben yine de kendime bu kibirden uzak bir dünya oluşturmak niyetindeydim. Ne de olsa imanlı ahmak yani mukaddes ahmak, yani Allah'ın salağı olmak kolay değildi. Özel bir çabayla ulaşılacak bir makam, vücudumuzu saran deri gibiydi. Çıplak olduğumuzda bile görünmez zırhlara bürünmüş savaşçılar gibiydim.

O gün derslerden sonra bir toplantıya gitmek niyetindeydim. Üstatların konuşması vardı. Biz hayatımıza bir değer katana üstat derdik. Şimdi herkes herkese üstat diyor. Belki de bir şeyler katıyorlardır birbirlerine, zenginleştiriyorlardır. Büyük bir şehirde üniversitede okuyan gençlere üstatlarımız farklı pencerelerden bakma imkânı verirlerdi. Konferansları, sıradan hayatımıza heyecan katar, ders kitaplarında rastlamadığımız fikirleri ile bizi şaşırtırlardı. Bu ilhamla aramızda yüzlerce tartışma yapar; hayal dünyamız zenginleşirdi.

Bugün Ankara'da ulaşacağım adres o günün tek hedefi haline gelmişti.

İşte yarım saattir çevresinde dört döndüğüm bir binanın ononbeş girişinin hiçbirinde belirtilen adrese ilişkin bir levha yoktu. Sanki hak etmiş olanların girebileceği bir makam gibi gözlerden kaybolmuştu . Her yanım tere batmış; kendi öz suyumda boğulmak üzereydim.

Okuduğum derginin bir yerinde tam sayfa ilanı vardı hâlbuki. Böyle aramakla bulamayacağımı anlayınca, bari camiye gideyim; öğle namazında bir arkadaşa rastlarım onunla giderim, diye düşündüm.

Tam camiden çıkarken gördüm arkadaşımı. Selamlaşıp aynı kadere doğru adım atmaya sessiz bir mutabakatla karar verdik. İlk adım Hacı Bayram Camii'nin alt katıydı. Arkadaşım orada ders yapıldığını biliyordu. Beni de bilinçlendirmek için can atıyordu ki davete hayır diyemezdim. Bir halkanın çevresinde sekiz-on adam oturuyordu. Hepsinin ellerinde kutsal kitap... Konuşmanın heyecanıyla tükürükler saçan biri anlatıyordu. Meal okuyor, halkayı çevreleyenleri bilinçlendiriyordu. Biraz kulak misafiri olunca çok fazla uçtuğunu düşündüm hoca efendinin. Elbette kutsal kitaptaki kelimelere değişik anlamlar verilebilirdi ama "fissemavati velarz" kelimelerine toplumsal hiyerarşide en yüksektekiler ile toplumun en alt tabakası anlamı verilemezdi. Kitabın bütün boyutlarını toplumsal çatıya sığdırmak azmindeydi. Bu kadar özgür bir Kur'an yorumu hiç duymamıştım. Olmaz ki bu kadar uçulmaz, deyip duruyordum.

Elbette ilginç gelmişti. Ardından yorum yapmak kolaydı: şimdi baldırı çıplakların gökyüzüne (en yüksek makamlara) ulaşma tercihlerini nasıl eleştirebilirdik?

Can kulağı ile dinlerken gitmem gerektiğini hatırladım. Ayrılmak bu ilginç çeşmeden kana kana su içmemi yarıda bırakacaktı. Aynı anda iki merada otlanamazsın, diye kendimi ikna etmeye çalıştım. Konuşan her kelimesi ile çevreye üç-beş kelle

seriyordu. Hz.Ali misin mübarek? Köroğlu mu? Her taraftan üç beş kelle. Alınacak bu kellelerden birinin de benimki olduğu korkusuna kapıldım. Arkadaşımda öyle bir korkunun emaresi yoktu. Mücavir alandaysan, halkadan saçılanlar sana da bulaşır. Bari emniyetli bir yere çekileyim, dedim. Çekilme başladı mı nerede duracağını bilemezsin, diye bir aforizmayı aklımda tutarak. Tek başıma çıkıp gittim. Arkadaşlarımızı satmak demek o günden kalan bir alışkanlık diye bugün farkına vararak.

Camiden çıkıp giderken, okuldan bir başka arkadaşla karşılaştım. Gel "Doktorun yeri"nde çorba içelim, dedi. Öğrenci bütçesinde çorba parası büyük delik açan bir masraftır. Bedava çorba için vaaza katlanırsın. Kaldı ki biraz önce rasyonel ve sosyolojik bir Kur'an yorumu dinlemişsin. Hem de çorba olmadan. Şimdi gönül alfabesi ile anlatılan bir yorumu zevkle dinlersin. Diye bana istemeden açıklamalar getiriyor. Rasyonel bir gerekçe ile metafizik bir halkaya doğru yürüyoruz.

Çorbaya kaşık sallıyoruz ama arkadaşımı kastederek doktor dile geliyor. Yok yok aslında içimdeki sorulara cevap veriyor:

"Bizim Esat, uçuyor ama konacak havaalanı bulamıyor!"

Ben uçağın inmek için bir havaalanı aradığını orada öğrendim. Benim için mesele; uçabilmekti. Sorularım uçmak nasıl mümkün olur üzerineydi. Uçabilirsen, konmak seni uçuranın sorunuydu.

Yürümekten acizken bile uçmayı düşünen bir yaştaydım. Kaldı ki uçtuktan sonra inecek bir havaalanı derdim de şimdi eklendi. Bu Marksistler haklı galiba. Altyapı olmadan üstyapıyı inşa edemezsin! Baksana metafizik bir uçuş bile havaalanı istiyor!

Çorbamızı içip efendi efendi ayrıldık oradan. Sessizce gelişimiz gibi ayrıldığımızın da kimse farkında değildi. Buradakiler kürsüdeki hazrete hayranlıklarını bakışlarındaki minnet ve sevgi demetleri ile sunanlardı. Arkadaşım tam istenilen şekilde sunuyor ama ben bunu başarmaktan uzaktım daha. Bir eksiklik duygusu ister istemez sarmıştı beni. Bakışlardaki manevî alışverişi becer-

mekten uzak habire kaşık sallıyordum çorbaya. Nefes almaya gelenlerse başları üzerinde kuş varmış; kıpırdanırlarsa uçacakmış gibi bir edeple oturuyorlardı. Ben bu âlemde sandal yüzdürmeyi bilemezdim daha. Ne de olsa iç Anadolu tosunuydum. Denizi görmek çok sonra mümkün olacaktı. Arkadaşımla bedensel açlığımızı bastırmıştık; Ankara bizi bekliyordu. Bekle bizi Ankara; diye veya buna benzer bir şiir hatırlıyordum. Yoksa İstanbul mu idi?

Karnımız doyduğuna göre artık âlemlere açılabilirdik. Çankırı caddesi halkımızın gönül eğlencesi için hizmete hazırdı. Benim ruhsal açlığımı giderecek bütün mekan; Hacı Bayram kitapçıları ile sınırlıydı. Bu mekan belleğimde ana kavşak olmuştu. Artık yan yollara, patikalara sapabilirdim.

O toplantıya gidersem o da hallolacak inşallah, diye temenni ediyordum. Ancak arkadaşım toplantıdan habersizdi. Üstelik "Konuş, konuş! Neye yarar? Önemli olan haldir" diyordu. O, Özalfa sitesindeki Perşembe toplantısına gitmek niyetindeydi. Onun zaten bir şeyhi vardı. Ayrıca üstatlarla kafasını karıştırmaya, edebiyat, sanat derken günaha bulaşmaya hiç mi hiç niyeti yoktu. Yardımcı olamadığı için özür diledi yine de. Okulla, işle, hayatla ilgili bütün telaşın, uğraşın arasında o toplantının yapılacağı adresin peşine düşmek onun ilk önceliği olamazdı. Ona göre her şey berrak, her yer apaçık ve ortadaydı. Rabıta yapınca, gassal elindeki meyyit gibi teslim olunca, bütün sorunlar hallolurdu.

Arkadaş dediğin biraz da farklı konuşmalı ve senin doğrularından emin olup olmadığını test etmeliydi. Benim daha kendime ait bir hakikatim yoktu. Aradığım adresi bulmaksa müşkül bir işti, taşradan yeni gelen benim gibi biri için hele. Sanki belirtilen adres gizli bir muammaya dönüştü. Dünyada var olduğu bile kuşkuluydu. Oysa arkadaşım o yaşta hayatın bütün çetrefilli meselelerini çözmüştü bile.

Heykelin çevresinde dolanıp duruyordum. O sırada okuldan Kürşat'a rastladım. Eh mecburen ona da sordum toplantının yerini. O da "Eylem vardır; eyleme dönüşmeyen düşüncenin ne anla-

mı vardır?" deyip duruyordu. Hemen beni bir eyleme sürüklemek için koluma girdi. Durmak olabilmezdi.

Birlikte Emek işhanının bodrumuna inince kapalı bir kapı ile karşılaştık. Boyasız, çürümüş gibi eğreti duran bir kapı ile... Ancak mukavimdi. Direniyordu açılmamak için. Epey bir çabadan sonra girebilmiştik içeri. Rivayete göre bu tünel Zincirli Camiine, sonra Hacı Bayram Camiine, oradan kaleye ulaşıyordu. Ulus'un sırlarındandı. Geçmişi Eski Roma dönemine kadar uzanıyordu. Kalenin muhkem olduğu zamanlarda gizli yolları bilenlerin kullanabildiği bu tüneller, kaleye gizlice girmek veya çıkmak için inşa edilmişti. Zaman bütün geçmişi silip üzerini örtse de varlıklarının farkına bugün dahi varanlar yine de vardı. Eylemleri dehşet saçan olaylarla anlaşılsa da bugün de sürdürüyordu varlıklarını. Ben ancak Kürşat'ın ifşaatı ile tesadüfen öğrenmiştim. Her taraf örümcek ağları, toz toprak ve kısa bodur otlarla kaplıydı.

Ankara'da hayat büyük hesaplarla küçük hedeflere yürüyen sakinleri gibi aksak bir ritimle akıp duruyordu. Bu akış aşkın bir coşku değil insanî zaaflarla malul bir ritimdi. Sefil bir ritmin ruh tırmalayıcı dalgalanması, sürekli insanı içine çekiyordu bu şehirde. Bu çekimden korunmak kolay değildi. Ben bu dalgalanmaya taşradan gelen torbamdaki temiz havayı boşaltarak bir ruh kazandırmak istiyordum. Yükseleceğimi uman bir yüksek öğretim peşindeydim güya; işte sonunda kendimi bir tünelde buldum.

"Oğlum Kürşat; ne işimiz var tünelde" diye tedirginlikle sordum. Karanlıkta el yordamı ile biraz yürüdükten sonra Kürşat durdu, ben de mecburen durdum. Çakmağını yakıp baca gibi bir deliğe elini soktu. Neredeyse omuz başına kadar bütün kolu dalmıştı içeri. Ne çıkacak? diye merakla beklerken çakmak söndü. Kürşat üstünü başını düzeltti. "Artık tünelden çıkabiliriz", dedi. Eyleme bir diyeceğim yok, eyvallah ama böyle karanlık tünellerde karanlık eylemlerde ne işim olur benim diye bir tedirginlik sardı. Neredeyse yılgınlığa düşmek üzereydim. Fikir ziyafeti diye

çıktığım yollar, zikir durağından sonra takır takır çıkmaz sokağa varıp dayanmıştı.

Ankara'nın bana yılgınlığını bulaştırması bu kadar kolay ve erken olmamalıydı. Tam güçlü olduğumu, aydınlığa ulaştığımı sandığım zaman beni esir almıştı bile. Daha yolun başında, bu tünel neyin nesiydi?

Dergiler, kitaplar okumak yetmediği için bu toplantılarda yapılmayı umacak kadar çaresizdim. Bir şehir inşa ediliyor; Hacı Bayram Veli, *Çalabım bir şâr yaratmış*

İki cihan aresinde

Bakıcak Didâr görünür

Ol şehrin kenaresinde.

diyordu. Bu şârın madden Ankara, manen bütün bir kainat olduğunu sanıyordum.

Nâgihân ol şâra vardım

Ol şarı yapılır gördüm

Ben dahi bile yapıldım

Taş u toprak arasında.

Diye yapılıyordu. Ben Hacı Bayram Veli Camiine uğramakla yapıldığımı sanamazdım. Herkesin didâr'ını (sevgilisini) gördüğü bu şehirde ben hâlâ yapayalnızdım. Yalnızlığım beni korkutan bir kara delikti. O halde bir yere ait olmalıydım. Kendimi tek başına inşa etmem mümkün değildi. Kendimden, yalnız kalmaktan, içdünyamla baş başa kalmaktan korkuyordum. Bu nedenle aynı beklentiler içinde olanlarla bir arada olmak bana derin bir emniyet duygusu verecekti.

Ancak Kürşat'ın emniyet verdiği söylenemezdi. Ankara'nın ortasında karanlık bir şişeden çıkmış bir Cini andırıyordu; çakmaktan yansıyan ışıkla gölgesi o tünelde. Alper Tunga; Afrasiyab'a dönüşmüştü. Dar attım kendimi dışarı. Afrasiyab da peşimden.

Zincirli Camiine ne zaman gelmiştik birlikte, emin değildim. Bugün benim emin olamama günüm herhalde, diye geçirdim içimden. Hâlbuki Emek İşhanı çevresinde dolanıp duruyorduk.

Ankara'nın havası, kirliliğinden soluk almayı bile mesele haline getiriyordu. Bu kadar koşuşturma ve heyecan içinde nefes almakta zorlanıyordum. Hâlbuki ben nefes almaya gelmiştim, buğday almaya değil. Yapılmayı ummak yerine bir tas çorbaya fit olmuştum. Bu tercihimin ikazı anında yapılıyor, Kürşat'la tünellere dalmayı böyle yorumluyordum.

Heyecan insanı susatır. Şimdi de su içmek istiyordum. Susuzluk bulunduğum yeri Kerbela'ya çevirmişti. O zamanlar pet şişelerde su yoktu. Ya bir cami çeşmesinde, zincirle sağlama alınmış bir tastan içerdin. Ya da testi ile "soğuk su" diye bağıran çocuklardan alırdın. Şu anda ikisi de görünmüyordu. Zemzem'e ulaşmaya çalışan İsmail gibi topuklarımı vurdukça beton benden sağlam olduğunu haykırıp duruyordu. Ben bu mukavemeti anlamadan bakıyordum bön bön.

Bu şehrin kabuğu çok kalındı.

Susuzluğumu gidermek için davalarda dağıtılan ab-ı Kevser'den payıma düşeni almak, tek çaremdi. Ben tek başıma değil ülkenin ve dünyanın kaderine yön verecek bir yürüyüşle kendimi inşa edebilirdim. Kitleye katılmadan bir anlamım, hatta bedenim, dilim ve kişiliğim bile yoktu. Bu yüzden Kürşat'la yan yana yürürken tedirginliğime rağmen güçlü bir orduya katılmış gibi sert atıyordum adımlarımı.

Olaylar giderek çoğalıyordu. Kimin kime düşman olduğu, kim vurduya gitmenin vak'a-yı adiyeden olduğu günlerdi. Okula girmeden jandarmalar tarafından koruma altına alınıyor; saldırgan grubun içinde bukalemun olmaktansa üzerine çarpı çizilmiş Yahudi olmayı tercih ediyordum.

Benim gibi beş-altı kişi ancak vardı. Kürşat da onlardan biriydi. Bu yüzden birbirimizi tanıyorduk.

Üniversitede dersler tatil edildi suçlamasından korunmak

için hükümet canla başla çalışıyordu. Bütün jandarmalar sanırsın bizim okula yığılmıştı. Karşıt grupların birlikte ders yaptığını ispatlamak için. Doğrusu biz jandarmanın eskortluğuna o zamandan aşinaydık. İnsana önemli bir adam olduğu güveni veriyordu. Jandarmalar arasında güvenle anfiye girebiliyordun. Yeter ki seni tek yakalamasınlar. O zaman halin duman olurdu. Her ideoloji mensubunun "şehitler ölmez!" diye haykırdığı günlerdi.

Kürşat, dedim; yaşayan her şey sudan gelir. Ankara da bolluk bereket taşıyan sular olmayınca her şey balçıktan yaratılanın insafına kalmıştır. Üstatlar din-tarih-edebiyat sacayağını kurmuştu. Sen buna teslis diyebilirsin. Ben demezdim. Sanki anlatılanları içmek tek bir harfini bile ziyan etmek istemiyordum. "Edebiyat güzellikti. Bir hayat boyu güzelliklerle meşgul olan, dilinden dökülen kelimelerle ruhunu nakış gibi işlemez mi? Bu nedenle sanatçılar hayatın mutluluğunu yüreklerindeki ülkede gerçekleştirmezler mi?"

Geç bunları, dedi Kürşat. Hint tanrıları gibi Ankara'nın iktidara açılan pencereleri bin tanedir. Birine bile kapılanamayan umutsuz vakadır. Ben kapılanmak üzereyim.

Tamam, sen kapılan da, benim durumum umutsuz vaka, dedim. Ben kapılanmak değil; yapılanmak muradındaydım. Bugünkü yapbozculuğumuz oradan geliyor.

Gerçi Ankara caddelerinde artık yalnız değildim. Devlerden aşırdığımız büyük laflarla bütün bir ülkeye hitap etmeyi kafama koymuştum. Zihnime kâinatın penceresi açılacaktı sanki. O toplantıya gidersem.

Kürşat bunları birer birer kapatıyor ve hamaset yangınlarının isleriyle kararmış bir pencereden bir tünele sokuyordu. Ucunda ışık olduğundan emin değildim.

Ulus çevresini jandarmalar sarmış, gelen geçenden kimlik soruluyordu. Eh; Hacı Bayram orada, türbe orada, kitapçılar orada, tebliğciler orada. Bu devirde irtica arıyorsan Ankara'da; ancak Hacıbayram'da bulabilirsin. Toplumsal bellek gücünü bu teh-

ditler ve baskılar altında kalan mekanlardan alıyordu. Varlığını korumak için benim gibi mukaddes ahmaklara ihtiyacı vardı.

Kimlik mesele değil; bizde de var her an ibraz etmeye hazır olduğumuz nüfus cüzdanı. Kimliğimizi inşa etmekten tabii ki çok kolaydı kimlik çıkarıp göstermek. Ancak başlarındaki astsubayın emriyle gençlerin üzerini de arıyorlardı. Şimdi olayların vak'a-yı adiyeden olduğu, her gün üç beş kişinin öldüğü bir şehirde üzerini aratmak başlı başına şüpheli olmaya yeterdi. Kaldı ki Hacı Bayram kitapçılarından binbir güçlükle aldığım Kazım Karabekir'in "İstiklal Harbimiz" *hatıraları* var parkamın –pardon kaftanımın- içinde. Yakalanırsan siciline işlenecek. Tezgâhlardan geçeceksin. Artık bahtına ne çıkarsa?

Diğer ders kitaplarının arasına koysam, dil-tarih-coğrafya öğrencisi olduğumu söylesem görevli yutar mı? Ya entelektüel yasak kitapların listesini bilen bir astsubaya rastlarsam? İki üç ay tezgâhlardan geçmeye hiç niyetim yok. Bende panik başladı birden. Ben Ankara'ya okumaya geldim. Belaya bulaşmaya değil. Paşalar arasındaki çatışmayı merak edersen; belayı çekersin tabii üzerine. Paşa mı olacaksın hayır! Öyleyse paşa paşa okuluna gitsene.

Sadece kitap olsa neyse; Kürşat hızla belinden çıkardığı tabancayı, giydiğim komplekslerin en bol olanının cebine atıverdi. Şimdi dert katmerlenmişti. "Akşam yurtta alırım senden." deyip ortalıktan toz oldu. Orada öylece kalakaldım.

Felç olan idrakim aniden ayağa kalktı. Eşya bile anlam kazanmak üzereydi. Yürümek zorundaydım. Öyle sap gibi dikilirsen daha çok dikkat çekersin. Zincirli Camiinin aradan geçtim. Arazi olmak üzereydim. Heykeldeki kalabalığa karışırsam beni zor bulurlardı. Ama jandarmalar küreldi bizi arama noktasına. Asker, sivillerden uyanıktı. Sivilin aklına kaçışın bir tek yolu gelir, oysa onlar bin bir çeşidini görmüş ve tedbirini de almıştılar elbette. Umudumu kaybedip aranmayı göze almıştım. Artık emaneti kaybedersem sahibi düşünsündü.

Zincirli Camii'nden bir el uzandı ve beni o kalabalıkta kendine çekti.

"Karanlık, aydınlığın diğer yüzüdür!" diyen sesin sahibiydi? Bir ihtiyarın ruhuma işleyen kelimeleriydi bunlar. Gerçekte böyle biri var mıydı, beni çekip çıkarmış mıydı beladan? Bütün bunları ben mi uydurdum, bilemiyorum. Ama güvenli bir cemaatin kollarına, anne şefkatiyle davet edenlerin arasına bütün samimiyetimle daldım. "Güvenli belde" denilen böyle bir şey olmalıydı.

Gücenen öğrenci henüz sığ sudur. Ben nihayet derinleşiyordum herhalde.

Kimse "Davanda uzmanlaştığın kadar insan ruhu üzerinde de uzmanlaş, ruhlara seslenen bir tek kelimen olsun." demiyordu. Ya şu an bunu söyleyen kimdi peki? "Karşılaşınca kendini anlatan!" diye devam eden sesi susturmak için kendimle boğuşuyordum. Kendime tahammül edemeyecek hale gelmiştim. O bakışlarla ruhuma bir sükûnet geldi. Teslimiyetin doruğuna çıkacaktım. Ayaklarım yere basmıyordu. Beladan kurtulmak bile önemini kaybetmişti. Ben aradığım huzuru bulmuştum. Hâlbuki caddeleri "Huzur İslam'da!" diye çok çınlatmıştım mitinglerde. Huzura Doğru kitabını kaç kere okumuştum. Sonradan filmini de izlemiştim. Huzuru, tarihi bir caminin avlusunda ihtiyar bir adamın kelimelerinde, ona ihtiramla bakan cemaatin bakışlarında buluyordum. Teşekkür etmek bile aklıma gelmemişti. Kul sıkışmayınca Hızır gelmezmiş tamam da Hızır da bir teşekkür bekler.

Sonra Zincirli Camiin içinden girdiğim tünelle Emek İşhanı bodrumuna ulaştım. Kürşat'la aradığımıza, tersinden ulaşmıştım. Askerî aramadan kurtulmak için uçmaya, havaalanı aramaya gerek kalmamıştı. Tüneller tarih boyunca bin bir işlevle anılmıştı. Şimdi mukaddes bir ahmağı, Allah'ın salağını kurtarmayı da bu işlevlerine katmıştı.

Tünelden caddeye çıkışım öyle hızlıydı ki o hızla ulaşacağım her yer anlamlı gelecekti bana. Cadde bile o kalabalığına rağmen

vahaya benziyordu. Vaha görünür görünmez susuzluk ızdırabı da sona eriyormuş; daha suyu içmeden.

O sırada gözüme ilişti. Sanki görünüp kayboldu. Zihnimin bana bir oyunu da olabilirdi. Gündüz rüya göremeyeceğime göre hayal de olabilirdi. Ama işte bütün dikkatim o yöne kaydı. Süzülerek geçen bir hayalin peşine takılma isteği ile yanıp tutuştum. Bir davan var, buraya sosyal, siyasal sorumluluğun bir gereği olarak geldin, bir toplantıya gideceksin diyen aklımla; özel meraklarının peşinden gitmezsen hiçbir zaman adam olamazsın diyen kalbim arasında şaşakaldım. Kaybolmayınca bir şehir keşfedilmez biliyordum ama özel merakların ve ilgilerin insanı nereye götüreceğinden emin olamazdım. Gönül labirentlerinde kaybolup çıkışı bulamamak tehlikesi her zaman vardı.

Ayakları yere değmeden bir hayal geçip gitmişti, Kafkas dansı yapan bir güzel gibi. Bugüne kadar böyle estetik süzülüşe sahip birini görmemiştim. Hayalimde de yoktu. Badi badi yürüyenler her zaman çevremizde mebzul miktarda vardı. Amortilerden gına gelmişti. İşte şimdi büyük ikramiye için bir şans doğmuştu.

Bu kadarını hiç beklemezdim Ankara'dan. İnsanlar adımları ile yürür. Bu hayal süzülmüştü. Uçuyordu diyeceğim ama rasyonel aklım beni aşağılıyordu. Havaalanı Esenboğa'da, Ulus da değil, diye. Gönlümse bunun gerçek olmasını diliyordu. Büyük ikramiyeye ancak bu kadar yakın olabilirdim. Aklımla gönlüm bir tartışmaya girmek üzereydiler. Ben tarafsızdım. O halde hangisi haklı; bir karara varmak için peşinden koşmalıydım.

Koşmaya başladım. Kaybettiğim zamanı telafi etmek için hızlandım. Yoksa yetişmem mümkün olamazdı. Süzüldüğünü sandığım yöne bütün hızımla koşmama rağmen göremedim. Aklım haklı çıkmaya hazırdı. Ben ona hak vermek üzereydim. Böyle süzülen bir yürüyüşle aniden kaybolan birini, şehrin bunaltan kalabalığında ve gürültücü sağırlığında bulmam mümkün değildi.

O an elimde güçlü fakat yumuşak bir tenin temasını hisset-

tim. Baktım mübarek sakalı ile o ihtiyar. Beni yaşından umulmayan bir güçle o yöne doğru adeta savurdu. Ne oluyor demeye zaman bulamadan onu gördüğümü hemen ayırt ettim. Ona doğru yönelince elimi tutan ihtiyarı o heyecanla unutuverdim. Belki Hızır'la karşılaşmıştım, asıl büyük ikramiyeden habersiz.

Hızır beni gerçek hedefime savurmuştu; yöneltmişti diye anlayın siz. Toplantı özlemi içindeki "özneleri" biz duygusu ile çoğulcu bir yapıya havale etmediği, kardeşlik hedefine sevk etmediği ne malumdu mübarek adamın? Bunları düşünecek akl-ı selimden uzaktım o anda. Kalbim beni yönlendirmekte daha baskındı; sesini güçlü bir şekilde duyurduğu çağlarımdı.

Artık kısa vadeli hedefime yönelmiştim. Yanına kadar da yaklaştım. Etrafında çaktırmadan dolaştım. Bir kelime söyleme cesareti bile vermeyen bütün muhafazakârlığıma, aileme, çevreme ve dünyama kahrederek kasap vitrinini seyreden köpekler gibi öylece kalakaldım. Ne zaman gittiğini, görünmez olduğunu anlamadan çaresiz ve umutsuz bir bekleyişin faili olarak kendimi suçlamayı sürdürdüm. Kendime idam cezası bile isteyebilirdim. Acımasız çağlarımdı; bir isyan kapladı içimi. Zaaflarıma karşı devrim savcısı olmak üzereydim.

Böyle bir hayali görmek devletine ulaşmışsın, kaybettiğini sandığın anda bir himmetle bulmuşsun, büyük ikramiyeye yaklaşmışsın, bu şehrin milyonluk nüfusuna karışınca bir daha göremeyeceğini bildiğin halde tek bir kelam edememişsin. Hangi dava beni büyütebilir, hangi ideal beni avutabilirdi? Öfkemden çatlayacaktım. Kendime, aileme, kasabama, ülkeme, dinime imanıma öfke duyuyordum. Sahip olduğum ahlak anlayışına. Bu kadar mı püriten olunurdu, Katolik, Sünni, Şafi... Bir kadına bir kelam etmek seni dinden mi çıkaracaktı?

Hâlbuki insanlıktan çıkmıştım.

"Bir kadına sahip çıkamayınca bari ülkeye sahipleneyim!" diye buralara geliş sebebime yöneldim. Her zaman bir yenilgi-

den sonra yeni bir zafere yürümek; üstatlardan bize bulaşan bir hastalıktı.

O hızla üstatların her kelimesi, açılan bu pencereden ışıklarını içeri gönderdiler. "Aydınlama denen olgu bu muymuş?" diye kendime sorular sormadım. Hal zamanıydı laf değil. Eylemden yeni kurtulmuştum.

Yine de uzun sürmedi bu hal. Caddelerinde koşuşturduğum şehir beni bilinçlendirmiyor; yüz geri dönmem için uyarıyordu sanki. İleriye iten o ihtiyar el tek tesellimdi. Şimdi o teselliden de yoksundum. Beni sorular değil yokluklar besliyordu.

Ben önüme kapılar açacak ve beni asker devşirecek umutlar peşindeydim. Fatihler ordusuna yazılmak için sıraya girmiştim. Şimdi vicdan azabı yaşatacak, tereddütler uyandıracak kaçışların bir anlamı var mıydı?

"O halde aramaya devam!" dedim kendi kendime. Arayan bulacaktı gerçeği. Benim aradığımsa kolaydı. Bir toplantının yapılacağı adres... Yüreğimdeki o gizli kelimeyi emanet edeceğim hayale ulaşmak, ulaşınca konuşmak ihtimali kalmamıştı işte. Şehir de inşaatı tatil etmişti. Bana ihtiyacı yoktu.

Aslında hakikat elimden tutmuştu ummadığım bir anda. Ben bir hayalin peşindeyken gelip beni bulan hakikatin ellerine sarılmak şerefinden mahrum kalmıştım. Bu şaşkınlıkla aradığım adresi bulmam mümkün olmuyordu.

Aynı anda üç yöne çekilince hiçbir hedefe ulaşamamıştım.

Nihayetinde sokağı, binası, numarası olan bir salon arıyordum. Adrese ulaşırsam gereken bütün silahları kuşanacağım zannındaydım. Benimle aynı görünmez üniformaları giymiş olanlarla birlikte hepimizi tamamlayacak bir adresti. Bu adresi ben arıyorsam başkaları da olmalıydı. O halde gözlerini açsan yeter. Senin gibi Allahın salakları aynı duruşa sahiptiler nasılsa. Öylelerini anında tanıyordum. Hepimize davanın saçağına sığınmak, tek tek hayatın yağmur bora ve fırtınasını göğüslemekten daha güvenli geliyordu.

Üstatların toplantısı vardı. Sabahtan beri bu toplantıya ulaşmaya çalışıyordum. Türkiye derinde biriktirdiklerini nadiren açık eder. Genellikle de bu, gözlerden ırak bir yerde söylenenlerin içindeydi. "Önümüzde uzanan gülün dikenini ayırmak ve özündeki cevhere ulaşmak önemlidir." diyordum.

Hayır! Adresi bulamamak benim beceriksizliğimle ilgili değildi. İmkânlar sınırlıydı. Adreslerimiz ara sokaklarda bir binadaki izbe koridorlarda, ucuz kiralar ödenen bürolardı. Sanki ülkenin koynunda demlenip meydana çıkacağımız kıvama gelene kadar buralarda ikamet etmek kaderimizdi. Kader güçlük çıkarmak da mahir miydi böyle? Yoksa ben mi uyumda zorlanıyordum.

Belki bu toplantıda öğrenebilirdim. Bu niyetle fikir sultanlarının toplantısına her ne pahasına olursa olsun ulaşmak azmindeydim. Bu azimle devasa bir işhanının küçük labirentleri arasında dolanıp duruyordum.

Tam ışığı yakalamıştım, beceriksizliğime yenildim. Bir himmeti ise ansızın gelip beni bulmasına rağmen gafletimden kaybetmiştim. Cüce kişiliğimi davalara katarak büyüyeceğini sandım. Oltadaki yeme gönüllü uzandım. Tek başına bir hiçtim.

Tek başınayken köşe başlarında, kavşaklarda bir yön levhası bulursam bu bile benim için nimetti. Elimizde yolumuzu bulacağımız konserve -dergilerden, kitaplardan konferanslardan şekillenmiş- haritalar vardı. Eciş bücüş de olsa kendi haritamı çizmeyi kaybolmak sanıyordum.

İşte bu nedenle Üstatlar bizim için haritalar çizmekle görevliydi. Partilerin, derneklerin, vakıfların, ideolojik örgütlerin kurban avına çıktığı Ankara'da her devrin gladyatörleri için arenalar vardı. Her bir köşeden eşkıya ruhlarımızı esir almak için ağlarını ören birileri mutlaka çıkıyordu. Ankara'da ticarî deha, devlet ihalesi almaktı; zekâ, bir makamda koltuğa oturabilmekti. Ankara'nın ruhu ise şiddetle kamçılanan bir sado-mazoşistti.

Ben bu dünyayı zenginleştirmeyi kafaya koymuştum. Sınavlara çalışmak yerine sabahlara kadar okumak, yenidünya-

lar keşfetmek temel uğraşım olmuştu. Bu dünyayı önüme açan üstatların yazılarını, kitaplarını ve konuşmalarını hiçbir zaman kaçırmıyordum ama işte bugün bu fırsatı kaçırmak üzereydim.

Üstelik görkemli yüksek binalarda değil; beton labirentlerden oluşan bir hilkat garibesi bina içinde. "Viraneler içinde ne sultanlar var." diyorlardı gerçi; bu sözün gerçekliğine de bugün ulaşabilmek hevesindeydim. Tünellerden geçen yolum bir çıkışa ulaşmakta zorlansa da umutlarım vardı. Bu yolun ışığa, aşka açıldığına dair temennilerim vardı.

Ankara'nın her bir caddesi sayısız parti görmüş; beylik ve ağaların asker devşirmek için yırtındığı meydan savaşlarına şahit olmuştu. Her zaman Beyazıt, "yıldırım" olsa da Ankara'da aksak Timur'a yenilirdi. Mertliğin kitabı yoktu Ankara'da; intisabın ve bütünleşmenin cemaatleri vardı.

Bilgelik Ankara'ya gelmek için vize almak zorundaydı. Buraya bir şekilde vize alıp gelen, turnikelerden geçen, üniversite sınavlarını kazanan genç ve idealist biri de gitmek için izin aramak talihsizliği yaşardı. Ankara'ya gelmek kolay; onu terk edip gitmek zordu. İşte ben de farkında olmadan giydiğim görünmez üniformaların etkisiyle kendi ayaklarımla asker devşirilmeye gidiyordum. Gerçi bizimkiler parkadan çok kaftana benziyordu ama olsun. Cüce kişiliğimi tamir ve telafi etmek için dev davaların peşine düşmüştüm o devi kişiliğime kattığımı sanarak, belki de katarak... Olmaz bir hayalin peşinde koşarken, koştuğumu zannederken ana yoldan ayrıldığımı sanıyordum. Saptığım patikalar korkutuyordu beni. Anında ana yola dar atıyordum kendimi, emniyet duygusuna kavuştuğumu derinden hissederek.

Binalar arasında dolaşmayı bırakmıştım. Devasa binanın bir yerindeydi toplantı. Ama nerede? Şimdi merkezî bir binanın en kuytu köşesinde olduğunu tahmin ettiğim bir adresi aramayı sürdürmekten gına gelmişti. Kamusal bütçeler insanları Ankara'ya çekmeyi sürdürüp duruyordu. Burada sanat devlet destekli, kitap ve dergiler bakanlıklarca finanse edilirdi. Varoşlarda çalınan bağ-

lama; bereketli bütçeden bir beklentisi olmadan akort bile yapamazdı.

Bizim dernek ve vakıflarımızın bu bütçeden bir kuruş bile almadığı günlerdi o günler. Bu yüzden olacak kuytu yerler, büyük davaların konuşulduğu küçük paralarla edindiğimiz mekanlar bizim kaderimizdi. Gerçi ben hâlâ bu bütçeden hissemi almayı ayıp bilerek kenarda duracaktım. Sesimin hoyrat, cümlelerimin kaba oluşu bundandır. Artık o toplantıya, sorularıma cevap bulmaktan çok, kendime bir anlam kazandırmak için gidecektim, gitmeliydim.

Her şehir büyük suların kıyısına kurulur. Ankara'nın ırmakları, içinde yaşayanların hesapları kadar küçüktür. Hatta Bentderesi gibi üstü kapatılmış, yeraltındaki varlığı belli belirsizdir. İnsana sonsuzluk ilhamı verecek bir sembolü yoktur. Çatışma ve yarılmaya yol açan sembollerin kavgası vardır Ankara'da. Ben bu sembollerin birinin altına sığınarak kendime bir alan açmak istiyordum. Daha tuğlar burçlara dikilmemişti ama gönül burcumun serenleri, çekilecek bir bayrak bekliyordu.

Bu bayrakları ders kitaplarından seçmedim, resmi ideolojiden de. Okuduğum edebiyat dergileri gelip gelip beni teslim alıyordu. Arkaik devirlerin destanlarını zamanıma taşımak gibi bir görevim olduğunu sanıyordum. Bugün jandarma denetiminden kurtuluşum, bir hayalin peşinden koşuşum, huzura uçuşum; başlı başına bir olaydı. Bütünüyle maceraydı benim için. Asıl maceradan habersizdim. Bunları hayatımın büyük heyecanları sayarken damardan çıkacak kanı durdurmayan olaylar beni bekliyordu. Toplantı beni, Kürşat beni, cemaat beni, dava beni, her şey beni bekliyordu.

Havaalanı ararken burnum gerçeğe dokunmuştu.

3.

"Dil ölüme de götürebilir hayata da."
(Süleyman Özdeyişleri
Kitab-ı Mukaddes 18;21)

Hakikate burnum değecek diye bir beklentiye kaptırmıştım kendimi.

Hiçbir zaman böyle bir şey yaşayamıyorsam da, düşüncem bunu arzuluyor, buna olan hasretiyle yanıp tutuşuyordu. Hayatımı ideallerimiz üzerine kurmak istiyordum. Her an ilahî bir boyuta geçecekmiş beklentisi üzerinde kendime titizlenip duruyordum. Bazen her toplantıya gitmek, susuzluktan çatlamış dudaklarımı pınarlardan kana kana içerek doyurmak istiyordum. Olmamam gereken yerlerde; mesela sınavlarda, derslerde bulunmayı sohbetlerden uzak kalmak diye azaba çeviriyordum. Yaklaşmak için zorluyordum kendimi. Efendi hazretlerinin, üstatların sohbetlerini hayatımın yol haritası kılmak için çabalamaktan kendime nefes aldırmayan bir gerilime düştüm. Neredeyse normal bir hayata uyum sağlayamaz oldum.

Bu toplantı farklı olmalıydı. Bin yılın birikimine sahip üstatların konuşması önümüze yeni ufuklar açacaktı. Bu binaların kalp atışlarını duyanlar en mahrem hücresindeki konuşmaları da işitecekti. Ben de bu bahtiyarlar arasına girecektim. Ruhsuz Ankara'nın mabedsiz şehir olduğunu söyleyenler bu kentin gönül

haritalarının farkında olmayanlardı. Şar yapılırken toz toprak arasında hayat verdiği Hacı Bayram Veli'ye bakınca bu şehri sevmemek cezbe, muhabbet ve srr-ı ilâhiden habersiz olmak demekti. Muhabbet, müşahede ve marifet gibi işler de bu şehirde olmaktadır. Bu şehrin inşası için gereken taş ve tuğlalar, tevbe, zikir, tefekkür, sabır, şükür, tevekkül, ibadet gibi dereceler kazanmıştı. Ne diyordu üstadım: *"Denizi kirazlarda ara/*Ölümle kirazlar arasında/Köpekle karyola ar*asında/Bardakla araba arasında/Bir ilgi kur!"*

Bir toprak verimli ise, kıraç tarladan üstündü. Bu şehrin kalabalığı, verimli bir insan tarlası olduğunu hatırlatıyordu. Eşref-i mahlûkatsa insan, işte bu şehirde bu mayaya sahip olanlar da vardı.

Bu toplantı işte Horasan harcından haberler verecekti.

Hücrelerinden çıkıp bir hikmetin çevresine toplanan arılar gibi kümelendik. Bu ülke yöneteceğimiz alan değildi; gönlümüze sığan yeryüzüydü.

4.

Evden çıkmamaya kararlıydım. Yüzümün yarası, kafamın karışıklığı ve kalbimin coşkusu dinene kadar evde kendimi toparlamalıydım.

Hastaneye gitmek, adli vakıa olarak kayda geçmek, polise haber verilmesi ile ahret sorularına cevap vermek, kendi içimde fırtınalar koparan gelişmelerle devleti meşgul etmekti.

Bir yandan meraktan ölüyordum; diğer yandan O'na ulaşmak, yeniden görüşmek için can atıyordum. Artık her gün bir darp ve cebire maruz kalmak bende alışkanlık yapmaya başlamıştı.

Postaneye gidip ankesörlü telefondan Abid Efendi'yi aradım. "Nerelerdesin?" diye çıkıştı.

Sanki onlar için hayatımı tehlikeye atmamıştım, dayaklar yiyip pek de yakışıklı olmayan suratımı Toros dağlarına çevirmemiştim? Şimdi azarlanıyordum. "Başkan seni evinde bekliyor, acele!"

Hayırdır inşallah, şirkete mi dâhil oluyorum. Bu mesele beni birinci halkaya aldırdı da ben yeni yerime alışmak yerine, inime saklanmış, yaralarımı tamir etmeye; eski anılarla kendimi yenilemeye mi uğraşıyordum? Başkanı bekletmek olmazdı. Taksiye atlayıp mübarek konuta ulaştım.

İçeri girdiğimde donup kaldım. Oturduğu koltuğun iki ya-

nında ellerinden tuttuğu çocuklarımla, gözleriyle beni devirecek miş gibi karımın öfkeli bakışıyla karşılaştım.

Başkanın çocuklarıma lütfen gülümsemesi... Bakışları karım, çocuklarım ve benim aramda bir üçgen kurdu. Görünmez ilahi bağlarla bizi birbirimize bağlamaya çalışıyordu.

Bir ağlama duygusu sardı beni. Çocuklarımın gözlerindeki çocuksu öfke ile "Baba!" diye bağırıp sarılma istekleri arasındaki rekabet yanıp sönen ışıklar gibi yer değiştiriyordu. Onların bu tereddüdünü giderecek bir kararlılıkta benim gidip sarılmam ve onları öpmem lazımdı.

Bu yönde karar verip bir adım attım ancak çocukları eteklerine toplayıp "Onları öpmeye ne hakkın var, başkalarının yanında iyi baba rolünü oynamayı bırak!" diye bağıracağından adım gibi emindim.

Şimdi Başkanın gözü önünde aile faciasını çığırtkan bir mahalle kavgasına dönüştürmenin anlamı yoktu. Onlar yıllardır ayrı kalmanın ve anneleri tarafından bilinçlendirilmenin öfkesini yaşıyorlardı. Anneleri ile birleşmem için dillendirilmeyen gözyaşları içinde haykırıyorlardı.

Ben haykıra haykıra ağlamak ve sarılmak istiyordum çocuklarıma. Kaderin önümüze serdiği engeller görünmez ama yalçın kayalıklar gibi aramızda perdeler oluşturuyordu.

Sevgi, yaylalarda dörtnala gezinen atlar gibi özgürdü, her yere, çiçeğe, kelebeğe, çocukların başına, babaların gönlüne konmak için istekliydi. Kısa mesafeye rağmen aramızda oluşan uzaklık ve engeller dikenli teller gibi ayırıyordu birbirimizi. Sevgiden daha güçlü bir irade onları rehine kılmıştı.

Babalar ve anneler arasındaki gerilimin en yüksek voltajının aktığı tellerdi çocuklar. Anne ve babaları birbirine bağlamıyor, aralarındaki kelepçe haline getirilmek arzusuna kurban oluyorlardı. Ağlamak istiyordum; ağlamak için tek başına kalmayı diledim.

Ağlamadan, içimdeki zehri akıtmadan sevgiye layık olmam mümkün değildi ama burada bu kadar gözün üzerime yöneldiği bir salonda bu, hiçbir zaman gerçekleşemeyecek bir özgürlük olacaktı. Bu özgürlüğe sahip olmadığım için öfkeli ve şaşkın bakışlarımla ortada kalakaldım.

Ne yapacağımı şaşırdım. Bir yere sakince oturmalıydım, önce çocuklarımı öpmeliydim, karıma "Hoş geldin." demeli sonra "Buraya niye geldin?" diye hesap sormalıydım. Tam gelecek zamanı buldunuz? Dağılmış suratımla, kırık kalbimle, hediye ettiğiniz ağırlıkla artık benim iflah olmam mümkün değil. Başkanın mübarek nefesi bile beni tedavi edemezdi.

Büyük adamlar kimseye borçlu kalmazlardı.

Başkan değerli oğlu için yaptıklarıma karşı O da benim aile saadetimi sağlamak istemişti. Dergisinde çalışan psikopat bir entelin mübarek başına açtığı sorundan çok, böyle bir adama borçlu olmak, kabul edebileceği bir zillet değildi. Kaplanın antilobu boğazından yakaladığı gibi beni en zayıf yerimden yakalamıştı. Kerametini ortaya koyan veciz bir konuşma ile gönlümüzdeki yükleri kaldıracak ve bizi hafiflemiş bir halde, yeniden oluşan sevgi hâlesi içinde mutluluğun beklediği yuvamıza gönderecekti. Borcunu da ödemiş olacaktı.

Başkanın oğlu gibi huzur beşiğinde sallanmamış, varlık kundaklarına sarılmamış, sevgi kuşağı kuşanmamış çocuklarım bedenlerini annelerine katarak, öfkeleri ile dayanışarak, bir bataklıkta beni kendi yanlarına çekerek buruk bir aile fotoğrafı oluşturmak dışında bir beklentileri yoktu.

Tabii mesele Başkana nasıl intikal ettirildi, bilmiyordum ama karımın karakterinden dolayı yanımda konuşmuş gibi tahmin edebiliyordum. Gül gibi karısını ve çocuklarını babasının evine atarak başından savmış, buralarda bekâr gezip hayatını yaşarken, kadıncağız iki çocukla dul bir kadın gibi ortada ve güçlükleri tek başına göğüslemek zorunda kalmıştı.

Arayıp sormuyordu, para göndermiyordu, çocuklar ne is-

temezdi, masrafları, eğitimleri... Babasız çocukları yetiştirme zorlukları arasında genç yaşında kocamış ve Başkanın himmetine kalmıştı. Söyledikleri doğruydu. Kader mi, gençlik hatası mı, benim dokunduğum her şeyi ve herkesi yakan uğursuzluğum mu, ne derseniz deyin, yürümeyen bir şey vardı ortada. Sorumluluklarımdan kaçmak, beni özgürleştirmemiş, yaralı yüreğimi taşıdığım her yerde ince bir sızı rutubet gibi kemiklerime işlemişti.

"Yokladım yavrumun yarası yoktur,

Yürekte yarası beş imiş meğer"

Görünüşte sağlıklı görünüyorlardı. Büyümüşlerdi. Yıllar etkisini çocuklar üzerinde daha hızlı hissettirir, aradan geçen zaman değişimin farkına varmamı da kolaylaştırıyordu. Ruhları sarsılmış, gönülleri delik deşik olmuş bir şekilde gözlerinin ışığı sönmüş öylece yere bakıyorlardı.

Çocukların bakışı yüreğimi, muştanın yüzümü yardığından daha beter yarıyordu. Yağmurdan önce sızısı artan romatizmalı gibi ince bir ağrıyla sarsıyordu. "Ölsem şu anda!" diye düşündüm. Aylar boyunca süren tartışmalarda geri dönülmez farklı yollara yürüme kararı almıştık. Şimdi savaş ortasında kalan çocuklara mı yanarsın, iki çocukla duldan beter bir hale düşmüş kadına mı, yoksa kendine mi?

Yoksa Başkanın antilobun boynuna odaklanan kaplan bakışına mı?

Elimizdeki nimetleri kaybetmeyince kıymetini bilmezdik. Karım bakışlarında hayranlık ve ısrarlı bir sevecenlik gösterisi ile tartıyordu beni. Bu hali daha itici geliyordu bana ve kendisine bakmamak için özel bir çaba harcıyordum. Onu görmezsem sorunları yokmuş gibi hissedebilir, yaptığım hataların dehşetine katlanabilirdim.

Başkan konuştu. Sevgiden sözü açıp, evlilikten girip, mutluluktan çıkarken bir yerde "bahçenin, gülün" bahsi geçti. "Gülün dikeni de var efendim, dedim. Hayat mutluluk getirmese de onur-

la karşılamak lazım" diye ekledim. Boğulacak gibiydim. Kaçıp kurtulduğumu sandığım sorumluluklar beni tekrar bulmuş ve sırtıma binmek üzereydi.

Başlangıçta evliliğin yürümeyeceği belliydi. Her çocuk kementle bizi birbirimize yapıştırma umuduyla yapılmıştı. Kendi bencilliğimize çocukları kurban etmiş ve savaşın ortasında onların varlığı ile azap veren bir evliliğe katlanmayı ummuştuk.

Bazen çocukların da kurtaramayacağı birliktelikler vardır. Bu evliiiklerin sona ermesi, sürmesinden daha hayırlıdır diye "boşanma" diye bir kurum oluşturmuştu insanlık. Ancak meşru ve mubah olanların içinde en sevimsizi olsa gerekti. Yolun başındaki yarım derecelik açı farklılığı, sonu gelmez tartışmalara yol açan bir neticeye varıp dayanmıştı.

Başkanın mübarek nefesi bir yapıştırırsa beş yıl çektiğim çile, günlük gıdam olmayı sürdürecekti. Bu kararı almak, alabilmek için kendimle verdiğim mücadele zaten bir azaptı. Yaraya tuz basar gibi yeniden bu ateşe atılmayı ben bile göze alamazdım.

Başkan keramet göstersin de karımın kalbine sabır ve sükûnet ilham etsin, diye geçirdim içimden. Sorumluluğun bir bölümünü alsın, Vakfın sahip olduğu Marklardan hisselerine düşeni verip memlekete geri savsın. Artık meseleye el koymakla biraz da onun sorunu oldu. Bu ilgi ve gösterdiği insanlık; biraz da sorumluluk almak demektir. Başkan bana bakarken "Bunlarla ilgilenmek yüce insanlığımın bir zekâtıdır." diye düşünüyordu. Ya bizim onun oğluyla ilgilenmemiz neyin zekatıydı?

Ona göre benim karakterim insanları etkilemeye uygun değildi; bunun için yeterli çaba göstermekten uzaktım. "Bazen bir espri uğruna, büyüleyici kişiliğini yerle bir edebilir, kendisiyle dalga geçmek adına herkesi yaylım ateşine tutabilir." diye düşüncesine ekliyordu Başkan.

Kendisine atfedilen kusurlar, boşanmadan ayrı yaşaması, hafiflik sayılacak davranışlar içinde bulunmasıydı. Buna bir örnek

vermek zordu. Her halinden bir mizah ve ardından bir hüzün akması ihtimal dâhilindeydi.

Ancak başarılı, hırslı ve iş bitirir biri olduğu kesindi. Çalışkandı. Her verilen görevi yapabilecek nitelikteydi.

Bütün işlerin ilk gönüllüsü, mağdur ve mazlumların yanından başka bir yer seçmesi son ihtimaldir. Her düşenin aklına ilk defa; her yükselenin en son gelmesi doğaldı. Ağız tadıyla iktidarın hazzını yaşatmamak zevk aldığı bir muhalefet şekliydi.

Kimseye el açmadığı, yardım istemediği, ilişkilerini paraya çevirmediği söylenebilirdi. Bütün başarısı sadece kendisine aitti. Bir örgütten, cemaatten, partiden destek istediği iddia edilemezdi. Parayı sever, ilişkilerini para yüzünden bitirmeyi göze alabilecek açgözlülük gösterebilirdi.

Hayatını, evliliğini, bir düzene soktuğu, ailesini geçindirdiği, ihtiyaçlarını karşıladığı, kimseye muhtaç bırakmadığı, lüks ve refah içinde yaşattığı söylenemezdi.

Hatır gönül saymadığı, eleştirilerin dozunu ayarlamadığı, her şeyi her yerde söylediği, bilinen bir hususdu. Kimse onun eleştirilerinden masun değildi. Dili keskin ve tahripkâr, davranışları beklenmedik tepkiler içerebilirdi. Bu yüzden huzursuzluk yaydığı, herkesi tedirgin ettiği ve genel kabul gören başarılarından emin olamadığı bir duyguyu her karşılaştığı insana yaşatabilirdi.

Dostu olduğu duyulmamıştı, arkadaşları ise borçlu kalmamak konusundaki kibirli tavrına tahammül etmekten uzaktı. Farklı ve ilginç bir insan olmasına rağmen seveni yoktu.

Tatlı dilliydi, iltifatları görülmedik sözlerle yapar, insana "Alay mı ediyor, yoksa övüyor mu?" diye çelişkili duygular yaşatabilirdi. Osmanlıca tamlamalar içinde insanlara gizli utanç yaşatacak kelimeler kullanır, onları samimi mi, mağrur mu, alaycı mı yoksa sevimli mi olduğu konusunda kararsız bırakan bir duyguyla sarsardı.

Hoş sohbetti. İlginç fikirler ileri sürer, fikirlerinin mîrî malı

gibi yağmalanmasından gizli bir zevk alırdı. "Konuşma şehvetinden nerede duracağı bilinmeyen, freni olup olmadığı kuşkusuna sürükleyen bir tip!" diye Başkan iç konuşmasını sürdürdü.

Dinlemekten çok anlatmak, kendisini acımasızca eleştirmek çabası içindeydi. Topunun ağzı üç yüz altmış derece dönebilirdi. İyilik yapan benim gibi bir Başkan'a karşı şu an neler düşünüyor kim bilir, diye geçirdi içinden. İçimden hayırlı duygular geçmediği kesindi.

Kimseye bir şey demeden, kimsenin de bir şey demesine fırsat vermeden, Başkan'ı hakkımdaki düşünceleri ve aile efradımla bırakıp, çıkıp gittim.

Sonunda benden umudunu kesince karımı, çocuklarımı otogara kadar otomobille göndermiş. Biletlerini alıp gerisin geri memlekete savmıştı. "Bir düzen kurunca çocukları yanıma almam gerekir." diye karar verdim. Hiçbir şey veremesem bile onlara vereceğim, hayat karşısında yiğit bir duruş, olabilirdi.

Vuruşmadan özsaygılarını kaybetmeyen bir duruş! En kısa zamanda bunu yapacağıma söz verdim. "Asla yanımızda olmadın baba!" demesinlerdi. Deseler de babaların kişilikleri ezici etkisini anlatırdım onlara. Hiç olmazsa İsa gibi devrim yapma imkânı önlerindeydi.

Her an acılarını içimde duymak dışında elimden gelen bir şey yoktu o anda. Öyle dar, öyle karanlık bir yerdeydim ki yüreğimi geniş, dayanıklı ve aydınlık tutmak zorundaydım kendim ve çocuklarım için...

Biliyordum, bu sesi bu kelimelere yüklerken bir daha duyamayacağımı. Anlatmak, korkuyu paylaşmak, mezarlıkta türkü söylemek gibidir. Çıldıracaktım sese anlam vermezsem. Bir yandan korkuyordum eksik anlatmaktan, anlattıklarımın hiçbir şeye benzememesinden, yayın yönetmenlerinin beğenmemesinden, yayınlamak için bir dergi bulamamaktan... Diğer yandan yazmak; kaçınılmaz bir zaruret olmalıydı. O çelişkide sırlarımı

faş etme kararı verdim. Sırdan habersiz, faş ettiğinden habersiz, aru namus şişesini yerlere çalarak.

Sesleri içimizde anlamlandırmak, kelimelerle yazıya dökmekten kolaydı. Kendiliğinden bir duyuş içimizdeki... İfade etmek, yazıya dökmek kitaplara bakıp yemek yapmak gibiydi. Kıvamını bulmak zordu. Bulduğun kıvamı ve üslubu beğendirmek zordu. Yayın politikasına uymayabilir, beğendiği türe girmeyebilir ve en kötüsü seni ciddiye almıyordur. Daha kötüsü senden bu kadarını beklemiyordur.

Sokaklara ve caddelere verdim kendimi.

Karanlıkta tuttum nefesimi, hiç hareket etmeden, gözlerimi bile kırpmadan sakinleşmeye uğraştım. Kendi kendimi inandırmaya çalıştım: daha vakit geç değil, evine gidip sıcak yatakta kalabilirsin, ertesi sabah işyerine gidebilirsin ve günün birinde at suratlı yeni bir kadınla evlenip, sıra sıra çocuklar yapabilirsin.

Çabaladım bu düşündüklerimi tekzip edecek bir yol bulmak için ya da tam karşıtı olan rotalar çizmek için. Kazanç ve zarar neydi, bilançosu var mıydı, hayatımın muhasebesini tutabilir, tercihlerimin maliyetlerini görebilir miydim? Hangi yol daha kârlı, hangisi benim için makul, verimli ve onaylanan bir kabulle karşılanandı?

Karanlıkta kaldığım süre içinde, içimde aydınlık bir yol çizemedim. Sürekli kara bir asfalt üzerinde seyrediyordum, tam karşımdan karlar yağıyordu, otomobilin ışıklarında onlar da kararmıştı. Her yer zifirî karanlıktı. Karanlık düşüncelerim bir çukura bedenimi de sürüklüyor ve karanlığın içine bütün hızımla kayıyordum. Sanki karanlığın bütün tonları üzerime yağıyordu. Otomobil farlarından fırlayan ışıklar bile aydınlığa çeviremiyor, obur bir açgözlülükle ışıkları emiyor, içiyordu.

Karanlık... İçimdeki bütün ışıklar tek tek sırayla sönüyor ve beni bir girdaba teslim ediyordu. İradesiz bir bebek gibi ışıklara sokuldukça kayboldum ve karanlık, bir anne şefkatiyle sarmadan beni fırlattı bir yokluğa.

Dışımdaki dünyanın çirkinliğine inat, içimde bir güzellik inşa etmem mümkündü. Kendimi yeniden inşa etmek niyetindeydim. İnşaata hafriyatla başlanır. Şimdi kepçelerle kazımalı ve eski binayı yıkmalıydım. Yıkmadan yapmak mümkün değildi ama benim yaptığım her halde kendimi yıkmak için geçmişi silmek çabasıydı.

5.

"Arayın, bulacaksınız.
İsteyin, size verilecektir.
Kapıyı çalın, size açılacaktır."
İncil (Yeni Ahit)

Ulus'ta heykeli geçip Sanayi Caddesine girmek üzereydim. Bu hayali ikinci görüşümdü. Yine yöneldim; çevresine konuşlandım. Müzik aletleri satan bir işyerinde tezgâhtarla konuşuyordu. Değişik müzik aletlerine bakıyor, eviriyor, çeviriyordu. Şimdi ben de girip bir müzik aletine baksam, neye bakabilirdim. Ya davul, ya zurnaya! Bu kadar lüks bir işyerinden böyle basit çalgı aletleri sormaya utandım. Ona baktığımda devasa bir keman üzerine yoğunlaşmıştı. Daha da çekildim kabuğuma. Müzik, sahne, görünür olmak benim oyun alanım değildi.

Bir kelime söz söylemekten acizdim ama rafları dolduran kitapları, arşivlere yığılan konuşmaları, şehirleri bunaltan toplantıları ben ihya ediyordum. Şehirleri kuşatan fatihler zaferden sonra bütün surları yıkarlardı bir daha direnmesinler diye. Bu şehirde hangi suru yıkacağımı şaşırdım. Bir şehri ordularla fethettiğiniz zaman herkes fatihin kim olduğunu bilirdi. Fethi ekonomik dalaverelerle gerçekleştirirseniz bunu gizlice ve kimsenin haberi olmadan yaparsınız. Fatihler gizlenmiştir ama biz çocuklarımıza Fatih adı vererek bilmeden onlara yardım ederiz. Kelimelerimizle elde edeceğimizi sanırken malı götüren götürmüştür. Bana da te-

nis yerine çelik-çomakla, viyolonsel yerine davul ve zurnayla oyalanmak kalmıştı.

Şehrin surlarının bana gelen tarafı çok muhkemdi çok.

Bu düşünceler beni yüreklendirmedi. Tersine cesaretimi silip süpürdü. Köşeden bakmakla yetindim. Geçen sefer bir kelime söyleme cesaretim vardı. Bugün o kelime, içimde bile kendini göstermeye korktu. En derin yerlerimde demlenmeye durmuştu.

O hızla Ulus'u dört dönmeye başladım. "Şehir kendini savunamasın, yeniden bir direniş başlamasın." diye görüp göremediğim bütün surlarını yıkacaktım. Gizli fatihler yağmaya başlarken ben toplantıları kaçırmak telaşındaydım. Ankara her on senede bir, bu yağmadan kaçamazdı. Şehrin surlarından geri dönenler; burada hakikatin ışığını bulamayanlardı. Adı Fatih olan göçmen kılığında gelir ve şehri kemirip dururdu. Bu nedenle Ankara hiçbir zaman şişman bir şehir olamadı. Her zaman sıskaydı.

Ben fatih değildim; göçmen değildim ama buradaydım. Kemirmek içinse güçlü dişlerim yoktu. Sadece düşlerim vardı gelecek ve geleceğimiz için. Biz olmadan ben olmayı bilmeyen bir nesle mensuptum. Bir kadına güzel bir kelime söyleyemeden dilin bütün imkânlarını zorlayan nutuklar dinledim. "O zamana kadar boş durmayayım" diye üstatlardan bir iki söz aşırmak için toplantıya yöneldim.

Tam huzuru buldum derken huzursuzluğun acımasız sesi kulaklarımda yankılanıp duruyordu:

"Bilinmez bir kaderdi geleceğiniz. Bir ömür toprakla boğuşan çiftçi, dükkânını her gün besmele ile açan bir esnaf veya ülkenin kaderine yön veren bir bürokrat olabilirdiniz. Her şey yörüngesinde akar. Sizin kendinize, ailenize ait bir planınız vardır; bir de evrensel iradenin sizin için çizdiği alın yazısı vardır. Planlarınız hayata uyarsa mesele yoktur. Siz kaderinizden, kader size yüklediği misyondan memnundur. Kendinizle barışıksınız yani. Ya planlarınız hayata uymazsa ne yaparsınız? O zaman bir ihtimal isyan eder, feryadınızı türkü olarak, ağıt veya destan ola-

rak sözlü ifade edersiniz ya da dağa çıkardınız." Benim çıkıp çıkacağım tek dağsa Arafat'tı bu gidişle. O da ihtiyarlık döneminde unumu eleyip eleği duvara taktıktan sonra, Diyanet'in güvenli hac ve umre programı ile.

Başkan olacağı günler daha uzaktı. Efendi Hazretleri Zincirli Camiinde olduğu gibi beni sağa sola savurmuyor, arada uçuruyordu. Bugün de sözleri ayaklarımızı yere basmak için zorluyordu. Hal ve eylemden sonra konuşmaya da sıra gelecekmiş demek ki.

Üstatların o toplantısına katıldım ve hayatım değişti.

Üstatlar gibi genel kitleyle buluşacak özel bir dili inşa edemedim. Elimizde davanın külliyatları vardı. O zaman seninle aynı ideolojide insanlarla birlikte olman, seni anlamlı kılan tek yoldur diyordu aklım. Böylece insan hayat üzerine, düşünceler üzerine konuşacağı, tartışacağı birilerini aramak ihtiyacını da duymaz. Benim kendimi inşa edecek vaktim de yoktu, özel merak ve ilgilerim de. Davanın kazanında pişmeye gelmiştim.

Bugün buna imkân verecek bir fırsatı yeteneksizliğimle kaybetmiştim işte.

Ankara sokaklarında kendine bir dava bulamazsa bir taşralı, toplum içinde git gide korkunç bir yalnızlığa itildiğini hissedip asosyal biri olurdu. Böyle bir felakete katlanamazdım.

Aynı fikir ve ideallere sahip ortak konular üzerinde konuşabileceğiniz arkadaşlardan uzak bir saniyeyi bile düşünmek, başlı başına facia ve trajediydi.

Yoksa her an Allah'a yöneliyorsun ama konuşmak için bir yol bulamıyor, bir kelime ile buluşamadan görünüp kaybolan bir hayalin birlikteliğini kuramıyorsun. İnsan diliyle konuşacak cesaretin olmayınca tanrı'nın, devrimin, ülkünün diliyle konuşacak arkadaşlar arıyorsun. Her an, her nefes olmasa da bazen bu ihtiyacı iliklerinde duyuyorsun. Göğsün daralıyor, bunalıyor, içindekileri dışarı vurmazsan patlayacağını sanıyorsun. Bu durumda bir bunalım içindesindir.

Derken benim gibi bir talibin bakışlarında kendi şaşkınlığımı ve aradığı adresi bulamayan taşralılığımı gördüm: "Üstatların toplantısını mı arıyorsun?" diye sordum. Bel bel baktı. Anlaşılan her gördüğümü hacı baba sanma, o günlerin bir alışkanlığı. Sağ tarafımdan o ana kadar farkında olmadığım birinden " Ben de oraya çıkıyorum, birlikte gidelim." teklifi geldi. Dönüp baktım. Bugünün bereketli geçeceğini anında hissettiren bir uyarıcı, uyanık ve nereye gideceğini bilen bir kararlılık içindeydi. Adımlarımı ona uydurdum.

"Adım Doğan!" dedi, "Doğan Yüksel!"

"Asım!" dedim, sadece.

Beraber yürüdüğüm Doğan, "Kapılanan, büyümektedir; kişiliğin küçücük olsa da mensup olduğun dava, görkemiyle seni büyütür." deyip duruyordu. Bilinmez bir nedenle gönlüm hüzünlendikçe kendime dair umutsuzluğum arttı.

Asansöre bindik, koridorlar geçtik ve girdiğimiz bir kapıdan sonra hiç beklemediğimiz büyüklükte bir salonla karşılaştık.

Vakıf toplantılar düzenlerdi. Ev, mahalle, vakıf, toplumsal kefalet gibi yapılar biz taşralıları hem Ankara'da muhafaza ediyor ve hem de Allah'a yönelişi "**biz**" olan bir özneye cemaat içinde varlık veriyordu.

Tam karşıda geniş bir sahneyi andıran bölüm vardı. Burada masalar, masanın gerisinde dört kişi yüzü kapıya dönük ve salona seslenmek üzere iç ayarlarını yapıyor; içseslerine akort veriyorlardı. Salon sahneye karşı dizilmiş sandalyeleri dolduran gençlerle doluydu. En ön sırada organizasyonu düzenleyenler vardı. Saatçi Musa bunlardan biriydi. Sevgiyle biz gençlerden devşirdiği beklenti çiçeklerini çelenkler halinde salonun başköşesine diziyordu. Üstatlar bu beklentiyi boşa çıkaramazdı. Biz bir dolmuş muavinine bile sert bir sesle çıkışamazken, o başbakanlara, cumhurbaşkanına sert eleştiriler yöneltebiliyordu.

Biz dava güvenini ve dava adamı inancını böyle böyle geliştiriyorduk, iç sesimizi bastırdığımızı sanarak.

"Müslüman ufuklardan bir ağartı yükseldiği" müjdesi veren üstatlarımız, "Yıllarca taşlarda bekleyen kelimelerin sıçrama hareketini" başlatmışlardı. Ben de dağarcığımdaki kelimelerin bu sıçramalarla yükselmesini sağlayacaktım. "Duruşumuz bir sûreden inmişçesine ağırbaşlı", "gizlice süren bir ayet sonu yumuşaklığında" olacaktı.

Nitekim Doğan Yüksel'e eğilip fısıltıyla Üstadı göstererek,

-Gördün mü, majestik tavır böyle olmalı, diyorum. Cevabı;

-Önemli olan görmek değil; görünür olmak, diyor.

Oysa görünmekten hem veba gibi korkuyor, hem de sağa sola savrulmayı önleyemez bir hareketlilik içinde yapılmak üzere olduğunu anlıyordum.

6.

Yıllar içinde sayımız artmaya, vakıf bütün alanlarda kendini hissettirmeye başladı. Geleneksel olanı sürdürmenin yeni yollarını bulmuştuk. Aslında gerçek rolünü Abid bulmuştu. Abid Karaman... Artık vakfın her şeyiydi. Gizli kasası... Dergilerin ve yayınların açık sahibi... Hakkıydı. Hakkını veriyordu. Yol başını almış gidiyordu. Bu hıza ayak uyduramayanların dışarıda kalması doğaldı. Doğal olmayan nefesi yetmediği halde yolun hızını bir yarışa çevirmeleriydi.

Abid Karaman üniversitede okurken babası götürüp teslim etmişti Başkan'ın babasına. Eti senin kemiği benim demedi. Bu kapının Kıtmir'i bu, dedi. Yunus gibi kırk yıl doğru odun taşımakla görevli. Doğrusu tuvalet temizliğinden başlarsa da sevinirim. Şeyhi iki üç gün tuvalet temizletseydi en çok ben sevinecektim nedense. Sanki iğrenç bir iş yapmıyor da hayatının en önemli vazifesini yapıyor gibi çalıştığını görmek çok zevkli olmalıydı.

Kapılanmış mıydı yoksa bir yere mi intisap etmişti bilmiyorum. Sonra Perşembe derslerinde safların ortasında bir yerde büyük bir edeple oturup, saatlerce diz üstü pozisyonunu bozmuyordu. Babası Uşak'taydı. Ankara'da kalmayı çok istemişti ama atandığı okul, öğrencileri ile kurduğu sürekli ilgi, evlenmesi, bağ bahçe edinmesi bunu bir hayal kılmıştı ona. O da bütün ukdelerini Abid'le gidermek istedi. İlk ve tek tercihi Ankara'ydı.

Doğan Yüksel bir koleje her nasılsa girmişti. Babasının vasiyeti idi. Annesi miras kalan dairenin birini satıp okulun masraflarını karşılamıştı. Sonrasında İngiltere... Soğuk ve ciddi bir İngiliz'i yakından gözlemlersen aristokrasinin inceliklerini kavrardın. Aynı Rahmi Koç'u izler gibi... Koç danışmanlara, imaj makerlere modacılara para öder ve erkeklerin taktığı kravatın pantolon kemerine kadar uzatılmasını, ne kısa ne uzun; bir röportajda çokbilmiş biri olarak açıklar. Doğan Yüksel oradan okur; bu bilgiyi ve hayatına uygulamayı parasız bir şekilde sağlardı. Bizler arasında aristokrat bir İngiliz edasıyla dolaşması bu şekilde mümkün oluyordu.

Küçücük bir odada beş kişi... Ortalık sigara dumanından seçilmiyor. Sanki odada bulunanlar tütsüleniyor, kutsanıyor. Her kutsal mabet tütsülerle, buhurlarla büyülenir. En büyük mabed insansa onu tütsülememek olmaz. Bunu ben sigara ile yapıyordum. Başka hiçbir oda bu imtiyaza sahip değildi.

Ortada bir hüzün havası vardı. Herkes bundan yeteri kadar payını almış şekilde rastgele dağıtılan kartlar gibi ortalığa saçılmıştı. Aldıkları her nefes, genç vücutlarını dolanıp güçlü ciğerlerinden dışarı salınırken hüznün rengine boyanıyordu. Aradan ne kadar zaman geçmişse hüzün kasvete doğru evrilmeye başlamıştı artık. "Sınav daha önemli oğlum; babanı sonra da ziyaret edersin!

Bence o da burada kalmanı isterdi. Hadi birer Fatiha okuyalım: el-fatiha!"

Herkes şaşırmıştı bir anda. Fatiha okumakla, hüznün ve kasvetin sırayla yer değiştirdiği odaya, biraz neşe katmak isteyen bir gaflet çağrısına uymak arasında bocalayıp duruyordu herkes. Yine de dudaklar aralandı; dualar ağızlarında küçük hareketlerle kıpırdanırken sılanın tozlu yollarını aştı ve bir köy odasında evlatlarını dualardan daha fazla bekleyen babaya kadar ulaştı. Artık gözü açık gitmezdi.

Kaldığımız yurdun bir odasında her şeyi paylaşmaya başlayalı henüz birkaç ay olmuştu. Her biri farklı illerden gelse

de önce okul, sonra birlikte yapılma umudu hepimizi bir odaya toplamıştı. Doğan'ın babası ölmüştü ve uzun uğraşlardan sonra haber kendisine ulaşmıştı. Dün vefat ettiğine göre Anadolu'da cenaze bekletilmez kesin gömülmüştü. Bugün önemli bir sınav vardı. Girmezse bir yıl kaybedecekti. Köyüne tatilde gidebilirdi. O direniyor gitmem gerek diye tekrarlayıp duruyordu. Biz salmamak için azmetmiştik. Bir yoldaşın bir yıl kaybetmesi demek davanın topallaması demekti.

Sorun aramızda başsağlığı dilekleri ile kapanmıştı. Bu kez de merhumun maaşının annesine bağlanması için noterden vekâlet vermesi gerektiği haberi geldi köyden. Okul dönüşü sormuştu Doğan bedelini. O günlerde herkes parasızdı. Bu parayı bulması zordu.

Abid Karaman, aramızda durumu en iyi olandı. Fakat nafile namaz kılmaktan insanî sorunlarla ilgilenmeye, bu nedenle para yardımı gibi ulvî duygulara zaman bulamazdı. Okul harcım vardı yanımda. Hiç düşünmeden Doğan'a verdim. Sen işini hallet, nasıl olsa verirsin, dedim. Parayı alırken yakında İngiltere'ye gideceği gibi küçük bir ayrıntıyı söylemeyi unutmuştu.

Biz sohbet halkasında, Perşembe geceleri arka sıralarda ancak yer bulurduk kendimize. Fakat Abid ilk halkaya girmişti bile. Efendi hazretlerinin Ankara'daki eli ayağı idi. Güvenilir elemanı... Ayak işlerinin en beceriklisi... Üstelik bunu büyük bir teslimiyetle yapardı. Neredeyse aramızda aziz yapmak üzereydik kendisini.

İslam toplumlarında mahalle, ev (avlu) iç içe geçmiş, "mahrem açık alanlar" kuruyordu. Peygamber'in de (asv) davetinin daha başlangıcında "özneleri" biz duygusu ile davranacakları çoğul varlıklara tahavvül edecek kardeşliğe sevk ettiğini hatırlıyorduk. Hatta bir dönem için aralarında kardeşlik tesis edilen kişilerin birbirlerine mirasçı kılındıklarını bile biliyorduk. Belki de biz bunu, ahir zamanda yeniden gerçekleştiriyorduk.

Gerçekleştirmek için yürüyorduk bütün bu yolları. Şimdi

bize rakip olur diye aramızdaki kılıç sallamalar, çelme takmalar o öğrenci yurtlarında, bekâr odalarında aklımıza bile gelmiyordu. Gelmesi imkânsızdı. Bir yoksunluğun içinde kendimizi "biz" kılacak bir davanın neferleriydik.

Doğan Yüksel'in acısı, Abid Karaman'ın zühdü, benim lümpenliğim odayı kasvete boğmuş. Yılbaşı gecesi... Devlet televizyonu dansöz çıkaracak, hindiler kesilecek, devletin bütün görevi sarhoşları evlerine emniyetle götürmek için seferber olmak... Darbenin sıkıyönetimi, kitleleri siyasetten eğlence kültürüne yöneltmek gibi bir misyon yüklenmiş. Biz itiraz ve öfkemizi içimize atmışız. Bu, böyle nereye kadar?

Aramızda bir şair var. Şairden çok bir eylem adamı... Her yanlışa, rejimin kısır döngülerini besleyen uygulamalarına itiraz ve muhalefeti hayat tarzı haline getirmiş. O gün de bir eylem için kıvranıyor. Fakat anlamlı bir eylemi daha bulamamıştı. Şiir kitaplarını karıştırıyor. Bulacak eminim.

Nihayet hınzır bir gülümseme ile odaya daldı. "Buldum!" dedi. "Kuğulu Park'tan kuğu çalıp pişireceğiz bu gece." Eyleme bir diyeceğim yok, ben de katılabilirim. Fakat insana aşkın duygular veren kuğu, süzülerek yüzen bir balerin... Hangi hoyrat ellerim onu kesecek, yolacak ve yemeye niyetlenecek? Kuğu Gölü Balesi... Sanatın en zarif bir alanında kendine yer bulan kuğuyu kesmek, nasıl bir nadanlık, ne menem bir hoyratlık?

Bunları söyleyemedim. Korkak diyebilirdi. Lümpenliğimi yüzüme vurabilirdi. Sıkıyönetim baskısının yoğun olduğu bu askeri yönetimde rejimin kalbinden "Saraydan Kız Kaçırma" serüveni nasıl bir duygu, yaşamayan bilmez? Adrenalin şimdiden tavana vurdu. Bu kadar adrenalin, ordumuzun en hantal tankını bile yürütebilir.

Abid yan çizdi. Doğan Yüksel babasının ölüm haberinden ne yaptığını bilemez haldeydi. Bir torba bulan şaire katılmak benim kaderimdi. Kaçamazdım. Gece 12'ye varmadan bu işi yapmalıydık. Yoksa sokağa çıkma saati başlayacaktı.

Kuğulu parka gelmemiz işin en kolayıydı. Parkta kimsecikler yoktu. Ankara mazbut şehirdi. Herkes evlerine kapanmıştı. Hele sıkıyönetim döneminde, askerî ihtilalin sokağa çıkma yasakları sürerken evine kapağı atan Ankara'lı mutluluk piyangosunu kazanmış gibiydi. Kimselerin ortalıkta görünmemesi doğaldı. Doğal olmayan bizim parkta sakin sakin oturuyor olmamızdı. Kuğular narin bir şekilde suda oynaşıyor. Cadde hemen yanıbaşında... Üç tarafı yol... Gelip geçenler eksik olmuyor. Kimseye çaktırmadan; bir Kuğulupark severinin, resmi bir görevlinin, hamiyetsever bir vatandaşın dikkatini çekmeden bir kuğu çalmak tam bir maharet istiyor.

Biz sözün adamıyız. Kelimeleri taş gibi, ok ve kurşun gibi kullanabiliriz. Bir kuğuyu çalmak; rejimin, sıkıyönetimin, darbenin, cuntanın, Çankaya'nın namusunda büyük bir delik açmak anlamına geliyor. Sur dediğin işte böyle yıkılır. Bundan daha anlamlı bir eylem olur mu?

Parkta bir bankın üzerine oturduk. Sigara içiyor, ayrı ayrı dertli veya âşık gençler rolü oynuyoruz. Bunlar da kolay. Önemli olan kuğuyu yakalamak ve sesini çıkarmasına fırsat vermeden torbaya koyabilmek... Torba benim elimde; şair tetikte. Kuğulara güven vermeye çalışarak santim santim yaklaşıyor şair. Üstelik kuğuların en irisini gözüne kestirmiş. Ben aporttayım; yakalayınca anında torbaya sokabilmek için tetikte bekliyorum. Bir yandan da "Oğlum, senin için önemli olan turnalar... Kuğu bize yabancı... Hatta Moskof bir tarafı var. Bu kadar duygusal olman gerekmez" diye telkinde bulunuyorum.

"Rejime anlamlı bir muhalefet ancak böyle yapılabilir. Kavaklıdere, Çankaya senin mekânın değil. Kuğunun senin kültüründe bir yeri yok. Farklı bir damak tadı da cabası..."

"Artık gelmişiz. Yoluna baş koymuşuz. Ya eylem başarıya ulaşacak. Ya da sıkıyönetim mahkemelerinde, karakollarda tezgâhlardan geçeceğiz. Ya devlet başa, ya kuzgun leşe... Ya Allah Bismillah, Allahüekber!"

Derken bir kuğu yaygarası kopuyor. Bunun bir kavga olup olmadığını bilmiyorum. Küçük sayılamayacak gövdeler birbirinin üstüne çıkıyor, birbirinin boynundan tutuyor, çığlıklar atıyor, bizim şair suya girmiş bir eli kuğunun boynunda, diğeri çırpınan ayaklarını bir arada tutmaya çalışıyor. Torbayı açıyorum; kuğu içinde bir iki debelendi. Şair bıçağı ilk yakaladığında vurmuş zaten; elimizdeki pancar şekeri torbası. Kan sızdırmaz inşallah. Yoksa torbanın bir ucunda siyah bir leke büyümeye başladı bile. O karanlıkta biz, kuğunun iflahını kesmişiz. Çırpınması durdu. Torbayı bir ucundan o tutuyor, bir ucundan ben. Yan yana yolun karanlık kısımlarını seçerek yürüyoruz. İşin büyük kısmı tamam... Şimdi yolda yakalanmazsak mesele yok. Yakalanırsak, hindi aldığımızı, son anda aklımıza geldiğini, evimize sürpriz yapacağımızı söyleyeceğiz. O karanlıkta beyaz kuğunun hindi olmadığını anında anlayacak uyanık bir görevliye denk gelmemek için dualar ederek. Keşke bir de büyük bir çöp poşeti getirseydik. Kan sızdırmadan ganimeti götürebilirdik.

Kazasız belasız eve ulaştık. Şimdi bu kuğuyu soymak, tüylerini yolmak ve pişirmek bütün mesele... Anında Abid Karaman'a bir canlılık geldi. Gözleri çakmak çakmak parlıyor. Büyük bir hevesle sıcak su kaynattı. Kuğuyu daldırdı. O devasa kuş, tavuk kadar kaldı. Tüylerini yolduğunda ortada kalan ancak bir güvercin kadardı. Demek kuğunun bütün asaleti ve heybeti tüylerindeymiş.

Kürk Mantolu Madonna! İşte çırılçıplak kaldın. Bütün bir Çankaya isminde vücut bulan statükonun kahpe kızı... Var mı öyle Çankaya sakinlerinin arasında balerinler gibi yüzmek? Taşradan gelen iki zibidi, cuntaya, yılbaşına, hindi katliamına, içkiye, sarhoşlara hizmeti rejimin temel görevi addeden zihniyete karşı seni kurban kesti bu yılbaşı gecesinde. Şu sizin bakmaya kıyamadığınız, burada hoyratların tenceresinde bir öğün yemek olmuş.

Bütün kuğulardan özür dilemeliydim aslında. Rejimle, askeri darbeyle, sıkıyönetim baskısıyla, yılbaşı günahkârlığıyla hesap-

laşmamız onun narin ve zarif bedeni üzerinden oldu. Kuğunun bütün suçu, Çankaya, Kavaklıdere sakinlerinin eğlencesi olmasıydı. Halkımızın ulaşacağı bir alanda değildi. Seçkin bir muhitin gönül eğlencesi, adeta statükonun sembolik bir kavşağında korunmuş bir alanda olmasıydı.

Şair yeni bir Kuğu şiiri yazmak için odasına çekildi. Onu bir daha göremedik. Böyle bir eylem ancak bir şairin ilhamıyla olabilirdi. Abid pişirmekten zevk alan bir sarhoşluk içindeydi. Doğan Yüksel farklı bir lezzete ağzı sulanıyordu. Ben kuğunun narin boynuna çaldığımız bıçağın sahibiydim. Felix Culpa, -Mutlu Suç- dediği böyle bir şey miydi üstadın? Yoksa onu bir şairle ben anlamış fakat amuda mı kalkmıştık; hâlâ emin değilim.

Kuğular bugün bile turnaların yerini tutmaz gönlümde; turnalar bir türküdür; özlemdir, vuslattır. Sevgiliye, memlekete haber salmanın, yeni umutlarla dolmanın adıdır; kuğularsa opera, bale ve bir öğün yemek.

7.

Artık bir muhasebe yapmanın zamanıydı. Yaralı yüzüm, ağrısı arttıkça sürekli elimle yoklama isteği uyandırıyordu. Elimle yokladığımda ruhumun pütürlerine işte şimdi yüzümün de benzediğini düşünüyordum. Elimi gezindiriyordum, ruhumu teselli eder gibi. İnsan yarasını sık sık neden yoklar? Kendini sever aslında. İyileşeceksin der, annelerin küçükken verdiği teselli öpücüğüne benzer.

Ruhumu önümde sergilenir gibi bir duyguyla yazdığım yazılara baktım. Geçmişe döndüm ve eksik kalanları yazmak; alınyazısına yeni bir şeyler eklemek kadar heyecan verici bir şevkle yazmaya başladım. Yoksa ben yok olup gidecektim.

Kendime bela olalı neredeyse yarım yüzyıla yaklaşacaktı. Yazarken sanki hayatımın kayıplarını telafi eden bir beklenti içindeyim. Yazı bitti, bendeki eksiklik duygusu sona ermedi.

Onu görmeliydim. Taksi ile başından savmamışsa görüşmemizi o da bekliyor olmalıydı. Dikkat ederseniz hâlâ "O" diyorum. Daha tanışmadık ve ben adını bilmiyorum. Cennetten indiğini düşündüğüm için Havva diyorum, havasına bu adın klasik kaçtığını kabul ederek. Bütün isimler çift cinsiyetli olabilir ama Havva sadece tek bir cinsiyeti ifade eder; kadını...

Aşk kendi iç alanımızı genişletmek için karşı cinsle ilgilenmektir, diye düşünüyordum. Dozer gibi kullanıp iç coğrafyamızı düzenlemek, geniş caddeler açmaktır. Bu açılım insanın kendisi

ile ilgilidir. Karşı cinsle kendimiz arasındaki ilişki üzerinden yollar genişlemez. Tenin, içgüdünün, şehvetin alanından kendimize bir yol açmak değildir aşk. Bizatihi iç dünyamızla ilgilidir. Aşk içimizde bir duygudur ancak âşık olduğumuzda kendini ele verir, gözle görünür hale gelir.

Bunu âşık göremez, bu durum ancak dışarıdan görülür. Onun için "Aşkın gözü kördür!" denir. Üç şey saklanamaz; fakirlik, öksürük ve aşk; diyor Drina Köprüsünde İvo Andriç. Ben de saklayamıyordum işte.

O işten sonra kadın canlanır ve güzelleşir. Erkek ise çirkinleşir ve yorgun bir atalete düşer. Onlar kendilerini yeniler, erkeklerse vermenin yorgunluğu ile baş başa kalır ve bir anlık zevk için, karıncanın gerdek gecesinde evlendiği ölmüş filin başında yaktığı ağıt gibi "Ne yaptım ben? Bir anlık zevk için bir ömür mezar kazmak zorundayım." der.

Ben gerdek gecesini bile görmeden bir ömür mezar kazmanın arifesindeydim. Yine de göze aldım; kendime hükmüm geçmedi, aklım savuşup gitti. Duygularıma tâbi olarak sürüklendim rüzgârın önündeki bir yaprak misali.

Eve kapandım. Duygularımı tanımlamak ve yerli yerine oturtmak istiyordum.

Yazıları hazırladım ama Dergiye götürmeye üşeniyordum. Abid Efendi'nin beni Kızılay'da ektiğinden bu yana alınganlığım da üstümde. Bir çağıran, arayan olmasa gitmeyeceğim. Tam şirkete dâhil olduğumu düşünürken hepten dışarıda kaldım.

Şirkete dâhil olanları kıskansam ve onların yerinde olamayışımdan dolayı hayıflansam da bunu hiçbir zaman yapamadım. Ben öğrenici bir adamım. Bu insanlardaki yetenekleri gözlemeye çalışırım. Bugüne kadar "yaltaklanma" dışında, bende olmayan bir yeteneklerini göremedim.

Ancak meşhur Darwin yasasını biliyorlardı: "En uyumlu olan ayakta kalır." Hakkını da veriyorlardı. Bütün ömürleri Darwin yasasına sövmekle geçerdi ama hayatları Darwin'e hak-

lılık kazandıran faaliyetlerle doluydu. Onların hayat verdiği "En uyumlu olan ayakta kalır." yasası, herkesin temel yasası olsaydı; ne dinler egemen olabilir, ne medeniyetler gelişebilir, ne de devrimler vücuda gelirdi. Pablo Neruda, "Dünyanın burnu, geleceğin kokusunu alır." diyor. "Bunlar gelecekteki başarının ve iktidarın kokusunu nasıl çabuk alabiliyorlar?" Hayrettir ki benim gibiler için bu yetenek hayran olunacak ve hiçbir zaman başaramayacağımız bir uyanıklıktı.

Onların böyle derin mevzularda kafa yormaları gerekmiyordu. Başkan onlar adına her şeyi yorumluyor, biz işsiz güçsüz ve uyumsuzlar felsefe yapıyor, Başkanın oğlu Oktay bizlerin yapamadıklarını yaşıyor, kariyer ve gayrimenkullerini artırıyordu. Daha ne olsun bundan iyisi can sağlığı ve dinibütün huzuruydu. Geri kalan mükellefiyetler onlardan düşmüştü. Tekkeler, şeyhler, cemaat, vakıf holdingleri bunun içindi belki de.

Uyumun en güzeli şehirleşmektir. Düşünmeyi başkalarına bırakmışlardı ve en büyük uyumun meyvelerini topluyorlardı. Uyumsuzluğun bir getirisi yoktu. Belki tek tesellisi uyumsuz olarak bir eksende kalınabilir ve Darwin'e muhalefetin hazzı ile yetinilebilirdi. Muhalefet ruh sağlığı için gerekliydi ama getirdiği, acı bir hüsran ve bitmez tükenmez sıkıntılardı.

Benim içinde bulunduğum sıkıntılar gibi...

Eşiği aşıp onların kervanına katılabilirdim. Birinci halkaya dâhil olmak üzereydim. Bu fırsat bir daha ele geçmezdi. Yükselmek için safraları atmak yeterliydi. Küçük bir çaba, yükselmenin ilk adımıydı. Ben de bu kervana katılmak iştiyakındaydım, sadece uzak kaldığımı düşünüyordum. Ben de yaltaklanmaların en hasını kotarabilir, başkanın hizmetinde bir ömür harcayabilirdim. Kendimizden başka harcayacak bir şeyimiz yoktu.

Sokaklar kendini harcamak için istekliler doluydu. Onları harcayacak ağabeyler, babalar, üstatlar, liderler nasıl olsa bulunurdu. Herkes bir dava için kendini harcamak istiyordu. Davakıranlar mebzul miktardaydı.

Bu haksızlığa vicdanım isyan etti, düşüncelerimdeki haksızlığa. Durmadan insanlar hakkında, başkan hakkında, Abid ve diğerleri hakkında haksızlık edip duruyordum. Adam olamayacağım kesindi. Haksızlık üzerine bir hayat bina edilemezdi, benim sorunum buydu.

Yargılamadan mahkûm ediyordum herkesi.

8.

Kös kös Dergiye gitmek zorunda kaldım. Zaten olmayan paralar suyunu çekmişti. Tavşan dağa küsmüş, dağın haberi yok. Ne Abid efendi'den, ne olayları bilen Yayın Yönetmeninden bir ses var? Hakkımda menkıbeler anlatan Tahsin bile aramadı. O ancak izin verileni yapardı. Şoför olabilmek cemaatte bir statü sayılırdı ve sadık olanlar buraya yükselebilirdi. Benim gibi haricîlere bakınca Tahsin gibilerin istihdamını anlayışla karşılardınız. Hem ketumdular hem becerikli.

Yayın kurulu toplantı halindeydi. Ben de toplantıya ara sıra katılırdım. Yine katıldım, önümüzdeki sayıların kapak dosyaları belirlenirdi bu toplantılarda. Yayın politikası gözden geçirilir, eleştirilen konuların savunması, beğenilen yazıların yeni açılımları ve versiyonları tavsiye edilirdi.

Toplantıda bazen Başkan da hazır bulunurdu. Onunki benim yaptığım gibi nezaretti ama onun nezaretinin özel bir önemi ve anlamı vardı. Çay içilir, o bardağında kalan yarım fırtı bazen Abid Efendi'ye uzatır, uzatılan bardak ihtiramla alınır ve bütün bir ilim o bir yudumda yoğunlaştırılmış gibi bir şevkle içilirdi. Herhalde nefesle verilmeyen, tükürükle verilirdi.

Bazen bardakta kalan o bir yudum, Doğan Yüksel'e sunulurdu. O da büyük bir bağlılıkla bu bir yudumun zerresini zayi etmeden içerdi. Ben bakınca "Elinden gelse veya boğazından geçse bardakla beraber içecek!" diye düşünürdüm. O kadar değer

verilirdi ki ortada dönen bu ritüele; sanırsın bu vakfın ayinleri bu şekilde yapılıyor. Ben çayımı içerken bu tiyatroyu seyreder, bardakta verilen yüksek değere atfederdim. Ya bana da sunsa ve ben geri çevirmek zorunda kalsam, o toplantıda Başkanın karizması çizilecek, itibarı yerle yeksan olacaktı. Boşuna başkan olmamışlardı elbet, bir hikmeti vardı. Bu hikmetin içinde "Kime bardağındaki son yudumu lütfedeceksin, kime vermeyeceksin?" bilmek vardır. Beni her seferinde bu şereften mahrum etmişti.

Bir keresinde misvakı anlatan bir yazı yayınlanmıştı dergide. Bu yazıda müslümanlar sabah abdest alırken, misvakla dişlerini fırçalarken, onları gözetlemeye gelen casuslar, bu eylemi görmüşler ve acele ordularına dönüp "Müslümanlar bizi dişleri ile yiyecek, onun için dişlerini keskinleştiriyorlar" demişler ve bu panikle düşman ordusu savaşmadan bozguna uğramıştı. Misvakın diğer faydaları yanında böyle hikmetleri de vardı.

Bunun dehşet bir facia olduğunu söylemiştim. Doğan, "Yazara hatırlatalım veya geldiğinde bunu ona iletirsen çok sevinirim." dedi. Abid efendi "Bu da bir bakış açısı!" dedi. Bu sözünden benim eleştirilerimi geçiştiren bir anlam olduğu kadar yazara hak veren bir destek olduğu da çıkarılabilirdi. Başkan hiç ses çıkarmadı. Herhalde "Başarı için her yol mubah!" demeye getiriyordu.

Ve bizim bir tiyatro ile karar verdiğimiz kapak dosyaları, misvakı anlatan bu derin hikmetlerle dolu dergimizin satışı yüz bine yaklaşıyordu. Üstelik benim maaş ve bazen avans almamı sağlıyordu.

Toplantıdan sonra uğradığım muhasebe ikilemeden istediğim avansı verdi. Herhalde talimatı güçlü yerden almıştı. Yazımı teslim ettim. Doğan, dönen bütün dolapların tam ortasında ama hiç renk vermiyordu. Bir iki elense ettim, olaylarla ilgili duvardan ses var ondan ses yok. Başkan ise renk vermiyordu, son yudumu bana hiçbir zaman vermiyordu, belki gizliden gizliye bana değer veriyordu. Veya ben o kıvama daha gelmemiştim.

Öyle sanıyordum.

Olayların tam ortasına beni ittiler, şirkete dâhil olduğumu sandım; birden duvar örüldü çevremde. Hayır, şirkete dâhil olmanın anasını sat, ben gelişmeleri merak ediyordum. Herkes kadar benim de içine itildiğim olayları merak etme sebeplerim vardı. Ne Başkandan, değerli oğlundan, ne mafyadan, tehditten, benim can güvenliğimden konu açılıyordu. Ya mesele halledildi ya da benden gizlenen bir şeyler vardı. Bu sükût orucunun başka bir açıklaması yoktu.

Artık dayak yemek alışkanlık yaptığına göre beni ne korkutabilir? Sheraton'a gittim. Ben sevginin yakıcı saçmasını yemiştim artık. İflah olmam mümkün değildi. Garsonlar da beni tanıyordu, resepsiyon ve lobideki görevliler de. O'nun nerede olduğunu sordum.

"Gülçin Hanım mı?" diye soruyla cevap verdiler. Kendi adıma içinde bir açıklama barındığı kesindi sorunun. Adını öğrenmiştim en azından. "İstanbul'da... Solo programı var, Avrupa Konseyi Dışişleri Bakanları toplantısından sonra." diye eklediler.

Eh en azından, dayak yemeyi göze alarak gidilecek farklı bir yerde onu –artık Gülçin'i diyebilirim!- görebilecektim.

Aldığım avans cebimdeydi. AŞTİ'ye gidip İstanbul'a giden ilk otobüse bindim.

Ani karar vermekte üstüme yoktur. İstanbul'a gitmek kolay; peki müzik etkinliğine nasıl gireceğim? "Türkiye nasıl kurtulur, Türkiye nereye gidiyor? gibi panel olsa hiç yabancılık çekmezdim. Seçkinlerin, batı müziğinin ruhuna iştirak ettikleri bir festivalde benim ne işim vardı?

Ben ne aradığımı biliyordum esasen... Gülçin'i görecek, seçkin bir topluluk huzurunda viyolonseli ile (yoksa çello mu demeliyim?) icra ettiği parçaları dinleyecek, ruhumun yaralarını tamir

edecek müziğe boyun eğecek ve fırsat bulursam onunla konuşacaktım.

İstanbul'a indiğimde uzun uğraşlardan sonra bilet bulunacak yerleri öğrendim. Telefonla etkinliği düzenleyen organizasyonu aradığımda en ucuz biletin 800 TL. olduğunu söylediler. Kredi kartım varsa bir peşin, iki taksit yapabilirlermiş. Vakfa üyeysem indirimli bilet de bulabilirmişim.

"Müzik Festivali biletlerinde Siyah ve Beyaz Lale üyeler için % 25, Kırmızı ve Sarı Lale üyeler için de %20 oranında indirim uygulanıyor"muş.

"Kara soğan üyeleri için bir indirim var mı?" diye sordum. Telefondaki kızcağız alık alık sustu ve elindeki ahizeye bakakaldı. Bunu tahmin ediyorum.

Lalenin temelinin soğan olduğunu belki bilmiyordu. Benim lâle soğanı değil, Niğde soğanı olduğumu bilmiyordu. Kara kaderime gönderme yaptığımdan habersizdi. Etkinliği düzenleyen resmî davetliler dışında ancak Vakıf üyelerinin katılma ve indirimli bilet alma hakları vardı.

"Benim dahil olduğum halk, bu etkinliğe hücum edip organizasyona kokusu sinmesin." diye bilet fiyatlarını yüksek tutuyorlardı zahir. Böylece dar bir gruba hizmet vermenin esrarlı hâlesi ile seçkin olmanın hazzını çıkarmaları da mümkündü. Halk dışında herkese açıktı etkinlik. Ülke yönetiminde bu model uygulanamadığı, yönetime kimin geleceğine halk karar verdiği için festivallerde yürek soğutuyorlardı. Ben de halkın kokusundan rahatsızdım ama bambaşka nedenlerle.

Aslından çıkan ürünün daha üstün olduğu şeyler vardır; sütten çıkan yoğurt, erkekten çıkan kadın ve halkın arasından çıkan ben... Şimdi halkım adına sosyolojik gözlem yapacağım bir festivale gidiyordum. Çok sesli müziğin ruhuna iştirak etmem cabası... Gülçin'e ulaşmam ise beklentilerimin gerçekleşeceği bir varoluştu. Büyük ikramiyeye ulaşacaktım.

Aya İrini Müzesi'nde verilecek konsere katılmak bir sorun,

bunun bedelini bulmak ayrı bir sorun... Bu mekânların seçilişi müziğin başlı başına bir ibadet olduğunu anlatmak için miydi? Aya İrini, Aya Sofya gibi adlandırmalar Havva gibi müennes bir çağrışımdı ve bana da Gülçin'i hatırlatıyordu.

Gülçin'e telefonla ulaşmaya çalıştım. Etkinlikte solo program icra edenin bir-iki kişi davet etme hakkı olurdu her zaman. Yoksa benim yabancı ve yerli monşerlerin katıldığı bir dinletiye girebilmem başlı başına meseleydi. Gülçin'le bunu halledebilsem bile bilet parasını bulmak da ayrı bir meseleydi.

Çocukken sinema bilet parasını bulmak meseleydi. Bu yaşta hâlâ bilet parası için kıvrandığıma göre ya ben büyümemiştim ya da hayatımda değişen pek fazla bir şey yoktu. Derginin İstanbul Merkezinde, talep ettiğim para Ankara ile uzun telefon görüşmeleri sonucu lütfedildi. Artık önümde bir engel kalmamıştı. Etkinliğe gidebilecektim.

Beni görünce şaşırmadı. Onca maceradan sonra hiçbir şey ona sürpriz gelmiyordu herhalde. Orkestradaki programı bitince çıkış kapısında buluşacaktık.

Nihayet müzik faslı bitip herkes ne kadar seçkin bir topluluğa dahil olduğunu başkalarına bir an önce anlatmak için lüks arabalarını bulma yarışına girince ben de kapıya yöneldim. Çok şükür otomobilimi aramak gibi sorunlarım yoktu.

Geldi. Viyolonseli yanında değildi. Ancak viyolonselini aratmayan iki zebani arkasında belli bir mesafeden takip ediyordu. Rahatsız oldum onun adına. Bu meymenetsiz adamlarla ne işi olabilirdi? Paranoyam sökün etti, yoksa gizli bir örgütte, istihbaratta çalışıyor da bunlar resmî korumaları mı? Güzelliğin ulaşılmaz uçurumundan sonra bir de makamların kapatılmaz gücü mü girecekti aramıza?

"Kim bunlar?" diye sordum. "Bir yere gidelim, anlatırım." dedi. Turistlerin uğradığı açık hava kafelerinden birine oturduk. Adamların hep aynı mesafeyi tutturabilmeleri takdire şayandı

doğrusu. Sanki aralarında görünmez bir ip vardı ve bununla mesafeyi ayarlıyorlardı. Bana bakışları tarafsızdı.

Büyük adamların korumaları, özel kalem müdürleri için bizim gibiler, üstlerinden dolayı katlandıkları geçici bir meşguliyetti. Düşmanlıkla bakmamaları bile olumluydu. Adamların işine duygularını karıştırmamalarındaki özene saygı duymak zorunda kaldım.

Onlarınsa böyle sorunları yoktu. Karşılarında bir sandalye varmış gibi bakıyorlardı bana. Tehlike gelmiyorsa mesele değildi ve bütün anlamını kaybediyordu her şey.

Onlar için tehlike bizatihi bir anlamdı. Bu kadar sünepe halkın içinden tehlike doğması mümkün değildi. Tehlike bir iç meseleydi ve egemenlerin it dalaşıydı. Bu nedenle "Tehlike kimden gelir?" bilirlerdi.

Devlet büyüklerinin güvenlikleri için artırılan koruma tedbirlerinin halka sıkıntılar çıkarması işin en zevkli tarafıydı. Kitlelerden gelecek tehlike yoktu ama güvenlik tedbirleri gücün yıldırıcı etkisi ve korumaların kas gücüyle çevrelerinde bir korku duvarı örerlerdi. Onları anlamlı kılan da buydu. Halkım gibi hiçbir tehlike doğurmadan ve adamlara iş çıkaracak bir eylem yapmadan öylece oturdum.

Bu ortamda günlerce ona söylemek için sürekli tekrarladığım ezberimi unuttum. Şimdi bir çift göz kesilmiş ona bakıyor ve kulaklarım söyleyecekleri için kendini hazırlıyordu. Ama onu korumak için mi, kontrol için mi olduğunu bilemediğim dört göz tarafından tarassut altıda tutulmak, söyleyeceklerimi unutturuyor, ortamda romantizme yer vermeyecek bir kasvet üretiyordu.

Kendisi gibi sözlerine de büyük önem verdiğim için kendimi bütünüyle, onu dinlemeye hazırlıyordum. Dananın kuyruğu kopacaktı ya da benim gibi öküzler kendi mahallesine dönecekti.

İç-orta kulak temizliği yapıyor, yalanlar için ayrı bir bölüm, gerçekler için farklı bir oda oluşturuyordum. Bu yalan dünyada gerçekler benim gibi garip ve yapayalnızdı. Böyle güzel du-

daklardan dökülmeye utanırdı. Onun için en güzel yalanlar lüks mekânların seçkin insanlarından çıkardı. Yalanın egemenliği sahici olan her şeyi kovuyordu bu mekânlardan. Neyse ki bizim oturduğumuz yer lüks sayılmazdı ve seçkin olmayan insanlar da gelebiliyordu. Gerçeklere alışkındı yani.

Gülçin'in yanındaki adamlar, Alper Tunga'nın adamlarıydı. Başkan kendisini tehdit eden Alman mafyasına karşı bir başka mafya ile korunmak istemişti. Belki de derin yerlerden tahsis edilmişti.

Bu ülkede ilk olarak akla kim gelir: Alper Tunga...

Bu korunma 500 bin mark demekti. Bu parayla değerli oğluna ve mafyaya ödemek zorunda olduğu paralarına koruma sağlayabilmişti. Yoksa ben Sheraton'daki konuşmamla bu korumayı sağladığımı düşünmüyordum herhalde. Büyük adamlar yumurtanın hepsini bir sepete koymazlardı. Ben sadece karşı mafyanın adamlarını açığa çıkarmak ve niyetlerini öğrenmek için bir yemdim.

Kendisinin vakıfla-cemaatle bir ilgisi yoktu. Sinema sektöründeki yatırımları sırasında Alper Tunga ile tanışmış ve Sheraton'da onun sayesinde günlük nafakası için iş bulabilmişti. Böylece karşı tarafın adamlarını izlemek fırsatı da doğmuştu. Benim yüzümden açığa çıkmış ve karşı tarafın saldırı ihtimali için korunmaya alınmak zorunda kalmıştı. Kapkaççı karşı mafyanın adamıydı ve Gülçin'in çantasında işe yarar bir şeyler bulma ihtimali ile üzerine salınmıştı.

Bu anlatımda Alper Tunga ile arasındaki ilişkiye ait bir açıklama yoktu. Bir ima bile sözkonusu değildi ama artık benim için eskisinden daha anlaşılmaz olduğu kesindi. Kaçtığım bir mafyadan sonra ona karşı konuşlanan bir başka mafyayla çarpışmayı göze alamazdım. Cennetten inme olduğunu düşündüğüm kadın da ucundan mafyayla iş yapan biriydi. Belki de Alper Tunga'nın sevgilisiydi. İyi erkeklerin kapıldığı gibi, güzel kadınların da sahiplenilmesi doğaldı.

Mafyanın yükseldiği yere ve kullandığı insanların kalitesine bakınca gerçekten sahip olduğu gücün boşuna olmadığı benim için aydınlanmıştı. Kesin olan bir tespitim de şu oldu: Başkanın iştiraklerini ve sahip olduğu parayı korumak için lejyonerlerden destek aldığıydı. Yoksa sümüklü müritlerle ve benim gibi amatör haricilere güvenmek aptallığına düşemezdi. Boşuna başkan olmadığı belliydi.

Kesin olmayan benim aşkımdı. Yeni bir hayal kırıklığı içinde Keçiören'deki inime dönmem en iyisiydi.

" Gördüğüm insanların nereye ait olduğunu anında anlarım. Devlet memuru, esnaf, tüccar veya herhangi bir cemaate, mafyaya, seçkin bir gruba mensupsa herkesi şaşmaz bir şekilde bilirim iç güdülerimle, sezgilerimle. Bu da benim beşinci boyutum..."

"Sen farklısın!" dedi. "Bir türlü kategorize edemedim, ait olduğun yeri kesinlikle saptayamadım."

Bu benim için neydi şimdi? Hakaret mi? Yoksa büyük iltifat mı? Ben iltifat saydım elbette. Yine de iltifat olarak yalanı içinde barındırıyordu. Artık beyaz yalanlar başlayacaktı herhalde. Yine amorti ile yetinmek zorunda kalacaktım.

Bu beklediğim buluşma ve konuşma değildi. Zaten korumalar hayal kırıklığı doğurmuştu, gittikçe içimdeki yıkım çoğalmaya başladı.

O, bu yıkımın farkındaydı. Ya da ben O'na farkında olduğu hüsnüzannını vermiş, kendimi önemsiz biri olmaktan çıkarma isteği duymuştum.

Kalkmaya niyetlendim. Zaten hafiften bir rüzgâr bütün beklentilerimizin üzerini örtmek için küllerini serpmeye başlamıştı her yere. Bu kadar çıplak gerçekler insanı rahatsız ederdi. Güneş eskitir, rüzgâr tozlarla kaplar ve bacalar siyaha boyardı. Bu nedenle beyaz yalanlarla gerçeğin üzerine boya çekerdik durmadan. Üstümü başımı gayri ihtiyari ellerimle silerken aslında ruhumu temizleme telaşındaydım.

Nazik ve güçlü elleri bitirmek üzere olduğu çay bardağına ritmik dokunuşlar yapıyordu. Bu dokunuşların beni teselli etmek için sırtımı sıvazlamak amacıyla yapıldığını biliyordum. "İyi misin, yüzün nasıl?" dedi.

Yüzüm kabak gibi ortadaydı. Acı gerçeklerin burukluğu ruhumda fırtınalar koparırken yüzüme de yansımıştı demek. Bir şey diyemedim.

"Keşke öbür yüzüm de yaralansa, milim milim kesseler de sen tamir etseydin! Dokunsaydın ve iyileştiğini anbean birlikte gözleyebilseydik, sen viyolonsel çalarak benim kaba ruhumu inceltip kendine yaklaştırsaydın, ben peşimden koca bir cemaati; sen bir mafya ordusunu sürüklerken, viyolonsel dinlemek için ya yüksek bilet fiyatları ödemek zorunda kalacağım ya da bir ton dayak yemeyi göze alarak Sheraton'a geleceğim." diyemedim.

Söylemediklerimi duydu sanırım, gözlerinde bir damla yaş belirdi. Her ölene ağlamak evrensel bir ritüeldi. Belki de kendi gözyaşlarımdan bir damlayı ona münasip görmüştüm. Mafyayla iş yapanın sağlam bir karı (kadın) olması gerek, sulu gözlülüğe bu dünyada yer yoktur. Sulu gözlülük dünyayı bizim gibi saklandığı ininden ibaret sananlar içinmiş.

Monoton dünyamızın gözyaşları ile, sebepsiz kahkahalarla, acı feryatlarla, naralarla, fısıltı sesler(iy)le renklendiğini sanıyorduk. Üç telli tıngırtıyı müzik sanıyor ve teneke çalınınca oynuyorduk. Oysa karşımdaki çok sesli müziği icra eden bir sanatçıydı. Festivaldeki yerine bakınca solist olacak kadar iyi bir icracı demekti.

Benimle olan ilişkisi bir çeşni olabilir, hüzünlü yüzüm kendisini çekmiştir. Kadınlar hüzünlü insanlara kıyamaz; analık duygusu harekete geçer ve en azından teselli sözcükleri sunarlar. Ama bütünüyle hayatlarının merkezine almaları çok fazla safdillik gerektirir. Erkekler naif olabilir ama kadınlar her zaman yaman tuzakları en sona saklarlar.

Aradığım yalan mıydı, yoksa arayış eylemim gerçek değil

miydi? Bu yüzden mi gerçekleşmez hiçbir beklentim. Tanrı'dan dilediğim hiçbir şey gerçekleşmedi. Tanrının bizden beklediği hiçbir şey sürekli olmadı. Bazen Tanrı'dan geleni gerçekleştirme çabası oldu insanlığın ama bencil olduğu için kendi kattıkları, ilahî olanı sonunda bulanıklaştırır, bozar ve kendine benzetir. Kendine benzeyen de hiçbir şeye benzemez artık. Bu dünyada Tanrının, bize verdiği en değerli bedenimiz ve ruhumuz en çok bozduğumuzdur. Ruhlarımızı bozan hayal kırıklıklarıdır. İşte ben de kendimi gerçekleştirmek için bulduğumu sandığım tanrımı kaybetmek üzereydim.

Yoksa gerçekleştirmek Tanrı'ya değil bize mi bağlı? Bu nedenle mi kendi dışımızda suçlular ararız sürekli?

Artık ayrılık vakti gelmişse lafı uzatmak doğru değil. Ayrıldık. Ankara'ya döndüm.

9.

"İnsanların çoğu kaybetmekten korktuğu için sevmekten korkuyor. Düşünmekten korkuyor, sorumluluk getireceği için. Konuşmaktan korkuyor, eleştirilmekten korktuğu için. Yaşlanmaktan korkuyor, gençliğin kıymetini bilmediği için. Unutulmaktan korkuyor, dünyaya iyi bir şey vermediği için. Ve ölmekten korkuyor, aslında yaşamayı bilmediği için.»

Shakespeare, böyle diyordu. Ben ölümden korkmuyordum ama yaşamayı bildiğim söylenemezdi.

İstanbul tam bir hayal kırıklığıydı. Ben hayatın acemisi olduğumu kabul etmiştim artık. Bu nedenle küçük oyun alanımda dolanmak bana fazla bileydi. Bu nedenle yatak, sığınağım oldu. Etrafına yıkılmaz surlar çektim. İç kaleye hapsettim kendimi.

Kalkmak istemedim, yataktan. Yatak beni bir kıskaç gibi sarmıştı. Vakte ilişkin bir tahminim oluşmadı. Öğlen olabilir, akşam olmuş, belki gece yarısıdır. Perdeler sımsıkı kapalı. Sanki odamı dünyaya kapatarak kendime ceza veriyordum. Yarım kalan bütün aşklardan, insanlığın trajedilerinden kendimi sorumlu tutuyordum. Böylece zavallı benliğimi büyüttüğümü, her şeyden sorumlu bir mevkie yükseldiğimi ve kitlelerden sorumlu liderlere özendiğimi biliyordum.

Bildiğim bir başka gerçekse bütün bunlar benim gönül yaramdan doğan sarsıntılardı. Cins köpek, ölüsünü göstermez. Kimsenin bulamayacağı bir yerde yiğitçe ölümü karşılar ve düş-

tüğü sefil halde kimse onu göremez. Bense en kalabalık bulvarlarda sürekli ölmeyi düşlüyordum. Ama tek başına ölmeyi gerçekleştiriyordum. Ya da deniyordum.

Tanrıya ulaştığını sanan, hayal kırıklığına uğrayınca ne yapar? Döner kendisini Tanrı ilan ederdi. Ben ilan etmedim ama içimde rotatifler durmadan baskı üzerine baskı yapıyor ve dünyada mevcut bütün insanların okuyacağı kadar bir baskıyı kendi içimde tekrarlıyordu. Böylece dünyada yaşayan insanlara düşen bütün hisseyi kendi içimde biriktiriyordum. Bu ağırlıktan dolayı yataktan kalkamıyordum.

Kendimi avlanmış bir hayvan gibi hissediyordum; vücudumun içine pamuk basılmış, o yumuşak madde beni kaskatı kılmış ve bana sağa-sola dönemeyecek bir duruş vermiş; sadece gözlerim ve zihnim canlıydı. Gözlerim badana çekilmiş beton tavana, zihnim o noktaya takılmış kalmıştı. Sanrı görmüyorum, seslere kapalıydım; beynim gözlerimdeki bakış yolunu izleyerek tavana akacak ve hafifleyeceğim.

Umut içindeyim; bunu umuyordum. Aldanmak mutluluktur; aldanamayacak kadar kendimin farkındaydım.

Bu halimi sevenlerime anlatamam. Düşmanlarım anlamayacak kadar duyarsız. Yaralı bir çakal gibi, zamanın yaralarımı iyileştirmesini bekliyordum. Bir de tavanın şefkatli bir anne gibi saran beyazı ile duvarların kemiklerimi kırma rekabeti arasında kimin kazanacağını merakla bekleyen bir seyirciye döndüm.

Hayat benimdi ama başarımı ve mutlu olmamı benden daha çok isteyenler vardı. Her söylediğine katılmasanız da o size sizin iyiliğiniz için nasihatlerini söylemektedir. Bu kişisel bir tatmin yolu mu, yoksa gerçekten bir şeyler yapmaya çalışan iyi niyetli bir yüreğin feryatları mıydı?

Tam da o sırada içimdeki sesi dinler buldum kendimi. Coşkulu, sevecen bir sesle durmadan anlatıyor ve benim iyiliğime dair, güzel geleceğin kendi ellerimde olduğuna dair ikna edici konular üzerinde duruyordu. Ellerim masa üzerindeki sigara pa-

ketinde, üzerine koyduğum çakmakla birlikte kendi çevresinde döndürerek (paketi) çeviriyordum. Söz benimle ilgili bir seyir aldığında bütün hayatım gözümün önünden geçiyor ve bu kadar kısa sürede gözden geçebildiğine şaşıp kalıyordum.

Gözlerimi o sesten kaçırmadan, dinlediğimi ikna etmeye çabalayan bir gayretin içindeydim, sözler bana yaklaşıyor fakat anlamları uzak diyarlardan hiç görmediğim coğrafyaların egzotik manzaraları kadar yabancı kalıyordu. Sözlerini zihnimde çizgiye, şekle, yazıya dönüştürüp gözlerimin önüne getirmeye çalışıyor, fakat düzenli cümleler, anlamlı resimler ve seslere dönüştüremiyordum.

Sürekli içiçe geçen bilgisayar animasyonları gibi onlardan daha biçimsiz ve daha hızlı bir süratle akıp duruyordu bir şeyler. İç sesimin bu kadar hızlı konuştuğuna hiç dikkat etmemiştim. Şimdi zihnimden geçen sözleri şekle, çizgiye, yazıya dönüştürmeye çalışırken hep geç kalıyordum. Çizgiler yukarı aşağı, sağdan sola kayıp dururken, kalbimi sözlerin anlamına veremiyordum. Ben kendi aleyhime çalışan mizacımı gizli bir bilinçle korumaya çalıştığım gibi bir kanaatle kendime sinirlendim. Ellerim sigara kutusu ve çakmağı belirli bir periyotla çevirmeye çalışırken, zihnimin sözleri dönüştürürken aynı beceriyi göstermemesi nedeniyle kendimden kuşku duymaya başladım.

Ben süreklilik duygusunu kaybetmiş biriydim. Bütün bu anlatılanlar bana hayatın içinde bir rehberlikten çok şahsi uğraşılarıma yeni bir kanal açılmış, yeni bir alan bulunmuş gibiydi. Artık onun yanında olmanın hiçbir heyecanı kalmamıştı, sözleri zihnimde anlamlı şekiller, çizgiler oluşturabilmenin ötesinde bir dünya kurmanın imkânsızlığına dair açık bir derse dönüşmüştü.

O sesin her sözü, her cümlesi ile içe yönelik bakışlara uygun kuracağım dünyanın hiç de arzu edilir bir cazibe taşımadığını fark ettim. İçimdeki sesin coşkusu hülyalı bir dünyanın temellerini atıyordu elbette fakat bana yansıyan, dönüşme sürecinde zihnim, kurulan bu dünyayı sürekli biçimsizleş(tir)iyordu.

Bu dünyada yeni bir bakış kazanmak ve daha önemlisi gönlümde kendisiyle barışık bir dünya kurmak istiyordum. Bu inşa faaliyeti süresince acemi ellerin dönen tezgâh üzerinde şekil vermeye çalıştığı çamurlar biçimsiz heykeller gibiydi. Hiçbir şeye benzemeyen şekillerde çıkan vazolara bir yandan da çekiç vuran bir yaramazlık içinde buluyordum kendimi.

İçimdeki sessizliği bölen çığlıklar bir bir üzerine yıkılıyor, dışarıya ses sızdırmayan yalıtılmış odalar gibi kendi üzerine kapaklanan seslerin yoğunluğundan boğuluyordum. Öfkemin ayağa kalkacağı bir sırada sabır bastonu(nu) üzerine bastırdım, büsbütün kabarmış ve taşmak için şaha kalkmak üzereydi.

Herkes bu anlarda ayaktaysa oturur, oturuyorsa uzanırdı ben yerimden fırlamak üzereydim. Kime öfkelenecektim, kaderime mi yoksa kendi beceriksizliğime, düşüncesizliğime mi?

Bir karara varamadım.

10.

Dergide yazarlar arasında ayrımlar vardı. Başka alanlarda şöhret kazanmışlar, soldan dönenler, Aziz Altel gibi adamların soytarılığını yapanlar bizim tarafa gelince baş tacı edilir, nereye oturtulacağı, hangi baş sayfa verileceği her grupta yarış halini alırdı.

Hepimiz ayakta kalan uyumu arıyorduk. Uyum medyadaydı. Din ve can düşmanlarımızın kendilerine uygun gördüğü adamlara sahip olmakla övünmek istiyorduk. Onların en yeteneksizi, en defolusu bize gelir, geldiği anda ilkokuldan başlamak yerine üniversiteye müderris tayin edilirdi.

Danışıklı bir dövüş müydü, yoksa bir kompleksin sonucu muydu? Bugün bile emin değilim.

Bizim dergide, çok yüksek maaş alanlar, bizim maaşlardan beş-on kat yüksek telif alanlar, marabalar ve sadık olanlar vardı. Adalet aranmazdı, kalite aranmazdı, Başkana tâbi olan şöhretler aranırdı.

Şöhret afettir. Bu afet, şöhretlerle sınırlı değildi. Bir gün dergide sayfa mizanpajında çalışan Serhat Kemal'le konuşuyordum. Vakfın yetiştirdiği bir eleman değildi. Bir başka dergiden transfer edilmişti. Ortamda yabancılık çeken biriydi. Ben sigara yakınca, o da yakardı peşimden. Sigara yasağı olmamasına rağmen, ilk içen olma cesareti yoktu. Ateş isteme bahanesiyle bana yaklaştığında aramızda konuşmalar da olurdu.

Bu yüzden Tahsin beni uyarırdı: "Abi, o teşkilattan; dikkatli konuş!" derdi. Benim cevabım hazırdı. "Ben MİT'te konuşamayacağım konuları, tek başına da konuşmam. Tek başına konuştuğum her şeyi MİT'te de konuşurum!"

Aslında Serhat Kemal konumunun farkındaydı. Bu yüzden gerilim içinde olur, sıcak ilişkiler kuramazdı. Sürekli beyninde şu düşünceler dolanıp dururdu: "Bu görev kaybolup gideceğimiz dehlizlerin içinde bizi güçlü kılar. Her düşünce grubunun kalıbına girebilirsin. Onlarla hemhal olursun. Hal-i hakikatle dostluklar, yakınlıklar kurarsın. Sonra ihanet eder bir duyguyla bu bilgileri rapor edersin. Eğer ülkeyi dahilî ve haricî hainlerden koruma misyonu olmasa elbette bu, bir travma yaratır. Ama sen görevini yaptığının bilincindesin." diye bir zarf atardım ortaya. Bu zarfa düşerdi hemen. Yine de bir düşünce sarardı Serhat Kemal'i, birlikte sigara içerken balkonlarda veya bina önlerinde.

Dergidekiler benim kadar rahat değildi. Zaman zaman ortaya çıkan "irtica" tartışmalarına malzeme olmamak için büyük gayret sarf edilirdi. Masum bir bölünme değildi toplumsal çatlama. Herkes sınırlar koyuyor; bu sınırları geçmek için karşı tarafın kurallarını kabul etmek ve kamusal alana geçebilmek için, durumdan vazife çıkarıp yüksek sesle konuşanlara "Sizdenim!" pasaportunu göstermesi isteniyordu.

İrtica raporlarına bazen Dergi ve çevresi, Vakıf faaliyetleri de giriyordu. Bu saldırılar Başkan ve Vakıf faaliyetlerine karşı bizim eleştiri hakkımızı da elimizden alırdı. Biz kendi hatalarımızı dile getirmekte zorlanıyor, kan yutup kızılcık şerbeti içtik diyorduk.

Saldırıların vehmettikleri tehlikeyi ortaya koymayı mı amaçlıyordu yoksa Başkan ve Vakfa kendi bağlıları tarafından eleştiri getirilmesini zorlaştıran bir koruma mı sağlıyordu bu, bilinmez bir şifreydi.

Sadakatimiz dışarıdan yönelen saldırılarda daha bir artardı. Danışıklı bir dövüş vardı ama ben anlamaktan hâlâ uzaktım.

Üçüncü Bölüm

1.

Dergiye sürükledim kendimi. Bir yere gidememek ne kadar zorsa, gidecek bir işin olmaması ölümden betermiş (ondan daha zormuş). Derginin bulunduğu büronun zilini çaldığımda her zamanki görevliden bir başkası açtı kapıyı. Yüzüme bön bön baktı, "Sen de kimsin?" der gibi. Ben Onun beni tanımasını beklemeden daldım içeri. Kalemde çalışanlar da değişmişti. Girişte büyük salon hem bekleme odası hem teknik elemanların çalışma alanıydı.

"SSK'ya işçi çıkış yazısını gönderdin mi?"

"Evet, efendim!"

"Ticaret Odasına sirküler yazısı gitti mi?"

"Evet, efendim!"

"Kapı kilitleri değişti mi?"

"Evet, efendim!"

"Savcılığa şikâyet dilekçeleri yazılması için avukatla görüşüldü mü?"

"Evet, efendim!"

"Hesapların denetlenmesi için muhasebeciye talimat verildi mi?"

"Evet, efendim!"

Ne oluyoruz?

Dergide, -daha iyisi ülkede- devrim oldu da benim mi habe-

rim yok? Bu kadar çok mu uyudum ben? Uzun süre uyudum da ülkede gerçekleşen devrime şahit olmak şerefine mi ulaşamamıştım?

Hayır, çok şükür devrim olmamıştı; -şükür benim devrime şahit olamayışım tehlikesinin bertaraf olmasına- cemaat ve dergide zincirleme ihanetler olmuştu. Başkanın yeni mutemedi dergiye çeki düzen veriyordu.

Eskilerden bir ben (kalmıştım), bir de Tahsin kalmıştı. Tahsin'e haksızlık yaptığımı kabul etmek zorunda kaldım. Abid'e sadakatinin her şeyin önüne geçtiğini söyler dururdum. Beni yanıltmıştı, Başkan'ı yanıltmıştı. Sadakati önce görevine, sonra Başkan'aymış meğer.

İşaret parmağını dudaklarına götürdü ve eskiden Abid'e ait olan odayı gösterdi. Kısık bir sesle "Başkan içerde!" dedi.

Neyle karşılaşacağımı bilmiyordum. Çekinerek içeri girebildim ancak. Adımlarım ses çıkarmamaya ayarlıydı.

Günler geçmiş ama Başkan olayı kabullenememişti. İnsan en çok tercihlerinde ele verirmiş kendini. Herkesin onayladığı tercihler ne uzar ne kısalır, bir hayata mahkûm eder insanı. Ben gönlümün sesini dinledim, bazıları nefsinin, (bazıları da) istikbalini emniyetli gördüğü yolun. Kimileri tercih imkânı olmamasına bağlayabilir. Ancak insan hangi organları ile düşünüyorsa tercihleri de o yönde olur, diye düşündüm.

Başkan, Abid'in bıraktığı koltuğa oturmuş, gözlerini pencerede sabit bir noktaya dikmiş ve kendisine aydınlık bir haber gelmesini bekleyen bir derviş gibi sakindi. Bu halini görenler üzerinde değişik etkiler bırakabilirdi. Normal biri, bu kafayı yemiş; az sonra ayağa kalkıp haykıracak, semazenler gibi dönecek, rockçılar gibi kafa sallayacak, düzensiz bir ritimle titreyecek, sara nöbetleri geçirecek, diye düşünürdü.

Üç gün önce olanlara öfkelenip bugün geldiği dergide tek başına kaldığı bu odada oturduğu yerden bir ömür hiç kalkmamış gibiydi. Öylece oturuyordu. İlham bekleyen şair, bir şiiri böyle

beklememiştir, ya da geciken vahyin kendisine güvenini sarsan peygamberin Tanrı'ya yönelişi ancak böyle olabilirdi. Uzayda kaybolmuş bir uydunun duyacağı korkunç yalnızlığı bir elbise gibi üzerine geçirmiş, bir yandan da dünyevî bir atmosferin yörüngesine girmek isteyen bir umudu içten içe taşımaktaydı.

Sessizce karşısına oturdum, geldiğimi fark etmemiş gibi istifini hiç bozmadı, yanından bir kedi ya da köpek geçse herkes şöyle bir bakıp işine devam ederdi, oysa oralı olmadı. "Ben yeni duydum." dedim, ses vermedi, ses vermeyince haliyle cevap vermesi de mümkün değildi. Öfkesini, terk edilmenin, yalnız bırakılmanın şiddetini, yağmurda damı akan bir odaya dolan sular gibi biriktirmişti. Onurunu zedeleyen sessizlik, görmediğimiz bir yerlerde kanıyor ve aralıklı inlemelerle kendini ele verirken insanlığın asaletini de bozuyordu.

Başkan'ın en sadık adamlarının ihanetiyle yıkılmışlığı bütün yalınlığı ile ortadaydı. Başkalarının hatalarına karşı en büyük ceza, teselli vermek isteyene ses çıkarılmaması, kendisine öfkelenilmemesi, ses verilmeyip yok sayılmasıdır. O da bana öyle yapıyordu.

Dikkatini çekmek için ellerimi boğazına geçirmek, sıkmak, sarsmak gerektiğine karar verdim. Bunu yapmak niyetim elbette yoktu ama onu dalgınlıktan, bu tehlikeli ruh halinden kurtarmalıydım. Böylece iradi bir tavırla cevap vermediğini, yoksa gerçekten fark etmediğini, ya da aklını kaçırıp kaçırmadığını anlamak mümkün olacak mıydı?

Davamızın aldığı hal gibi Başkan bir enkaz halindeydi. Onun bütün acısını sadece ben hissediyordum.

Şehirlerin karmaşası içinde otomobillerin bütün süratiyle gelip içimden geçtiğini, kornalarını beynimin kavşaklarında çaldıklarını duyuyordum. Şehrin tamamlanmamış planları ile durmadan genişleyen sınırlarının bende umutsuz bir sonsuzluğa ulaştığını sandım. Bütün mimarların, şehir planlamacılarının, be-

lediye başkanlarının diplomalarını alıp yırtmak isteği bende zapt edilmez bir arzuya dönüştü.

Tam o sırada elleri, masada duran sigara paketine uzandı. Bir sigara alıp dudaklarına götürdü, diğer eli ile çakmağı yakmaya uğraşıyordu, kaç kere çaktığını sayamadım, çakmak inat eder gibi yanmamakta ısrar ediyordu. Şehir bende çoğalıyor, boğazını sıkma arzusunun bütün diplomaları yırtmak için bir başlangıç olduğu kanaatini içimde pekiştiriyordu. Sigarayla uğraşırken boğazını sıkamayacağımı anlayınca, kalbine, ruhuna, gönlüne seslenmeye karar verdim. Ne de olsa kimse buna karşı koyamazdı!

O da dış görünüşü ile bir insan olarak orda öylece oturuyordu. Çakmağımla sigarasını yakarken "Bu ihtişamlı vücudun içinde, kelebek gibi bir ruh var." dedim.

Gülümseyip döndü, Mona Lisa tablosu canlanmış karşımda duruyordu, bir yanı gülümseyen, bir yanı acının en koyu tonu içinde ne yapacağına tam karar verememiş bir yüz ifadesi ile.

Bu kez parmaklarım arasında o kelebeği tuttuğumu ve birazcık sıkarsam ezilivereceğini hissettim. Artık ellerimdeydi, yaşaması ya da bütün acılardan kurtulması benim kararıma bağlıydı. Elime geçen bu güce karşılık hâlâ hakkında hayırhah düşünceleri seslendirmem; bütün öfkesini, acısını, hüznünü, yalnızlığını, hatta terk edilmenin beslediği kinini sona erdirdi. Yüzünde buruk bir gülümseme ile bana döndü.

Tam sırasıydı, en zayıf anını, zaaflarını ortaya seren o zavallı gülümsemesine karşı bir tokat vurur gibi ekledim:

"Ne yazık ki, daha uzun süre bizlerin kozada beslenmeye ihtiyacı var; kurtçuk mu, yoksa kelebek mi olduğunu idrak edebilmek zaman istiyor!"

Gülümsemesi dondu, ilk seslendiğimde cevap vermemesinin cezasını o an bile ağır bulduğunu anında belli eden bir şekilde elini " Boş ver!" diye salladı. Hayata tutunmaya başlamıştı.

Boş verdiği, ben miyim, kendisi mi, aramızdaki ilişki mi

yoksa gidenlerin ruhunun kelebek ya da kurtçuk olduğuna karar vermenin önemli olmadığı mı? Zaferler kadar yenilginin de mukadder olduğunu, anlamam mümkün olmadı. Sanki hepsine birden "Boş ver!" diyordu. "Sana da, sözlerine de, bana rastladığın güne, böyle toplumsal işlere soyunma kaderine de lanet olsun!" diye içinden geçtiğini kulaklarımla duymuş gibi oldum.

Kendi içimdeki sesti belki bu. Belki zihninden geçenleri okumaya başlamıştım. İrfan, feraset, aşk yoksa böyle bir yetenek miydi? Bu nedenle mi herkesin içinden geçenleri okumaya başlamıştım, içimde çoğalttıklarım fazla gelince herkese dağıtmaya mı niyetleniyordum?

Boş vermek mümkün olsa, önce ben boş verirdim, buraya gelmem bir hataydı, ilk yanlışlarıma karşı bütün silahlarımı kuşanmış bir şekilde savunmaya hatta saldırıya hazır olmak gerekirdi, seferde veya hazarda, sevgide ya da nefrette.

Silahsız insan zavallı bir insandır. Başkan'ın silahlanmadan arkadaşlarıyla, dostlarıyla, sevdikleriyle, hatta müritleriyle iki kelam edememesi ne kadar trajik bir durumdu? Ve bu duruma kendimi bile bile atmak ayrı bir hataydı, burada olanları anlama çabasına katılmak daha büyük bir hataydı. Bu kadar hatanın ortasında kendime güven verecek bir adım atmak, sağlıklı bir tercihte bulunmak nasıl mümkün olacaktı?

Oturup ben de bir sigara yaktım. Başkan'la konuşarak anlaşmamız mümkün olmadığına göre dumanlaşarak birbirimize üç gün boyunca biriken hayret verici olayları anlatabilir, doğan sorunları çözme işini aramızda halledebilirdik. Onun benden önce yaktığı sigara daha bol duman veriyordu. Benimki yolun başında olduğu için çevreyi etkilemesi biraz zaman alacaktı.

Daha yaşlı ve tecrübeli olmasına rağmen o anda benden daha üstün konumda değildi. Sigaramın dumanının onunkinin ardından yetişmesi, kapladığı alan itibarıyla bulunduğu konumun ve sorumluluklarının genişliğine karşı dar, küçük ve kısır bir alanı kaplıyor; onunla bu halde bile boy ölçüşmem söz konusu değildi.

Boy ölçüşen cüretim, ihanete uğrayan Sezar'a sadakat beyan etmeyi en çok da düştüğü zaman göstermemden geliyordu. Sadakat; düşen birine gösteriliyorsa majestikti. Cürümüm düştüğü yerden kaldıran bir manivela, kaldıraç, moral asansörüydü. Yoksa ne kendimi ne de sadakatimi önemseyecek haldeydim.

İhanet; Başkan tarafından görülendi. Gidenler iktidarı kuşatmaya gitmişlerdi. Bu işler böyleydi. Yıllarca umut vaat etmeyen bir kapıda beklemenin bir anlamı yoktu. Buna anlam kazandıran bizim gibi mukaddes ahmaklar; yani Allah'ın salaklarıydı.

Baktım, ayakları da kıpır kıpırdı. Ritmik bir hareketle sağ ayağı dışarı, sol ayağı ona paralel bir şekilde içeri salınıyordu, sonra ters istikamette aynı periyodu koruyan bir devinim içindeydiler. Vücut ritmimin ona ayak uydurması imkânsızdı. Sigara içerken zarif bir şekilde, dudakları ile dizleri arasında gidip gelirken elinin çizdiği kavis bile estetik bir şekil alıyordu.

Zikrin ritminin kazandırdığı bir alışkanlıktı herhalde. Kalplere indiremese de bedenler eğitimi tam almıştı.

İstikametsiz, ritimsiz ve estetik ile kararlılıktan yoksun hareketlerimle onunla yarışamayacağımı anlayınca, sigaranın külünü üzerine silkeleyip, tozların gözüne kaçmasını, burnuna dolmasını, nefes alamayıp ölmesini istedim. O zaman sakin ve kararlı bir şekilde buradan ayrılabilirdim. Şimdi kazığa bağlanmış bir köpek gibi ayrılamıyordum çevresinden.

Neden buradaydım ve neden her aile reisi gibi evimde değildim? Ne diyecektim eve, çocuklarıma, babama, ülkeme ve halkıma?

Hem gidememiş, hem bir yere varamamıştım. Onları götüreceğim parkların lokantalarında yemekler soğumuştur. Yine de bir şekilde gelmem bekleniyordu. Keçiören'deki evde bir bekleyen yoktu.

Çocuklar evde sabırsızlık içinde onları götürmemi dört gözle beklemelerine rağmen taşradaki evime de gidemiyordum.

Sheraton'a gitmek hepsinden imkânsız görünüyordu. Benim gelmem, gitmem kadar kolay değildi anlaşılan.

Zaten bugün kendime ait işlerin ve geleceğin akıbeti hakkında bir bilgiye de sahip değildim. Paralar suyunu çekiyordu ve şimdi sorumluluğum artmış, teselli vermekle Başkanın kaderine de ortak olmuştum. Böyle bir şey istememişti, esasen büyük adamlar kimseden bir şey istemezlerdi. Onlara hizmete hazır gönüllüler her zaman bulunurdu. Bu orduya şimdi ben de asker yazılmıştım.

İki ev için de para kazanmam gerekiyordu. Bu gerilimin ortasında üç ayrı koldan asılıyormuş gibi düşüncelerimin uzamasına, gerilip kopma noktasına doğru çekiştirilmesine inat sakin bir şekilde Başkanın karşısına oturmuş sigara içiyordum. Bir tek kelime etmeden, yanında sessizce ihanete uğramışların acısına ortak oluyordum.

Bu halim bile bir ayrıcalıktı, Başkanla birlikte sigara içmek, aynı elem modunda derin düşüncelere dalmak, bir bahtiyarlıktı...

Gidenlerin bir gaddarlıkla Başkana vurduğu son darbe, müşterek yaralarımızı kanatıyordu. Bireysel beceriksizliklerimiz, başarısızlıklarımız önemini ve anlamını kaybetmişti. Toplumsal yıkım; Başkanın bedeninde tecessüm ediyordu. Tek tek kendimizi yargılamanın zalimlik olduğunu, kendi benliğine iltimas geçen bir muhasebeye dönüştüğünü, dönüşmesi gerektiğini anlıyordum artık.

Başkan da bunu yapmamalıydı, "Bu kadar çekersen bir yerden kopar!" diyenler olabilirdi. Sadakatin sınırlarını zorlamak her zaman hayra alamet olmazdı. Bir eşikten sonra neyin ihanet, neyin kutsal viraj almak olduğunu bilemezdiniz.

Başkan şimdi bu trajedinin muhasebesini yapıyordu.

Sorunların üzerine yürümek mi, yoksa zaaflarımızı ortaya sermek mi acizliğimizin en trajik ifadesi bilmiyordum.

Başkanı bu halde görmekten ve bunda hiçbir dahlim olma-

dığı halde suçluluk hissetmekten, acılarını üzerime alamamaktan azap çekiyordum.

Başkanın acısı üzerime saldırıyor, yüreğimi kanatıyor ve yüreğim kanamasını içe doğru yaptığı için gözyaşlarım akıyordu. "Gözyaşları olmasa insanlar vücutlarını kanatırlardı herhalde rahatlamak için." diye hafifletmek istiyordum zayıflığımı ve zaaflarımı.

Sülüklere kan aldırmak nasıl rahatlatıyorsa vücudu, gözyaşları da içimizdeki zehirleri dışarı doğru akıtıyordu. İnsanın insanı çaresiz bırakmaktaki vahşiliğini, insanlık suçunun dehşetini anlıyordum.

Bütün sorumluklarımın günahlarımla birlikte tek tek dökülmesini umuyordum, girdiğimiz sonbaharda ağaçların yapraklarını döktüğü gibi. Yoksa başım, beynimdeki düşüncelerin uzayıp biçimsizleştikleri gibi dışardan da hilkat garibesine benzer bir şekilde asıl biçimini kaybedecekti.

Kelimeler beynimden dışarı fırlamak için baskı yapmasına rağmen dudaklarım kenetlenmiş, bir tek harfi bile dışarı salmamak için azimle sıkılıyordu. Kelimeler boğulurken ben de kendimi nefes alamaz halde buldum. Artık ölmekten başka çare olmadığına karar vermiştim. Burada tek başına kafayı yemek üzere olan Başkan, sabırsızlık içinde gelişimi bekleyen çocuklar, Gülçin... Başkasının acısı, kendi acılarımızı da depreştiriyordu.

Bu zıt mekânlar arasında gidip gelmekten kendimi dünyadan fırlatılmış ve uzay boşluğunda kendine bir yer bulamamış, karanlığın içinde sürekli bir akışa kapılmış meteor gibi hissediyordum.

Farklı galaksilerden kopan meteorlar gibi Başkanla karşılaşmış ve kendi yalnızlığımıza konuşmadan ağıt yakıyorduk.

Bir vakfın en başarılı olduğu, yıkılmaz bir kale gibi güçlendiği bir zamanda Moğol ordusu saldırısına uğramış gibi bu yıkık perişan hali tahammül edilecek bir yenilgi değildi.

Bulutlar toplanıp odanın üzerine yığıldı. Şimşekler çakma-

ya, gök gürlemeye başladı ve günahlarımız nedeniyle Tanrı'nın dünyayı başımıza dar etmeye niyetlendiğini sandım.

"Ben günahkârım." tamam ama "Başkan, dünyanın yerle yeksan olmasına sebep olacak kadar nasıl bir suç işlemişti?" Bu, "Çocuklarımın ahı!" diyordum, işlediğim günahların, yaptığım zulmün ve karıma karşı kendimi haklı çıkarmamın cezasıydı. Ben hak etmiş olabilirdim ama çocukların ne günahı vardı? O yaşında gözlerinin pırıltısı sönmüş ve babasının günahını yüklenmiş, hüznün çocukları olmuşlardı.

Sinekler gibi düşünceler üşüştü beynime. Sinek kovmak kadar da kolay değildi bu düşünceleri zihnimden savmak.

Hiçbirine istikamet veremiyordum bu nedenle. Tıkanan şehir trafiğine dönüştü duygularım. Her bir kavşak kımıldamamak üzere tıkanmıştı. Her yönden gelenler yeşili beklemeden geçmek istemiş ve kördüğüm olmuştu gönlümüzün trafiği. Tam kalbimin mutmain olduğu bir iş bulduğumu sandığım zaman, bir korna sesi geliyor, sakin düşünmeyi bırak, çıldırtan bir öfke ile sinir sistemimin felç olmasına yol açıyordu.

Herkes haklıdır, herkesin beklentisi normaldir, bütün sağlıklı aile reisleri gibi görevlerimi yerine getirmem gerekiyor ama ben ipekböceği gibi kendimden bir kelebek çıkarmak istiyordum. Halimde bir incelik olmadığı için kelebek değil çakal gibi bir uluma eşliğinde çirkin seslerle sağa sola çarpıyordum başımı. "Tam bana göre bir ceza, bunu hak ettim!"diyordum. İşte şimdi oda yıkılacak, duvarlar yarılacak ve Nuh'un tufanı ilk beni boğacak sularında.

Başkanın ne günahı var?

Bari temiz gideyim öte yana, diyerek tövbelere yöneldim. Başkanın durumu sıkıntılı bir baskı kurmuş üzerime; beni terletmiş, odayı insanı boğacak bir sıcaklık basmıştı. İçimdeki acı, ateş topuna dönmüş ve ben bir adım atarsam ateşe düşeceğimi sanıyor, kıpırdamadan duruyordum oturduğum yerde. Aslında, yere

uzanmak istiyordum; Başkana ayıp olacağını aklımın bir yanında tutarak.

Acemi bir heykeltraş elinden çıkmış dimdik bir heykel gibi bir ucundan başlanmış; her nasılsa yarım bırakılmış bir kaya parçası gibi anlamsız duruyordum. İçten kendime vurduğum darbeler dıştan vurulsaydı şimdi ben de Roma heykelleri gibi biçimli ve estetik bir anıt olabilirdim. Şanssızlığım kendimi dışardan yontamıyordum.

İçten yontarak inşa ettiğim ruhum hiçbir sanat ekolüne ait olmadığı için değerlendirme dışı kalıyor ve tek jürisi kendimin olduğu bir sanat eseri olarak acımasız bir şekilde yargılanmayı hak ediyordu. Bu eserde hiçbir olumlu yön göremiyordum.

Kendimi kıyaslamak için Başkana her göz atışımda onu da kendime benzetiyordum. Standart dışı bir eser bütün ölçüleri bozabilirdi. Bir fikir bütün değer yargılarını yerle bir edebilirdi. Bir söz bütün tabuları yıkar ve devrime açılan günün kapısını aralayabilirdi. Sadece ayakta durabilme yeteneğinin büyük davalara hiçbir katkısı olamazdı.

Bu gerilim arasında Başkan, son sözü söylemeyi tarafsızlığına gölge düşürecek bir yargıda bulunmak sanıyordu.

Yağmur yağıyor, ben kendimi boğacak suları artırmak ve gözlerimdeki bütün yaşları boşaltmak için çaba göstermem gerektiğini anlıyordum. Ağladığımı ruhumda duymadan yaşlar bütün hızıyla mizacımın aceleciliği içinde akıyor akıyor, kendi özsuyunu kurutmak isteyen bir çabaya sarılıyordu. Deli çaylarla yarışmayı bir tek gözlerim göze alabiliyordu.

Bir yandan da hâlâ rekabet etme gücümün olmasına seviniyor ve gökyüzüyle, deli çaylarla yarışmaktan gizli bir zevk alıyor ve yaşadığımı, yaşayabileceğimi ve bütün güçlüklere dayanabileceğimi idrak ediyordum. "Artık geri dönmek yok!" diyorum ve "Ben kendimi boğabilirsem Başkanın hayatını yeniden inşa edebilirim." diye bir güven duyuyordum. Gidenler silinmiş, eksilenler tamamlanmış, çocuklarımla el ele pikniğe gider gibi yolda

yürümeye hazır olduğumu hissediyordum. Ve uzanıveriyorum başkanın eline. Hayret, hiçbir ıslaklık yok dokunduğum ellerinde!

Yağmur geldiği gibi aynı hızla menfezlere, kanallara dağılıp aniden ortadan kayboluverdi. Şehrin bütün kirlerini temizlerken dergi binasını arındıran bir rahmetle yanımızdan uzaklaşıvermişti demek. Bendeki bu kararlılık Başkana da bulaştı.

Başkan ile Parti arasında bir rekabet ve mücadele geçmişte de vardı. Yine de yolları ayrılmamış ve kesin hesaplaşmaya varıp dayanmamıştı. Varacağı beklenmiyordu. Ama olmuştu işte. Bunu her yerde süren manevi otorite ile maddi iktidar arasındaki mücadeleye benzetebilirdiniz.

"Kol kırılır yen içinde kalır." ilkesine göre süren bu mücadele; en sonunda gün yüzüne çıkmış; Başkanın sadakat ölçüsüne göre kurumların başına getirilen zahit adamlar maddi iktidarı seçmiş ve televizyonun bütün hisselerini, derginin kadrolarını partiye ciro ederek gitmişlerdi.

Bu gidişin asıl anlamı cemaatin büyük bölümünün parti yanında yer alması demekti. Bunlar her yerde Saserdoslar gibiydiler. Büyükler malı götürür, onu gözlerden gizleyen Abid efendi'dir, Doğandır. Seks yıldızını mehdi yapar, soldan döneni seyyar irşat başkanı kılar, kelebeğin kanat çırpışından yanında yer aldıkları lehine kozmik sonuçlar çıkarırlardı.

Saserdoslara yazarları, edebiyatçıları, eli kalem tutan herkesi katabilirdiniz. En makbulleri dönek olanlarıdır. Ben de dönmek için bir viraj aradım ama kutsal virajlar dönülmüş ve solladığım yollarda, gerilerde nal topluyordum. İçimdeki dönekliklerin ise bir rantı olması mümkün değildi, sadece vicdanımı kanatan çilelere gark ediyordu beni.

Büyük ihanet karşısında Başkan geride kalan batık malları kurtarmaya, olabildiğince eldekileri toparlamaya çalışıyordu.

Yoksa Dergiye gelmesi, biz dünyalıları muhatap alması, sürekli görünmeye çalışması pek mümkün değildi. Karizmasını

çizerdi. Çevresinde oluşan halenin dağılması demekti bu. Onlar derinden iş görmeyi severlerdi. Hiçbir sorumluluk almadan büyük yetkiler verirdi bu durum.

Dergiler, televizyonlar güvenilir adamlar adına kurulur; finansmanı cemaatin imkânları seferber edilerek sağlanırdı. Bu yapılanmanın riskleri de vardı. Cemaatin malları üzerinde şahsî mülkiyet kuranlar, ihanetle özel mülkiyetine geçirenler, başka yerlere götürenler çıkabilirdi.

Olan da buydu ben uyuduğum zaman içinde...

2.

De te fabula narratur: Anlatılan senin hikâyendir. *Tat tvam asi*: O sen kendinsin.

Anlatılanlar bizim hikâyemiz ve doğal olarak herkesin hikâyesi aynı zamanda. Savaş ilan edebilmek için Sezar olmak şarttı. Hiç kimse – mesela- bana savaş ilan etmezdi. Bize karşı küçük düşmanlıklar, bireysel husumetler sözkonusu olabilirdi.

Şöhret –dünyaca ünlü diyor bugün medya- senin tanımadığın insanların sana dair binlerce telakkileri, hayranlıkları, düşmanlıkları demekti. Bunu göze almaktı. Bu yüzden şöhret bir afetti. Ancak güçlü olanlar düşman kazanabilir. Zayıf insanlara düşmanlık çapsız insanların zaafıdır. Bu nedenle Başkan'a düşmanlık Sezar'a karşı bir düşmanlıktır. Sezar'ı yenebilmesi, Kleopatra olması ile mümkündür. Yoksa savaş meydanında yenilmiş bir Sezar çıkmadı bugüne kadar. Ya yatakta yenildi ya da güvendiği Brütüslerin ihanetinde Sezar.

Bütün güçlü düşmanlarla savaşı göze alabilirdim fakat Kleopatra'ya dikkat etmek şartıyla. Sezar'ı öldüren Brütüs nedir ki? Brütüs, "brutal" dir, kaba saba, inceliksiz, akılsız bir vassal... Sezar'ın korktuğu ve rahatsız olduğu Brütüs değilir; o basit bir hain olarak sahnede rolünü oynar ve bir kenara çekilir. Bıçak çekildikten sonra ne yapılacağını bilen ve ilk adımı tereddütsüz atabilen Sezar kalır.

Sezar'ın miadı dolduğu zaman birileri ona bıçak çeke-

cekti zaten. Tedavülden kalkmak zorundaydı, kalktı. Ancak, Sezar, evinde değil deplasmanda yani Mısır'da, Doğuda bitti. Kleopatra'nın aşkı Sezar'ı gafil yakaladı ve o gafletin içinde işini bitirdi. Katilin adı Brütüs değil Kleopatra, Patralı kadın olmaktadır. Bıçak Kleopatra, bıçağı sokan Brütüs'tür. Ben, bıçaktan korkarım, bıçağı saplayandan ziyade. Savaşın sebebi Sezar'dır, Sezar'ın dirayeti. Sezar'a karşı ilan edilen Casus Belli ise kadının dirayetidir. Kadınsı olmadan iktidara ulaşmak farz-ı muhaldir.

Kleopatra, Sezar'dan daha kudretlidir ve öldürür. Casus Belli, Sezar'da olmayanı da gerektirir. Aşkla yanıp tutuştuğun, adına şiirler düzebildiğin bir hüma kuşunu, bir ela gözü, bir cins-i latifi, gözünü kırpmadan kurban edebilmek... Ne adına? Galibiyet, zafer ve iktidar adına... İdeolojiyi de ekle. Hegemonyayı da.

Başkan Sezar'sa düzenin yeteneği Kleopatra'dır. Bu dilbere karşı durabilmek zordur. Nitekim Başkan da duramamış, içerden Brütüsler eliyle bıçaklanmıştı. Düzen Kleopatra gibi her taşın altından çıkandı. Ne olursa olsun başarıya ulaşırdı. Devlet ancak kendisine sadıktı. Bu nedenle devlet her zaman dişildi. Eril olan Vakfımız, cemaatimiz ve Başkanımız emniyet ve huzur içinde uzandığı yatakta yenilmişti işte. Başka açıklaması yoktu bunun.

Savaş ilan edilmişti artık. Düşmanı yaralı bırakmamak ilk tedbirdi. En tehlikeli hasım, yaralı olandı, senin yaralayıp bıraktığındı.

Bazıları "Brütüs masumdur, hain olan Sezardır" diyor. Bu da Kleopatra'nın bir fısıltısı herhalde. Sezar'dan Sezar'a değişir bu gerçek.

Başkanın el koymasından anlaşılan, Derginin yayını devam edecekti. A takımının tamamını partiye kaptırınca yedekteki B takımı sürüldü ortaya. Dergi yeniden yapılandı, televizyon kaptırılınca yerine radyo kuruldu. Benim Dergiye geldiğimde alınan tedbirler kalanları kurtarma mücadelesiydi ve Başkan doğrudan el koymuştu soruna.

Benim durumum açıklığa kavuşmadı. Biz haricîlerin hiçbir

durumda şansı yoktu. Eski konumumuzu korumamız bile büyük ödül sayılırdı. Başkan artık herkese kuşku içinde bakacaktı. Ben ihanet edip gitmemişsem götürdüğümün değeri veya önemi olmadığındandı. Kalan sadıkların ne için kaldığından emin olamazdı. Yine de ödüllendirildim, köşem ve en önemlisi maaşım devam edecekti.

Dergiden gidenlerin yerine gelenler de tasfiye edildi. Üstelik C takımı ile götürebileceğini ispat eden bir başarı ile. İhanet edenlere tavır almak anlaşılabilirdi ama B takımı, ihanet edenlerle telefon görüşmesi yaptıkları için, alacak ve borçlar konusunda onlara başvurdukları için kovuldular, hem de Derginin parasını götürdükleri suçlaması ile savcılıklara şikâyet edilerek. Yıllarca çalışanların tazminatları ödenmeden yapıldı bunlar.

Ortada bir savaş vardı ve savaşta her şey meşru, her hile mübahtı. İnançlarımız hiçbir ilkeyi ayakta tutmaya yetmedi. Benim için mevcut ortamın bir tadı yoktu. Sadece ihanet edenlerin safına yazılmamak için hiçbir şeye karışmadan sürdürüyordum mevcudiyetimi ve mensubiyetimi.

Bela geldi mi akrabaları ile gelir, demişler. Başkanın üzerindeki baskılara bir yenisi eklenmişti; Alper Tunga'nın yeni para talebi ile karşı karşıya kalmıştı. 500 bin Markı bitirince, bu kez kendi adına tehdit içeren mesajlarla ek paralar istiyordu. İstediği meblağ bir milyon Mark'a yükselmişti. Aksi halde diğer mafya ile işbirliği yapar ve onların tahsilâtının hızlandırılması ile daha yüksek gelir elde edebilirdi. Başkanın oğluna verdiği koruma görevi masraflarını ve adamlarının sayısını artırmıştı, bunun bir bedelinin olması doğaldı. Derin yerlerle paylaşmaktan elinde kalan para; yaptığı hizmete göre bir hiçti.

Başkan, para istenmesinden çok iki mafyanın işbirliğine gitme fikri ile dehşete düşmüştü. Bu durumda pabucun pahalı olduğunu anlamıştı. Alper Tunga ile anlaşmak istiyordu ve benim yardımıma ihtiyacı vardı.

Bu devirde Başkan olmak kolay değildi; küçük bir devlet

idaresi gibi sonsuz sorumlulukları vardı. Cemaat elde tutulacak, holdingin yatırımlarına yön verilecek, siyasi dengeler gözetilecek, yayın organlarının başına birileri atanacak, güvenilir adamlar tespit edilecek, işbaşına getirilenler denetlenecekti. O aynı zamanda hem manevi bir lider, hem işveren, hem yatırımcı, hem siyasetçiydi. Bu kadar yoğun olunca ipin ucunun bir yerde kaçması doğaldı. İpin ucunu kaçırmamak için gösterdiği çabaya saygı duymamak ve ona yardımcı olmaya çalışmamak elde değildi.

Bu konuda nasıl yardım edeceğimi sorduğumda;

"Gülçin hanımefendi ile bir görüşsen!" dedi. Başımdan aşağı kaynar sular döküldü ve kıpkırmızı oldum. Demek haberi vardı.

İstihbarat sadece devlete has değildi demek ki. Herkesin kendine göre bir istihbaratı vardı. O zaman çektiğim sıkıntılara son verecek maddi destek vermemesi nedeniyle içimde bir öfke dalgası koptu. Hiçbir şeyim para etmiyordu ama kalbimin yönelişleri bile cemaat ve Başkana hizmet edebilecekti.

Etik değildi bu görüşme. İlkeli adam kabul etmezdi isteneni. Ben boyun eğdim; Başkana değil, duygularıma yenilerek. İçimde merak, endişe, utanç, kendime duyduğum tiksinti, horgörü içinde son ana kadar vazgeçme isteğini bastırarak Sheraton'a gittim. Başkan lüks giderleri maaştan mahsup edilmeyeceği ihsasıyla ayrı bir kalemden avans olarak vermişti. Artık fatura ödeme korkusu yerine kendime ilişkin ilkesizliğin utancından süklüm püklüm ulaştım Sheraton'a ve Gülçin'e.

"Sürekli seni aradım." diyecektim. Nerede olduğundan emin olmadığım için her yere baktım. Kerhanelere, lüks salonlara, mescidlere, kahvelere, sempozyum-panel toplantılarına... Genel kurullara, Cumhuriyet resepsiyonuna, zikir ayinlerine, terminallere, havaalanlarına, limanlara... Atatürkçü düşünce derneklerine, Hizbüt Tahrir toplantılarına, cezaevlerine, lüks otellere, kitaplara, filmlere, tiyatro-opera ve balelere... resmi kurum ve kuruluşlara, derin devlete, karanlık tünellere, açık pazarlara. Bakmadığım yer kalmadı.

Arayışım yeni de değildi. Yüzyıllar öncesinden, Çin'de, Hindistan'da, Sibirya ve Kafkasya'da; İran'da, Ortadoğu'da, Ur, Rey, Hibron ya da Ress şehrinde... Paris'te, Berlin'de, Ankara'da... Şehirler seni gizlemek için büyümeye devam ediyorlardı. İmar planları genişliyor, tarlalar arsaya, arsalar apartmana, apartmanlar sitelere dönüşüyor, her şey seni gizlemek için görevlendirilmiş gibi bütün çabasını, varını yoğunu bu yola sarf ediyordu.

Bütün dünya karşımda; ben, yapayalnız, desteksiz, yardımcısız, rehbersiz yaya olarak seni aramaya devam ediyordum.

Ben seni bulmaya azmetmiş bir görevliydim. Kendi adıma bir arayış da değildi bu. Kendi içimde hapsedilmiş bütün duyguların bendini zorlayan sular gibi bastırılmış bir şekilde bir işadamı veya pazarlamacı gibi görüşmek için seninle buluşmak cesarete yeni anlamlar kazandırır. Bu dünyada kendi adıma bir projem, partim, sitem, cemaatim, derneğim, dergim yoktu. Ben ancak görevlendirilmiş bir elemandım.

İçimde akmak için çırpınan bütün duygular, oto sansürle gizlenmesi için harcadığım çabalar gereksiz bir enerji sarfıydı. Bu gereksiz çabalar bugün yaşlı biri haline getirdi beni. Yoksa beni de ana doğurdu, çocuktum ve gençtim. Hiç yenilinmez sanıyordum. Yenilmekten bıkmadım, kendimden bıkmaya başladım.

Seni bulmak da bir ihtimaldi ve imkânsız değildi. Teoride gerçekleşme ihtimali olan bir seçenekti. İçimdeki vuslat beklentisi beni sürekli zorlar ve sen daima gizlenirken bu nasıl mümkün olacaktı?

Kim gizlenmek murat etmiş de, onu bulmak bir insana nasip olmamış? Bu görevi içimde, ta derinlerde tanımlanamayacak bir gizli emir olarak bulmuştum. Suikastçı olsam hiçbir başkan, kral, halife, imparator, sultan, padişah kendilerine ulaşmak azmimden kaçamazdı. Hasan Sabbah'dı benim öğretmenim, Rasputin, Bin Ladin, Carlos ve Yakup Cemil...

Sen gizlenmek konusunda krallardan daha güçlüydün.

Benim elimde sadece suyun kayayı eritme azmi dışında bir güç yoktu. İçimdeki ordular tekmil verdikçe, bu kadar orduyu beslemek savaşa mecbur kılıyordu beni.

Yerinde sayan ordu, savaşan ordudan daha çok yorulur. Zamanla bıkkınlık gelir ve tam da boş verdiği anda saldırıya uğrar.

Beni yenmen, içine düştüğüm bıkkınlık anlarında vuku buldu.

Onun için benim yerinde saymaya zamanım yok, bu kadar güçlü değilim. Aramam bu yüzdendir, yani zayıflığımdan.

Hiçbir çaba boşa gitmez, seni bulmak çabası dışında.

Bulduğumda ise artık amacım bir başkasına hizmete tahsis edilmişti. Konuşmamız kendimize dair değildi.

Temsil etmek aslın yerine geçmekti. Hiçbir zaman tam yetkili değildim. Sadece aslın rolünü dublör gibi oynadım. Ben cemaatin ve önemlisi başkanın yerine konuşuyordum.

Bu dünyada en zalim farkındalık, başkasının yerine geçmenin farkında olmaktı. Ben hiçbir zaman Başkan değildim. Korumam gereken bir cemaat ve sermaye yoktu. Hasbelkader sevdiğim bir kadınla görüşüp konuşmak dışında bir beklentim de yoktu. Şimdi bu beklentim gerçekleşiyordu ama başkasına hizmet etmek zorunda kalarak.

Gülçin kendisi için dayak yemeyi göze alarak geldiğim biri değildi artık. Alper Tunga'yı etkilemesi için gönderilmiştim.

Konuşmak ikimize de zor geldi. O benim içinde bulunduğum durumu kadınsı bir duyarlılıkla seziyordu. Ben onu Alper Tunga'ya biraz daha itiyor ve kendimden uzaklaştırıyordum. Ona sahip çıkacak güçten, koruyacak yetenekten, hayat standardını yaşatacak bir gelirden uzaktım. Ruhuma paslanmış çiviler çakıyor ve çıkmaması için uçlarını eğiyordum. Keser yerine kelimeler kullanıyor, usta bir marangoz gibi kelimeleri ruhuma çakarken güzel şekiller yapıyordum sadece.

İşkencenin estetik olanı deha işaretidir, benim kendime yaptığım gibi.

Gülçin yayın tel üzerinde gezmesinden çıkan seslerle ruhları okşayan müziğini icra etmek yerine mafyanın acımasız liderinin merhamet damarı üzerinde gezinmek zorunda kalacaktı. Bunu bedeniyle de yaptığı fikri, burgu gibi deliyordu beynimi. Sanki bir gözdeyi ellerimle soyuyor ve hadım ağası gibi karanlık bir ülkenin sultanına hazırlıyordum. Benim bakmalara kıyamadığım, az sonra bir hoyratın kollarına atılmak zorunda kalacaktı. Bunu teşvik etmek bana düşmüştü.

Bugün için mi vermiştin Allah'ım, bu beyni, konuşma yeteneğini, bilgi dağarcığını, birikimi? Kendimi yerlere vursam, paralasam bu hallere düşmeseydim. Bir kere görmek için onu ebediyen kaybedecek bir girişime zorlamıştım kendimi.

Vedalaşmadan ayrılmak zorunda kaldık. İkimiz de içinde bulunduğumuz durumun farkındaydık ve elimizden bir şey gelmiyordu. Kuşatılmış insanların çaresizliği içindeydik. Doğal işlerimizi yapar gibi pazarlamacı ve müşteri gibi, pezevenk ve sermayesi gibi sürdü konuşmamız.

Aramızdaki duygusal bağları, işlerin yoluna girmesi için meydana gelen kazanın çevresine şerit olarak çekiyorduk. Çektiğimiz şeritlerin içine bir biz giremiyorduk. Bu zayıf şeritleri yırtarak kaza mahalline varmak, bir çıkış yolu bulmak, sevgimizi birbirimize mutluluk olarak sunmak tercihinden yoksunduk. Sultanın gözdesine âşık olan hadım ağasının çaresizliği içinde gözyaşlarımı içime akıtmaktan başka bir yol bilmiyordum.

Üstelik işe yarayıp yaramadığından da emin değildim bu girişimin. Gülçin'in vaadi dışında ortada somut bir cevap yoktu.

3.

Alper Tunga bu görüşmeden sonra istediği parayı iki milyon Mark'a yükseltti. İktidara gelen parti bir kere Başkana tavır almıştı ve o bundan haberdardı. Korumasız kalmıştı Başkan ve değerli oğlu. Cemaatin büyük kısmı bu çatışmada iktidarın yanında yer alıp başkanı terk etmişti. İktidar oğluna kızına iş, ihale, makam, mevkii, itibar demekti. Dün Başkanın çevresinde riya içinde dolanan bütün ileri gelenler, iktidarın yanında almıştı soluğu, cemaatin desteğini iktidara; kendilerini de yüksek yerlere taşımışlardı.

Abid efendi ulusal bir şaka olarak Telekomünikasyon Kurumu Başkanı yapılmıştı. Ülkede yayınlanan bütün televizyonların denetim ve gözetiminden sorumluydu. Hayatında bir film izlemeden, görsel yayıncılığın toplum üzerindeki etkilerini cemaat kültürü dışında bir değerlendirmeye sahip olmadan işin başına geçti. Mübarek sakallarını kesti ve kimsenin itiraz etmediği en liberal başkan olarak herkesle büyük uyum içinde başkanlığını sürdürdü.

Hiçbir kimseden itiraz gelmedi kendisine. İlk yaptığı icraatlarından birisi de cemaatin sahip olduğu radyo yayınını durdurmak oldu. Frekans izni alınmamıştı. Oysa ülkede radyo ve televizyonların hiçbirinde bu izin yoktu.

Hayır, cemaate ceza vermek için değil; iktidara, güç odaklarına yaranmak ve yerini korumak için yapmıştı bunu. Bir kere

ihanet edenin artık ihanet etmeden rahat edemeyeceği tezini gerçekleştiriyordu sanki. Başkan, boğuştuğu iki mafyadan sonra bir darbe de eski sadık bağlılarından almıştı. Bu onu daha çok yıktı. Bu durumda Dergiden ayrılmam etik olmazdı. Biz majestik hataların çocuklarıyız. Devam ediyordum bu hatalara. Bizden çıkan, beklenmeyen yanlışlar belki de yapabildiğimiz tek asalet belirtisiydi.

Artık Ankara'da Başkanın pis işlerini halleden ayakçıya döndüm. Yaptıklarım yetmiyormuş gibi bir gün gece yarısı Tahsin'i Mersedesle evime göndermişti. Abid Efendi Mersedesi bırakıp gitmek zorunda kalmıştı. Mersedes kapıma dayanınca komşulardan utandım. Beni boşta gezer biri biliyorlar. Şimdi Mersedes gelince mafya sanacaklar. "Ne karanlık işler çeviriyor ki gece gelip evinden Mersedesle alıyorlar!" diye dedikodu edecekler. Etmelerine bir itirazım yok; yarın yok çek-senet tahsilâtı, yok çocuklarını döven çeteler için gelip yardım isteyecekler. Beni görünce korkudan saygılarını sunacak, geçmem için duvar kenarlarına sinecekler.

Şu yalan dünyada 'aydın adam' diye biraz itibarımız var; onu da beş paralık edecekler. Elbette bu şikâyetimi Tahsin'e söylemedim, hatta biraz da kasılarak bindim Mercedese. Şu yalan dünyada aranıyordum işte.

İşe yarayanlar iktidara taşınınca bana da mecburen muhalefet düşmüştü. Muhalefette kalan Başkana yardım etmek düşmüştü. Yeter ki bir büyüğe yakın ol; ister iktidar olsun, ister muhalefet. Muhalefetin bile mükâfatı Mersedese binmek, gidebileceğin bir işin olmak, aranmak ve bir işe yaradığın duygusuyla tatmin olmak...

Daha ne olsun! Maaş sorunum da kalmamıştı.

Artık ertelenmiş hayatımı yaşamak istiyordum. Bunun için çaba göstermem gerekmiyordu. Ayağıma geliyordu her şey, emrime. Kuralların içine hapsettiğim canavar uzun süren bir hapislik-

ten sonra serbest kalmanın şehvetiyle açlığını bastırmak için her tıkınıştan sonra yeniden ve aniden acıkıyordu.

Bu kadar güçlü olduğunu bilmiyordum. Farkında değildim. Şimdi açlığın her rengine cevap gelen bir karşılık vardı. Kırmızı ilk tercihimdi; otomobilde, gıdada ve temasta.

Das Kapital'dan Adidas'a varıp dayanmıştım. Bu yaştan sonra gençler gibi markaların bütün takımlarını ayakkabıdan bereye varana kadar tamamladım. Giymek için vesile arıyordum.

Derin bir yerimde buna isyanlar vardı. O sesi bastırmak zor değildi. Geçmişin bütün mahrumiyetleri elimde büyük bir süngere dönüştü. Acımadan sildim ve yeni döneme uyum sağlamaktaki başarıma kendim bile şapka çıkardım. Artık giydiğim her marka dışarıdan gelen kınamaların yıkıcı etkilerine verdiğim tepkiden uzaktı.

İçimdeki "Bunu yapmayacaktın!" diyen cılız seslere dayanmak konusunda sağlam duruyordum. Baskılama ustası olmuştum. Biz değil ben diyordum; kompleks giymiyor; giydiklerimle komplekslerimi tek tek sıyırıyordum üzerimden, kişiliğimden ve ruhumdan. Yine de derinlerde incecik bir sızı kendi varlığını hissettirmek için kıpırdanıp duruyordu.

Kalabalıklarda biriken gürültüler belli belirsiz o sesi duyulmaz kılıyordu. Bu nedenle kendimle baş başa kalmaktan kaçınıyordum. Her an birileri ile beraber, kalabalıklar arasında, bana değer veren bakışların ve beklentilerin sırtımı sıvazlayan güven duygusunu emip duruyordum.

Kırmızı başarı rengiydi. Sarı silik pastel renklerin gölgesinde bir cüceye dönüşmüştüm. Yılların beklentisi işte ortaya çıkıyordu. Bu kadar uzun bir yürüyüşü kim göze alırdı? Ne için alırdı? Elbette şu an benim olduğum yere gelebilmek için. Bu nedenle geçmişten uzaklaşıyordum.

Artık karanlıktan çıkmıştım. Parlak ışıkların ortasında varlığımın bütün çeperleri ışık alıyordu. Yüzümdeki çizgiler kaybolmuş; ruhumdaki kırışıklıklar ütülenmiş, içimdeki kara noktalar

kaybolmuştu. Bu anı doya doya yaşamak için en çok uykudan fedakârlık ediyordum. Uyumak unutmaktı şüphesiz; belki hiç uyanamamak... Geç ulaştığım şu hazzın ortasında uyuyarak vakit kaybetmek istemiyordum. Günde üç-dört saat sızıyor ve insanı keyiflendiren o yumuşak akışında hazlarımın uyku molası almasına bile izin vermiyordum.

O damarlarıma kan pompalayan bir akış idi sanki. Uyanınca ara vermiş duygusuna kapılmadan devam ediyordum parlak ışıkların ortasında hayatıma. Artık soğuğu hissetmiyor; açlığa zaman kalmıyor ve didiklenen bir ruhla baş başa yalnızlığa mahkûm değildim. Güven duygusunu besleyen ne kadar çok yeni tanıklarım vardı. Onlar şehvetle bu tanıklık için yarışıyorlardı.

Mersedesle gelen Tahsin, sahip olduklarımın bedelini ödetmek için talimatlar veren Başkan'ın yeni emirlerini tebliğ edecekti.

"Yine ne var Tahsin?" dedim. Deneyimlerim artık bir sorun olmayınca aranmayacağımı söylüyordu.

"Oktay, karakola düşmüş, onu kurtaracağız!"

"Hangi Oktay?"

"Başkanın tek oğlu!" Kısa düz bir açıklama... Doğru, unutmuştum Başkanın muhterem mahdumunu, adının Oktay olduğunu. Onunla ilgili büyük sorunun yanında başka bir soruna konu olacağı aklıma gelmemişti.

Yanımdaki Tahsin, genç yaşta feleğin çemberinden geçmiş. Ben yanında cahil kaldığımı hissettim. Hayır, birikimi yaşından kaynaklanmıyor. Şoförlüğün sağladığı bir birikimdi. Nelere şahit olduğu ve nerelere gittiği, neler gördüğü bakışlardan belli oluyordu. Hiçbir olay, facia, skandal, sorun onu şaşırtmıyordu. O tecrübeli, bıçkın bir şoför olarak şaşırmayı unutmuştu.

Ben her gün cehaletimin bikrini izale eden olaylarla şaşkındım. Mafyanın tehdit ettiği küçük beyimiz, altında Harley Davidson motorsikletle Ankara caddelerini birbirine kattığı gibi barlara

gitmeyi alışkanlık edinmiş, gittiği barlarda travestilerle kurduğu muhabbet ve sıcak ilişkilerle nam salmıştı. Bu namdan bir benim haberim, bir de cemaatin haberi yoktu. Ülke çalkalanıyor ama sağır sultanlık bana ve cemaatimize düşmüştü.

Biz böyle bir haber duysak bile Başkandan dolayı kesin inanmazdık. İftira derdik, iftira ediyorlar, polisiye tedbirlerle, 28 Şubatlarla önüne geçemedikleri gelişmeleri ucuz iftiralarla karalayıp gözden düşürmeye çalışıyorlar.

Oysa vakıa gerçekti.

Oktay'ımız, tehditlerin, ihanetlerin ve küçülen cemaatin gelirlerde meydana getireceği azalmaların bunalımı ile gittiği barda bir yetmemiş iki travesti ile muhabbet etmiş, gelen hesaba itiraz edince kavga çıkmış ve karakola düşmüştü. Kurtaracağız ama nasıl? Avukat değilim, cebimde para yok ki travestileri şikâyetlerinden vazgeçireyim, karakolu hediyeye boğup olayı örtbas edebileyim!

Tahsin parayı sorun etmememi söyledi. Demek ki avans bu kez ona verilmiş. "Daha güçlü gidelim." diye bir avukat arkadaşımı aradım. O saatte bürosunda bulamayacağımıza göre mecburen evine gideceğiz. Gece yarısı uykusundan uyandırıp sorunu anlatıp yardım istedik. Lafı hemen paraya getirdi. Bu avukatlar veresiye iş yapmazlar mı? İnsanlar bir felaket ortasındayken akıllarına önce para geliyor, pazarlıkla müvekkil adaylarını yeniden yaralıyorlar.

Aldıkları peşin ve yapacakları veresiye... "Bir ben böyle bir iş bulamadım!" diye kendi kendime hayıflandım.

Tahsin'e baktım o, meseleyi halledince para vereceğimizi söyledi. Kırk yılın birinde işimiz düşmüş, adamın derdi vekâlet ücreti. Zaten vekâletlerinde "ahzu kabz" yetkisi her zaman mutlaka geçer. Ahz, almak demek; o yetmez bir de üzerine kabz var, o da almak, kabzımal gibi. Vermek zaten defterlerinde yoktur. Aslında ben de halledebilirim ama işin uzmanı olsa fena olmazdı. Amatörler hevesli ama beceriksiz olurlar. Benim beceriksizliğim

ise tescilli. "Şimdi sorunu halledeyim." derken ben de düşeceğim nezarete. Bu kadar sorunun üzerine iyi giderdi doğrusu.

Karakola vardığımızda bir kez daha şaşırmak zorunda kaldım. Ben Başkanın oğlunun derviş olacağı gibi bir kanaate sahiptim. Sakallı, sessiz... Bakışlarını yere kaçıran, yumuşak konuşan ve insanı ulvi düşüncelere sevk eden birisi olarak hayal etmiştim. Sebepsiz... Sanki böyle olması gerekirmiş gibi bir zandan dolayı.

Allah ne diyor; "Zandan kaçınınız". Ben kitabı neremle okuyordum acaba? Günlerce saatler boyu hayatî tehlikesi, korunması, güvenliği hakkında konuşmuştum ama tanışmak bugüne nasip olacakmış. "Allah'ım, diyorum niye hiç kimseyle iyi gününde, iktidarda iken tanışmıyorum? Hep mağdur ve mazlum olduklarında bana geliyorlar? Benim kalbim mazlum ve mağdurlar tekkesi mi?"

Karşımızda yerli filmlerden fırlamış bir jön vardı. Giyimi, tavırları sanki kolejli çocukların o kendine güvenen, üstten alan, kibirli ve herkesin kendisine hizmet etmesi ile şeref bulacağına inanmış bir tip... Herkes bana ne verebilir diye bakan!

Biz bir ömür, "Ailemize, cemaate, ülkeye, ne verebiliriz?" diye bir sorumlulukla büyümüşüz. Böyle bir tipin karşısında apışıp kalıyorum. Neden biz kara ve kavruk olanlar, beyaz ve besili olanlara hizmet etmek zorunda kalıyoruz? Onlar beyaz ve besili olmakla hizmeti hak etmiş olabilirler! Bu cenazeleri kaldırmak niye hep bize nasip oluyor? Teneşir imamına döndüm, bir ömür sefa sürmüş adamların kadavrası bizim elimizde arınmayı bekliyor, cami cemaatinin sadece cenaze namazlarında tahammülü hak eden bir kitle olması gibi.

Mafyanın düzme tehditleri boşuna değilmiş demek ki. İlgilerini bildikleri için anladığı dildendi tehditleri.

Bizlerse milleti, ülkeyi kurtaracağız diye mahrumiyetler içinde "Ben dahi yapılır buldum/ Taşı toprak içinde" diye kişiliğimizi inşa ediyoruz, geliştiriyoruz diye toz-toprak içinde kalmış cüceleriz. Gözlerimizi kapatmışız. İmam-hatibe gitmemizi iste-

diklerinde "Bir sebebi vardır." diye hayra tevil etmişiz. Kör, sağır ve kekeme büyümüşüz.

Karşımızda kolejde okuyan, aristokrat zevklerin tadına bakmış, magazin programlarına çıkmayı hak eden bir parlak sima... Muhafazakâr Başkanımızın oğlu! Şimdi beynimi zorlayan gerçekler göz kapaklarımı acıtarak açıyordu. "Sen değil miydin gerçeği arayan!" diyorum. Al sana gerçek...

Çocuğumuzun üç tane motosikleti varmış, değerini benim sülalenin mallarını bir araya getirsen karşılamaz. Günlük harçlığı bizim aylık maaşımızdan fazla. Ne iş yapıyor? Hiç, benim gibi boşta gezer ama yaşıyor. Bizim gibi dervişlerin yerine de yaşıyordu. Biz nasıl olsa yaşamayı bilmiyoruz, bizim adımıza bizden birinin yaşaması da bize büyük ikramiye. Dünyada olağan bütün zevkleri tattığı için yeni zevkler aramak zorunda kalmış zavallı çocuk! Bizim böyle sorunlarımız yok, çok şükür.

Biz para bulsak borcumuzu öderdik, daha kaliteli sigara içer, iyi bir yemek yer ve bol bol kitap vs. alırdık. Hâlbuki hayat bir kitap; okuyarak öğrenmek yerine beş duyu ile yaşayarak öğrenmek daha kalıcı ve öğreticiymiş. Bizim ne tecessüsümüz var ki ne birikimimiz, tecrübemiz, hayat felsefemiz olsun. Biz kırıntılarla yaşamayı zühd ve takva bellemişiz. İster gıda ister fikir ister dava olsun. Onun için yanında tıfıl kalıyordum.

Suçu ben işlemişim gibi mahcubiyeti de bana düşmüştü. O neredeyse geç kaldığımız için bizi azarlayacaktı üstüne.

Bütün hayatım boşuna geçmiş gibi bir duyguyla sarsıldım. Masumiyetim tecavüze uğradı. Küstüm birden, orada değildim sanki. Beni ilgilendiren bir durum yoktu ortada. İyi ki avukat getirmişiz; görüştü, konuştu, meseleyi kapattı ve biz çıktık karakoldan. Önce avukatı evine bıraktık, Tahsin'in verdiği benim bir yıllık maaşıma eş değer bir parayı cebine indirirken. Sonra beni bıraktılar, hiçbir ücret ödemeden ve sevgili Oktaycığımız muhterem babasına doğru Mersedesin arkasında oturduğu koltukta kitlelerin hayran olduğu bir pop yıldızı edasıyla sırıtarak geçip gitti.

Çocuğa yakışıyordu doğrusu. Cemaatin oluşturduğu sağır kalabalığın arasında duruşu ile tercihleri, zevkleri ve tarzı ile konuşuyordu. Benimse bana ait diyebileceğim bir tarzım, karizmam yoktu, kitlenin içinde kaybolup gidecek bir tiptim. Demek bu yüzdendi sürekli duyduğum tiksindirici koku ve yıkanmalarım. Aslında kendi kokumdan tiksiniyordum ve kurtulamadığım halkın kokusu, kurtulma hissine ulaşamamam doğaldı. Benden bana geliyordu.

4.

Artık Dergiye her gün geliyordum. Bu kadar sırlara vakıf olan birinin bir ödüle hakkı olmalıydı. Maaşına zam yapılmalı, bir odası ve masası olmalıydı. Böyle değişim ve gelişmeler oldu ister istemez hayatımda. Joker gibiydim, dergide eksik olan yazıları yazıyor, sorunları halletmeye gönderiliyor, ağzı laf yapan biri olarak bürokratik makamlardaki sorunları çözmeye çalışıyordum. Unutmak için kendimi işe vermiş, deliler gibi oradan oraya koşuşturuyordum.

İktidara taşınmayı bilmiyordum, Başkanı kuşatmayı da. Sadece bir beklenti içindeydim. Ne olacaksa?

Bir gün bir eşik geçeceğim ve hayat önüme kırmızı halılarını serecek, yolum asfalt olacak! Oysa hâlâ patika yollarda yürüyordum. Yayaydım ve güvencesizdim. Bu yüzden yaşadığım anın zevkini çıkarmak konusunda ihtiraslıydım.

Buradaki varlık sebebim; Başkanın karşısına yeni sorunlar çıkması ihtimaliydi. Çıkmıştı nitekim cemaatin kapatılan radyosu için Abid efendi ile görüşmeye gönderildim. Tahsin yine yolları biliyordu, gidilecek yeri.

Kuruma gittiğimizde yalıtılmış, korunmuş ve statüsü yüksek bir mahale varmıştık. Girişte güvenlik araması, telefonlar, haber vermeler sonunda karşıdan lütfedilen izinle makama ulaşabildik. Burada özel kalemde yarım saat bekletildim. Tahsin, Başkan'a ihaneti nedeniyle Abid'e öfkelendiği için benimle çıkmamış-

tı, park yerinde otomobilde bekliyordu. Ben de Abid efendinin, -Artık beyefendi olmuştu.- eşref saatini...

İçeri alındığımda birden kendimi büyük bir boşlukta hissettim. İçeri alınmama rağmen Abid beyefendi çok uzaktaydı. Oda 250 metrekare kadar vardı. Bu odaya üç orta halli memurun konutu sığabilirdi. Klasik meşgul ayakları sürdürüyordu, önündeki evrakları imzalıyor, çok yoğun bir başkanın meşguliyetlerini sergiliyordu.

Ben yürümeye devam ettim, yanına varmak için nasılsa uzun bir süre geçecekti. O zamana kadar işlerini bitirebilirdi. Aradaki mesafe bitti, beyimizin işleri bitmedi nedense.

Makamı ve masası büyük olunca Abid Beyefendi daha küçük görünüyordu. Yıllarca sakallı haline alışan gözlerime çok komik görünüyordu üstelik.

Ben ayaktaydım ve yukarıdan bakınca konumum onun içerdiği gücü dengeleyebilirdi. Bakış açımdan ve onun evraklar üzerine eğilmiş halinde kafasındaki açılma görünüyordu. Ruhu kavlarını dökerken saçları da buna uyum sağlamıştı.

İnadına, buyur etmeden, oturmayacaktım. Böyle iyiydi. Masaya oturmuş adam, birinci lige çıksa da mahalle takımında oynayan bir oyuncu stiline sahipti. Her gece karısına kendisini çimdiklettirdiğinden emindim, "Rüya değilim, ben Başkanım, makamım var, ülkenin önemli bir kurumunun başkanıyım!" diye mırıldanarak. Şimdi de sessizce mırıldanıyordu ve karısının çimdiklemesi yerine benim ayakta bekleyen halimi koymuştu. Aynı işi görüyordu.

Nihayet başını kaldırdı ve gözlerindeki mülevves bakışları üzerimde gezdirdi. Emindi, o yine güçlü bir konumdaydı ve ben ondan bir şey istemeye gelmiştim. Kendi adıma bir şey istemeye gelmemiştim ama ben gelmiştim işte. Kendisinin bir kıtmir olarak katıldığı cemaatin radyosuna yeniden yayın yapma izni verilmesi talebini iletmeye gelmemiştim de beyefendiden ülkeler bağışlamasını isteyecektim. Radyo yayın yaparken önemsizdi,

susturulması daha anlamlıydı. Önemli olan Abid Beyefendinin oynayabileceği bir oyun alanı olmasıydı.

Lütfedip koltuğu gösterdi, birden sesini kaybettiği için endişe ettim. Demek ki kazandıklarına karşılık sesini kaybetmişti. Eksilenleri bana göstermemek için beden diliyle konuşuyordu. Cemaatin içindeyken riyası konuşurdu, şimdi de kibri aynı kekemelik içindeydi. Gülümseyerek oturdum.

Sesini kaybettiği fikri eğlenceli gelmeye başlamıştı. Ne yazık ki bu sevincim de uzun sürmedi:

"Hoş geldin Asım", dedi.

Babam Mehmet Akif'i ve Safahat'ı fazla ciddiye almış ve "Asım'ın nesli sürsün." diye bana Asım adını vermişti. Ben de yetim hakkı yiyecek bir makam bulamadığım, magazin programlarına çıkamadığım, gazetelerin ikinci sayfasına haber olamadığım için Asım'ın neslini oynuyordum.

Tebrik etmesem, kıskanıyor diye düşünecekti, nezaketen tebrik ettim ve hayırlı olmasını diledim. Hemen çekmeceden lüks bir kutu çıkarıp çikolata ikram etti. Bu ikramı bile kuru kuru tebriğin bir faydası olmadığını ve ikram ettiği çikolata gibi bir hediye getirme görgüsünden bile mahrum olduğumu yüzüme vuruyordu.

Bu benim ayıbım değildi, Başkan bunun için avans vermemişti, Tahsin de düşünmemişti. Demek ki Başkan Abid Beyefendiyi eski haliyle hatırlıyor ve selamı ile esas duruşunu göstereceğini sanıyordu. Oysa köprülerin altından çok sular geçmişti ve geçmişin sandalsız Abid Beyefendisi artık devasa bir yatın üstünde oturuyordu. Pahalı zevklerin tadına varmış önemli zatlar arasına girmişti. Makamını kaybetse bile eski Başkan sıfatı ölümüne kadar kendisiyle kalacaktı. Farkındaydı kazandığı statünün, bunu anlatacak bürokratlar, talepler ve kendisine yönelen Tezveren baba ümitleri vardı. Bana tez vermeyeceği kesindi. Farenin kediyle oynadığı gibi oynamak istiyordu sadece.

Başkanın ricasını söyledim. "Olmaz ki, bu kadar irticai yayın yapılmaz ki!" dedi.

Raporlar, yayın ilkeleri ve kurul kararları ortadaydı. Kararın değişmesi mümkün değildi. Anayasanın 24. Maddesindeki laiklik ilkesi temel alınmazsa olacağı buydu. Bu maddeye aykırı yayınları önlemek göreviydi.

"Sen ne yapıyorsun?" diye bir soru sormasını ümitsizce bekledim. Sürekli kendilerinin sağlık ve sıhhatlerini sordum, sırf o soruyu sorsun diye. Sonunda sordu ve ben ona bir fıkra anlatıp odayı terk ettim, yüksek meşguliyetleri ile baş başa bırakarak.

"İki travesti bir araya gelip konuşuyorlarmış. Biri diğerine "İşler nasıl?" diye sormuş. Öteki cevap vermiş:

İşlerim o kadar yoğun ki yellenmeye bile zaman bulamıyorum!"

5.

Başkanın bile istihbarî bilgilerine giren Gülçin'e ilişkin umudum yoktu. Ama (onu) özlüyordum. Onu görmek, konuşmak, viyolonsel çalarken dinlemek istiyordum. Sheraton'a gidip gelecek faturayı ödemeyi göze almam halinde bu, teoride mümkündü. Gerçeklerse teoriyi ütopya haline getiriyordu. İş düşmedikçe bu faturayı ödeyecek avans almam imkânsızdı.

Kendime güvensizliğim sonucu olsa gerek ondan yana bir beklentim de olamazdı. Cemaatin selameti ve Oktay'ın emniyeti için hadım ağası rolü oynadıktan sonra yeni bir rol bulmam zordu. İçimde bir volkan depreşiyordu ama çıkacak bir krater bulması mümkün değildi.

Kişiliğim küçüldükçe aşkım büyüyordu. Dünyada ilahî bir adalet olduğu kesindi. Fakirler bol yiyecek bulamasa da zenginler gibi kolestrol, gliserid, şeker gibi sorunları yoktu. Ben de zenginliğin ufuk açan, görgü artıran, insan zihninde devrimler yapan imkânından mahrumdum. Buna karşılık, zapt edilmez bir duygunun içimde günbegün büyüdüğünü görebiliyordum.

Bedenime sığmayan bu basıncın etkisi altındaydım. Zaten konuşmayı sevdiğim, iyi konuştuğum söylenemezdi. Şimdi daha bir suskunluk ve eskilerin karasevda dediği melankolik bir ruh hali içindeydim. Her gün onu görmem ruhuma iyi gelecekti, beni tedavi edebilecekti.

İnsan önemli bir sorunla ilgiliyken günlük işler refleks ha-

line geliyor ve bunlar beynin çalışmasına ihtiyaç duymayan bir otomasyon içinde sürüyordu. Bu yüzden yaptığım bir işi yapıp yapmadığımdan emin değildim, Dergiden çıkıp eve ne zaman geldiğimi bilemez durumdaydım. Yolları geçmeden eve gelmem mümkün değildi tabii ki; buna rağmen hangi caddeyi geçtiğimi, eve hangi sokaktan geldiğimi, bakkala uğrayıp uğramadığımı hatırlamıyordum.

Her şey silinmişti, hayatım, çocuklarım, eski eşim. Dergi, Başkan, Oktay'ımız... Hatta Alper Tunga bile.

Tek boyutlu bir resmin içindeydim ve ne yana dönsem Gülçin'i görüyordum. Başkan yıllardır konferansları ile müritlerin kendisini rüyada görmesi için öğretisini anlattığı olay oluyordu galiba bana. Seyr-i sulûku ciddiye aldığı dönemlerde şeyhini bütün canlılığı ile göremeyince mürit kendini eksik görür, günahlarının buna sebep olduğunu düşünür ve teslimiyet tam olmayınca kâmil insan olmanın mümkün olamayacağını söylerdi. Onların ulaşmak istediği makam bende aniden ortaya çıkmıştı işte.

Hâlbuki günah neydi; insanın eksilmesiydi. Benim günah işlemem nasıl mümkün olacaktı? Birine tecavüz mü etmiştim, yetim hakkı yiyerek malı götürüp hortumcu mu olmuştum? Günahlarım da benim gibi küçük, küçücüktü ama olsun günah günahtı ve ben rabıtayı tam yapamıyordum.

Gülçin için öğreti bütün yönleriyle gerçekleşmişti işte. Her ne yana baksam onu görüyordum. Kamil insan sayılabilirdim artık, Gülçin şeyhim olsaydı.

Maaşı aldığımda bir gün içinde harcamayı göze alarak Sheraton'a gittim. Burada çalışanlar beni tanıyordu artık. Mutena bir köşeden masa verdiler, bir kola ve çikolata. Sheraton'a gelip kola içmek de bana mahsustu herhalde. Garsonların yüzlerinde kola siparişi dolayısıyla bir istihza belirse de bir yandan da saygıya benzer bir ışık vardı onlarda. Anlaşılan bana değil, aşkıma bir saygı vardı. Aşka saygı duymak da büyük insanlığın bir belirtisiydi.

Lüks yerlerde garsonlar, varoşlardan gelir çoğu zaman. Ama gecekondulardan her nasılsa gelen müşterileri ezmek de onların zevkidir. İçinde bulundukları çevreden ve mensup oldukları yerden duydukları utancı gelenlerden çıkarır, ulaşmak istedikleri zenginliğe sahip insanlara daha bir saygılı olurlar. Hâlbuki kendi çevrelerinden gelenler daha yüksek bahşiş bırakır ama onlar için statü önemlidir. Gecekondudan gelenlere hizmet vermenin hiçbir şerefi yoktu. Beni de bu kategoriye sokmuşlardı besbelli. Sadece aptal cezbeme belli belirsiz bir saygıları vardı. Belki Gülçin'e ulaşan ve onunla konuşan bende kendilerini buluyorlardı.

Solo konseri bittikten sonra kısa aralar veriyor, müşteriler toplanınca yeniden başlıyordu Gülçin düğün çalgıcıları gibi. Çalgıcılar düğünde en başköşeye alınır, çaldıkları havaya oynanır, gidişatı onlar belirlerdi. Buradaysa sırf otele yüksek statü vermek ve müşterilerin yüksek, aristokrat zevkleri olduğunu ispatlanmak için müzik vardı. Viyolonsel, en batılı müzik aletlerinden biridir. Anadolu'da her müzik aletine rastlamak mümkündü, piyano dâhil. Ama bir viyolonsel görmek imkânsızdır. O tam batılı olmanın devasa, ilk anda dikkati çeken sembolüydü.

Verdiği aralarda benim yanıma geldi. Konuşmuyorduk; hissetmeye, suskunluğun, davranışların sözlerden yüksek çıkan sesiyle anlaşmaya çalışıyorduk. Söz bütün anlamını kaybetmişti. Onu teşvik ettiğim girişim, Başkanı zarara sokmuş, beni iflas ettirmişti.

"Patronun emniyet tedbirlerini artırsın, onun için tehlikeli bir süreç başlayabilir!" dedi.

Her cümlesi, içimdeki sorulara cevaplar sunuyordu. "Ben Başkanı ne anlamda kullanıyorum?", şeyhim değil, intisap etmemişim ama bağlılardan daha çok Başkan diyorum. "Bu nedendir?" diye kendime sorup duruyordum. Doğru, o benim için patrondu, -belki müntesiplerinin hepsi için öyleydi ama kimse benim gibi kabullenmek taraftarı değildi-.

"Başkan o, bir zirve, dedim. Sıradan biri değil. Bütün parti-

leri onlar iktidara getirir, bütün şirketleri holding kılarlar ve onların desteklediklerini insanlar ancak müsteşar, milletvekili, bakan olabilir."

"Olabilir, dedi. Ama seninki muhalif kaldı. Şimdi artık, tırnakları sökülmüş bir kaplan o!"

Ben de evliliğimi kurtarmak için evine çağırdığında öyle düşünmemiş miydim? Konuştukça ortak algılarımız çıkıyordu ortaya. Ben teslimiyetin, aldanmanın, idealist bakışın sağladığı kof bir masumiyeti, hayra tevil etmenin saf tarafındaydım; o feleğin çemberinden geçmiş, öbür taraftan bakıyordu olaylara. Bizim için gizli muammalar, sorular ve gizemler onun günlük bilgileriydi.

Her gün Başkanın şahsında bize yönelik saldırılar günlerimizi savunma yapmakla dolduruyordu. Bu durumda muhasebe yapma imkânımız yoktu. Ama bu saldırıların saiklerini bilenler neden yapıldığını ayan beyan görebilirlerdi. Biz ister gönüllü, ister zorla Kleopatra'nın sistemine uyum sağlamak zorundaydık. Yani nasıl olsa tecavüze uğrayacağız, bari zevk alalım, isteniyordu. Direnişimiz, kuruntularla yenilgilerle sona eriyor, bireysel direnişlerimiz tek tek kaybolup gidiyordu kara deliklerin arasında.

"Cumhuriyetin başlarında camilere sıra konulması ve ayakkabı ile girilmesini içeren reformlar tepkiyle karşılanmış ve bunun sonucunda reformlar rafa kaldırılmıştı ama gizli planın uygulayıcıları şeyhler, başkanlar, üstatlar zihinlerinize turnikeleri çok kolay yerleştirdiler."

"Kişiliklerinizi postallarıyla çiğnediler ve bunun adı seyr-i sülûk oldu. Kitleler halinde koşarak kendi rızanızla zihinlerinizi ipotek altına aldırdınız, ayakkabıları ile bütün masumiyetinizi çiğnediler ve bütün birikimlerinizi tekke, vakıf, dernek, parti kapılarına boşalttınız. Beyninizdeki soruları pompalarla emdiler; yerine hurafeler doldurdular ve aklınızı iptal edip şeyhlerden yorum almak için çocuklaşmanıza kendiniz izin verdiniz. Yerine size ne verdiler? Elle tutulmayan bir seyr-i sülûk ve nefes? Sizin onlara verdiğiniz belli, ya aldığınız? Aldığınız bir şey var mı?"

"Sizi yükselttiler mi? Ahlakla mücehhez kıldılar mı? Biat edenler yüz binlerce... Sadık olanlar dışında yükselen oldu mu aranızda?"

"Başkan'a yaklaştıkça önemli adam olduğunu sandın. Onun senden aldıklarına karşılık o sana ne verdi?"

Demek ki zirveye yaklaşmak böyle bir şeydi.

"Ne kadar çok şey bilirsem, o kadar az şeye inanıyordum." Vakfa, uzaktayken "Ülkeye, insanımıza, dünyaya büyük atılımlar sağlayacak bir organizasyon." diye bakardım. Başkan her konuşmasında insanlara büyük düşünmelerini söylerdi. Hükümetlerin değiştiğini ancak milletin kaderinin değişmediğini, bu yüzden kaderine milletin yön vereceği bir yolu inşa etmeye çalıştığını söylerdi. Şimdi marketler açmaya, holdingin yolunu asfaltlamaya çalışıyordu. Tıkanan yollara servis yolu açmanın, sıkıntıları aşmanın çarelerini arıyorduk işte. Sevgiyi çoğaltmak ve birbirimizi güzelleştiren konular yerine karanlık sınırlar etrafında sürüyordu sohbetimiz.

Holding gibi büyük pazar yerleri ile mensuplarının ilişkisi böyle bir şeymiş demek ki! Birinci halkaya yaklaşınca masumiyet kayboluyor, gayeden uzaklaşılsa bile vakfı ve kurumların sürekliliği için her yanlışa göz yummak zorunda kalınıyordu.

Yıllarca eleştirdiklerimi şimdi ben yapıyordum. İnsanın kınadığı başına gelmeden ölmezmiş. "Başkana yakın olacağım, şirkete dâhil olacağım." diye tükürdüğümü yalamam, katlanılacak bir fikir çilesi değildi.

Bir başka ses çok büyük bir yanılgı ile karşı karşıya olduğumu söylüyordu: "Zenginlik ve para ayıp değildir. Parasız bir hareket güç değildir."

"Güçle tanıştır, güce alıştır.' felsefesi size de bulaşmış." dedi Gülçin.

Bana bulaşan bir güç yoktu tabii ki yalnızca Başkanın gücünü kendimin de gücü görüyordum.

Dünyayı saran küresel şebekenin; bodrumlarda kan ve gözyaşı içinde senetler imzalatmasından çok daha sistematik ve de-

rin mekanizmalar üzerinden sistemi kurguladığını göremeyecek kadar yüzeysel bir analitik yeteneğim vardı. Belki bu yüzden bana iş verilmişti, otele görüşmeye gönderilmiştim. Bu nedenle Başkan'la beraberdim, O'na "dedim ki..." cümleleri kurmak, mutluluğum için yeterliydi.

"Fahişe çağrıldıkça fiyatını yükseltir; sizin gibi aydınları ise bir kere çağırdıktan sonra ayrı bir özen göstermek gerekmezdi artık. "Bir daha çağırabilme" ihtimali ve "bir daha asla çağrılmamak üzere kara listeye alınma tehdidi" oltanın ucunda tutmaya yeter de artardı bile.

"Vakfın örgüt olduğu yanılgısı da ayrı bir sorundur. Vakıf bir örgüt değildir. Kurumsal bir yapısının olması örgüt olduğu için değil; baronların hazırladığı isim listelerinin koordine edilmesi için paravana ihtiyaç duyulduğundan vardır. Vakıf devletin, gönüllü teşekküllerin, sivil toplum kuruluşlarının ihtiyaçlarına uygun adamları tespit etmek için kurulan bir fuar/pazar alanıdır. Buraya alınanlar, sisteme ve misyona uygunluklarının testi veya düşünsel istidatları için kapalı bir sosyal akvaryuma sokulup; psikolojik profilleri ve düşünsel haritaları çıkarılır. İstihbarat örgütleri tarafından zaten yazıları ve davranışları üzerinden en ayrıntılı şekilde etüt edilmiş isimler; burada ya ilk kez görücüye çıkar ya da düşünsel istidatlarını görürler."

"Kol kırılır yen içinde kalır." ilkesi; olup bitenlerin dışarı çıkmaması için değil; adayın ketumluğunun ölçülmesi içindir. Baronlar ketumluğa özel bir önem verirler. Şatoda cinayetler sürerken şatodaki dev porselen vazoyu haber yapabilecek kadar "kör", "sağır" ve " dilsiz" birine ihtiyaç vardır. Vakıf toplantıları işte bu açıdan tam bir pazar alanıdır. Yoksa senin gibilerin zannettiği şekilde; ülkeye yön verme iddiasında olan vakıflar "komploy" yüzlerce ismin davetli olduğu panel formatlı toplantılarda kurmazlar. "Komplo" farklı mekanizmalar üzerinden zaten kuruludur; Vakıf, komplocuların adam alışverişi yaptığı, istihbarat servisleri tarafından ön çalışması yapılmış, pazar yeridir."

"Öğrendikçe yazmayacak", "Masaya oturunca masayı sallamayı bırakacak" ve "kapı açılınca arkasındakine küfretmeyecek"

adam makbuldür bu piyasada. Senin sorunun; piyasa şartlarına uymadan bağımsızlık iddiasını sürdürmendir."

"Hz. Ali ekolü yani..." diye sesli düşündüm.

"Siyasetin şartlarına uymadan kendi şartlarını siyasete egemen kılmaya çalışmak... Bu ekolün kısmî mevziler kazanma dışında zafere ulaştığı görülmemiştir."

"Olur mu?" diye itiraz ettim. Horasan erleri nereden çıktı? Bu, Hz. Ali evlatlarının Kerbela'dan sonra sığındığı bir limandı. Orada kendini mayaladı ve batıyı fethe çıktı. Büyük Selçuklu, Anadolu Selçuklu, Yavuz Sultan Selim'e kadar bütün devletlerin mayasında Hz. Ali'nin nefesi vardır. İran bize Sünnilik ihraç ederken biz de İran'a Şia'yı Safevilerle ihraç ettik. İlahi adaletin sarsılmaz bir dengesi vardır."

"Sonuca bak, sonuç ne oldu? Kendi hayat verdikleri devlet, Hz. Ali seven Türkmenleri kırdı geçirdi. Artık sizin siyasete egemen olacak bir düşünceniz bile yok. İran bütün bu imkânları elinizden aldı."

"Ankara'da bir masaya oturunca; muhalefeti kesip, bir zamanlar kendisi gibi olan insanları büyümeyi, iktidara ulaşmayı engelleyen adam ilan edenler de; Başkan'la bir olunca vakıf bülteni tadında yazı yazmaya başlayanlar da; Başkan'ın konutuna davet edilince ulusal çeteleri magazin yazarı tadında anlatanlar da; bu piyasada yükselmeye mahkûmdur. Bu yükselme gerçekleştiğinde; zalim bir artarken mazlum bir eksilir ama zulüm katlanır. Zulmün prenslerinin yükseliş matematiği bu temel esasa dayanır."

Bunlar senin güzel ağzına ve merhem olan diline yakışmıyor; bunlar Behiç Gürcihan'ın tezviratları diyorum içimden. Açık istihbarat siteleri bu türden yazılarla dolu... Bizi uyandırmak için değil; iktidarlarına son veren partiyi yıkmak için üretilmiş tezviratlar...

Ne yani, "Biz de mi çoğunluk oldular diye zalimlerin safına geçelim?" Kendi ayaklarımız üzerinde durarak bizi muhatap ve taraf olarak alan bir ilişki kuramayacak mıyız?

Elbette böyle olması gerekmez mi? Ölü yıkayıcı elinde ceset gibi olmamızı isteyenler Miraç'taki "Göz ne şaştı, ne aştı; ayakları üzerinde durdu." ayetini nasıl anlıyorlar? Tanrı karşısında bile dimdik ve ayakları üzerinde durabilen insan, şeyhlerin, başkanların, üstatların, efendilerin karşısında iki büklüm mü duracak? Başarı, zafer, iktidar, kazanmak bu mu?

Hz. Ali bu yönteme karşı kaybetti. Hz. Ali erdem ve ahlâk sunarken, Muaviye dünyalık sunmaktadır. Hz. Ali kahramanlık sunarken, Muaviye başarı ve zafer sunar. Hz. Ali mahrumiyet içinde bir duruş sunarken, Muaviye haz, zevk ve keyif sunar. Bu, somutun soyuta, maddiyatın maneviyata, iktidarın muhalefete, bu dünyanın ahirete egemen olmasıdır.

Be hey kadın, sen viyolonselini çal ve ruhumu yükselt ve uçur beni, ne diye yeryüzüne indirmeye, pisliklere basmaya zorluyorsun?

Benim onu Alper Tunga'ya ittiğim gibi o da beni dışarıya, mevcut gerçeğin çamuruna doğru itiyordu. Ödeşmek zorunda mıydı? Borçlu kalmamak için beni derin uykulardan uyandırmak gibi bir sorumluluğu mu vardı? Aldanmak mutluluktur. Şimdi mutluluğu elimden almanın ne âlemi var?

Yeni bir kapıdan girebilmek için mutlaka geldiğim kapıyı kapatmak zorunda mı kalacaktım? Uyum kursuna mı alınmıştım? Hiçbir uyum kursunda başarılı olmamış, uyum sağlamam istenen şeye daha aykırı düşen bir tavır almıştım bugüne kadar. Alışkanlıklarımda mı değişecekti?

Şimdi benim çaresiz kalbim nasıl bir yol bulacaktı? Tek yola mahkûm muydum, gerçeğin farklı yönleri, değişik okuma şekilleri ve bakış açıları olamaz mıydı?

Hiç kimse beni olduğum gibi kabul etmeyecek mi? Bize tahsis edilen bir yol olmayacak mı? Nerede ilahî adalet? Hiçbir hesabımız tutmayacak, sadece ahımızın tutması ile mi yetineceğiz?

Gülçin bendeki masumiyetten mi rahatsızdı? İlle kendisine benzetmek, "Benzeme, benzet!" ilkesini uygulamak zorunda mıydı?

Nihayet sordum, sorabildim. Hadi biz böntürküz, Genel Başkanımız Hz. Ali, senin ne işin var bu cenahta, Alper Tunga ile, cemaatlerle, benim gibi böntürklerle? Sen ki bir jöntürksün!

İstanbul'da doğmuştu. Jöntürk olarak 6 yaşında Şişli 19 Mayıs ilkokulunda okula başlamış, Şişli Terakki Lisesini bitirmişti. Üniversite eğitimini Brüksel'deki Vesalius College'de sürdürmüştü. Ardından Roma Amerikan Üniversitesinde konservatuar eğitimi almıştı.

Birlikte okuduğu arkadaşları İEHEİ'de AB ve Uluslar arası İlişkiler okurken protest gençliğin eylemlerine katılmıştı. Arkadaşları yaz tatilinde McDonald's, Coca-Cola, CSFB gibi uluslar arası kuruluşlarda çalışırken, Esenler'de hayır ve yoksullara yardım faaliyetlerine katılmak daha sahici bir hayat gelmişti ona. Ait olduğu çevre fazla sentetikti. Hayatlarında sürprizlere yer yoktu.

Bütün ilişkiler birbirini besleyen, yollarına kırmızı halılar serilen bir Cindy bebek hayatı öneriyordu. Okul arkadaşı JC Derneğinin düzenlediği TOYB yarışmasında "kişisel başarı" kategorisinde "Türkiye'nin en başarılı genci" seçilirken bunları "Körler sağırlar-birbirini ağırlar" olarak görüyordu. Dayanışma bizim körümüz, başkasının gözü açığından, yeteneklisinden yeğdir diye kurulu bir düzen sürüp gidiyordu.

Gülçin ekliyordu: "Sen yoksulluk ve mahrumiyet içinde bir alan açmaya çalışırken ben kuşatıldığı varlık içinde kendi ayakları üzerinde durabilen bir alan açma çabasındaydım. Benim işim seninkinden zordu. Önünde asfalt yollar varken patikalara sapmak, kırmızı halıda yürümek varken dikenli yollara dalmak akıl kârı değildi çevreme göre."

Bana göre de öyleydi ama o an bunu söylemedim.

23 yaşında bir arkadaşının beş yabancı dil bilse bile "Yabancı Dil Öğrenme Yolları" kitabı yazmasını uzmanlığa haksızlık, çokbilmiş bir çaba olarak adlandırabiliyordu Gülçin. Profesyonel iş hayatının bir bankanın Managament Traine programı ile başla-

masına katlanamazdı. Finans sektörü, gazete-televizyon görünürlük için bu kadar çaba göstermeyi bir tür "teşhircilik" telakki ediyordu.

Ulusal ve Uluslar arası etkinliklerde sunuculuk ve moderatörlük yapmaya KATIAD Kültürler Arası Toplumsal İletişim ve Araştırma Derneği üyeliği gibi işlerin Türkiye'ye aidiyeti engellediğine inanıyordu.

Yer aldığı bu programda sahneye çıkması arkadaşının iltiması ile olmuştu ama bu, yine de onlardan biri olduğu anlamına gelmezdi Gülçin'e göre. Türkiye'nin en zengini birinin, modacılardan öğrendiği bilgileri görgüsüzce gazete röportajlarında malumatfuruşluk olarak anlatmasına katlanamazdı. Kendisi hakkında "Genç, güzel, başarılı, hırslı" diye tanımlanıp her devirde ve her iktidarda görünür işlerin tam ortasında yer almak ona göre değildi.

Arkadaşları gibi her ne kadar "bankacı" etiketinden nefret ettiğini, rakamlardan hoşlanmadığını söyleyip de Bonus Card'da turizm sektöründen sorumlu olarak pazarlama yapamazdı...

O Türkiye'nin ruhuna dokunmak istiyordu. Ait olduğu yerlerde Türkiye'nin ruhu kovulmuştu. Görünür olmak için her haltın yendiği bir ortamda, görünürlüğün dayanılmaz hafifliği içinde tafra satmakla yetinemezdi. Yine de böyle birinin yüzüne gülmek ve "Ne büyük işler başarmış." pozunda tebriklerde bulunamazdı.

Altına jet yakıtlı füze bağlanmasına razı olamazdı. O, Türkiye ile birlikte 10 numara yağ yakmayı tercih etmişti. Arkadaşları gibi reklam yapmayı kendi kişiliğine yakıştıramazdı.

Gerçeklere dokunmak istiyordu, Türkiye'nin ruhuna, halkın yüreğine, Mafyanın iç dünyasına ve istemeden bana.

6.

Maaşları alamaz olduk. Biz almak istiyoruz da ödenmiyor. Holdingle birlikte her şey ödeme güçlüğü içine girdi. Bankalardaki paralar bloke edilmişti. Hem de Doğan'ın başkan olarak atandığı kurul tarafından... Anlaşılan yeni dönemde Başkan ayak bağı olacaktı. Bu nedenle tasfiye edilmesi gerekiyordu.

Yıllardır bütün holdinglerin yaptığını yapan "patronun" holdingi ‹izinsiz halka arz' yapmıştı. Muhasebede ortaklık kayıtlarını düzenlemeden ve sermayenin halka arzını yasalara uygun bir şekilde sağlamadan zırnık alamayacaktı.

Almanya'dan gelen adamlar 35 milyon Marklarını istiyordu, istihdam edilenler maaşlarını, işletmeler cari harcamalarını ve Alper Tunga iki milyon Markını. Başkan büyük davayı bir yana bırakmış ve bağlılarının manevî işlerinden çok bir CEO gibi para bulmanın derdine düşmüştü.

Bu sıkıntılar arasında eski bir arkadaşımın başkan olduğu kuruma basın müşaviri olma teklifi almıştım. Devletin güvenceli işi, ayın aynı günü yüksek maaşı ve bir sürü avantajları vardı. Başka zaman olsa "İyi bir teklif." diye derhal kabul edebilirdim. Herkesin terk ettiği Başkanı yüzüstü bırakmam mümkün değildi. Benim borcum yoktu, intisabım da. Sadece ahlakî bulmuyordum. Herkesin ahlakını bir elbise gibi soyup attığı bir dönemde çöpe atılan bu elbiseleri tek tek bulup giymeye çalışıyordum. Evlerine çöp dolduranlar gibi davamızın bütün eskilerini toplamak, giy-

mek, içe doğru büyüyemediğim için her elbisenin sağladığı kalınlık ile kendimi dışa doğru büyütmek istiyordum.

Ahlâklı olmanın işe yaramadığı bir piyasada çöplere atılan bütün ahlâk zırhlarını alıp kuşandım. Evrensel tutarlılık diye sayıklıyordum; "Yağmaya katılmamak nefse hâkimiyettir." diye tekrarlıyor, kendimi içinde bulunduğum mahrumiyetin erdemine inandırmak istiyordum.

Kabul etmedim teklifi.

Başkanın gözündeki minnet, yardım çığlığı atan bir çocuğu andırıyordu benim majestik reddimi öğrendiğinde. Bu çığlığa kulaklarımı tıkayamazdım.

Her yerde aynı çığlık var.

Bütün kulaklar bu çığlığı algılamayan frekanstaydı. Onların iptal ettiği kanal, bende bütün alıcıları ile yayındaydı.

Tek alıcı üzerinden yayın yapınca sigortalar atıyor, çığlıklar hiçbir yere ulaşamadan öylece uzay boşluğuna dağılıyordu. Ben alıcımı devreye sokmak zorundaydım. Bu sese hayat vermek, onu ulaşması gereken yere ulaştırmak, insanlara sesim bir yere ulaşmıyor çaresizliğini yaşatmamak için devreye girdim.

Her yer bu çığlıklardan şer şer akan yağmur altında kalmış gibi ıslaktı. Bir benim gözüm ıslaklığı sürdürüyor, gözyaşı bezleri cömert salgılamalar içinde çalışıyordu.

Yeni görevim, bloke edilen paranın bir kısmını serbest bırakması için Doğan'la görüşmeye gitmekti. Yoksa Başkan'ın hayatı, oğlunun rızkı, Vakfın geleceği ve milletin istikbali, davanın kaderi tehlikedeydi.

Bu sıkıntılarla Muhafazakârlar Birliğine gittim. İçine düştüğüm entelektüel krizde gönlüme inşirah verecek düşünceler peşindeydim. Nasılsın sorularına "Hayatımın inşaatına ruhsat almaya çalışıyorum." diyordum. Onlar da "inşaatın semtini, villa mı gecekondu mu betonarmemi" olduğunu soruyorlardı ciddi ciddi. İnşaat deyince gayrimenkul dışında beyinlerinde bir çağrışım

doğmuyordu.İroniden haberleri yoktu ya da beni işletmenin yeni yollarını keşfetmişlerdi.

İktidara ulaşmışlardı ve bütün melekeleri ihale, inşaat ve para üzerine yoğunlaşıyorlardı. Ben konuşacak birini bulurum umuduyla geldiğim yerde fikrin Kerbelasına düşüyordum. Bir vahaya ulaşmam mümkün değildi. Maceramı sanki tek başına yaşıyordum. Herkes macerasını gizlerken aslında içine düştüğü çaresizliği gizlemek istiyordu.

Bunun üzerine Gazali'nin *El-Munkızu mineddalal*'ına dadandım. Bugüne kadar Gazaliyi dinimi öğrenmek, ibadet etmek için okurdum. Şimdi bir insanın macerası olarak okuyordum.

Bugünkülerle dertleşemiyordum ama yüzyıllar öncesinden bir dost ve arkadaş bulmuştum. Benim gibi çelişkilere düşmüştü; entelektüel seyri makaslar değiştirmişti. Fıkıhçıların, Kelamcıların, filozofların, idarecilerin yanında yer almıştı. Sonra bütün makamları terk ederek bir yalnızlığa ve muhasebeye çekilmişti.

Hayatının o dönemine kadar geçen kısmı için inşaat ruhsatı almaya çalışırken yeniden göreve çağrılmıştı. Benimki çok mikro bir soruna çözüm çağrısıydı ama maceramız ortaktı. İnsaniydi. Kuran'dan başka dinî kitap olmamalıydı. Gazali gibi olanlar sadece insanın macerasını anlatan kitaplardı. Yoksa yazıcılar gibi bir ömür ışıklı masalarda risale yazmayı dindarlık sanacaktım.

7.

Sürekli itiraz ettim: "Efendim, bir faydası olmaz, Abid gibi yapacaktır O da. Hem ben nereye gitsem işler daha da kötüleşiyor. Gülçin Hanım'a gittim, istenen haraç iki katına çıktı, Mafya daha bir öfkeyle geldi üzerinize. Abid, radyoyu kapatmaya devam etti."

"Amanı bilir misin Asım Efendi!" dedi.

"Amanı bilirim, güçlü adamların amanını ise çok daha iyi bilirim efendim!" dedim. Ve ekledim: Türkmenlere zulmeden ve kendi budununa cihad açan Sencer yıllarca kafeslerde gezdirildi sirk maymunu gibi. Yıldırım Beyazıt demir kafeste tamamladı ömrünü. Karısı gözlerinin önünde yarı çıplak Timur'un çadırında sakilik yaptı. Genç Osman, yeniçeriler kazan kaldırdığında ellerinde perme perişan oldu. II. Abdülhamit Alatini köşkünde ev hapsine mahkûm edildi. Vahdettin bir gece hırsız gibi kaçmak, sefalet içinde ölmek ve Şam'da küçük sıradan bir mezara gömülmek zorunda kaldı.

Güçlü başbakan Menderes, ihtilalın ertesinde asıldı ve âdem baba gibi gömüldü. Mustafa Kemal, hastalığının son aylarını Ankara'ya dönmek çabası ile geçirdi, mümkün olmadı. Ankara ancak cenazesini kabul etti. Saddam, gardiyanların insafı ve izni ile gömleğini yıkamak bahtiyarlığına ulaştı. Bir kurban bayramında batının kuzusu olarak idam edilip ipte sallanan görüntüsü dünyada yaşayan her insanın beynine çakıldı.

İktidar ve güç sadece bir imgedir. İmge, etrafınızda iktidar gölgesi varken, teleskop gibi büyütür sizi. Ve ne zaman yokuş aşağı kaymaya başlarsanız bütün dürbünler ters döner ve olduğundan küçük göstermeye başlar sizi. Avukatlar üşüşür, özel olarak arayıp bularak seçtiğiniz eşyaları yok pahasına alıp götürmek için hacizleri dayar. İcra ihalelerinde değerinin çok altına nobran lar alır en değerli mallarınızı.

Yıllanması için biriktirdiğiniz şaraplar, sizden sökülür gibi bir aceleyle satılır. Evinizin en mahrem yerlerinde yabancılar ayakkabı ile dolaşır, leş kargasının çamurlarını bulaştırır ve siz çaresiz kabullenirsiniz yapılanları, "Haydan gelen huya gider." diye teselli bulmaya çalışarak. Bir emrinizle ölüme veya hayata bağladığınız küçük adamlar dipçiklerle sizi koğuşlara sokar.

İlahî adalet en ilkesiz adamlar eliyle gerçekleşir. Size ceza olan; onların açgözlülüğü; adaleti ayakta tutandır. Sizin açgözlülüğünüz onların açgözlülüğü ile çarpışır ve su testisi suyolunda kırılır.

Amanını kabul ettim. Elbette amanı bana değildi. Kalbin sırlarını gösterip insanları erdemli bir hayatın güvenli caddelerinde gezdirmek yerine, sermayenin tahrikine kapılanın bazen alta düşmesi de mukadderdi. Her zaman üstte kalınacak diye bir kader yoktu. Zapt edilmez hale gelince huylu atlar gibi üzerinden yere çalar sizi iktidar ve sermaye. Önemli olan gücü ölçülü tutmak ve bir kural içinde kullanmaktı. Yoksa azgın boğalar gibi sizi şişlemesi, ayaklar altında ezmesi de bir ihtimaldi.

Yayın yönetmeni yayın politikasından anlardı, tartışmalı da olsa. Oysa şimdi sermaye denetim kurulu başkanıydı. Eski Başkanın sahip olduğu sermaye terakümünün yasal sınırlar içinde olmadığını biliyordu. Hiçbir belge verilmeden, resmi ortak kaydedilmeden toplanmış ve valizler içinde gelen nakit paranın verdiği güçle har vurup harman savrulmuştu. Nasılsa ahmaklar ordusu emek zoruyla kazanmış ve yemesini bilemediği için verebileceği insan aramak üzere sokaklara çıkmıştı. Bu kadar teşne

insanların elindeki para onlara haramdı. Her nasılsa eline geçmişti ve yiyemediğini bir yiyen bulunurdu.

Sermaye Denetim Kurumu Başkanı padişahların imrenip de ulaşamadığı bir güvenlik kalesi içindeydi. Binanın giriş katında ziyaretçiler için bir turnike vardı. Bu turnikeden girebilmek için güvenlikte ahiret suallerini cevaplandırmak ve kimlikler bırakmak zorundaydı gelenler. İki adım sonra geldiğiniz giriş katında başka güvenlik elemanları vardı ve katlara çıkmak yasaktı. En fazla dâhilî telefon ederseniz lütfedip aşağı inmesi ile görüşebilmek mümkündü.

Benim BAŞKAN'a telefon etmem mümkün değildi, özel kalemindeki elemanların en altında birine ulaşabilirdim ancak. Onların da ilk sorusu şuydu:

"Sizi tanır mı efendim?"

"Bilmiyorum, ben de bunu merak ettiğim için geldim." diyemezsiniz.

"Büyük adam oldu, tanımazsa da hakkı var." diyemezsiniz.

"Eskiden tanırdı, beraber çok erik çaldık, bekâr odalarında sigara parası için birlikte çok kıvrandık." diyemezsiniz.

"Ben onun en yakın arkadaşıyım, içtiğimiz su ayrı gitmezdi." diyemezsiniz.

Rica edersiniz, "Toplantıda, iletmeye çalışacağım." vaadi amortiniz olabilirdi.

Size uzun saatler gelen bir süre geçtikten sonra telefon gelir, önünüze güvenlik elemanı düşer. Telsizi elinde, asansör dâhil gözetlendiğiniz kameralar nezdinde, yukarı çıkar, özel kaleme teslim edilirsiniz. Bir süre de burada beklersiniz.

Sizden önce gelip bekleyenler, özel kalemle muhabbeti ilerletip tanışıklığın torpiline tevessül ederler. Dağlar gibi yığılmış imza kartonları ile girip çıkan memureler... Yan kapıdan girip çıkan kerli ferli adamlar. Ortama bakınca kendinizi devletin yük-

sek bir makamında bulunan ulu zatı boşuna meşgul edecek biri gibi görürsünüz.

Fiziki olarak asansörle yükselmişsinizdir ama elbirliğiyle size çok küçük, önemsiz bir insan olduğunuz duygusu verilmiştir, cüceleştiğinizi kabullenmiş bir halde beklersiniz.

Özel kalem size oyalama çayı söyler.

"Ne içersiniz? " der ama burada tercih yoktur; nezaket cümlesidir.

"Çay..." dersiniz çay bile bana çok ama artık teklifiniz emir kipinde söylenmiş, içmeseniz de görgüsüz olursunuz.

Bekleyenlerle birlikte içeri alınırsınız. Zaten üç-beş adamla girmişsiniz, içerde de var iki-üç kişi. Kitlenin tiksindirici bir parçası olarak taleplerle gelmişsiniz, "Fazla zamanım yok; gördüğünüz gibi çok meşgulüm." çığlıkları havada asılı durur. Şimdi o kalabalıkta mahrem konuları ve taleplerinizi nasıl anlatır, ulu makamın ulu zatına hangi yüzle iletebilirsiniz?

Bekliyorum, söz sırasının gelmesini ve münasip anı. Öyle "Dan diye atılmak, bir şey söylemek." isteseniz de telefonlar gelir, İstanbul'da katılacağı bir toplantının programı, uçak rezervasyonları, bakan beyle buluşacakları güzergah konuları, sizin talebinizden elbette daha önemlidir. Sanki bunları halletmek için beni bekledi.

Bakışlarında eski günlerin tanışıklığı kendini ele vermedi. Bu andan sonraki bir film şeridi gibi akıp gitti:

Aranızdaki samimiyete ilişkin bir cümle kurulmaz. Siz isteyensiniz o veren... Sanki cebinden veriyor. Ömür boyu bin bir emekle biriktirdiklerini yağmalamak için gelmiş uğrularsınız.

Nihayet söz bana düştüğünde, "Allah bana hasbelkader bir makam verirse, kimseye dönmeyeceğim, hiç kimseyi makamımda kabul etmeyeceğim ve resmi mecburiyet dışında hiçbir kabule izin vermeyeceğim." dedim.

Odadaki dalkavuklar atıldı, "Ne demek efendim şimdi bu?" Soru bana değil ulu zata yöneltilmiş.

Bizim eski yayın yönetmeni, yeni BAŞKAN; "Asım Bey felsefeyi sever, konuşmaları vecize gibidir." diye duruma müdahale etti. Beye dikkat, demek ki resmiyet ve protokol uygulanacak. İyi; benim için sorun değil.

"Sizin de yıllarca yüksek maaşlar aldığınız sermaye bugünlerde bloke edildi, acaba zorunlu ihtiyaçlar için bir kısmı serbest bırakılabilir mi Başkan BEYEFENDİ!"

En güçlü oyun alanında konumunun sarsılacağını içgüdüleri ile anladı. Hemen samimiyet moduna geçti:

"Asımcığım, kurul, kara para kanunu ile AB uyum yasaları gereği, halka arzı bir kayıt altına almak zorunda. Buna aykırı uygulama yapmamız yasal olarak mümkün değil. Kaldı ki IMF ve Avrupa Konseyi ve AB komiseri her an bütün işlemlerimizi denetliyor."

Hah şöyle, yola gel! Senin iktidarın, görünür bütün bu saltanatın kurmaca... AB'nin ve IMF'nin verdiği bu ülkeyi denetleme görevini yapmaya çabalıyorsun. Az önceki tafran neydi? Senegal zencileri gibisin bu halinle. Afrika'daki zencileri avlayıp beyazlara satıyorsun, köle yapmaları için.

Ayaklarını yerden kestiler, bu şatafatı kaybetmemek için senden ne istenirse yapıyorsun. Tek yapamayacağın eski Başkanın küçük ricası... "O zaman istifa edip gitmen gerekir." kendine saygın varsa. Hem sen bir grafikersin, İngiltere'de yabancı dil kursu mezunusun, ne anlarsın sermayeden, kara paradan, ulusal ve uluslar arası para akışından? Seni anlamıyor diye getirdiler görmüyor musun? Sen yabancılara hizmet etmeyi, yabancı dil eğitiminde seçmeli alan olarak mı öğrendin?

Türkiye'yi denetlemek kayıt dışılık nedeniyle zordu. Her operasyona direnecek yastık altı zenginliğimizi piyasaya sürerek denetim altına almak istiyorlardı. Böylece küçük bir parayla bizi

krize sokabilme gücünü kazanmak istiyorlar. Milletin direncini yok edip kontrole tabi kılabilecekler.

Küresel sermaye ulusal direnci kıran yastık altı gücünü elimizden almak istiyordu. Bir zamanlar toplumsal ve siyasal gasplardan söz ederdik. O zamanlar bizim alanımızdan çalınıyordu her şey. Şikâyetçi olmak ve hakkımızı almak için mücadele ediyorduk. Şimdi siz toplumsal ve siyasal alanlardan gasp ediyor, şikâyet edilen konuma yükseliyorsunuz? Buna bir itiraz yoksa herkes size rıza ve onay gösterdiği için değil medya ve güç odaklarına hizmet ettiğiniz içindir. Anlıyor musun?

Manevî iklim, görünmeyen üniversite, sezgi, keramet, mucize, rahmet yüklü bulutlar, gassal elinde meyyit olmamızı isteyen kitaplar yazdın ama para, piyasa, sermaye, uluslar arası sermaye akışları, bütçe istatistikleri, makro-mikro iktisat, borsa analizleri uğraş alanın oldu. Cemaate bir hırka bir lokma felsefesi yayarken sürekli paranın iktidarına hizmet ettin. Ödülün elbette bu olacaktı.

Ödül mü, ceza mı bakış açısına göre değişebilir gerçi.

Demedim. Ben de iktisatçı değildim. Bu görüşlerim ne kadar sıhhatli bilmiyordum. Bildiğim bir şey varsa Doğan bu millete hizmet etmeyecekti ve Başkanın talebi reddedilecekti.

Artık kalkıp gitmek zamanı gelmişti. Bütün geçmişini, kelimelerini silgi olarak kullanıp silip atmıştı. Geniş odasının özel kaleme açılmayan çıkış kapısından uğurlarken "Başkana selam söyle, elimde olsa yardım etmez miyim? Elimden geleni yapacağımı ilet kendilerine." dedi.

Demek ki bir şey yapmayacak. Elinden bir şey gelmez acizin biri olmuştu işgal ettiği makamlar yükseldikçe. Abid efendi gibi zarar gelmezse o da kârdı elbette. Cemaatte iken özel maaşlar almasını da ilm-i siyaset sahibi oluşuna borçluydu. Şimdi de bu yeteneğini konuşturuyordu. Eh, bu da bir yetenekti ve boşuna BAŞKAN olmamıştı trilyonlara karar veren bir kurumda.

Küçük bilânçolar bizim içindi. Doğuştan büyük bilânçoya yazılan isimler vardır. Doğan da onlardan biriydi.

Amanımıza eman verilmemişti. İçi boş bir çuvaldı Başkanın talebine ve amanına karşı verilen sadece. Görüşmelerden getirdiklerimin belimi büken bir ağırlığı vardı.

8.

Dergi'ye baskın düzenlendiğinde ben de oradaydım. Asayiş polisi, özel tim mensupları, telsizli komiserler, mali polis bir arada; devlet, gücün bütün silahları ile ansızın geldi. Oktay'ı arıyorlardı. Meğer şirketlerin en üst yetkilisi oymuş evrak üzerinde. Sadakat konusunda kan bağının yerini hiçbir şey tutamazdı. Bu nedenle Oktay; özgür bir hayat yaşasa da imzalar ona aitti.

Hortumculara mukabil şimdi de yeşil sermayeye operasyon düzenleniyordu:

"Zülfikar Operasyonu."

Hz. Ali'nin kılıcı, daha önce Sabatayistlere yapılan operasyonlara karşı dengeyi sağlamaya azmetmiş bir operasyonun adı olmuştu. Sünnî holdinglere ceza olması istenmişti belki de. Devletin işine akıl sır ermezdi ama bu operasyona ad veren birinin tarihî derinliği vardı belli ki... Cemaat kurtarıcı beklerken, kesip atıcı bir darbe gelmişti en yakınlarından, bir zamanlar güç ve destek verdiği insanların iktidarından. Artık bu holdingin iflah olması beklenemezdi.

Polisler derginin muhasebe kayıtlarını, para ile ilgili belgelerini topladılar ve arama-zaptetme tutanağı tutup klasörler dolusu belgeyi alıp götürdüler. Oktay saklanıyordu anlatılanlara göre. Bütün şirketlere baskın yapılmıştı. Hepsinden toplanan belgelere göre Oktay'ın kâğıt üstünde sorumlu olduğu kara para trafiğine ilişkin belgeler, kendisini cezaevinde yaşlandıracak bütün delille-

ri sunuyordu. Sonunda bir arkadaşının evinde bulunup tutuklandı Oktay. Cezaevi, pop yıldızına alıştığı lüks hayattan sonra kesin bir diyet sunacaktı. Genç yaşta bütün rızkını tüketmişti. Bundan sonra perhiz yapmak zorunda kalacaktı.

Başkan bütün akrabalarıyla birlikte gelen "Bela Dönemi"ne girmişti sanki. En çok da Oktay'ın tutuklanması, bir çıkış yolu bulacağı umudunu yok etti. Kendi hapse girse bu kadar üzülmezdi. Tanrı, evlat acısı ile insanlara en büyük cezayı veriyordu. Başkan güçlü günlerinden hiçbir işaret vermeyen sessiz bir ihtiyara dönüşmüştü. Ülkeyi kurtarayım derken, kendini kurtaramayacak bir acze düşmüştü, düşürülmüştü en yakınları tarafından.

Hiçbir zaman yer vermediğimiz Tutuklu Aileleri Dayanışma Faaliyetlerine yer vermeye başladık Dergide. Ateş düşmeyince başkalarının derdinden haberimiz olmazdı. Şimdi yapılan haberlerle aradaki açığı kapatmaya çalışıyorduk. Bütün Türkiye'ye seslenen bir üsluptan marjinal kesimlere yaslanmaya çalışan dar bir patikaya sapmıştık. Bir anlamda başladığımız noktaya geri dönmüştük.

Artık Perşembe konferanslarına çok az bağlı geliyordu. Bir veba bulaşmıştı vakfa. Allah'ını seven ne kadar uzağa giderse o kadar başı selamet olacaktı. İlk defa Dergiye büyük puntolarla koyduğum bir yazı Başkanın kalpten tasdikine mazhar oldu.

Halil Cibran'ın yazısıydı ve Başkan her harfine imza atmak istiyordu:

"Ey Kavmim!

Sen ki peygamberlerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin. Dönüp de bakmazsın ölülerine. Lut kavminden de değilsin sen, hazdan olmayacak mahvın. Acıyla karıldı harcın, acıya da yabancı değilsin. Ağıtları sen yakarsın ama kendi kulakların duymaz kendi ağıdını. Bir koyun sürüsünden çalar gibi çalarlar insanlarını ve sen bir koyun sürüsü gibi bakarsın çalınanlarına. Tanrı'ya yakarır ama firavunlara taparsın. Musa Kızıldeniz'i açsa önünde, sen o denizden geçmezsin.

Ey Kavmim!

Sen ki peygamberlerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin. Korkarsın kendinden olmayan herkesten. Ve sen kendinden bile korkarsın. Hazreti İbrahim olsan, sana gönderilen kurbanı sen pazarda satarsın. Hazreti İsa'yı gözünün önünde çarmıha gerseler, sen başka şeylere ağlarsın. Gündüzleri Maria Magdalena'yı "fahişe" diye taşlar, geceleri koynuna girmeye çabalarsın. Zebur'u, Tevrat'ı, İncil'i, Kuran'ı bilirsin. Hazreti Davud için üzülür ama Golyat'ı tutarsın.

Ey Kavmim!

Sen ki peygamberlerinin dediklerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin. Dönüp de bakmazsın ölülerine. Lut kavminden de değilsin, hazdan olmayacak mahvın. Ama sen kendi acına da yabancısın. Kadınların siyah giyer, kederle solar tenleri ama onları görmezsin. Her kuytulukta bir çocuğun vurulur, aldırmazsın. Merhamet dilenir, şefkat dilenir, para dilenirsin. Ve nefret edersin dilencilerden. Utancı bilir ama utanmazsın. Tanrı'ya inanır ama firavunlara taparsın. Bütün seslerin arasında yalnızca kırbaç sesini dinlersin sen.

Ey Kavmim!

Sen ki peygamberlerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin.

Sana yapılmadıkça işkenceye karşı çıkmazsın. Senin bedenine dokunmadıkça hiçbir acıyı duymazsın. Örümcek olsan Hazreti Muhammed'in saklandığı mağaraya bir ağ örmezsin. Her koyun gibi kendi bacağından asılır, her koyun gibi tek başına melersin. Hazreti Hüseyin'in kellesini vurmaz ama vuranı alkışlarsın. Muaviye'ye kızar ama ayaklanmazsın. Hazreti Ömer'i bıçaklayan ele sen bıçak olursun.

Ey kavmim!

Sen ki peygamberlerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin. Ölülerine dönüp de bakmazsın. Lut kavminden de değilsin,

hazdan olmayacak mahvın. Ama arkana baktığın için taş kesileceksin. Ve sen kendine bile ağlamayacaksın. Komşun aç yatarken sen tok olmaktan hayâ etmezsin. Musa önünde Kızıldeniz'i açsa o denizden geçemezsin. Tanrı'ya inanır ama firavunlara taparsın.

Ey Kavmim!

Sen ki peygamberlerini bile dinlemedin, beni hiç dinlemezsin."

Her yol sonuçsuz ve çıkmaz sokaklara varıp dayanınca Başkan en ahlâksız kartı oynamaya karar verdi. Yıllarca savunup bütün topluma hâkim kılmaya çalıştığı fikirlerin en tehlikeli olanlarını içeren ve Abid Efendi tarafından basılan kitabında altını çizdiği satırları ve fotoğraf albümü ile çıkageldi bir gün Dergiye.

İktidarın ileri gelenlerinin takiyye yaptıklarını içeren belgeleri bütün medyaya gönderecekti. Bir zamanlar yanında olduğu fikirleri inkâr eden iktidara cemaziyelevvellerini hatırlatacak ve onları zinde güçler nezdinde zor duruma sokacaktı.

Kitapta altını çizdiği satırlar; "Allahü Teâlâ Hazretleri, insanları kanun vaz'edecek güçte ve kuvvette yaratmamıştır; insanlara, kanunlar, kurallar vaz'etme kudreti ve salahiyeti vermemiştir. Onlar ancak, kanunlara uymak ve onları uygulamakla mükelleftir. Hal böyle iken bir grup insan bir araya gelerek kanunlar ve kurallar vaz'etmeye başlamış olsa, çok büyük mahzurlar ve tehlikeler hâsıl olur. Şöyle ki:

a) Ahkâm vaz'etmeye; kanunlar yapmaya kalkışanlar, kulluk mahallini aşarak, ulûhiyet: tanrılık mertebesine yükselmek istemiş olurlar ki, mahza Tâgutluk ve Firavunluktur. Zira hazırlanan kanunlar, insanlığın sadece dünyevî ihtiyaçlarını karşılamakla kalmamalı. Ahiret hayatını da teminat altına almalıdır. Hâlbuki beşerî sistemler, her ikisinden de acizdir."

Benzer satırların altları çizilmişti. Kendi kitabının altı çizilmiş nüshasını sarı büyük zarflara koyuyor ve ekine iktidarın ileri gelenlerinin el bağlamış, hürmetle karşısında duran fotoğraflarını iliştiriyordu. On- onbeş zarf bu şekilde hazırlanmıştı.

"Hermonötik bağlamı uygun değil, efendim!" dedim. " Bize yapılan suçlamaları, bu vadide gezinmiş insanlar aleyhine bir sürece dönüştürmeyelim. İhbarcı olmayalım." Beni dinleyecek durumda değildi. Kendi vicdanını bile dinlemiyordu. Bütün zinde güçlere, medyanın merkezinde olanlara, yıllarca bu tür yazıları yazan Müslümanlar aleyhinde en küçük bir açık arayan köşe yazarlarına postalanması için birini görevlendirdi.

İnsan zamanla fikirleri tekâmül eder, değişebilir, dönek olabilirdi ama tarihini ihbar edilecek bir suça dönüştürmek ahlâkî değildi.

"Başka çarem kalmadı, Asım, beni buna zorladılar!" diyordu. Herkesin yaptıklarına mazeret ve gerekçe bulma yeteneği en güçlü yanıdır. Bir kere karar verdi mi gözü hiçbir şey görmez hale gelir. Yıllarca hayatımıza egemen kılmaya çalıştığımız fikirleri, başkalarının suçu haline dönüştürüyorduk. Devrim yoksa karşı-devrim olsun. Gemiyi ilk önce terk eden sıçanlar, geminin batmasını en çok temenni edenlerdir.

Günlerce bekledi. Bütün gazeteleri, dergileri, bültenleri tarıyor gönderdiği dosyalarla ilgili iktidarı suçlayan bir cümleye, değil rastlamak onu ima eden bir satır bile yoktu.

"Boşuna beklemeyin efendim, dedim. Holdingler, bankalar hiçbir dönemde yapamadıkları en yüksek kârları bunların iktidarında yapıyorlar. Vakti gelmeden bu belgeleri kullanmazlar. Ellerinde tutarlar, en fazla şantaj amacıyla kullanırlar, istediklerini kopartmaya vesile bulmuş olurlar. Siz düşmanlarımızın elini güçlendirdiniz ve dostlarınızı daha büyük nefret ve kine sürüklediniz."

"Bir zamanlar livata ile malul olduğunu bilmelerine rağmen bir kurumun başındakiyle ilgili hiçbir dedikodu çıkmadı. Yeter ki mega makinaya bir itiraz olmasın. Her türlü defo, iktidar için iyi bir referans sayılır. Ellerinde dosyası olanları her makama yükseltebilirler."

Dinlemedi beni, ısrar ediyordu Başkan.

Son nefeste kelime-i şahadet ve imanla gitmeyi isteyenlerin hassasiyetini anlamaya başlamıştım. İnsanın bütün ilkelerini çiğnemesi bir anlık gafletle mümkünmüş!

9.

Benden başka iş yapacak nitelikli eleman kalmadığı için çevresinde, her yere beni gönderiyordu Başkan. Bu sefer kendisi gitmişti. Bürokratik işlemlere büyük adamların kendisinin gitmesi ciddi bir durumun habercisiydi. Her zaman bu işleri yapan birileri vardı. Onlara düşen Başkan'ın hayatını kolaylaştırmak, hayatı dans eder gibi yaşamasını sağlamaktı. Şimdi bütün o bürokratik işlemleri göze almak, vize için zillete dönüşen elçilik uygulamalarını göğüslemek meselenin aciliyetine bir işaretti.

Dergideydim. Başkanın dönüşünü bekliyordum.

Dergide felaket çığlıkları atan telefona bir cevap veren çıkmadı. Herkes nereye kaybolmuştu? O kadar adamın içinde telefona bir bakan çıkmayacak mıydı? Ses o kadar rahatsız etmeye başladı ki dayanamadım, ben aldım elime cihazı. Dergide çalışan Serhat Kemal aranıyordu.

"Şu an burada yok, acilse ben alayım mesajını." dedim.

"Tahsin var mı?" diye bir soru geldi peşinden.

"Hayır!" dedim. Hattaki uzun süre ses vermedi. Sonra fısıltı ile konuştu:

"Mercedes gps ile izleniyor. Ancak uzun süredir aynı konumda ve gelen sinyallere bakılırsa bir kaza olduğu düşünülebilir."

Arayan polis mi, mafya mı, yoksa özel güvenlik teşkilatı mı

ayırt edemedim. Benim de otomobillerin takılan bir aletle takip edilebileceğine ilişkin bilgilerim vardı.

"Yeri belli mi? " diye sordum.

Cevap yine uzun bir suskunluktan sonra geldi:

"Kızılay'da bir alt geçit tünelinde olabilir. Sürekli sinyal göndermesine bakılırsa kaza yapmıştır büyük ihtimal!" demesi üzerine Dergi'ye çok yakın bir yerde olduğunu anladım. Fırlayıp merdivenleri üçer beşer inerek, caddelerde çılgın gibi koşarak, vitrinlere bakan kalabalıkların "Bu adam niye koşuyor?" merakını tahrik ederek kazanın olduğunu tahmin ettiğim yere ulaşmaya çabaladım.

Yurtdışına gitmek, daha doğrusu kaçmak istediğini biliyordum. Burada ona hayat hakkı olmadığı anlaşılmıştı. Maddî sıkıntılar boğacak kadar bunaltmıştı kendisini. Yeni arayış yeni umut, yeni bir kapının açılışı demekti. Allah bir kapıyı kapatırsa, bin kapıyı açar!

Kaza yerine yetiştiğimde her şey dağılmıştı. Başkan önde, içeri doğru bir kazık gibi çakılan korkuluk demirlerinin göğsüne saplanmasından kıl payı kurtulmuştu. Güçlükle nefes alıyordu ama görünürde bir yarası yoktu.

Nasılsa her yere beni gönderiyordu, emretse de elçiliğe de ben gitsem ya. Hayır, kendisi gitmek istemiş. Tahsin'in sürdüğü otomobil, alt geçitte sıkıştırılmış ve o hızla dar tünelin beton duvarına savrulup gidiş gelişi ayıran demir korkuluklara çarpıp durabilmişti.

Başkan sağdı ama yurtdışına çıkma hevesinin mezarı olmuştu otomobil. Mersedes; cemaatin, vakfın ve holdingin şeklini almıştı bu kaza sonunda. Eski şatafattan izler taşısa da yeni hali hurdaya çıkarılmak ve hurdacılara satılmak sonucunu doğuran bir enkaza dönüşmüştü.

Tahsin, direksiyona çarpan kafasının kanayan kısımlarına ön camdan hızla gelen cam kırıklarının yapışması ile yarı biyonik

biri gibi duruyordu. Nefes alıyor, bir şeyler söylemeye çalışıyordu. Eğildim, kulağımı ağzına yaklaştırdım ve ülkenin bütün gizli sırlarını bulanık ve kanlı sözcüklerle kulağımdan içeri bırakıverdi. Kulağım karıncalandı, serçe parmağımla kulağımı kaşımak istedikçe ve bunları dışarı atmak için çabaladıkça daha derine kaçtı ve beynime çöreklendi bütün o sırlar.

Vakıf keyfinden ya da beceriksizliğinden nakit sıkıntısına düşmemişti. Büyük bir kısmı derin yapılara gitmişti. Sen vermesen de onlar el koymanın bir yolunu yine de bulabilmişti.

Tutuklanması bir yerde Oktay için nimet olmuştu. Mafyanın niyeti ciddi ve paranın ödenmesi geciktikçe Oktay'ı kaçırmak için kuşatmaları sürüyordu. Devletin şefkatli kollarında ve korunması altında postu kurtarmıştı Oktay.

Yurtdışına çıkma işini ilgilenenlere haber verense Serhat Kemal olmuştu. O ihbarı resmî güçlere haber verdiğini sanıyordu ama kim mafya ile ilişkili, kim dışarı ile bağlantılı, bir bilgi devlete gidince, başka nerelere ulaşır, kestiremezdiniz.

Demek ki içerden fethetmişler kaleyi. Oktay cezaevinde devletin yüksek korumasına girince, alınacak bütün hesaplar Başkan'a yönelmişti. Başkanın yurtdışına kaçma niyeti, bu beklentileri, paraları tahsil etme planlarını alt-üst etmişti. Bu nedenle son darbeyi vurmaya karar vermişlerdi. Bu arada olan, adamları Tahsin'e olmuştu. Tahsin küçücük intikamını olayı yarım yamalak bana anlatarak almaya çalışıyordu.

Başkanı bir an önce bu otomobilden çıkarma telaşına kapıldım.

O an otomobil içine savrulan el çantasındaki belgeler ilgimi çekti. Yurtdışına vize almak için istenen belgelerdi bunlar. Tek tek yoklayıp el çantasına koymaya başladım. Bu belgeler arasında biri ilginçti. Misyoner Fransız Katolik Ecoles Chretiennes rahiplerine ait Saint Joseph Lisesi diplomasıydı. O arada çevremiz polisler, ambulanslar, sağlık görevlileri ile doldu. Başkanı bir

ambulansa koyup götürdüler. Ben elimdeki çanta ve evraklarla kalakaldım orada.

"Hayır, olmasın Allah'ım!" diye yalvardım. Bütün kalbimle aldanmanın mutlu ülkesine iltica etmeye hazırdım. Komplolardan, iftiralardan, iftiralara gönderilen tekzip yazılarından, yalanlama gayretlerinden nefret ediyordum.

Hayat basit ve sadeydi. Kader geleceğe yönelmiş sürprizlere açık bir yoldu. Felek bize zulmedendi. Zulmetse ya güzel güzel, hayır şimdi de inançlarımızı sarsmak, inandığımız bütün değerleri iğrenç yalanlara çevirmek için bütün kanallarda yayına geçmişti.

Bir ümmi olmadığıma lanet ettiğim bir gün olacağını bilmiyordum o günün. Dergide çıkıp çıkmayacağı belli olmayan sayı için yazı yazıyordum ve kelimelerin bu kadar dehşet uyandıracağı, o güne kadar hiç aklıma gelmemişti. Keşke kargacık burgacık şekiller silsilesi olarak görülseydi o yazılar, anlamını bilmeseydim kelimelerin ve okuma bilmek gibi bir bahtsızlığım olmasaydı.

Hayır! Gerçekleri öğrenmek, hakikate ulaşmak için gerekli olduğunu sandığım okuma-yazma becerisi beni en derin yerimden vurmak, yaralamak için anlamlı cümleler halinde önümde sergileniyordu:

Diploma Başkana aitti.

"Kardeşler arasına suizan düştü!"

10.

Zülfikâr'dan sonra "Babalar Operasyonu" da paralel bir süreçte başlamıştı. Kara paranın akış yolunu tutan mafya liderleri bir bir göz altına alınıp tutuklanıyordu. Ulusal mafya yanında uluslar arası mafya da ülkede cirit atıyordu. Diplomatik yollardan yapılamayan işler onlarla yürütülüyordu. Bu, ülkenin güvenliği için milli siyaset yönünden büyük tehlikeydi. Bana şekil veren Alman mafyası bütün elemanları ile tutuklanmıştı. Tahsin aracılığı ile elde edilen bilgiler bütün olanları kayıt altına alıyor ve operasyon için uygun vakit bekleniyormuş meğer.

Alper Tunga ilk operasyonda ele geçmemişti. Anlaşılan ilişkide bulundukları hâlâ kendisini korumaya çalışıyordu. Siyasi irade kararlı olursa, polis nerede bulacağını bilirdi. Sadece ne kadar kararlı olduğunu öğrenmek için oyalanıyordu. Alper Tunga'nın derin siyaseti yumurtaları tek bir sepete koymamak üzerine kuruluydu. Bütün güç odaklarına eşit dağıtma siyaseti, şimdi onu koruyan birilerinin varlığını sağlıyordu.

En fazla bilgiye en karanlıkta bulunan muttali olurdu. İstihbarat, fısıltı gazeteleri, haberler, satır aralarında açıklananlar, kenardan seyredende birikirdi.

Alper Tunga bunlardan biriydi. Alman mafyasına karşı Başkana koruma önermiş, iş ciddiye binince güçlüyle ittifak yapmış, bu ittifakla artan gücüne karşılık istediğini iki katına çıkarmış ve korunmasız bir cemaatin son birikimine el koymayı başarmıştı. Bu işte iktidardan onay aldığı da söylenebilirdi. Kleopatra,

Sezar'ı yaralı bırakamazdı. Ülkenin her köşesinden Brütüsler fışkırıyordu. Brütüslüğü bir hayat tarzı olarak dayatan bir sistemde eleman bulmak sıkıntısı yoktu.

Alper Tunga'nın her yerden destekleri olduğu kesindi. Herkesin bir bir yakayı ele verdiği bir ortamda hâlâ saklanabiliyordu ve gelişmeleri saklandığı yerden takip edebiliyordu.

Kaza yerinden dönerken Derginin bulunduğu binanın önünde bekleşen iki adam gördüm. Başka zaman olsa kesinlikle şüphelenir ve uzaklaşırdım oradan. Bütün inançlarım geçirdiğim depremin enkazı altındaydı. Hâlâ enkazdan birilerinin canlı çıkması umudunu taşıyordum. Yarım yüzyıla yakın bütün inandıklarım açgözlü müteahhitlerin binaları gibi bir bir çökmüştü.

Dergiye niye yöneldiğimi bile bilmiyordum. Herhalde el çantasını bıraktıktan sonra çıkıp gitme niyetindeydim.

El çantasını dergiye bırakırsam bütün bağları bir damla gözyaşı dökmeden kesebilirim sanmıştım. O çanta elimde ateşten bir emanetti. İçinde paramparça olmuş cam fanusun kırıkları vardı. Yerine ulaştırabilirsem burada işimin bittiğini kabul edecektim. Dünya bir boşluğa dönüşmüştü ve ben bütün anlamını kaybetmiştim. Göğsüme bastırdığım yerde çanta bütün cam kırıklarını kalbimde daha derinlere batırıyordu.

Kollarıma girildi ve bir silah dayandı böğrüme. İtiraz etmeden, bağırmadan, çırpınmadan sürüdükleri otomobile bindim. Ölmek istiyordum ve ecelin gelmesini hızlandırabilirdi bu adamlar. Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz... Geçtiğim her metrenin silik anıları vardı. Ankara, bütün umutların gerçekleştiği bir şehirdi. Yeter ki kime ve nereye yaklaşacağını iyi hesapla. Kimseyi boş çevirmez. Açlıktan ölen yoktur, oburluktan belki. Sıska olan Ankara'dır; sakinleri değil.

Kızılay'ın merkezinde, kamu binalarının arasında tereyağından kıl çeker gibi beni kaçırıyorlardı. Kim oldukları hakkında bir fikrim yoktu. Merak da etmiyordum. Artık "Ruhumun enkaza dönüştüğü bu şehirde yaşamanın bir anlamı yok." diye düşünü-

yor ve bu düşünceyi rahatlatıcı bir yol olarak benimsiyordum. İnandığım bütün değerlerin peşi sıra yıkıldığı bir dünya çekilmezdi. Ölmek benim için kurtuluş olacaktı.

Gittiğimiz yer Gölbaşı'nda bir villaydı. Kale surlarına benzeyen duvarlarla çevrelenmiş demir kapı sensörle açıldı. Geri dönüşü olmayan bir giriş yaptığımı anlamıştım.

"Şehirden bu kadar uzakta büyük masraflarla villalar niye yapılır?" diye merak ederdim her geçişte. Şehirlerarası yolun kenarında, ana yola yakın, kimsenin bir ses duyamayacağı kadar uzak, her amaca elverişliydi bunlar. Bu kadar merakın iyi olmadığını biliyordum ama o villalara ilişkin merakımın giderileceği hiç aklıma gelmemişti.

Uysal bir şekilde araçtan indim, gösterilen kapıya yönelip hep birlikte içeri doluştuk. Geniş giriş, oturma odası, salon, şömine, çalışma masaları ile Amerikan dizilerinde gördüğüm evlere benziyordu. "Böyle bir evim olacak mı? " diye bir imrenme duygusu geldi geçti aklımdan. Şimdi böyle bir ev olsa, buraya gelmek için dört çeker bir jeep gerekir, masrafları da fazladır diye anında kendime çok gören bir sağduyu gelip yakaladı beni. Sınıfıma ihanet etmeyi son anda önledim zihnimde.

Bu villada viyolonsel göreceğimse hiç aklıma gelmemişti ama vardı. Şöminenin karşısındaki koltukların arkasında kılıfından çıkarılmış devasa bir keman gibi viyolonsel duruyordu. Viyolonsel aklıma Gülçin'i getirdi. Anında burada Alper Tunga olabileceği ihtimali beynimi yaktı. Nihayet rakibimle karşılaşabilecektim. Kendisi medyada çok fazla görülmediği için etrafında bir esrar hâlesi vardı; bu hâli onu, bilinen bütün mafya liderlerinden daha karizmatik yapıyordu. O göründüğü zaman Türkiye'yi sarsan bir olay olur, ya büyük bir işadamı vurulur veya bir bakan istifa etmek zorunda kalırdı.

Hayatımda hiç önemli adam muamelesi görmemiştim. Ölümüm Alper Tunga'nın elinden olacaksa bu şeref bana yettiği gibi bütün sülaleme de yeter de artardı bile. Hayatım bir suskunluğa

mahkûmdu ama ölümüm ses getiren bir ölüm olacaktı. "İnşallah bir köpek leşi gibi bir kenara atmazlar!" diye hayatımda ihtimam göstermediğim bedenimin kadavrası için endişe etmeye başladım.

Nihayet teşrif ettiler. Bir doksana yakın boyu, yüz kiloyu aşan cesametiyle fiziksel olarak da namına uygun bir vücut yapısı vardı. Yakışıklıydı. Sahip oldukları da göz önüne alınınca benim ona rakip olmam görünür şartlara göre sıfır ihtimaldi. Gülçin'i ona itmeme ilişkin vicdan azaplarımın boşuna olduğunu kabul etmek üzereydim.

Sanki Hz. Yusuf, kutsal kitaplardan çıkıp odada dolaşan kanlı canlı bir bedene dönüşmüştü. Bunun bilincinde olan sadece bendim. Adamları ise belki ima edebilirdi sadece. Böyle hayırhah bir düşünceye sahip olmanın yaptıkları işe uygun olmadığına karar verdim. Bilmiyorlardı ki bu ihtişamlı vücudun içinde kelebek gibi bir âşık vardı.

"Demek Asım buymuş!" dedi. Gördüğü kara-çarpık- çirkin adamın yabancı sahada olmanın etkisiyle sinmiş hali kendisine güven kazandırmalıydı. Oysa öyle olmadı.

"Bazen şeytan insanın beynine girer, Azrail'e davetiye çıkarır. Tam mermiyi yiyince aklı başına gelir. Ama o düşünceyi tadamadan anlıyor musun, öbür tarafı boylar!" dedi. Bu herhalde banaydı. Hiç üzerime almadım. Nasılsa ölmeyi bugünkü kadar arzulamamıştım. Azrail'ime gülümsemem gerekirdi. Ben de öyle yaptım. Nasıl olsa ölecektim, belli etmeyince dışarıdan korkak olduğun anlaşılmazdı. Çevremde ölüm dansı sürerken bu akışa kapılmamak ümitsiz bir âşığa yakışmazdı.

Bir şüphe bulutu geçti gözlerinden. O an kendi gözüyle değil Gülçin'in gözleriyle baktığını hissettim. Bunda bir şey bulduğuna göre bilmediğimiz yetenekleri var diye düşünüyordu. İnsanların benim görünür yeteneklerimi göremeyip görünmeyenleri araması bana bir şey kazandırmadığına göre demek ki öyle gizli yete-

neklerim falan yoktu. Fakat insanlar bende görünmeyen bir şeyler olduğuna emindiler. Alper Tunga da bu insanlara katılmıştı.

Ah! Onların gördüğünü bir de ben görseydim, diye o an hayıflandım. Kalabalık bir kişiliğim olduğu doğruydu ama psikiyatrlara göre bu hastalık belirtisiydi. Bendeki cevheri gören son kişi de katilim olmak üzereydi.

Bu kadınların işine akıl sır ermez, gider bir hoyrata gönlünü kaptırır, bu adam belki komiktir, belki güzel konuşup kadınları etkilemesini biliyordur, yoksa çulsuzun ta kendisi diye kendi gücünden emin olmaya çabaladı. Bir el hareketi yaptı, odadaki bütün adamlar görünmez kapılardan geçip gözden kayboldular.

Üst kata yükselen merdiven vardı. Birisi yüce katlardan biz ölümlüler arasına iniyordu. Adım atışındaki zarafeti hissediyordum. Görmeden onun geldiğini anlamıştım, gelen Gülçin'di.

Bu villa huzurun, dinginliğin, sükûnun adresi değildi ama artık ne aradığımdan emindim, ben hüzünlü bir Nisan ayına âşık, acayip bir yaratıktım. Ölümle yaşam, umutla korku arasında gidip gelmekten yorgun değildim. Hayatı yeniden yaşamayı göze alabilirdim artık.

Hayatta beklentileri gerçekleşmeyenlerin büyük ikramiyesi de umduğu gibi ölmek diye düşünüyordum bir yandan da. Artık yanımda Gülçin de vardı. Bu anın bozulmasını istemiyorum, kalbim kelimeler olmadan da konuşabilirdi.

Üzerinde bedeninin bütün hatlarını ortaya seren bir elbise vardı. Siyah üzerinde mavi, gece parlayan bir neon gibi canlıdır. Güneşli ve mavi bir gökyüzü sağlık ve canlılık fikirleri uyandırır. Gece ve gündüz gökyüzü hep mavi ile özdeşleştirilir. Su altında görünen denizin derin mavisi ile yükseklerde gördüğümüz mavi, ağır ve derin; üstte kullanılan ise hafiftir. Üstte kullanılan mavi özgürlüğün rengidir.

Semavî ve göksel anlamlar için mavinin üstünlüğü tartışılmaz. Aynı mavi ile duvarlarımızı boyarsak hayal kırıklığı olur. Akşam mavisi hüznün rengidir. İnsan yüzünün mavi renk al-

tında görünmesi ise hastalık ve ölüm düşüncelerini akla getirir. Dairenin oluşumundaki bir nokta, merkezin etrafında eşit bir şekilde hareket eder. Dairenin ifade ettiği, sonsuzluk ve bitmeyen, yumuşak hareketlerdir. Bu kavramlara en yakın renk mavidir. Maviye sarılmış bir beden hayat, dirilik ve şehvet demektir.

O an "Bu bedene dokunmak, bütün yaralarımı iyileştiren ilaç olabilir." diye düşündüm. Biraz önce gördüğüm ruhun derinliklerine bakmak yerine bedenine yönelen ilgim aşağılık bir duyguydu. Belki ölümün eşiğinde insanın aklına hayvanî zevkler geliyordu. Sanki ruhun derinliklerinde kaybolacağınız duygusuyla sarsılıyor ve acele gerçeğe, bedenin hayvanî hislerine teslim olmak için çabalamak istiyordunuz.

Hayata tutunmak için son çabaydı belki. Bütün tartışmalarımız yatmakla sona ermez miydi evliliklerde? Normal insana dönüştüğümü anlıyordum, bu ortam biraz daha sürerse belki iyileşir, herkesi memnun eden bir kıvama gelirdi kişiliğim.

Geç kalmıştım yine her zaman olduğu gibi.

"İşte Asım!" dedi. Bu, Gülçin'e bir kinaye mi, yoksa onun ağzından hitabın bir tekrarı mı, anlayamadım. Herhalde ona benim ne kadar zavallı, sevmeyi bırak ilgilenmeye bile değmez bir böcek olduğumu kanıtlayacaktı.

Bilmiyordu ki ben de başarı için gerekli ihtiras ve çaba yoktu. Biraz daha gayret ederse bu ihtirası Alper Tunga aşılayacaktı. İçimdeki âşığı katletmeyi, beni öldürmekten daha çok istiyordu sanki. Ölmeyi ne kadar istiyorsam içimdeki âşık da o kadar hayata sarılmayı arzuluyordu.

Gülçin'se sanki ikimize de küçümser gibi bakıyordu. Bir başka kadını bu manzara mutlu edebilirdi ama o bunu kendisine bir hakaret addediyordu anlaşılan. Bir bakışın ortalığa serdiği doğruyu hiçbir söz toplamaya, saklamaya yetemezdi. Alper Tunga da saklamıyordu, bense tarafsızdım. Bir başkasının sorununa her nasılsa kulak misafiri olmuştum. Fikrim sorulmayınca söyleyemeyecektim. Soran da yoktu zaten.

Devlet bütün güçlerini seferber etmiş, kendisini arıyordu. Yurtdışına kaçmış olması gerekirdi şimdiye kadar. Ancak o tehlikeyi göze alarak, Gülçin'in serbest irade ile rakipler arasında kendisini seçmesini istiyordu. O zaman sevgisine saygı duymaya başladım. Bu adamın benden daha geniş bir yüreği ve sevilmeyi hak eden bir kalitesi vardı. Biz hepimiz aynı mayadan yoğrulmuştuk ve her birimiz sevgiye muhtaç çocuklardık. Hasmı, karınca da olsa ciddiye alıyordu.

Gerçi ay, güneşten sıcaktı. Karşısındaki adam, sahip olduğu güçlerle koleksiyonuna kattığı ön önemli ve değerli sanat şaheserini çalmak azmindeydi. Yağma yoktu; ona güneşin yakıcı, merminin delici olduğunu anlatmak zamanıydı.

Bu kalitede bir adamın mafya olarak rol bulabilmesinin Türkiye için bir kayıp olduğunu kabul ettim. Bir başka konumda olsaydı gerçekten büyük adam olabilirdi.

Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Milli Güvenlik Kurulu gibi kurumlar arasında bir oyun alanı bulsaydı ülkeye büyük hizmetler yapabilirdi. Seçtiği meslekte de en iyisiydi ama bu, güzel adam için çizilenin, kaderin bir oyunu olduğu açıktı. Felek beni yasal bir alanda önemsiz kılarken onu da yasadışı alanda çok önemli biri yapmıştı. Bu düşüncelerimi de "Feleğe sitemin yeni bir yoludur." diye kendimi tebrik etmek üzereydim. Bulduğumuz oyun alanları bizim tercihimiz ve seçimimiz sonucu değişiyor ve biz gönlümüzdeki pusulanın sesine uyarak bu yolları arşınlıyorduk.

"Kendime mi, ona mı acıyacağımı şaşırdım. Gülçin salonda dikilmiş; bir ona, bir bana bakıyordu. Sanki aramızda görünmez bir üçgende akan bir hat oluşmuştu. Hatların arasında hadlerin bildirilmesi vaktiydi. "Bir kez olsun yüzüm gülmedi." mızmızlanmalarına tövbe etmek üzereydim. Bugün içinde bulunduğum konum bütün hayatımın yoksunluklarına bedeldi.

Sağda solda açık, kapalı valizler olduğunu gördüm. Uzun yollara çıkmak için gerekli lojistik hazırlık yapılmıştı anlaşılan. Bir yolculuğa çıkanlar belli olacaktı. Benimkinin çok uzun bir

yol olduğu kesindi. Herhalde Gülçin'in hangi yolculuğu seçece
ğinin tercihi için bir sahne hazırlanmıştı. Bu oyunda beni seçmes
için rol çalmam gerekmiyordu. Bu, Gülçin'in de ölümü demekti

Benim açımdan ise fark etmezdi.

Alper Tunga'nın gençliğinin gücüyle beni ötelemek içgü
düsü dışında aramızdaki şartlar eşit sayılırdı. Sanki rezervasyo
yapıyor, bir tatil beldesine gitmeye karar vermiş insanların ölçü
biçtiği soğukkanlı bir değerlendirmeye niyetleniyorduk karşılık
lı. Benim tatil köyüm sürprizlere açıktı. Bu, cennetten bir bahç
de olabilirdi, cehennemden bir kuyu da. Kendim dışında herkes
affetmek için çok istekliydim artık. Alper Tunga'yı da affetmey
hazırdım söylediğini eğer gerçekten yaparsa.

Başka zaman olsa, Gülçin'in olmadığı bir yer olsa ağlayı
sızlayacağım bir ortamda ve baskı altındaydım. Mademki raki
olarak görülüyordum, her yönüyle benden üstün olan biri tarafın
dan. Ruhumun namusunu kurtarmak için elime geçen bu fırsat
kaçırmak istemezdim, Alper Tunga'nın bana yönelen saldırısın
dan içten içe memnun olarak. Bütün yaşama isteklerimi Gülçin'
ciro etmek ve onun mutlu olması için bedenimdeki hayat belir
tilerini, dinamizmi, kan bağışı yapar gibi ona devretmek istiyor
dum.

Ölüm, aşk ve arayış... Burada bulduğuma emindim. Bu oda
daki insanlar, Gülçin ve Alper Tunga bana hiç kimsenin verme
diği değeri atfetmek üzereydiler, ifade etmeseler, buna dair bi
kelam söylemeseler de.

Gülçin'e döndü:

"Her şey ait olduğu yere, hak edenlerse mezara gider!" dedi

İşte bu adil değildi. Bu konuşmaya kadar şartlar eşitti, şimd
haksız ve kanlı bir şekilde eşitliği bozmak üzereydi. Üstelik bu
mezara kimin gireceği de meçhuldü. "Hayatta önemli hiçbir şey
yapamadım, bari bir güzel için ölüme gidebilmeliyim." diye dü
şündüm. Artık çare yok; ölümü göze almışsan sonuna kadar varı
dayanacaksın.

"Beni dinler misin?" diye bağırdım.

"Ben..."

Sözümü tamamlamadan, dış kapı kırıldı, çelik yelek giymiş, ellerinde kaleşnikofa benzer uzun namlulu ağır silahlarla polis ordusu doluştu içeriye. Doğrudan Alper Tunga'ya atılıp üzerine çullandılar. Kapıya yakın olduğum için geçerken bana vurdukları omuz darbesiyle uzun bir mesafe kat edip yere düştüm. Gülçin bir melekti. Kanatlarının verdiği hızla yanıma uçmuş ve ağzımdan akan kanı silmeye durmuştu. Allah'ım bu kadın benim yaralarımı sarmakla mı görevliydi? Bütün bedenimi parça parça onun kollarında dağıtabilirdim etrafa.

Devletin omzu bir iki dişimin kırılmasını sağlamıştı. Eksikliklerime dişler de eklenmişti ve protez kullanmak zorunda kalabilirdim. Eh göze aldığım ölümün yanında büyük kayıp sayılmazdı. Gülçin'in kollarında olmaktan teselli de bulabilirdim. Şimdi yaşama isteğini sihirli dokunuşlarla o bana zerk ediyordu.

Bundan fazlasına ulaşamayacağımı o an anladım.

Bu bir veda dokunuşu, ya da küçük bir teselli idi...

"Cümleni tamamlasana!" dedi. "Ne diyeceğini çok merak ettim."

"Ben neden bahsettiğini bilmiyorum; diyecektim."

Yalandı elbette.

Her yalan gibi masum da değildi. Mazurdu sadece.

Kurtarmak istediğim o muydu, yoksa kendim miydim, emin değildim, geleceğimizden olduğu gibi.

11.

Villa Alper Tunga'yı kelepçeleyip götüren, arama yapan, delil toplayan polislerle dolmuştu. Bunlar arasında Vakfın bodrumunda kurtardığım adama benzeyen birini gördüğümü sandım. Tahminimde yanılmamışım, oymuş.

Aslında sivil polis olarak Vakfın faaliyetlerini izlemekteymiş. Tabii bu izleme sadece gözlem değil, Vakıfla iş yapan bir işveren olarak. Vakfın verdiği bir işin avansını almış, ihtiyacı için harcanmış, memur maaşı ile yerine koyamayınca bodrumdaki muameleyle karşılaşmıştı.

Kendisini kurtarmamın borcunu, Alper Tunga adamları ile derginin kapısında beni derdest edince hemen operasyon için düğmeye basılmasını sağlamakla ödemek istemişti. Elbette kendisine müteşekkirdim ve farkında olmadan devletin yakalamaya çalıştığı Alper Tunga'ya ulaşılmasını sağlamakla övünebilirdim de.

İçimde bir ukde sürekli dürtüp duruyordu, "Sor, sor!" diye. Dayanamayıp sordum tabii. "Başkan gerçekten de misyoner Fransız Katolik Ecoles Chretiennes rahiplerine ait Saint Joseph Lisesi mezunu muydu?" "Çok safsın!" dedi. "Tahsin'in tezviratına inandın değil mi? Yurtdışına çıkıp yabancı bir ülkede oturum almak için parayla alınmış bir diplomaydı o. Okulun arşivi bir yangında yok olmuştu. Eski dönemlerden diploma almak kolaydı bu yüzden. Üç beş bin dolar verirsen sana da alalım bir tane? Bu

diploma ile istediğin bir Hıristiyan ülkede vatandaşlık da alabilirsin!"

İsyan etmek üzereydim:

"Bir vakıf için ne kadar görevli bu?" diye sordum. "Tahsin, Serhat Kemal, sen, başka kimler var? Bu vakıf bu kadar önemli miydi?"

"Biz, ortaya çıkanlarız, çıkmayanları bir bilsen!" dedi. Kinayeli konuşuyordu. Telmih ettikleri arasında Gülçin de var mıydı? Yoksa ben de mi dâhildim?

Ne zaman böyle bir görev aldığımı bilmiyordum. Tamam! Geçmişi silmek istiyordum ama herhalde böyle önemli bir bağlantıyı unutmazdım.

Gülçin'i kurtarmak için kendimi bu oyuna katmak, "Kendimden şüphelenirim, ondan şüphelenmem!" diye ikna etmek istiyordum zihnimin ucundaki o küçücük, mini minnacık şüpheyi.

Büyüdü, büyüdü ve beynimde bir ur gibi ağırlığından başımı dik tutamayacağım bir baskı oluşturdu. Kalbimin sesini bastırmak için ne kadar çabalasa da beynim ihtimaliyet hesabı yapan bilgisayar gibi kısa devre yaparak kendini kilitliyordu.

12.

İnsan bazen bulunması gerektiği yerde hazır olmazdı. Bazen hazır olduğu yerde bulunmazdı. Ruhu, beyni ve bedeni ile tamamlanmış bir hazır oluş istikrarlı insanlar için mümkündü. Onlar bulundukları hal, hangi seviyedeyse orada tamamlanmış insanlardı.

Tamamlanmış insan biraz da bitmiş bir insandı. Ben yarım, tamamlanmamış, her an kendisini çoğaltmaya çalışırken, bir hırsızın aceleyle, pahada ağır sanarak içimdekileri çalıp götürdüğü gibi ne bulursam kaybediyordum.

Yine aynısı oldu.

Aptal olabilirdim ama kesinlikle tamamlanmış değildim. Açtım. "Açlığım bir bedene mi, yoksa macera tutkusuna mı, hayatın kendisine mi? Güzelliğe mi, gerçeğe mi? Zaferlerin sarhoşluk veren havasını soluma özlemine mi?" Teşhis koymak kimseye nasip olmamıştı, bana da kendini ele vermedi.

Ben hayatı bile kumar masasına sürmeye hazır biriydim. Asfalt yolları sarp tepelere çeviren, düzenlenmiş bahçeleri balta girmemiş ormanlara dönüştüren, kolay işleri Rus ruletine tercih eden halim mi bilmiyorum?

Devlete ihbar edilecek hiçbir faaliyetim ve önemli biri olmadığım için mi? Alper Tunga'yı güçlü yapanlar bende olmadığı için mi yoksa?

Kapıldığım umut; hayatın olağan akışına uygun değildi. Gülçin'e uyduğu da söylenemezdi.

Bu yüzden hiç bir şey söyleyemedim. Söylenecek ne vardı ki?

Alper Tunga da bulunanları benim vermem mümkün değildi. Düşmanım, rakibim, hasmım gidince beni hırslandıracak, bana cesaret verdirecek bir dile sahip olmam mümkün değildi. Şeytan olmadan meleklerin, kötülük olmadan iyiliğin, savaş olmadan barışın bir kıymeti olabilir miydi?

Güven içindeki insanlar, küçük maceraları göze alabilirdi. Gülçin'in aradığı bir macera olsa belki de Alper Tunga ile Avrupa'ya giderdi. Benim yağmadan hisse kapacak hırsım yoktu.

Bu yüzden hiçbir şey demedim.

Şimdi bir tercih imkânı kalmamıştı. Tek yön işareti karşısında devam etmenin hiçbir heyecanı yoktu. Öyle olsa herkes ölüm tarihini bilir ve yatağında huzurlu bir bekleyiş içinde ölümü beklerdi. Bilinmez olan bazen hayatın en tatlı yanıdır. Hayatı yaşanılır kılandı (r).

Tek yolun zorunluluğu sıkıntı vermiş olmalıydı. Tercih yoksa, sevgi nasıl ortaya konabilir? Prometeus gibi çalınacak bir ateş yoksa Prometeus olunabilir miydi?

Hiç bugüne gelemeyen, sürekli geçmişte yaşayan bir insanın teori oluşturması mümkün olabilir miydi? En büyük yeteneği ölümü göze almak olan ve en güzel çiçeklerini o anda açan biri bir bahçeye hayat verebilir miydi? Hele villalardan oluşan bir sitenin güvenlikli bahçesi olmayı tercih edebilir miydi? Edemezdi ve bir tek kelime bile etmedi.

Yoksa bütün bunlar hayatın acemisi olmamdan mı? Hayatın her anı yeni bir başlangıçtır ve her başlangıçta bütün tecrübeler sıfırlanır, şartlar eşitlenir ve ilk adım ilk bilgiyi edinme anıdır, diye düşünmek istiyordum.

Bu nedenle mi bir araya gelmemiz mümkün olmadı, bilmiyorum.

Ayrılık tam da Alper Tunga'nın tutuklandığı gün oldu. Ayrılırken bir daha görüşemeyeceğimizi ikimiz de biliyorduk. Kabullenmiştik. Araya giren fitne, vesvese, vehim, şüphe, suizan yanıma kâr kaldı.

Dünya üstüme üstüme gelerek beni bir kenarda bıraktığından habersiz döndü ve gece gündüze eklendi.

13.

Şehirde kaybolmak benim işimdi. Keşke ortadan kaybolsaydım, hayattan kopup gitseydim de orada öylece mücevherat dükkânında yaşlı beylerin yanında genç tazelere sıra sıra tektaş, beyaz altın, elmas kaşlı yüzükler çıkaran Başkanı görmeseydim! En sadık müritlerinin birisi ayak işlerine koşuştururken halkımıza, devr-i iktidarlarında büyük paralara kavuşan sakallı zenginlerimize, kızlarına, ikinci eşlerine mücevheratlar satan yeni bir işyeri açarak Başkan; sahip olduğu aristokrat zevkleri iktidara taşınan dava arkadaşlarımıza aşılamak istemişti.

Doğrusu seyr-i süluk ile insanın gönlündeki, kalbindeki zenginlikleri ortaya çıkarmaya adanmış bir hayatın maddî alanda da aynı işle uğraşması bağlam olarak çok uygundu. Yine de beni şaşırtmayı bilmişti Başkan. Büyük adamlar böyledir işte, ne zaman battı kayboldu ortadan çekildi deseniz, bir anda nagehani bir şekilde beliriveriyorlardı, eskisinden daha farklı ama daha yenilenmiş olarak.

Yola çıkarken hedefimiz, Mekke, Medine Buhara, Semerkand'a açılıyordu. Geniş yolları, dar kümbetleri, mezarları ve camileri ile. Her fetihte yakılmak ve yıkıntılar üzerinde bir zafer sarhoşluğu yaşatmak her şehre nasip olmazdı. İstanbul Semerkand'le yarışıyordu. Bu yarışa Ankara da katılmıştı. Zafer sarhoşluğu yaşatmak, meyhanede sarhoş olmaktan kolaydı anlaşılan.

Bağdat da yarışabilirdi onlarla. Orada ateşli silahların her

cinsi konuşmuştu. Konuştukça bin yıllık tuğlalar kubbe, sütun, minare olmaktan çıkmış; toza toprağa inkılap etmiş; özgürleşmişti. Türbeler üzerinde binlerce yıldır baskılar oluşturan ağırlıklarından kurtulmuş, tuğlalar toz ve toprağa dönüşerek aslına rücu etmişti. Ben de binbir parçaya bölünerek Bağdat tuğlaları gibi özgürlüğe doğru koşuyordum. Benim gibi öfke ve elem duymayandan, intikam alma ateşiyle yanıyordum. Bütün camları aşağı indirdim. Başkan gülümsedi. Sermaye yanında verilen zarar solda sıfırdı. Hayal kırıklığına uğrayan bir idealistin sınırlı sorumlu bir eylemiydi yapılan. Beni eylem üzerinde görmek bile Başkan'a yeni ümitler aşılamıştı belli ki. Topallayan ruhlarımıza adım uydurmak için o andaki olaylar yavaş seyrediyordu. Bendeki topallayan ruh bir aksaklıktı, oysa Başkan'ın sakinliği hâzâ asaletti.

Benim gibi nefret paketlerine sarıp vermiyordu hediyelerini. Türbelere serilen örtüler; Kabe'ye sarılan siyah örtü gibi ulvî duygular aşılıyordu. Bizim sevdiklerimize yönelen bakışlarımız bu örtüler gibi siyah ve sıcak değildi. Sımsıkı sarılıp insanı boğan bir katılığı vardı. Başkan'dan esen rüzgar; Konya'daki gedavet gibi insanı ferahlatıyordu. Bu yüzden Başkan oydu.

Başkana kızıp ben de Merhamet Bankası kurmaya karar verdim. Hali vakti yerinde ve işleri yolunda her Müslüman; fakir ve genç en az iki idealist Müslümana acıması için bir kampanya başlatmalıydım. Yeterli merhamete, şefkate sahip olmayan hali vakti yerinde ve işleri yolunda biri; benim açtığım Merhamet Bankasından kredi çekebilirdi. Başkan da bir başka vesileyle bu kervana katılmıştı. Gönüllere olmasa da egolara hizmet veriyordu. Bu nedenle kredi istemedi benden.

Her şeyin zamanı vardı; doğmanın, yaşamanın ve yaşlanmanın ve nihayet ölmenin. 20 yaşında Kekliktepe siperlerinde gençlerin ölümüne karar vermek kimin yetkisindeydi? Kekliktepe'de ölenlerin yaşındaki genç kızlar, bu mücevheratlar için ne bunaklara katlanıp gidiyorlardı.

Cinayet her şeyin zamanını bozan büyük bir cürümdü. Ey

cinayet şebekesinin failleri, gerillası, tetikçisi, azmettiricisi sen Azrail değilsin! En çok yaşamaya layık gençlerin ölmelerinin zamanını tayin etmek yetkisini sana kim verdi? Bu genç kızları ihtiyarlara bırakan gaflet hangi büyük komplonun bir parçası.

Gizli dillerin şakıyan bülbülleri, dillerin gizli zalimleri; barış öldürmektir, barış baskındır; başları dimdik gençlerin tabutlarda yan yana sıralanmasıdır; senin dilinde barış. Barış gelecekse eğer bu, Mehdi'nin vaadidir. Size düşen Deccal'dir, Lusifer'dir. Başkan'ın hepimiz gibi tenceresi kaynıyor ama şerefi devrilmiş; bu benim düşüncemdi. Başkan yeni dönemin ilk öncüsü olarak yine yol açıyordu kendisine göre.

Yine bir başlangıç... Yeni bir başlangıç. Yola çıkan, yoldan çıkarmış. Ben hakikat için yola çıkıp şeytana ruhunu satanlara dönmüştüm. Başkansa yeni bir kurumun başında sürdürüyordu yolculuğunu.

Ben. Yaktın beni. Allah'ım! Dünyamı yıktın. Sen de gün görme inşallah. Taş yok mu, taş? Şangır; camlar aşağı... Büyük Hafıza... Toplumsal bellek. Bellek karanlıklaşmış. Recm... Cemre... Ateşe atan fiiller... Sermayenin en korunmaya muhtaç, en değerli bir alanına attığım taşların; kalpleri yaralayan gaflarım, yürek delen sözlerim, keskin dilim yanında ne cürmü olabilirdi ki? Uzun bir süre cebelleşen ruhum korunmaya alınmak istiyordu anlaşılan. Ancak artık koruma sona ermişti. Kaderimle; yalnızlığımla başbaşaydım

Ancak akacak kan mukadderse; hiçbir tedbir önüne geçemez.

Gazeteyi okurken karakolda, şikâyetçi olmadı benden, Başkan. Salıverdiler. Birlikte Başkanla işyerine geldik. Bir usta, çırağı ile birlikte kırdığım camların yerine yenilerini takıyordu. Kalın camlarla donatılmış tezgahlarda camekanlarla korunan değerli taşlar vardı. Altınlarsa vitrinde sergileniyordu. Kan çeken katiller gibi eylem yerine dönmüş, ancak uzatılan mikrofonlara

"pişmanım" diyen adi suçlular gibi özür dilemekten, pişman olmaktan uzaktım. Ta ki Başkan konuşana kadar.

"Mücevherler cennetten gelmedir" diye başladı. Duvara elini sürdü "Boya dünyayı temsil ediyorsa, mücevherler cennetin simgeleridir." "Aşk, insandan daha uzun ömürlüdür. Bazı aşklar ölümsüzdür. Aşk ile ışık çok yakın kelimelerdir. Işık; hele mücevherlerdeki ışık Tanrı'nın bir yansımasıdır. Onun için insanlar tarih boyunca, kehribar, opal, inci, zümrüt, safir, yakut, elmasa değer vermişlerdir. En çok da majestik aşklar bu değerli taşların hediyesi ile dile gelirler. Mücevherlerden yansıyan ışık; Aşkın bir hatırasıdır. Kralların tacını, prenses, kraliçe ve soyluların bedenlerini süsleyip durmuştur. Mücevherin kalbi, onun güzelliği ve çevresindeki aşk macerasıdır."

"Altın avama bırakılandır. Paralarda dolaşıma sunularak tarihte böyle olmuştur. Bugün de yüzük, küpe, bilezikle altın herkesin –az çok- ulaşabileceği bir madendir. Oysa mücevherler sadece seçkinlere mahsustur."

Başkan'a artık elmasın laboratuarlarda üretilebildiğini söylemedim. Elmasın doğal olanı ile sahtesini ayırmak ancak uzmanlıkla mümkündür demedim. Mücevheri takan da seyreder, karşısındaki de. Mücevhere sahip olan üstelik; bu değerli eşyasını korumak için de çırpınır. Benim öyle bir derdim yok çok şükür. İç konuşmamdan habersiz Başkan devam etti; anlaşılan gönüller kadar taşlar konusunda da uzmandı.

"Kehribar Odası" ve kehribardan yapılan mihraplar kutsal, semavî ışığın nasıl parladığını gösteren süslemelerdir. İnsanlar ibadet yerlerini ışıktan inşa etmek isterken aslında Tanrı'nın ışığının (aşkının) oraya düştüğünü göstermek isterler. Bu ışığa vücut veren mücevherlerdir. Nadirdir; az bulunur. Yüksek katlarda dolanır. Mücevher taşımak bir kişinin çok zengin olduğunu ispatlar. Eskiden zenginler beyaz giyerdi; işini gören hizmetçileri olduğunu, her gün çamaşır değiştirdiğini anlatan. Bugün deterjan

madenciye bile beyaz giydiriyor. Seçkin olmanın işareti nedir? Üzerinde sergilediğin mücevher!"

Hikayem bir Başkan'ın -siz deyin şeyhin- insanlar arasında elmas aramasının hikayesi idi. Artık elmaslar arasında insanı, üstinsanı görmenin şeytanlığına dönmüştü. Seyr-i süluktan magazine düşmüştüm. Sadece çevremizde paparazziler yoktu.

Başkan'a göre Kuran'ı Kerim'de, taşların da Allah'ı tesbih ettiği, göklerde ve yerde olan her şeyin Allah'ı andığı açıkça anlatılmıştır. Bakara Suresi 74. Ayet'te (Nice taşlar vardır ki, içinden sular çıkar) denilmektedir. "Taş, taş deyip geçiyorlar. Taş deyip geçme, özünde ne hikmetler var." Deyip duruyordu Başkan.

"Herkes anayolun kenarında bulunan bir mezara gömülmek ister. Onun için mezarlıklar görünen yerlerdedir. Hele yol kenarında bir mezar yeri bulabilmek, dünya nimetinin mezarda da sürdüğünü gösterir. Böyle bir mezarda yer bulabilmek ancak bu değerli taşlara sahip olanların hakkıdır. Bütün türbeler; ya sultanlara ya manevî sultanlara aittir. Sıradan biri için, halktan biri için türbe yapıldığını gördün mü? Mücevher takan bir köylü gördün mü?"

Afrika, Latin Amerika, zenciler, yerliler geçti gözümün önünden. Ellerindekini gaspetmek için şehvetle saldıran batılılar. Ne çok kana bulanmış mücevher vardı. Altın. Vitrinleri, camekanları dolduran bu zenginlik; kırdığım bir vitrin camı ile savamazdı nazarı. Cam kırılması hayırdı, hayra delaletti. Bununla yetinemezdi zaman ve düzen. Buna bir kurban gerekirdi. Eskiden evlerin temeline kurban kesmek bu yüzden önemliydi. Alna kurban kanı sürülmesi belaları savuştururdu.

Kurban kesilmesi elzemdi de.

Kurban nereden bulunacaktı?

14.

Her yerde aynı çığlık var.

Yeniden iş aramak zorundaydım. Arkadaşlarımız eskidi, aradaki mesafe açıldı. Doğan'ın dergide iş vermesinden daha zor, eski arkadaşlarımın yeni bir iş bulmaları artık. Aramıza makamlar, iktidarlar girmemişti sadece, asırlık mesafeler, uzaydaki yıldızlar kadar uzaklıklar girmişti. Ayrılan sadece yollar değildi; zihniyetler, yaklaşımlar ve galaksilerdi. Bu yüzden bir araya gelince konuşacak iki kelime, ortak bir konu bulamıyorduk. Eskiden geceler boyu coşkuyla nasıl konuşurduk birbirimizle?

Herkes bir şekilde gökkuşağının altından geçmiş, akıllar ve nefisler büyümüştü. Büyüyen bu yükleri taşıyacak bedenler yorulmuş, ruhlar hicret etmişti. Her birimizin içinde yabancı deyimler, hesaplar, planlar ve hedefler cirit atıyordu. Muaviye tekrar iktidara gelmişti. Aliler Horasan'a iltica etmek zorunda kalmıştı. Aramızdaki Horasan harcı eriyip kaybolmuştu. Dava-kıran gündemdeydi.

İşin kötüsü hicret edilecek bir Horasan'ım da yoktu. Aynı coğrafyada yan yana yaşarken herkes çok farklı haritalar üzerinde yol alıyordu.

Okuyucu mektupları yerine yüksek makamlardaki adamlara siyasi demeçler yazmak itibarlı bir işti elbette. Sana meçhul okuyucular yerine, ülkeye yön veren birine yardımcı olmanın neresi ayıptı?

Ayıp olan ulaşamadığı ciğere pis diyen kedilerin etrafta kuyruk sallayarak dolaşmasıydı. Bakınca kim derhal antilobun boynuna saldıracak vahşi bir kaplan ve kim gelip eteğinize mır mır mırıldanarak oturacak uysal kedi, bilemezdiniz.

Sessizce oturduk Sheraton'da. Bütün engeller ortadan kalktığına göre vuslatımız mümkündü belki de.

Farklı dünyaların da bir kesişme noktası vardır.

"Bu dil-tarih ve coğrafyadır." dedim.

"Devlettir." dedi.

Devlet, derin mi, bahçeli mi, metafizik olan mı? Yoksa gönlümdeki mi? diye sordum.

Soruma bir cevap alamadım.

Sheraton'dan çıkıyordum. İki-üç adım atmıştım ki onu gördüm. Küçücüktü. Hatta komik... Cüceden biraz büyükçe bir adamdı. Üzerindeki elbiseler, ayakkabı uyumsuz, buraya layık olmayan sıradan giysilerdi. Ulus'ta görsen dolmuş muavini sanırdın. Yine de öyle sandım.

"Sheraton'a ben geldim ya artık kimler gelmeye cesaret ediyor?" diye geçirdim içimden. Sonra kendimi ayıpladım, hor görme kimseyi, her gördüğünü Hızır, her geceyi Kadir bil." diye. Anında tövbe ettim adama ilişkin önyargılarımdan. Geldi, geldi, aksi istikametlerde gideceğimizi sanırken tam yanımda durdu.

Bana söylediğinden emin değildim. Ayak parmakları üzerinde bir balet gibi yükselerek kulağıma yaklaştı. "Alper Tunga beyimin selamı var, cehenneme hoş geldin!" dedi. Bana olduğundan emin değildim. Yüzünü görmek için başımı çevirmek istedim. Aşağıdan yukarıya bir ses mübarek kafamı yırtarak çoğaldı. Bütün fikirlerim ipi kopmuş tespih taneleri gibi içimde darmadağın oldu.

O an kafamın içinde fikirlerimin demir leblebiler gibi zıpladığını hissettim. Müthiş acılar veriyordu.

"Benim nasıl özgün ve aykırı fikirlerim var ki bu kadar acı

veriyor?" diye düşündüm. Nihayet dönüp adama bakabildim. Elindeki silahı soğukkanlı bir şekilde sırtına soktu, gömleğini pantolonun üzerine salarak örtüverdi. Göz kapaklarım ağırlaştı, yere doğru yığıldığımı duyumsadım.

Akacak kan damarda durmuyordu.

Her yanım karanlığa açılıyordu.

Karanlık her an bizimleydi. Bana beni anlatan bir elbiseye dönmüştü. Karanlıktan çıkmak elbisesiz, çırılçıplak kalmak gibiydi. Işıklarımızı kuşanmak için bir lamba yakmalıydık. Elinde bir lamba olana yaklaşmalıydık.

Sessiz adımlarla sese duyarlı bir yöneliş içindeydim. Sese doğru koşuyor ancak sessiz kalabilmek için büyük çaba harcıyordum. Beni en çok yoran buydu.

Yaylaların, kırların, dağların cömert hoşgörüsüne sığınarak yaptığımız bütün gürültüler, attığımız naralar ve çığlıklar şu anda yüzümü kızartan günahlarıma dönüşmüş gibi sessiz kalarak geçmişi dengelemek istiyordu. Sessizliğin bu kadar ağır bir havası olduğunu yeni anlamıştım. Ankara göğünün bu kadar aydınlık, bulutlarının berrak ve havasının astımlılara bile iyi gelen şifalı bir yanı olduğunu ilk defa anlıyordum.

Sıtma görmemiş sesim isyanlara başlamıştı. Ağız, dil, dudak haykırmak için kıpır kıpır beni zorlayıp duruyordu. Ben de inat içindeydim. Bu ortama uyum sağlayacaksam sessiz kalabilmeyi başarmalıydım. Sesim kendi içimde yırtıcı bir yükselişe ulaşırken dışarıya bir harf bile sızdırmadım.

Duygularımı belli etmemek, kentli olmanın bir gereğiyse ve başarıysa şehirli olmak üzereydim. İçimde milyonlarca harf seslenmek için kıpırdadıkça onları zaptetme başarısına göre kendime bir statü kazandıracaktım.

Tam hayata sarılmak niyetindeydim ki aniden her şeyin benden uzaklaştığımı gördüm.

Delici saldırılarına rağmen bütün harfleri içimde zaptetme-

ye çabaladım. Harfler Tanrı'nın insanlara kozmosu anlamak için verdiği işaretlerdi. Âdem'e öğrettiği isimlerdi. Her harfin karakterinde tanrısal bir sıfat vardı. Benim tanrısal son hamlem ancak bir gözyaşı kelimesiyle sınırlı kaldı. Âleme sırrımı faş etmemek için çabalarken o bir damla yaşa engel olamadım. Gözümden fırlayan bir damla gözyaşı yanağımda kararsız, öylece asılı duruyordu. En çok buna üzüldüm. İçimde harfleri, kelimeleri, cümleleri hapsedebiliyorsam gözyaşlarımı da salıvermemeliydim. Dilim âleme sırrımı vermiyorsa gözlerim de o bir damla yaşı sızdırmamalıydı.

Ama olmadı. Yapamadım.

"Her şey bizim elimizde değilmiş demek ki!" diye bir teselli duyacak halde de değildim.

Yaratılmış hiçbir şey o büyük hayat oyununun dışında kalamazdı. Ben de bu kesin yasaya uymak zorunda kaldım.

Bir sonbahar günüydü.

Mustafa Everdi

BÜTÜN ESERLERİ 2

dava-kıran

Bir davaya inanan, hakikate ulaşmak için sürekli bir arayış içinde olan insanların romanı Dava-Kıran... Hayal kırıklığına uğrayıp idealistlikten midealistliğe terfi eden insanların arasında bir tutunamayan.

Bir dönemin bugün de devam eden romanı.

İç dünyalardaki fırtınaların, karşılaşmaların, görümlerin ve aldanmaların romanı. "Hindistan'ın tanrıları gibi Ankara'nın iktidara açılan pencereleri bin taneydi. Birine bile kapılanamayan umutsuz vakadır. Ben kapılanmak üzereydim. Artık yalnız değildim."

Dava-Kıran Türkiye'nin başkentinde geçen bir olaylar örgüsünü anlatmıyor sadece. Bir davanın mensupları arasındaki yakınlık ve uzaklıkları, kardeşlik ve düşmanlıkları evrensel bütün yönleriyle ortaya koyuyor.

Okuyucuya anlatılan senin hikâyen, Asım sen kendinsin, diyor yani.

9 789754 735314
www.beyanyayinlari.com